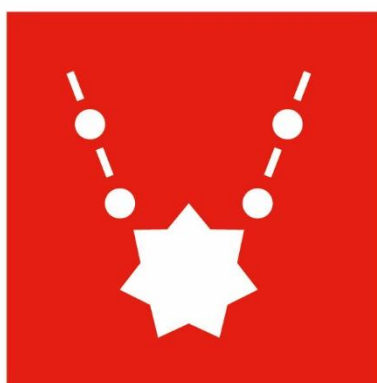
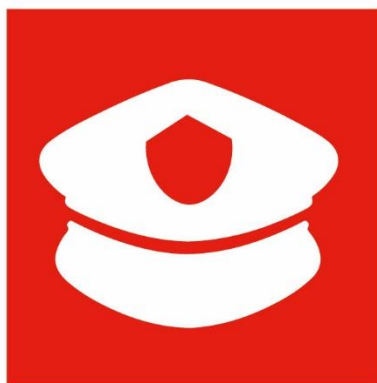
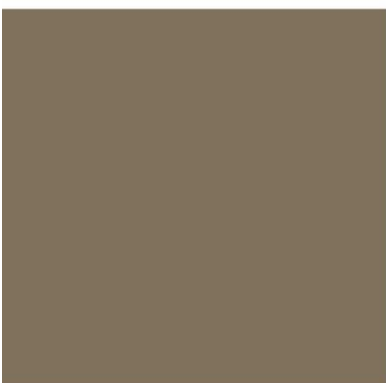

Jaarverantwoording 2019

2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding Jaarverantwoording 2019	3
2	Financiële samenvatting	7
2.1	Algemene inleiding	7
2.2	Toelichting grootste afwijkingen	7
2.3	Gerealiseerde investeringen	13
	Jaarverslag	15
3	Programma's	16
3.1	Programma 01: Veiligheid en handhaving	17
3.2	Programma 02: Werk en inkomen	22
3.3	Programma 03: Zorg en welzijn	27
3.4	Programma 04: Jeugd en onderwijs	32
3.5	Programma 05: Cultuur	38
3.6	Programma 06: Sport en recreatie	41
3.7	Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid	44
3.8	Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	50
3.9	Programma 09: Stedelijke vernieuwing	57
3.10	Programma 10: Verkeer en mobiliteit	60
3.11	Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming	64
3.12	Programma 12: Milieu	67
3.13	Programma 13: Bestuur en organisatie	73
4	Algemene Dekkingsmiddelen	77
5	Paragrafen	80
5.1	Lokale heffingen	81
5.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	86
5.3	Onderhoud kapitaalgoederen	98
5.4	Financiering	103
5.5	Bedrijfsvoering	108
5.6	Verbonden partijen	113
5.7	Grondbeleid	129
	Jaarrekening	137
6	Overzicht baten en lasten	138
6.1	Overzicht van baten en lasten	138
6.2	Incidentele baten en lasten	141
6.3	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	144
6.4	Wet normering topinkomens	145
6.5	Overzicht baten en lasten per taakveld	146
7	Balans en de toelichting	151
7.1	Balans	152
7.2	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	153
7.3	Toelichting activa	160
7.4	Toelichting passiva	170
7.5	Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen	186
7.6	Niet uit de balans blijvende financiële rechten	187
7.7	Gebeurtenissen na balansdatum	188
8	SiSa-bijlage	189
	Bijlagen	191
9	Kerngegevens	192
10	BBV indicatoren	194

1 Inleiding Jaarverantwoording 2019

De Jaarverantwoording 2019 bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag omvat de verantwoording over de programma's en de verplichte resultaten. Hierin wordt inzicht gegeven in de wijze waarop we onze doelstellingen, zoals geformuleerd in de begroting 2019, hebben gerealiseerd en de maatschappelijke resultaten die daarmee zijn beoogd. De jaarrekening geeft een financieel beeld van de gerealiseerde baten en lasten ten opzichte van de begroting én inzicht in de financiële positie van de gemeente. De indeling van de Jaarverantwoording is gelijk aan de indeling van de Programmabegroting 2019-2022, maar we vinden het belangrijk om in deze Beleidssamenvatting ook de context van nu (medio 2020) te schetsen. Temeer omdat de resultaten uit de Jaarrekening het vertrekpunt vormen voor het opstellen van de Programmabegroting 2021-2024, later dit jaar.

Voortgang coalitieprogramma en Strategische Agenda

Eind 2019 had niemand kunnen denken in welke situatie we momenteel – medio 2020 – als samenleving staan. Ook in Helmond stonden alle seinen op groen. Op veel vlakken ging het buitengewoon goed. Wie door de stad heen liep, zag dat er op veel vlakken hard werd gewerkt aan de doorontwikkeling. Economisch, met veel nieuwe bedrijven en op de toekomst gerichte werkgelegenheid. Sociaal, doordat er volop wordt geïnvesteerd in de vooruitgang achter de voordeur en de participatie van mensen. En qua leefbaarheid, met meer ook voor energie en klimaat en een versterking van ons (culturele) voorzieningenniveau. Als college zijn we daarom trots op de stappen die we, ook in 2019, hebben gezet. En tegelijkertijd beseffen we ons nu, halverwege 2020, dat de unieke tijd waarin de wereld verkeert de seinen deels omzet en we aanpassingen aan ons beleid zullen moeten gaan doen om Helmond straks goed te laten terugveren vanuit de coronacrisis. Op het moment dat deze Jaarverantwoording aan de gemeenteraad wordt gepresenteerd, zitten we als college ongeveer op de helft van onze bestuursperiode. Het begrotingsjaar 2019 was het eerste volledige begrotingsjaar in deze periode en heeft daarmee richting gegeven aan de resultaten die voor de komende jaren worden beoogd. Op basis van ons eigen akkoord ('Helmond. Stad in Beweging.') en diverse ontwikkelingen in de omgeving wordt sturing gegeven aan majeure ontwikkelingen in de stad. We werken aan een duurzame, sociale en economisch vitale toekomst voor de gemeente Helmond. De in 2016 vastgestelde en mede op basis van ontwikkelingen op ons heen inmiddels geactualiseerde Strategische Agenda vormt in die koers een belangrijk uitgangspunt. Terugblikkend op 2019 kunnen we concluderen dat diverse grote dossiers een flinke impuls hebben gekregen. Het economisch gunstige tij – in heel Nederland, maar zeker ook in de Brainport regio en in Helmond – was daarin mede leidend. De hoogconjunctuur van 2019 bood evident kansen. Het is nu – hoewel de coronacrisis pas twee maanden echt doorwerkt – amper meer voor te stellen, maar de werkloosheid was lager dan ooit, het aantal bedrijven groeide flink. Tegelijkertijd leidde deze dynamiek tot uitdagingen, variërend van stijgende bouwkosten tot het moeten inspelen op de toenemende knelpunten op het gebied van mobiliteit, energietransitie en de woningmarkt. Hieronder schetsen we via enkele beeldbepalende resultaten het jaar 2019. De meer specifieke details kunnen vervolgens worden teruggevonden in de programmahoofdstukken.

Ontwikkelingen binnen onze vitale economie

De afgelopen jaren hebben we de economie zien veranderen. Ook in de Brainport regio, met haar focus op de hightech maakindustrie, neemt de impact van ontwikkelingen als automatisering, digitalisering en robotisering verder toe. Daar tegenover staat de roep om de doorontwikkeling naar een meer circulaire economie. Kernvraag – die door de coronacrisis alleen nog maar actueler lijkt te zijn geworden – is hoe onze arbeidsmarkt zich verhoudt tot de economie van de toekomst. Samen met het onderwijs hebben we ook in 2019 hard gewerkt aan het verbeteren van de koppeling tussen werk

en talent. Een leven lang ontwikkelen is voor al onze inwoners belangrijk: van de jongste jeugd tot aan mensen met een flink arbeidsverleden en die zich richting de toekomst moeten omscholen. Het is goed te zien dat we deze inspanningen op de schaal van de arbeidsmarktregio kunnen uitvoeren, en dat het succes inmiddels ook op provinciaal en landelijk niveau wordt opgemerkt.

Met de economische wind in de rug is in 2019 veel aandacht besteed aan het vestigingsklimaat van Helmond, een belangrijke randvoorwaarde op nieuwe bedrijven binnen te halen. Om voldoende werklocaties aan te kunnen bieden werken we nauw samen in de regio, met ons gezicht richting zowel het Stedelijk Gebied Eindhoven als richting de Peel. Samenwerking met de bedrijven staat hierbij centraal. Ditzelfde geldt voor de uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid, waar we in 2019 stappen hebben gezet richting een nieuwe Verkeersvisie. Binnen onze speersectoren Automotive, Food en Slimme Maakindustrie stond het afgelopen jaar in het teken van meer verzelfstandiging en positie voor de markt. Als gemeente hebben we hierin voornamelijk een faciliterende rol. De ontwikkeling op de Automotive Campus is positief en kers op de taart in 2019 was dat we samen met Eindhoven het befaamde ITS Congres hebben georganiseerd.

Werken aan een duurzaam en gezond perspectief

We zien het om ons heen: het is goed dat we de afgelopen jaren al zoveel aandacht hebben besteed aan de verduurzaming van Helmond. In 2019 hebben we de thema's energietransitie, klimaatadaptatie én gezondheid krachtiger aan elkaar verknoopt omdat we ervan overtuigd zijn dat ze sterk met elkaar te maken hebben. Door integraal hierop in te zetten kunnen we efficiënter goede resultaten boeken. 2019 was het jaar van de klimaatstresstesten die bijdragen aan een klimaatbestendig Helmond in 2050 en van belangrijke stappen richting een Regionale Energiestrategie (RES). Het wijkontwikkelingsplan in de Annawijk is een concreet voorbeeld van hoe de transitie naar duurzame energie ook echt vorm krijgt: hier zijn de eerste woningen inmiddels van het gas af. In de in 2019 vastgestelde visie op Gezondheid staat hoe we op wijkniveau aan de slag gaan met het verbeteren van zowel de leefstijl als leefomgeving. Daarbij ligt de focus primair op de zeven wijken die in het coalitieprogramma zijn genoemd. Door daar sociaaleconomische verschillen aan te pakken, werken we concreet aan perspectief voor de hele stad. Voor de omringende wijken is dit ook de filosofie achter de ontwikkeling van Sport- en Beleefcampus De Braak dat met de presentatie van het voorlopig ontwerp in 2019 weer in een volgende fase is gekomen.

Samen maken we ook sociaal het verschil

Sinds de decentralisaties in 2015 richten we ons als gemeente op laagdrempelige, preventieve, nabije en samenhangende maatschappelijke ondersteuning. Afgelopen jaar hebben we samen met de raad en partners geconstateerd dat er hierop een extra versnelling nodig is. Dit heeft geresulteerd in een tot 2022 lopende kadernota onder de titel 'Samen maken we het verschil'. Ook op deelgebieden hebben we belangrijke stappen gezet. Zo is samen met het onderwijs en kinderopvangorganisaties de Helmondse Educatieve Agenda opgezet, waarin de ontwikkeling van kinderen centraal staat. Dit sluit aan bij onze ambitie om ons te ontwikkelen naar een nog kindvriendelijker stad. Voor de meer complexe casuïstiek hebben we samen met zorgorganisaties, het Zorg- en Veiligheidshuis, de politie en Veilig Thuis een analyse gemaakt en een concrete, gezamenlijke aanpak geformuleerd. Daarbij staat niet het belang van de verschillende eigen organisaties centraal, maar gaat het puur om de behoefte van de meest kwetsbare inwoners.

Via diverse pilots hebben we in 2019 bekeken hoe ook richting de toekomst perspectief kan worden geboden. Zo proberen we samen met corporaties en zorgverzekeraars vroegtijdig schulden op te sporen en zetten we met Senzer in op het verbeteren van de participatie: 'Iedereen doet mee'. Omdat ook de toegankelijkheid van zorg een belangrijk aandachtspunt is, is via de campagne 'Zo Helmond' ingezet op de bekendheid van de sociale teams. Al deze concrete initiatieven dragen eraan bij dat onze inwoners zoveel mogelijk mee kunnen doen binnen de Helmondse samenleving.

Realisatie van de Digitale Stad Helmond

Bij de aanpak van verschillen en het bieden van perspectief kijken we ook naar vooruitgang door innovaties. De coronacrisis heeft aangetoond dat digitalisering van de samenleving veel mogelijkheden biedt, bijvoorbeeld op het vlak van zorg en educatie. Wel is het daarbij van belang rekening te houden met de beschikbaarheid van diensten en de risico's op het vlak van data-beveiliging en privacy. Buiten de aanleg van een glasvezelnetwerk richten we ons binnen het programma Digitale Stad op het belang van digitale inclusiviteit (iedereen moet kunnen meedoen), het promoten van digitale innovatie en het beheer van sensoren in de openbare ruimte.

Hoewel we nog in de beginfase staan liggen hier onderscheidende kansen richting de toekomst. Het afgelopen jaar hebben we vooral gewerkt aan het leggen van de basis. Het glasvezelnetwerk is verder uitgerold over de stad, en op het gebied van maatschappelijke diensten zijn verschillende (kleine) successen geboekt. Zo zijn verkeersregelinstallaties op glasvezel aangesloten, is in Warande een smart city netwerk opgeleverd en hebben we concrete afspraken gemaakt met woningcorporaties, de LEV Groep en andere ketenpartners om te onderzoeken hoe we kwetsbare doelgroepen beter kunnen ontsluiten. Ook zijn we nauw in gesprek met het Elkerliek ziekenhuis. Langzaam maar zeker wordt beter zichtbaar dat we via digitale innovaties het leven voor de Helmonder én de dienstverlening van onszelf als gemeente makkelijker, fijner en efficiënter kunnen maken.

Uitdagingen op de Woningmarkt en verfraaiing van het Centrum

De huidige tijd kenmerkt zich door de spanningen op de woningmarkt. De prijzen zijn, ook in 2019, sterk gestegen, wachtlijsten lopen op en zeker voor starters is het lastig om een geschikte koop- of huurwoning te vinden. Dit alles zorgt ervoor dat de doorstroom onvoldoende is en daarmee is het één van onze centrale ambities om flink door te bouwen. Het afgelopen jaar hebben we actief ingespeeld op ontwikkelingen uit de markt. Concreet zijn in 2019 561 nieuwe woningen opgeleverd, opnieuw een stijging ten opzichte van het jaar ervoor. Speciale aandacht is hierbij uitgegaan naar de gebieden Centrum, Suytkade, Brandevoort (inclusief BSD) en enkele herstructureringswijken. Omdat het onze filosofie is dat juist op deze locaties de groei van Helmond vorm moet krijgen. In de in 2019 geactualiseerde woonagenda staat hoe we aandacht hebben voor spreiding en leefbaarheid. Immers, stenen vormen de basis, maar echt fijn wonen in Helmond vraagt veel meer dan dat.

De ontwikkelingen binnen het Centrum verdienen een extra toelichting. Naast de oplevering van nieuwe woningen is gestart met de aanleg van het Burgemeester Geukerspark dat medio 2020 moet worden opgeleverd. Tevens zetten we – gesteund door de raad – sinds vorig jaar in op de doorontwikkeling naar een verkeersluw en groen centrum: volledig in de beoogde lijn dat het in het centrum goed wonen, werken en recreëren moet zijn. Inmiddels beslaat het begrip 'Centrum' ook meer dan het gebied uit het oude Centruperspectief. Sinds 2019 betrekken we ook de gebieden Suytkade, het Stationskwartier en Oostende bij deze ontwikkelingen. Daarbij moet ook het gebied rond het te bouwen Huis van de Stad een opwaardering van het centrum betekenen en tevens bijdragen aan een aantrekkelijker route tussen het station en het winkel- en horecagebied.

Netwerkstad in de Brainport regio

Voor alle geschetste vooruitgang, zowel hierboven geschetst als in de rest van deze Jaarverantwoording, geldt dat we als gemeente steeds minder in staat zijn zaken alleen te doen. Het belang van de samenwerking neemt toe, of het nu om woningcorporaties, scholen, bedrijven of maatschappelijke organisaties gaat. Als gemeente spelen we een belangrijke faciliterende rol, maar vooruitlopend op de conclusies uit de Omgevingswet kunnen we wel vast stellen dat het initiatief steeds vaker bij anderen (waaronder inwoners) komt te liggen. Een mooi voorbeeld waarop we in 2019 faciliterend waren is via de regels rondom de Pfas-problematiek. Als een van de weinig gemeenten in Nederland waren wij in staat bouwbedrijven weer snel te laten doorbouwen. Tevens zien we dat veel dossiers grensoverschrijdend zijn. Op vrijwel alle strategische dossiers geldt dat we te maken hebben met de belangen van buurgemeenten of, nog hoger, de gehele regio. Vanuit die wetenschap spelen we actief onze rol als netwerkstad. In 2019 zijn we mede sturend geweest voor

de meer gefocuste agenda van de Metropoolregio Eindhoven, en een concreet resultaat als de Woondeal binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven heeft zeer positieve effecten voor Helmond. Tot slot zien we dat onze positie binnen Brainport Eindhoven rendeert. Zoals deze inleiding begon: het is een groot goed om onderdeel te zijn van én bij te dragen aan de economische hoogconjunctuur in een sterke regio als Brainport. Dat belang wordt door de coronaproblematiek alleen maar groter. Concreet plukken we ook de vruchten: in 2019 zijn middelen toegekend vanuit de Regiodeal, die ten gunste komen van Sport- en Beleefcampus De Braak, de Cacaofabriek en Het Speelhuis.

Het is op deze wijze, met perspectief richting de toekomst, uitgaande van onze eigen kracht én in samenwerking met anderen, waarin we Helmond ook de komende jaren vorm willen geven. Daarbij beseffen we ons dat de bijzondere tijd waarin we op dit moment leven ons voor bijzondere uitdagingen stelt. Hier zullen we binnen onze mogelijkheden zo passend mogelijk op reageren. Tegelijkertijd blijft de ingezette koers leidend en kijken we content terug op de stappen die we hierin in 2019 hebben gezet.

Behandelprocedure

De momenten van de bestuurlijke besluitvorming van de Jaarverantwoording 2019 zijn:

- College van Burgemeester en Wethouders   09 juni 2020
- Auditcomité   16 juni 2020
- Raadscommissie   25 juni 2020
- Raad   30 juni 2020

2 Financiële samenvatting

2.1 Algemene inleiding

Het jaarrekeningresultaat over 2019 bedraagt € 11,24 miljoen positief. Dit is het resultaat na verrekening met de reserves. In onderstaande tabel staat het gerealiseerde jaarrekeningresultaat over 2019 afgezet tegen het resultaat uit de vastgestelde begroting (na wijziging).

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging 2019	Rekening 2019	Afwijking 2019	V/N
Baten	376.776	334.348	-42.429	N
Lasten	401.846	344.899	-56.947	V
Totaal saldo van baten en lasten	-25.070	-10.552	14.518	V

Verrekening met reserves

Onttrekkingen aan reserves	27.351	25.572	-1.779	N
Toevoegingen aan reserves	2.281	3.775	1.493	N
Totaal saldo mutaties reserves	25.070	21.797	-3.272	N

Resultaat	0	11.246	11.246	V
------------------	----------	---------------	---------------	----------

Per saldo zijn er € 42,4 miljoen minder baten en € 56,9 miljoen minder lasten gerealiseerd. Daarnaast is er per saldo € 3,2 miljoen minder verrekend met de reserves dan begroot.

Op verschillende programma's zijn afwijkende baten en lasten verantwoord om uiteenlopende redenen. Wij verwijzen hiervoor naar de Programmaverantwoording in hoofdstuk 3 en de verantwoording van de Algemene dekkingsmiddelen in hoofdstuk 4. Hierin rapporteren we per product de grootste afwijkingen.

2.2 Toelichting grootste afwijkingen

Het jaarrekeningresultaat van € 11.246 miljoen is opgebouwd uit:

Omschrijving	Afwijking 2019	V / N
Algemene exploitatie	5.886	V
Grondbedrijf	5.360	V
Sociaal Domein	0	
Totaal resultaat	11.246	V

Het resultaat van het Sociaal Domein, opgebouwd uit de programma's 2,3 en 4 (hoofdstuk 3), wordt verrekend met de Reserve Sociaal Domein, waardoor dit resultaat per saldo 0 is. Hieronder vindt u de grootste financiële afwijkingen van 2019 inclusief een toelichting onder de tabel.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Omschrijving	Afwijking 2019	V / N
	Algemene Exploitatie	5.886	V
1	Invlechten Stadswacht	219	V
5	Huisvesting Edah en Orgelmuseum	150	V
6	Sport- en beleefcampus de Braak	388	V
7	Bedrijventerreinen	733	V
7	Regionaal Ontwikkelfonds	826	V
8	Omgevingswet	165	V
8	Wijkontwikkelplannen	817	V
8	Bouwleges	786	V
8	Opvang Vluchtelingen	410	V
8	Exploitatie gemeentelijk eigendommen	2.762	V
10	Smart Mobility	600	V
11	Groenonderhoud	601	N
12	Duurzaamheidsimpuls	550	V
12	Toevoeging voorziening riolering	692	N
13	Wethoudersvoorziening	1.800	N
14	Personeelskosten	500	N
14	Gemeentefonds (exclusief Sociaal Domein)	1.180	V
14	Post onvoorzien	250	V
14	Rente	869	V
14	Verkoop Boscotondo	500	N
	Overige	726	N
	Sociaal Domein	1.482	N
2	Werk en Inkomen	793	V
3	Zorg en Welzijn	287	N
4	Jeugd en Onderwijs	1.741	N
14	Algemene dekkingsmiddelen	247	N
	Onttrekking Reserve Sociaal Domein	1.482	V
8	Grondbedrijf	5.360	V
	Totaal	11.246	V

Toelichting op in de tabel opgenomen afwijkingen

Algemene Dienst

Programma 1: Veiligheid en handhaving / Invlechten Stadswacht

219 V

In 2019 heeft de invlechting van de voormalige Stichting Stadswacht Helmond binnen de afdeling Veiligheid en Naleving plaatsgevonden. Met deze transitie waren incidentele kosten gemoeid. Deze kosten waren begroot op € 390.000 en uiteindelijk bedroegen de werkelijke kosten € 171.000. De transitie is nog niet helemaal afgerond.

Programma 5: Cultuur / Huisvesting Edah en Orgelmuseum

150 V

De herhuisvesting van het Edah en Orgelmuseum in het voormalige Van Gend en Loos pand heeft zoals bij uw raad bekend vertraging opgelopen. Het project bleek achteraf complexer als gedacht en

het kostte meer tijd om overeenstemming te bereiken tussen de diverse partijen. Hierdoor worden de geraamde huurkosten niet uitgegeven.

Programma 6: Sport en recreatie / Sport- en Beleef Campus De Braak 388 V

In de 1^e Berap is een bedrag van € 338.000 beschikbaar gesteld voor o.a. beheer van Sport- en Beleef Campus De Braak voor de periode 2019-2022. Op dat moment was niet duidelijk hoe de kosten in de tijd zouden worden gemaakt. Conform afspraak zullen de middelen die niet worden gebruikt worden overgeheveld naar de komende jaren (€ 238.000). Daarnaast wordt er aan het huidige zwembad alleen het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd in afwachting van de bouw van het nieuwe zwembad, hetgeen tot lagere onderhoudslasten heeft geleid van €150.000.

Programma 7: Economisch beleid en werkgelegenheid / Bedrijventerreinen 733 V

Begin 2019 is samen met het georganiseerde bedrijfsleven gewerkt aan een integraal actieplan voor de bedrijventerreinen. In dit plan worden de middelen uit de Economische Impuls bedrijventerreinen (EIB) gekoppeld aan 38 projecten, inclusief cofinanciering vanuit Stichting Bedrijventerreinen Helmond. Deze projecten lopen en hebben alle een verschillende doorlooptijd. In ieder geval tot en met 2021 zijn de middelen uit de EIB nodig voor de uitvoering. Aangezien het plan pas eind 2019 is vastgesteld zijn de gereserveerde middelen van € 483.000 nog niet besteed.

Bij het vaststellen van "Actieplan Bedrijventerreinen" zijn de middelen voor 'impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen', gekoppeld aan de projecten en businesscases die uit het actieplan voortvloeien. Sluitende businesscases en cofinanciering zijn uitgangspunt waardoor een jaarlijks gelijkmatige uitgave van de middelen niet vanzelfsprekend is. De uitwerking hiervan loopt sinds eind 2019 en leidt naar verwachting in 2020 tot de eerste financieringsvraag. Hierdoor zijn de geraamde middelen van € 250.000 nog niet besteed.

Programma 7: Economisch beleid en werkgelegenheid / Regionaal Ontwikkelfonds 826 V

In de Jaarverantwoording 2017 zijn deze middelen gereserveerd voor de verplichte storting in het Regionaal Ontwikkelfonds in het kader van bedrijventerreinen. Een en ander heeft wederom vertraging opgeleverd, waardoor de middelen nog niet zijn uitgegeven.

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting / Omgevingswet 165 V

De invoering van de Omgevingswet is door het Rijk uitgesteld (naar verwachting medio 2021). De implementatie van deze wet is een grote opgave. Bij de 2^e Berap zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de jaarschijf 2019 (€ 180.000) bovenop de al eerder beschikbaar gestelde €150.000 per jaar voor het aanstellen van een programmamanager voor de periode 2018-2021. De extra middelen zijn bedoeld voor de dekking van externe kosten voor het uitvoeren van inventarisaties en het inkopen van de noodzakelijke expertise voor het opstellen van de omgevingsvisie en het bijbehorende participatietraject. Een deel van deze inkooptrajecten is in 2019 verdragd, maar inmiddels zijn de opdrachten verleend.

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting / Wijkontwikkelplannen 817 V

Door vertraging in de planontwikkeling in de Wijken Helmond Oost en Noord (€ 251.000) en de Annawijk (€ 199.000) zijn de gevoteerde middelen nog niet besteed. In het geval van Helmond Noord is er voor gekozen om in 2022 te beginnen met diverse projecten en activiteiten. In het geval van Helmond Oost is het wijkontwikkelingsplan in februari 2020 vastgesteld door de raad, waardoor de werkzaamheden later zijn gestart. Bij de Annawijk heeft de oplevering van de nieuwbouw en renovatie vertraging opgelopen. Pas na afronding van de verdragde nieuwbouw en renovatie zal de gemeente investeren in de openbare ruimte en de daarvoor voorbereidende werkzaamheden.

Daarnaast lopen sommige bouwprojecten, vanwege interne en externe redenen vertraging op waardoor er € 366.000 minder is besteed.

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting / Bouwleges 786 V

De legesinkomsten voor Wabo-vergunningen en voor kabels en leidingen blijken achteraf fors hoger dan het bijgestelde bedrag in de 2^e Berap. Toen werd rekening gehouden met legesinkomsten voor een bedrag van circa € 3,0 miljoen. De uiteindelijke gerealiseerde opbrengsten bedragen circa € 3,8 miljoen. Het moment van indiening van een plan en de omvang van het plan blijven onvoorspelbaar, waardoor deze inkomsten moeilijk te voorspellen zijn.

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting / Opvang Vluchtelingen 410 V

Vanaf september 2015 heeft de gemeente Helmond in vier tranches bedragen ontvangen voor de opvang van (uit-)geprocedeerde vluchtelingen (zogenaamde Bed, Bad & Broodregeling). Het restant is deels reeds belegd door verplichtingen jegens de stichting Vluchteling als Naaste (vergoeding huisvestingskosten en leefgelden) en is voorts bestemd voor een bijdrage in de kosten van de huisvesting van Hervestigers in 2020. Tot slot zijn de resterende gelden bedoeld voor de integratie en participatie van statushouders in de komende drie jaar. Hierover bent u door middel van raadsvoorstel 'huisvesting en participatie Statushouders en Vluchtelingen' nader geïnformeerd.

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting / Exploitatie gem. eigendommen 2.762 V

Het genoemde voordeel ontstaat o.a. door hogere inkomsten erfpachtcanons van € 215.000 mede veroorzaakt door een aantal nieuwe contracten. Daarnaast behaalde wij op onze landbouwexploitatie heen voordelig resultaat € 101.000. Verder is er op de verkoop van overhoeken een voordeel gerealiseerd van € 441.000. Op de verkoop van gronden op De Braak is een voordeel van € 1.816 gerealiseerd. Tenslotte waren er nog lagere bestedingen op het gebied van onderhoud.

Programma 10: Verkeer en mobiliteit / Smart Mobility 600 V

De afgelopen jaren fors heeft Helmond fors ingezet op het binnenhalen van Europese subsidies en het participeren in de EIT Urban Mobility. Deze waren meer dan waar we van uit gingen. Daarnaast waren middelen voorzien voor de uitvoering van het project Fabulos, waarvoor in een later stadium middelen verworven zijn in de Regiodeal Brainport Eindhoven.

Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming / Groenonderhoud 601 N

In 2019 hadden we hogere kosten bij de groenvoorziening. Oorzaken hiervan zijn stormschades, de bestrijding van eikenprocessierupsen, de bestrijding van invasieve soorten, het extra watergeven bomen en daarnaast hogere prijzen bij inschrijvingen (€ 135.000).

Programma 12: Milieu / Duurzaamheidsimpuls 550 V

In de meerjarenbegroting zijn voor de periode 2019-2022 jaarlijks middelen (€ 750.000) beschikbaar gesteld in het kader van duurzaamheid. In 2019 zijn er met name plannen gemaakt die in 2020 en verder worden uitgevoerd. Het voor 2019 niet bestede budget zal in 2020 en verder nodig zijn om uitvoering te geven aan deze plannen.

Programma 12: Milieu / Storting in de voorziening riolering 692 N

De niet bestede middelen ter uitvoering van de rioleringszorg blijven beschikbaar voor het doel waarvoor ze bestemd waren. In 2019 waren er minder kosten aan personeel, kwijtscheldingen en overhead. Het totaal van deze onderuitputtingen ad € 692.000 wordt gestort in de voorziening rioleringen.

Programma 13: Bestuur en organisatie / Wethouder voorziening 1.800 N

Op basis van berekeningen van het ABP hebben we eind 2019 een extra storting moeten doen in de voorziening wethouders. Deze extra storting is het gevolg van een extreem lage rente, waardoor bijstorten noodzakelijk is om aan onze pensioenverplichting te kunnen voldoen.

Algemene dekkingsmiddelen / Personeelskosten 500 N

Deze overschrijding is de resultante van alle personeelskosten inclusief de doorbelaste overhead. Het tekort is ontstaan o.a. door het minder kunnen doorbelasten van kosten naar rendabele producten, zoals rioleringen en het grondbedrijf, hogere inhuurkosten t.o.v. de beschikbare ruimte en het minder doorbelasten naar projecten. De totaal begrote personeelskosten bedragen circa 48 miljoen euro.

Algemene dekkingsmiddelen / Algemene uitkering (exclusief Sociaal Domein) 1.180 V

De gemeentefondsuitkering is opgebouwd uit een deel algemene uitkering (AU) en een deel decentralisatie- en integratie-uitkeringen, waaronder de integratie-uitkering Sociaal Domein. Deze uitkering bevat middelen voor Wmo, jeugd en participatie. Het resultaat van het gemeentefonds, met name de decembercirculaire, bedraagt € 2,0 miljoen voordelig in 2019 en bestaat voor € 1,1 miljoen uit hogere ontvangsten en € 967.000 uit verplichtingen die nog niet zijn ingezet. Circa € 800.000 heeft betrekking op verplichtingen in het SD, welke separaat worden meegenomen binnen het gesloten circuit van het SD.

Algemene dekkingsmiddelen / Post Onvoorzien 250 V

Van het jaarlijkse geraamde bedrag ad. € 500.000 is € 250.000 ingezet ter dekking van de kosten GenX problematiek.

Algemene dekkingsmiddelen / Rente 869 V

Dit voordeel betreft het saldo van de totale rentelasten en rentebaten. Hieronder wordt verstaan de rente die we ontvangen voor uitgezette leningen en de rentelasten voor leningen die we zelf hebben opgenomen, maar ook de doorberekening van rente over investeringen, grondbedrijf en reserves. Doordat geraamde investeringen nog niet gestart of nog in uitvoering zijn, zijn de rentelasten lager dan geraamd. Ditzelfde geldt voor de rente over reserves; er zijn minder reserves ingezet, waardoor de rentebaten hoger zijn.

Ook de budgetten voor kosten betalingsverkeer, overige bancaire kosten en dividenduitkeringen geven een voordeel van € 171.000. Dit komt met name doordat we geen debetsaldi op onze bankrekeningen hebben en derhalve geen rente hoeven te betalen.

Algemene dekkingsmiddelen / Verkoop Boscotondo 500 N

Uw raad heeft in september besloten om tot verkoop van Boscotondo over te gaan. Dit heeft geresulteerd in een verkooptender. De uitkomst hiervan, het verschil van de boekwaarde en de verkoopprijs, is als verlies in de Jaarverantwoording opgenomen. De raad is hierover separaat geïnformeerd middels een Raadsinformatiebrief.

Algemene dekkingsmiddelen / Overige 726 N

Betreft het saldo van alle uitgaven en inkomsten van alle programma's exclusief de hier apart benoemde onderdelen.

Sociaal Domein

Binnen de gemeente Helmond hanteren we het uitgangspunt dat het resultaat van alle inkomsten en uitgaven van het Sociaal Domein (met name de programma's 2,3 en4) vallen binnen het gesloten circuit en worden verrekend met de reserve Sociaal Domein. In 2019 was het saldo van het sociaal domein € 1.482.000 nadelig. Dit bedrag wordt dan ook onttrokken uit de reserve en heeft dus geen effect op het rekeningresultaat. De stand van de reserve bedraagt na deze onttrekking ca. € 6 miljoen.

Het nadelig saldo wordt met name veroorzaakt door een toename van de kosten van jeugdzorg en hogere kosten van de Wmo. In de loop van het jaar is de begroting voor jeugdzorg opgehoogd met in totaal € 4,9 miljoen. In de loop van 2019 zijn diverse maatregelen in gang gezet om de toenemende vraag naar jeugdzorg en de stijgende kosten van de jeugdzorg te temperen. De maatregelen betreffen o.a. de aanpassing van de producten PDC, het aanscherpen van de toegang tot jeugdzorg en het overbrengen van cliënten jeugdhulp naar de WLZ. We zien dat deze maatregelen ertoe leiden dat de excessieve kostenstijgingen worden afgeremd.

De hogere lasten van Wmo betreffen het effect van de aanzuigende vraag naar huishoudelijke ondersteuning ten gevolge van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage en een stijgende vraag naar begeleiding.

Op de uitgaven op het gebied van schulddienstverlening en bijzondere bijstand is een onderuitputting ontstaan doordat het aantal uitkeringsdossiers is afgenomen en de besteding van de impulsmiddelen vanaf november 2019 is opgestart. Een verdere detaillering van het sociaal domein vindt u in de eerder genoemde programma's 2,3 en 4.

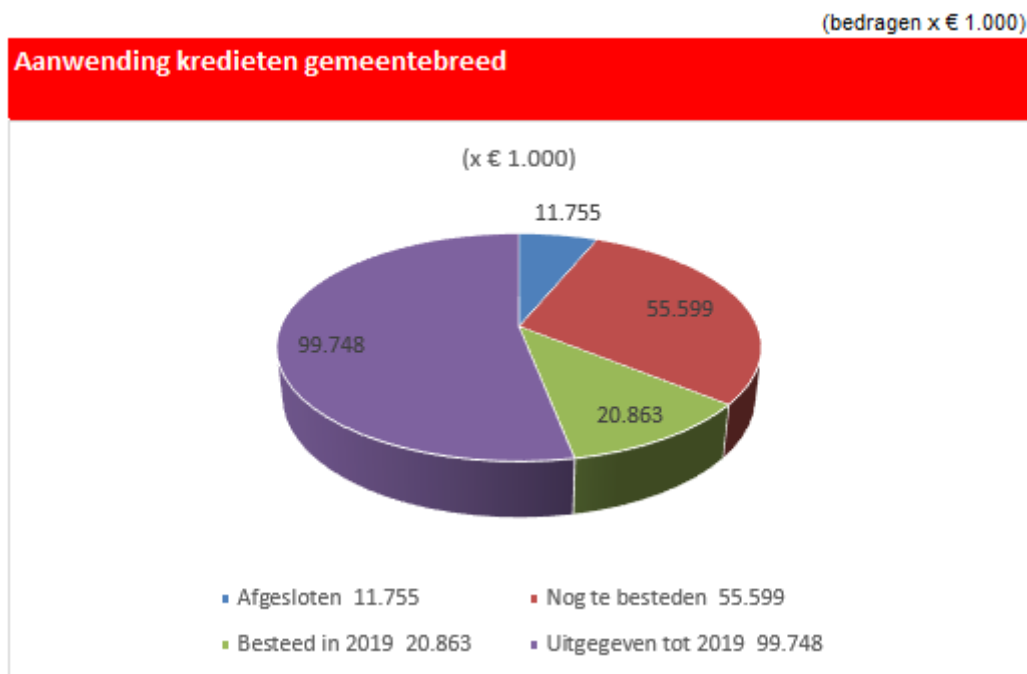
Grondbedrijf

Het gerealiseerde resultaat op het grondbedrijf bedraagt € 5.360.000 en wordt conform onze spelregels gestort in de Algemene Reserve Grondbedrijf. Het positieve resultaat ontstaat door conform de spelregels van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) tussentijds winstnemen op een tiental grondexploitaties (€ 1,26 miljoen).

Daarnaast worden jaarlijks alle exploitaties bij de jaarrekening herzien en wordt ook de hoogte bepaald van de voorziening grondbedrijf. Op basis van deze herziening kan de voorziening neerwaarts bijgesteld worden met € 1,84 miljoen. De voorziening bedroeg het afgelopen jaar ruim € 91,5 miljoen. Over deze voorziening wordt rente berekend van 2% welke ten gunste komt van het resultaat (1,83 miljoen). En tenslotte werden twee exploitaties afgesloten, te weten Professor Rommelaan en de Groene Loper Boskavels welke te samen een voordeel genereren van € 0,46 miljoen. Voor een verdere detaillering van de resultaten grondbedrijf verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbedrijf.

2.3 Gerealiseerde investeringen

Tot en met eind 2019 heeft de raad voor totaal € 188,0 miljoen aan investeringskredieten gevoteerd voor projecten die in 2019 en eerdere jaren startte. Voor deze projecten werd in voorgaande jaren al € 99,7 miljoen uitgegeven en is in 2019 voor € 20,9 miljoen geïnvesteerd. Daarnaast zijn kredieten door de raad afgesloten voor een bedrag van € 11,8 miljoen. Voor de komende jaren zijn de resterende investeringen van € 55,6 miljoen geraamd.

- Jaarlijks geven we bij de 2^e Berap een update van de stand van zaken van de openstaande kredieten. Het feit dat niet alle geraamde uitgaven zijn uitgegeven kan meerdere oorzaken hebben. Voorbeelden hiervan zijn een overspannen bouwmarkt, procedures etc. Een aantal grote openstaande kredieten zijn o.a. uitgaven t.a.v. het:
  - IHP € 5,1 miljoen
  - Sluis 8 € 7,0 miljoen
  - Centrum € 2,2 miljoen
  - Leonardusbuurt € 3,2 miljoen
  - Bereikbaarheidsagenda / fietspaden € 5,0 miljoen
  - Sport- en Beleefcampus De Braak € 1,4 miljoen
  - Uitvoeringsprogramma geluidssanering € 2,1 miljoen

In de toelichting op de balans bij de materiële vaste activa is een bedrag aan investeringen toegelicht van € 20,9 miljoen. In het onderstaande overzicht worden de kredieten per programma gepresenteerd. In de jaarrekening is een overzicht opgenomen van de kredietoverschrijdingen die zijn opgetreden in 2019.

(bedragen x € 1.000)

Programma's	Gevoteerd krediet	Uitgaven tot 2019	Uitgaven 2019	Afgesloten 2019	Nog te realiseren
1 Veiligheid en handhaving	380	40	5	40	296
2 Werk en inkomen	-	-	-	-	-
3 Zorg en welzijn	301	128	140	-	33
4 Jeugd en onderwijs	11.125	4.579	1.424	-437	5.559
5 Cultuur	12.316	11.366	1.161	31	-242
6 Sport en recreatie	9.903	2.134	2.898	277	4.594
7 Economisch beleid en werkgelegenheid	4.237	2.089	852	64	1.232
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	954	839	5	-7	117
9 Stedelijke vernieuwing	13.027	2.839	1.906	-10	8.292
10 Verkeer en mobiliteit	17.932	6.691	3.007	1.470	6.764
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	80.415	53.181	5.827	8.605	12.802
12 Milieu	30.514	14.759	2.756	1.577	11.422
13 Bestuur en organisatie	1.776	165	127	-	1.484
Algemene dekkingsmiddelen	5.083	938	755	145	3.246
Totaal	187.964	99.748	20.863	11.755	55.599

Jaarverslag

3 Programma's

3.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving

3.1.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- We creëren een compleet, integraal en dynamisch beeld van de stad, zodat snel op ontwikkelingen kan worden geanticipeerd. De technologisch hoogstaande oplossingen die in de Brainportregio worden ontwikkeld, kunnen met het oog op veiligheid hun meerwaarde bewijzen;
- In de aanpak van criminaliteit staat preventie centraal. We verhogen de betrokkenheid van inwoners door onder andere initiatieven uit de wijken zoals buurtpreventieteams te stimuleren. We trekken samen op met woningcorporaties, scholen en de LEV-groep en veiligheidspartners zoals de politie en het Openbaar Ministerie;
- We willen een vergroting van de objectieve en subjectieve veiligheid. Het aantal misdrijven (gewelddelicten, woninginbraken, diefstallen) moet verder omlaag, maar ook de ervaren overlast van verstorend gedrag. Als preventieve maatregelen echt niet meer helpen en de situatie daarom vraagt wordt samen met de politie en het Openbaar Ministerie ingegrepen. Dit geldt ook voor de inzet van cameratoezicht;
- Georganiseerde criminaliteit in Helmond weren we door regionale samenwerking en versterking van de (interne) informatiepositie. We blijven samen met de andere Brabantse steden optrekken inzake de mogelijke regulering van wietteelt;
- We willen het aantal ongelukken in het verkeer reduceren en een veilige ruimte voor mobiliteit bieden. We pakken concreet de verkeersveiligheid op gevaarlijke punten in onze stad aan. Dit doen we waar mogelijk met onze inwoners.

Om dit te bereiken hebben we:

- Wijk-dekkende WhatsApp-preventienetwerken uitgebreid, waarbij inwoners elkaar in korte tijd kunnen alarmeren als de situatie daar om vraagt. Het netwerk in de wijk Rijpelberg is inmiddels volledig dekkend;
- Samen met relevante partners een integrale aanpak ontwikkeld die ervoor moet zorgen dat Helmondse jongeren niet afglijden naar een crimineel circuit. Met deze aanpak bieden we jongeren perspectief met duidelijke grenzen;
- De sturingsdriehoek Zorg en Veiligheid ingericht, bestaande uit de burgemeester, de wethouder Zorg en Welzijn en de wethouder Jeugd. De driehoek pakt onderwerpen op die liggen op het snijvlak van Zorg en Veiligheid, zoals nazorg ex-gedetineerden en Beschermd Wonen;
- Op de Automotive Campus het “Regionaal Veiligheidslab Helmond” ingericht. Het Regionaal Veiligheidslab Helmond is een inspirerende ruimte waarin samenwerking plaatsvindt tussen publieke en private onderwijs- en kennisinstellingen. Dit Veiligheidslab is inmiddels operationeel;
- Samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond een uitkijkrimte ingericht voor het publieke en private cameratoezicht. Dutch Institute for Technology, Safety & Security (DITSS) is met een fieldlab eveneens in het Regionaal Veiligheidslab Helmond” gevestigd als partner. In dit fieldlab worden innovatieve oplossingen op het terrein van veiligheid in de praktijk getoetst op effectiviteit en toegevoegde waarde;
- Samen met het DITSS en andere partners (Politie, OM, LEV-groep, woningcorporaties en inwoners) is gestart met de ontwikkeling van het project “Inbraakvrije wijk Helmond-Noord”. In heel Helmond is het aantal woninginbraken verder gedaald in 2019;
- Voor de aanhoudende strijd tegen ondermijnende criminaliteit vanuit het Rijk 4 miljoen Euro extra voor Brabant vrijgemaakt ten behoeve van de wijkaanpak in relatie tot ondermijning.

Helmond heeft samen met Eindhoven en Den Bosch 1 miljoen Euro toegekend gekregen voor de ingediende wijkversterkingsplannen voor de periode 2019-2021. In Helmond is het beoogde doel van het wijkversterkingsplan om de drugshandel en daaraan gerelateerde overlast en geweldsincidenten in de Binnenstad van Helmond duurzaam terug te dringen tot een beheersbaar niveau en het gezag van de overheid in het gebied te herstellen;

- Los van het wijkversterkingsplan in 2019 diverse acties ingezet nadat in 2018 zichtbaar werd dat Helmond met een serieuze drugsproblematiek kampte. In de eerste maanden van 2019 hebben zich bovendien enkele aan drugs gerelateerde geweldsincidenten in Helmond voorgedaan. Naar aanleiding hiervan zijn extra maatregelen genomen, met als doel de criminaliteit en maatschappelijke onrust tegen te gaan (aanwijzing van een veiligheidsrisicogebied, de opening van een wapendepot). Door middel van het beschreven Wijkversterkingsplan Binnenstad wordt de aanpak van drugscriminaliteit voortgezet;
- In 2019 start gemaakt met de aanpak van het Handhavingsknelpunt Binnenstad. Deze aanpak staat in verbinding met die van het Wijkversterkingsplan Binnenstad. Naar aanleiding van de structurele, extreme overlast op en rondom de locaties Advocaat Botsplein en het Weverspark en directe omgeving (in Binnenstad Oost) is er in augustus 2019 een pakket van maatregelen (multidisciplinaire plan van aanpak) gekomen in samenwerking met onze partners in de stad. Een van de maatregelen betrof het, als ultimatum remedium, plaatsen van twee tijdelijke camera's voor de duur van zes maanden. Het pakket van maatregelen heeft bij een eerste evaluatie, samen met buurtbewoners, eind 2019 reeds geleid tot een vermindering van de overlast;
- Met het Peelland Interventie Team (PIT) in gemeente Helmond in 2019 een achttal complexe toezichts- en handhavings acties uitgevoerd in de integrale ondermijningsaanpak Peelland.
- Bovengenoemde aandachtspunten hangen nauw samen met de samenwerking met Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland. In 2019 zijn RIEC en Taskforce samengevoegd tot één entiteit. In het proces daar naar toe hebben de gemeenten waaronder Helmond dit traject mede vormgegeven;
- Met het Platform Sociale Cohesie in 2019 diverse malen bijeenkomsten gehad. Credo is dat er in 'rustigere tijden' geïnvesteerd wordt in de onderlinge verbindingen en de samenwerking zodat we elkaar direct weten te vinden in tijden waarin (maatschappelijke) spanningen en/of gebeurtenissen zich aandienen. Het platform komt 2 keer per jaar regulier bijeen. In maart 2019 heeft er met spoed een bijeenkomst plaatsgevonden naar aanleiding van de aanslagen in Nieuw-Zeeland en Utrecht;
- In het Masterplan integrale Veiligheid 2019-2022 de 'Wijkagenda's Veiligheid' geïntroduceerd. Om Helmond veiliger en leefbaarder te maken hebben bewoners uit Helmond in februari 2019, tijdens een bijeenkomst, hun ervaringen en ideeën gedeeld over veiligheid in de wijk. Samen wil de gemeente een goede aanpak op het terrein van veiligheid voor de 11 wijken maken. Omdat veel van de opgehaalde input onderwerpen betreft die elders in de gemeentelijke organisatie belegd zijn, is er in 2019 intensief ingezet op een integrale aanpak waar het gaat om de Wijkagenda's Veiligheid. Tot slot zijn er meer terreinen naast veiligheid en leefbaarheid die zich lenen voor een wijkgerichte aanpak. Er wordt daarom integraal ingezet op het komen tot een dekkend Helmonds programma van integrale wijkplannen en het hiertoe door ontwikkelen van het integrale opgave- en wijkgerichte werken;
- In 2019 bovenmatig veel werkzaamheden die niet precies te plannen zijn uitgevoerd. Daarbij gaat het onder meer om:
  - Het mede stroomlijnen van opgeschaalde casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid in afstemming met diverse interne en externe partners;
  - Het oppakken van diverse signalen vanuit de stad over een sterke toename van overlast op specifieke locaties;

- Aandacht besteed aan het mede stroomlijnen van opgeschaalde casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. Daarbij heeft er veel afstemming plaats gevonden met diverse interne en externe zorg- en veiligheidspartners. Ook voor de aanpak van overlastlocaties geldt dat er vorig jaar veel aandacht aan besteed is (grotendeels op basis van signalen vanuit de stad).

3.1.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

In 2018 is een evaluatie van het basis takenpakket dat Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost levert aan gemeenten op het gebied van brandweezorg uitgevoerd. Mede op basis hiervan zal tot nieuwe planvorming worden gekomen dit wordt onder meer vastgelegd in het Brandweezorgplan. Verwacht wordt dat zowel de evaluatie van de toekomstvisie, als het Brandweezorgplan invloed kan hebben op de activiteiten en producten van de Veiligheidsregio in 2019 en verder.

Er wordt gestart met het ontwikkelen van de Visie op Veiligheidsregio 2025. De VRBZO verbreedt in 2019 de informatiedeling binnen de zorgketen en bevolkingszorg. In 2018 is een nieuwe Visie op Crisisbeheersing opgesteld. In 2019 wordt deze verder geoperationaliseerd.

Voor de gemeente Helmond is het belangrijk dat de VRBZO ook daadwerkelijk voor de hele regio functioneert. De Visie op Veiligheidsregio 2025 moet zo concreet zijn dat op basis hiervan besluitvorming door het Algemeen Bestuur kan plaatsvinden en tenminste een passende en gewenste inrichting van de governance kan worden doorgevoerd.

GGD Brabant-Zuidoost

De GGD moet haar gezondheid beschermende taken ook in de opgeschaalde situaties (incidenten, rampen en crises) kunnen uitvoeren. De GGD adviseert en ondersteunt gemeenten ook bij kleinschalige incidenten. De VRBZO is vergunninghouder voor de ambulancezorg. De uitvoering is sinds 2016 volledig belegd bij de GGD Brabant-Zuidoost.

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Zuid Oost Brabant

In 2019 zal het Zorg- en Veiligheidshuis Zuid Oost Brabant:

1. Uitvoering geven aan de drie hoofdtaken : Procesregie (Casus Op Maat/ Persoonsgerichte aanpak), Advisering en Signalering.
2. Uitvoering geven aan een optimale Informatievoorziening Casus op Maat en Persoonsgerichte aanpak
3. Focussen op de aansluiting met Zo Snel Mogelijk, Veilig Thuis en het Sociaal Domein.

Peelland Interventieteam (PIT)

Het PIT draagt met een integrale aanpak van onveilige, overlast gevende of anderszins onregelmatige situaties bij aan verminderen van overlast en vergroting van de (subjectieve) veiligheid. Het PIT komt in actie als deze situaties zich voordoen.

Taskforce Brabant Zeeland

De taskforce Brabant Zeeland draagt bij aan de realisatie van prioriteit 3 ondermijning. De huidige overeenkomst loopt eind 2019 af. In de loop van 2019 wordt de inzet van betrokken partijen opnieuw bepaald.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Uitkijkrumte cameratoezicht

Gemeentelijke uitkijkrumte samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond realiseren. *Behaald, de uitkijkrumte voor het publieke cameratoezicht van de gemeente en voor het private cameratoezicht van SBH is eind december gereed gekomen en operationeel. Beiden zijn gevestigd in het Regionaal Veiligheidslab Helmond*

Uitvoeringsprogramma Handhaving en Naleving 2020

Jaarlijks uitvoeringsprogramma op basis van Integraal Nalevingsplan 2019-2022. *Behaald, het Jaaruitvoeringsprogramma is vastgesteld en de uitvoering loopt. De raad is geïnformeerd hierover middels een raadsinformatiebrief. Met het vaststellen van dit uitvoeringsprogramma wordt voldaan aan artikel 7.3. van het Besluit omgevingsrecht (BOR).*

Uitvoeringsprogramma integrale veiligheid

Jaarlijks uitvoeringsprogramma op basis van Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022. *Vertraagd, de meeste thema's uit het Masterplan zijn als 'going concern' activiteiten opgepakt. Het Dynamisch Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid wordt tweede kwartaal 2020 vastgesteld door het college en daarna ter informatie aan de raad verstrekt.*

Camera's

Vervangen van 36 publieke camera's. *Vertraagd, medio 2020 zullen de (fysieke) camera's vervangen worden. Eind december is al wel de plaatsing van de software voor de camera's gerealiseerd in de uitkijkrumte.*

3.1.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	460	1.586	-1.126	370	1.595	-1.225	-99	N
120 Handhavingsbeleid	390	441	-51	451	222	229	280	V
125 Integraal veiligheidsbeleid en horeca		50	-50		51	-51	-1	N
140 Brandweer	206	5.037	-4.831	287	4.769	-4.483	348	V
Totaal saldo baten en lasten	1.055	7.113	-6.058	1.108	6.636	-5.528	529	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	215		215	215		215		
140 Brandweer	29		29	15		15	-14	N
Totaal mutaties reserves	244		244	230		230	-14	N

Saldo programma	1.299	7.113	-5.814	1.338	6.636	-5.299	515	V
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting op afwijking hoofdproduct 110 Integraal Veiligheidsbeleid

Dit hoofdproduct kent een nadelig saldo van € 99.000. Dit saldo is structureel en wordt grotendeels veroorzaakt doordat de huuropbrengsten van het veiligheidshuis minder zijn dan verwacht.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 120 Handhavingsbeleid

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 280.000. Dit wordt veroorzaakt door lagere lasten van € 219.000 en hogere baten van € 61.000. De hogere baten zijn incidenteel. De gemeente Helmond verricht handhavingstaken voor de gemeente Deurne. Hiervoor ontvangt gemeente Helmond een vergoeding van de gemeente Deurne. De lagere lasten worden veroorzaakt door eenmalig lagere lasten in 2019 in verband met het invlechten van de voormalige Stichting Stadswacht Helmond als onderdeel van Veiligheid en Naleving van de gemeente Helmond. Met deze transitie waren in 2019 incidentele kosten gemoeid. Deze incidentele kosten werden begroot op € 390.000, waarbij dekking plaatsvond uit het positief eigen vermogen van de voormalige Stichting Stadswacht. In 2019 hebben er voor € 171.000 aan incidentele uitgaven plaatsgevonden. Dat waren vooral personeelskosten. De transitie is nog niet helemaal afgerond.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 140 Brandweer

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 348.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 268.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door:

- Externe onderzoekskosten GenX. Het onderzoek loopt door in 2020 waardoor er nog (onderzoeks-)kosten komen (incidenteel voordeel € 65.000);
- Er is in 2019 geen extra inzet nodig geweest op de uitvoering van brandveilig leven en de brandveiligheidsstoets (voordeel van € 208.000).

3.2 Programma 02: Werk en inkomen

3.2.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners.
- Helmond wil een inclusieve stad zijn, waar iedereen een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Onze leidraad is en blijft, meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Dit kan via een betaalde baan, vrijwilligerswerk, of op school.
- We stimuleren en faciliteren een betere aansluiting van het onderwijs bij de vraag vanuit werkgevers en de samenleving.
- We streven ernaar dat alle jongeren een startkwalificatie hebben. Ook hebben we aandacht voor scholing zodat mensen kunnen doorgroeien naar een baan die beter past bij de huidige arbeidsmarkt.
- We zetten in op het versterken van de positie van arbeidsmigranten en benutten de arbeidspotentie van statushouders.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een maatschappelijke baan voor mensen met een bijstandsuitkering.
- We onderzoeken samen met andere gemeenten de mogelijkheden voor behoud van loonkostensubsidie aan de werkgever waarbij mensen met beperkingen tenminste het minimumloon verdienen.
- We zorgen voor een goed sociaal vangnet voor mensen die hun baan verliezen of het vanwege andere redenen financieel niet redden.
- We zetten sterker in op preventie om (problematische) schulden te voorkomen.
- Armoede en schulden bestrijden we met een meer integrale, preventieve en effectieve aanpak.

Om dit te bereiken hebben we:

- Met onze partners in de regiegroep onderwijs en arbeidsmarkt het plan “Perspectief op Werk” opgesteld. Er is een startbudget van € 2 miljoen. Het 2^e miljoen wordt onder de voorwaarde van “voldoende inspanning” in 2020 toegekend door het Rijk.
- De themagroepen onder de regiegroep onderwijs en arbeidsmarkt ingericht en bemenst tot een arbeidsmarktregio breed overleg.
- Een gezamenlijke agenda opgesteld op basis van de strategische arbeidsmarktanalyse van Birch, onder leiding van Mark van der Meer.
- Subsidie gekregen om de werkgeversdienstverlening van Senzer en UWV verder te professionaliseren.
- De eerder gestarte samenwerking omtrent internationalisering van het onderwijs voortgezet op basis van de in 2019 vastgestelde Helmondse Educatieve Agenda (HEA).
- Met Senzer ingezet op re-integratie van werklozen met een bijstandsuitkering. Het doel is dat zoveel mogelijk mensen aan het werk kunnen en blijven, bij voorkeur in een reguliere baan. Het is gelukt de uitstroom van bijstandsgerechtigden te bevorderen en de instroom te beperken.
- Samen met de gemeenten van de gemeenschappelijke regeling Senzer een evaluatie opgestart. Hierbij is gekeken naar zowel de resultaten van Senzer in de afgelopen jaren als ook de zogeheten ‘governance’.
- De pilot ‘Iedereen mag meedoen’ opgestart, met als doel om een (integrale) aanpak te ontwikkelen voor de doelgroep met <30% loonwaarde die zoveel mogelijk aansluit bij reguliere werkprocessen, dienstverlening en voorzieningen.

- Het Stadsleerbedrijf laten groeien naar een stabiele omvang van 150 tot 200 deelnemers per jaar (deelnemers aan de leertrajecten van een half jaar plus MBO studenten). Uit de evaluatie van het Stadsleerbedrijf blijkt dat het een waardevolle schakel is in de doorlopende lijn van dagbesteding via verschillende vormen van vrijwilligerswerk naar betaald werk.
- Met behulp van een extern bureau een onderzoek gestart naar diverse mogelijkheden om activering voor mensen met een (zeer) grote afstand tot de arbeidsmarkt lonend te maken, zonder dat ze daarbij de zekerheid van een uitkering verliezen.
- Statushouders beter voorbereid op participatie en het arbeidsproces. Hiertoe heeft Stadsleerbedrijf extra taallessen en aanvullende coaching georganiseerd.
- Meer aandacht voor het thema arbeidsmigratie onder andere in de vorm van een mini-conferentie die moet leiden tot een nieuw beleidskader.
- Gewerkt aan het verminderen van gedwongen huisuitzettingen in samenwerking met woningcorporaties.
- Het uitvoeringsplan 'Aanpak Armoede en Schulden' vastgesteld en de uitvoering hiervan gestart. Daarbij is ingezet op een preventieve en integrale aanpak in de gehele keten. Van preventie tot nazorg. De aanvraagprocedure voor bijzondere bijstand is vereenvoudigd. Voor schulddienstverlening werken we ook op locatie, doen we huisbezoeken en is het traject nazorg gestart. Ook heeft een eerste gesprek met bewindvoerders plaatsgevonden om de samenwerking te versterken.
- De armoederegisseur aangesteld. Zij heeft diverse partijen in de stad gesproken ter voorbereiding op het plan van aanpak. Hierbij is aandacht voor diverse doelgroepen (waaronder kinderen/jongeren en ouderen).
- Het Kindpakket verder uitgebreid. Er hebben ruim 2.000 kinderen in armoede gebruik gemaakt van de mogelijkheden van het Kindpakket. Het bereik van het Kindpakket is daarmee gestegen tot ruim 87%.
- De pilot Vroegsignalering van schulden gestart. Daarmee worden, beginnende schulden eerder gesignaleerd en inwoners met schulden actief benaderd met een hulpaanbod.
- € 10.000 subsidie verstrekt aan Stichting Dierenambulance Helmond, zodat minima kosteloos hun huisdier kunnen laten castreren/steriliseren, chippen of afstand kunnen doen van hun huisdier.

3.2.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Senzer

Senzer heeft zichzelf de taakstelling opgelegd het jaarlijkse instroomvolume uitkeringsgerechtigden terug te brengen naar het landelijk niveau. Daarnaast verstrekt Senzer aan mensen die (tijdelijk) niet kunnen voorzien in hun levensonderhoud een bijstandsuitkering.

Bij de start van Senzer is besloten om in 2018 het functioneren te evalueren. De oorspronkelijke beoogde evaluatie in 2018 is gebaseerd op de inwerkingtreding per 1-1-2016, zodat Senzer zich in twee jaar kon ontwikkelen als organisatie voordat de evaluatie zou plaatsvinden. Nu Senzer gestart is per 1-10-2016 vindt de evaluatie later plaats, namelijk in 2019.

Kwartaalrapportage Factsheet Sociaal Domein in Beeld

In 2019 presenteren we ieder kwartaal een infographic Sociaal Domein. Voor programma 2 bevat deze kengetallen voor de Participatiewet, bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening. Het gaat onder meer om informatie over voorzieningengebruik en financiën.

Behaald. In de voortgangsbijeenkomst Sociaal Domein van de commissie inwoners in oktober is aan de raadscommissie de infographic Sociaal Domein over het eerste half jaar (inclusief getallen voor de Participatiewet, Bijzondere Bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening) gepresenteerd.

Meer inwoners aan het werk -> bevorderen uitstroom van inwoners uit de bijstand

We willen een uitstroom uit de bijstand realiseren van 32% in 2019. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 streven we naar een percentage van 33%.

Behaald. Uitstroom gerealiseerd van 34,6% in 2019 (uitstroom van 1.857 t.o.v. totaal aantal personen van 5.422). Dit jaar is de doelstelling aangepast van percentage naar een afname van 50 uitkeringsdossiers per jaar. In 2019 is het aantal uitkeringsdossiers in onze arbeidsmarktregio afgenomen met 206 uitkeringsdossiers.

Tussenevaluatie adaptieve uitvoeringsagenda onderwijs en arbeidsmarkt

Hierin zullen de voortgang, de mogelijke eerste resultaten en ingezette middelen per speerpunt benoemd worden. Deze speerpunten zijn: 1. Ontwikkeling van de regiegroep onderwijs en arbeidsmarkt; 2. Gezamenlijke aanpak opstellen op de bredere arbeidsmarkt op alle niveaus en alle relevante sectoren/doelgroepen; 3. Intensiveren van het Technologiepact Helmond-De Peel; 4. Versterking van het onderwijs speerpunt Food Technology; 5. Versnelling van de start en verankering van PeelPortaal

Behaald. In mei is de raad middels een presentatie meegenomen in de tussentijdse evaluatie van de uitvoeringsagenda onderwijs en arbeidsmarkt, waarbij een stand van zaken omtrent alle speerpunten op deze agenda is gegeven.

Meer inwoners aan het werk -> terugdringen van inwoners die instromen in de bijstand

In 2019 dringen we de instroom in de bijstand terug naar 32% in 2019. Voor de jaren daarna streven we naar een jaarlijks percentage van 33%.

Behaald. De instroom in teruggedrongen naar 28,5% in 2019 (instroom van 1.545 personen ten opzichte van een totaal aantal personen van 5.422). Dit jaar is de doelstelling aangepast van percentage naar een afname van 50 uitkeringsdossiers per jaar. In 2019 is het aantal uitkeringsdossiers in onze arbeidsmarktregio afgenomen met 206 uitkeringsdossiers

Tussenevaluatie werkgelegenheidsimpuls

Een evaluatie van de voortgang, de mogelijke eerste resultaten, en ingezette middelen per speerpunt. Deze speerpunten zijn: 1. Versneld versterken van het integraal accountmanagement; 2. Versneld focus aanbrengen en intensiveren van de acquisitie inzet; 3. Bevorderen innovatie en investeringen gericht op extra banen; 4. Bevorderen start-ups, scale-ups, en spin-offs binnen de speerpunten; 5. Aanbieden experimenteerruimte in de stad voor nieuwe vormen van bedrijvigheid; 6. Specifiek aandacht voor kwetsbare groepen (rode draad binnen alle projecten uit het uitwerkingsprogramma.

Behaald. In mei is de raad middels een presentatie meegenomen in de tussentijdse evaluatie van de uitvoeringsagenda werkgelegenheidsimpuls, waarbij een stand van zaken omtrent alle speerpunten op deze agenda is gegeven.

1e jaarlijkse evaluatie Kindpakket

Vanaf 2019 vindt jaarlijks een evaluatie van het Kindpakket plaats. Bij de evaluatie kijken we naar onder meer bereik, gebruik en ervaringen van de doelgroep.

Behaald. Het bereik van het Kindpakket is wederom toegenomen, Stichting Leergeld bereikte ruim 2.000 kinderen. Ook het Jeugdfonds Sport en het Jeugdfonds Cultuur hebben een toegenomen bereik, de middelen die zij ontvangen komen geheel ten goede van de doelgroep. Eind 2018 is de 1e evaluatie gedaan en de evaluatie over 2019 volgt in 2020.

3.2.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	38.106	45.521	-7.415	37.310	44.576	-7.266	149	V
603 Bijzondere bijstand	207	7.503	-7.296	254	7.257	-7.002	294	V
604 Schulddienstverlening	255	1.531	-1.275	4	930	-927	349	V
618 Werkgelegenheidsbeleid	19	23.876	-23.857	208	23.983	-23.775	82	V
619 Minima beleid	10	1.486	-1.477	5	1.454	-1.450	27	V
621 Participatie	809	824	-15	757	797	-40	-25	N
Totaal saldo baten en lasten	39.406	80.741	-41.335	38.538	78.997	-40.460	875	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
602 Uitvoering uitkeringsregelingen		152	-152		152	-152		
603 Bijzondere bijstand	183		183	183		183		
604 Schulddienstverlening	400		400		641	-641	-1.041	N
618 Werkgelegenheidsbeleid	943		943	943		943		
Totaal mutaties reserves	1.525	152	1.373	1.125	793	332	-1.041	N

Saldo programma	40.932	80.893	-39.962	39.663	79.790	-40.217	-166	N
------------------------	---------------	---------------	----------------	---------------	---------------	----------------	-------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

In programma 2 staat de uitvoering centraal van het takenpakket Werk en Inkomen. De hoofdproducten 602, 618 en 621 vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van de Uitkeringsregelingen en de Participatiewet door Senzer. De hoofdproducten 603 en 619 vormen gezamenlijk de uitvoering van het minimaalbeleid en de bijzondere bijstand door de gemeente Helmond. Het hoofdproduct 604 is de uitvoering van schulddienstverlening door de gemeente Helmond.

Toelichting afwijking hoofdproduct 602 Uitvoering Uitkeringsregelingen

Het hoofdproduct 602 heeft een positief saldo van € 149.000. Het saldo wordt veroorzaakt door eenmalige herwaardering van de debiteurenpositie in verband met de overdracht van de debiteurenpositie vanuit Senzer naar Helmond.

Aan de batenkant van dit hoofdproduct is sprake van een nadelig saldo van € 796.000. Dit komt doordat de definitieve uitkering vanuit het Rijk in verband met de BUIG en de BBZ lager is dan de voorlopige uitkering, zoals deze in de begroting van Helmond was opgenomen. Tegenover de lagere baat staat een evenredig lagere last in verband met het doorbetalen van de Rijksmiddelen door Helmond aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkbedrijf Atlant- De Peel. Per saldo hebben beide effecten geen effect op het rekeningsaldo van de gemeente Helmond.

Toelichting afwijking hoofdproduct 603 Bijzondere Bijstand

Het hoofdproduct 603 heeft een voordelig saldo van € 294.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door incidenteel lagere lasten van € 238.000. Deze lagere last is ontstaan door een terugvordering van € 161.000 van teveel bij voorschot uitbetaalde (in 2018) subsidiegelden in het kader van het Kindpakket aan de Stichting Leergeld de gelden zijn in 2019 teruggevorderd.

Toelichting afwijking hoofdproduct 604 Schulddienstverlening

Het hoofdproduct 604 heeft een voordelig saldo van € 349.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door onderbesteding van beschikbare impulsmiddelen (€ 400.000) in verband met de aanpak van schulden. Het uitvoeringsprogramma in verband met de vroegsignalering schulden is eind 2019 (november) van start gegaan. De effecten van het uitgezette beleid (en daarmee de uitputting van de beschikbare impulsmiddelen) zullen in 2020 zijn volle omvang bereiken.

3.3 Programma 03: Zorg en welzijn

3.3.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners.
- Kwalitatief goede en betaalbare zorg en ondersteuning, zo dicht mogelijk bij mensen thuis georganiseerd.
- Geen financiële drempel voor noodzakelijke zorg: We zorgen ervoor dat mensen met inkomsten tot 130% van het bijstandsniveau geen eigen bijdrage Wmo hoeven te betalen.
- Sociale Innovatie: Alle activiteiten en projecten die bijdragen aan de transformatie van het sociaal domein, waaronder domotica.
- We zetten meer dan voorheen in op eigen regie en preventie ter voorkoming van zwaardere zorg.
- Extra aandacht voor personen met verward gedrag, door te investeren in preventie en een persoonsgerichte aanpak.
- Meer aandacht voor gezondheidsbevordering, met name in de meest kwetsbare wijken van Helmond waar de problematiek het grootst is.

Om dit te bereiken hebben we:

- De vindbaarheid van de Sociale Teams verbeterd. Zij bieden dichtbij huis ondersteuning. Zo is in oktober de nieuwe huisstijl geïntroduceerd: Zorg en ondersteuning Helmond, oftewel "Zo Helmond!". We sluiten met de Sociale Teams aan bij initiatieven van huisartsen om de zorg voor de inwoners beter te stroomlijnen.
- In 2019 technische ondersteuning met leefstijlmonitoring toegevoegd aan de individuele Wmo-voorzieningen. Via beweegmelders en een app kunnen mantelzorgers worden geïnformeerd over de dagelijkse activiteiten van hun naaste.
- Ingezet op het bevorderen van eigen regie en preventie om zwaardere zorg te voorkomen. Dit is gedaan door de (vrijwillige) onafhankelijke cliëntondersteuning te versterken met trainingen en het bevorderen van de onderlinge samenwerking, zoals expertise delen en doorverwijzen. Ook hebben we informele dagbesteding gefaciliteerd. Dat zijn initiatieven die worden georganiseerd door vrijwilligers. Andere activiteiten die hebben bijgedragen aan bevorderen van eigen regie en preventie zijn de invoering Digitale Sociale Kaart (DiSK), dementievriendelijke gemeente en de uitbreiding van de 'Aanpak achter de voordeur' naar enkele andere wijken.
- De focus bepaald voor de aanpak gezondheid. Door het bevorderen van een gezonde leefstijl en bijvoorbeeld het project 'op eigen kracht naar een gezonde toekomst' is er gewerkt aan de verbetering van de gezondheid die mensen in de stad ervaren. Met scholen is samengewerkt aan het vignet 'Gezonde Scholen' en inmiddels zijn er steeds meer scholen die dit vignet hebben ontvangen.
- Lokaal en regionaal geïnvesteerd in een persoonsgerichte aanpak, goede opvang en vervoer voor mensen met verward gedrag. Zo hebben we het plan van aanpak Mensen met Verward Gedrag geactualiseerd en de implementatie van de Wet verplichte GGZ vormgegeven. De cursus Mental Health First Aid is ingezet voor zowel inwoners als professionals van Helmond.

3.3.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

GGD Brabant-Zuidoost

De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten - door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en zelfredzaamheid te vergroten. Het leggen van lokale verbindingen tussen gezondheid, zorg en participatie is een belangrijke maatschappelijke opgave voor gemeenten en GGD.

Op grond van haar begroting 2019 GGD levert de GGD de volgende bijdrage:

- De GGD levert (door monitoring, signalering en advisering) een ondersteuning bij het formuleren van gemeentelijk gezondheidsbeleid aangehaakt bij en ingebed in het Sociaal Domein;
- Het verkleinen van gezondheidsverschillen door extra aandacht en maatregelen te vragen voor de echt kwetsbare groepen;
- De GGD heeft gezondheid beschermende taken op grond van de wet Publieke Gezondheid. Het belang van de gezondheid beschermende taken neemt toe omdat de gezondheidsrisico's groter worden. Verder worden bewoners zich bewuster van de gezondheidsrisico's in hun fysieke leefomgeving en staan zij kritischer tegenover overheden en organisaties;
- De GGD ziet toe op en bevordert de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen;
- In 2019 wordt het Rijksvaccinatieprogramma gedecentraliseerd. De GGD is één van de uitvoerende partijen hiervoor;
- Verder zoekt de GGD de samenwerking met de Peelgemeenten, het Waterschap, de Omgevingsdienst, de Veiligheidsregio rondom de omgevingsvisie.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Plan van aanpak Decentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Naar aanleiding van de aanstaande wetwijziging stellen we een plan van aanpak vast met daarin een voorstel hoe we omgaan met de herpositionering (middelen en taken) van onze centrumfunctie.

Uitgesteld. Vanwege het later invoeren van de wetwijziging. We gaan door met de ingezette voorbereidingen er vanuit gaande dat in 2021 er sprake zal zijn van decentralisatie voor het onderdeel beschermd wonen.

Organiseren zorgcoördinatie mensenhandel

Gemeente Helmond stelt als centrumgemeente een zorgcoördinator Mensenhandel aan volgens de richtlijnen die daarvoor landelijk zijn gegeven.

Behaald. In maart is een zorgcoördinator Mensenhandel aangesteld.

Kadernota Sociaal Domein (Sociaal Domein breed)

De kadernota Sociaal Domein wordt opgesteld. Hierin worden de richtlijnen voor het Sociaal Domein op Jeugd, Wmo en Participatie voor de komende jaren vastgesteld.

Behaald. De kadernota Sociaal Domein Helmond 2019-2022 is vastgesteld

3.3.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
640 Sociale Netwerken		789	-789		846	-846	-57	N
642 Basisvoorzieningen accommodaties	1.267	2.930	-1.663	1.095	3.252	-2.157	-494	N
673 Basisvoorzieningen overig		1.728	-1.728		1.632	-1.632	97	V
674 Maatschappelijke ondersteuning	8	6.051	-6.043	8	4.452	-4.444	1.599	V
675 Specialistische ondersteuning	170	4.239	-4.069	-40	3.584	-3.624	445	V
677 Sociaal innovatief fonds		1.037	-1.037		816	-816	222	V
690 Wmo individuele voorzieningen	150	4.155	-4.005	200	4.113	-3.913	92	V
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	1.700	38.608	-36.908	2.038	40.451	-38.413	-1.504	N
700 Wmo subsidieregelingen		38	-38		38	-38		
720 Lijkbezorging		9	-9		28	-28	-19	N
Totaal saldo baten en lasten	3.295	59.585	-56.290	3.301	59.210	-55.909	381	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
640 Sociale Netwerken	41		41	39		39	-2	N
642 Basisvoorzieningen accommodaties	22		22	22		22		
674 Maatschappelijke ondersteuning	1.580		1.580	859		859	-721	N
675 Specialistische ondersteuning	50		50	50		50		
677 Sociaal innovatief fonds	1.037		1.037	816		816	-222	N
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	393		393	424	112	312	-81	N
Totaal mutaties reserves	3.124		3.124	2.209	112	2.098	-1.026	N

Saldo programma	6.419	59.585	-53.166	5.511	59.322	-53.811	-645	N
------------------------	--------------	---------------	----------------	--------------	---------------	----------------	-------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting op afwijking hoofdproduct 642 Basisvoorzieningen Accommodaties

Hoofdproduct 642 heeft een nadelig saldo van € 494.000. Dit saldo wordt veroorzaakt door een overschrijding op de lasten van € 322.000. Daarnaast zijn de baten € 172.000 lager dan begroot. Dit nadelig saldo is incidenteel van aard. De hogere lasten kennen twee belangrijke oorzaken. Er is sprake van incidenteel hogere uitgaven van € 194.000 voor groot onderhoud, zo is bijvoorbeeld bij één van onze accommodaties het plafond vervangen. Tevens is er een overschrijding van € 75.000 op de begrote lasten voor de multifunctionele centra. De lagere baten worden volledig veroorzaakt door de huuropbrengsten van de accommodaties die achterblijven bij hetgeen hiervoor begroot is.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 674 Maatschappelijke Ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van €1,6 miljoen. Dit saldo wordt veroorzaakt door de lasten die € 1,6 miljoen lager zijn dan begroot. Dit voordelig saldo heeft een incidenteel karakter en wordt met name veroorzaakt door lagere uitgaven voor het strategisch programma Sociale Stad, pijler Wmo/Jeugd en het onderdeel wijkversterkingsplannen. Wat betreft de wijkversterkingsplannen is 2019 een jaar geweest waarin de focus lag op het opstellen van een plan van aanpak, dit bracht weinig kosten met zich mee. Hierdoor is een voordeel van € 300.000 ontstaan, het geld blijft binnen het programma Sociale Stad beschikbaar voor de wijkversterkingsplannen. Het voordelig saldo is verder het gevolg van onder uitputting op vele projecten binnen de pijler Wmo/Jeugd of projecten waarvoor de middelen niet noodzakelijk bleken. Voorbeelden hiervan zijn de geraamde inzet voor Veilig Thuis (VT) en plustaken VT, € 180.000, die uiteindelijk niet noodzakelijk waren vanwege landelijke besluitvorming over het takenpakket VT. Ook zijn vanaf 2016 in het programma Sociale Stad middelen gereserveerd voor de nog op te starten aanpak van laaggeletterdheid. Deze aanpak heeft zich gekenmerkt door intensieve samenwerking met verschillende partners, waardoor veel activiteiten kostenneutraal uitgevoerd konden worden met onderbesteding van € 240.000 tot gevolg. Ook dit geld blijft beschikbaar binnen het programma Sociale Stad.

Toelichting op afwijking verrekening met de reserve hoofdproduct 674

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 721.000. Het saldo wordt onder meer veroorzaakt door lagere vrijval van € 300.000 van de reserve Sociale Stad, onderdeel wijkversterkingsplannen. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door lagere uitgaven in het kader van wijkversterking. In 2019 is er met name gefocust op het opstellen van een gedegen plan van aanpak, dit bracht weinig kosten met zich mee. Vanaf 2020 zijn we begonnen met het uitvoeren van dit plan van aanpak. Daarnaast wordt het saldo veroorzaakt door lagere vrijval van € 420.000 van de reserve Sociale Stad, onderdeel Wmo/Jeugdwet. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door lagere uitgaven voor diverse projecten binnen het programma Sociale Stad.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 675 Specialistische Ondersteuning

Hoofdproduct 675 heeft een voordelig saldo van € 445.000. Dit saldo wordt veroorzaakt door de lasten die € 655.000 lager zijn dan begroot. Daarnaast zijn de gerealiseerde baten € 210.000 lager dan begroot. Dit voordelig saldo heeft een incidenteel karakter en wordt met name veroorzaakt door lagere uitgaven voor de doeluitkering vrouwenopvang (duvo). Een belangrijke reden hiervoor is dat de aanpak mensenhandel binnen Helmond zich nog in de ontwikkelfase bevindt. Dit is dan ook één van de speerpunten in 2020. Tevens loopt er vanuit de VNG een onderzoek naar de landelijke duvo-uitgaven. Deze ontwikkelingen volgen we nauwgezet. De lagere baten worden veroorzaakt door het niet plaatsvinden van enkele projecten in het kader van regionale samenwerking, deze zijn

doorgeschoven naar volgend jaar. Hierdoor is de bijdrage van de regiogemeenten ook niet gerealiseerd in 2020. Het nadeel dat hierdoor ontstaat is incidenteel.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 677 Sociaal Innovatief Fonds

Hoofdproduct 677 heeft een voordelig saldo van € 222.000. Dit saldo wordt veroorzaakt door de lasten die € 222.000 lager zijn dan begroot. Dit voordelig saldo heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door lagere uitgaven voor het Strategisch programma Sociale Stad pijler Sociaal Innovatief Fonds. In het algemeen zijn de projecten binnen deze pijler gerealiseerd, maar tegen minder budget dan begroot. Zo is het project 'Stop and Go' in 2019 naar planning afgerond en heeft dit slechts de helft gekost van hetgeen voor dit project begroot was.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 677

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 222.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere vrijval van € 222.000 van de reserve Sociale Stad, onderdeel Sociaal Innovatief Fonds. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door lagere uitgaven op diverse projecten binnen het programma sociale stad. Het project 'aanpak school naar werk' heeft hier het grootste aandeel in. Dit project kent een lagere vrijval van € 200.000.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 695 Wmo Persoonlijke Ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 1.504.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 1.843.000 en hogere baten van € 338.000. De hogere lasten hebben een structureel karakter en worden veroorzaakt door een stijgend aantal zorgvragen huishoudelijke ondersteuning en begeleiding. De vraag naar huishoudelijke ondersteuning is door de aanzuigende werking van de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage gestegen met 7 %, dit betekent een extra last van € 408.000. Het aantal cliënten met een begeleidingsvraag is toegenomen met 4 %, dit leidt tot een extra last van € 743.000. Daarnaast is in de voorjaars- en zomerperiode tijdelijke sprake geweest van een hoger aantal cliënten beschermd wonen, het effect hiervan bedraagt € 668.000. De hogere baten hebben betrekking op de eigen bijdrage Wmo en hebben een structureel karakter.

3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

3.4.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- Meedoen, rondkomen en vooruitkomen is onze leidraad, ook voor kinderen en jongeren.
- Helmond wil een kindvriendelijke stad zijn; kinderen moeten in Helmond onbekommerd kunnen opgroeien.
- Helmond moet voor jongeren een volwaardige optie zijn om te wonen en activiteiten te ondernemen.
- Daarom voorkomen we schooluitval en bevorderen we actief het aantal jongeren met een startkwalificatie.
- Waar kinderen of jongeren in de knel komen, zorgen we samen met onze partners voor een integrale aanpak, in het spectrum van preventie tot specialistische jeugdhulp.
- Jongeren met jeugdhulp ondersteunen we bij een soepele overgang naar volwassenheid.
- Onderwijs is op alle niveaus toekomstbestendig en passend onderwijs verbinden we meer met jeugdhulp.
- Huiselijk geweld en (kinder)mishandeling hebben we zo vroeg mogelijk in beeld en proberen we zoveel mogelijk te voorkomen.

Om dit te bereiken hebben we:

- Ingezet op het versterken van de weerbaarheid van jongeren, waaronder ook de financiële weerbaarheid, door op het MBO voorlichting te geven en de Week van het geld te organiseren om schulden en mogelijke armoede te voorkomen;
- De vindbaarheid van de Sociale Teams die dichtbij huis ondersteuning bieden verbeterd. Zo is in oktober de nieuwe huisstijl geïntroduceerd (Zorg en ondersteuning Helmond, oftewel “Zo Helmond!”). We sluiten met de Sociale Teams aan bij initiatieven van huisartsen om de zorg voor de inwoners beter te stroomlijnen;
- In 2019 het Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2018-2025 (IHP) herijkt. De herijking heeft tot gevolg dat de uitvoering in fase 1 wordt getemporeerd van 2018-2021 naar 2020-2025. Op basis van de eerder uitgevoerde energiescans en de daaruit voortgekomen duurzaamheidsmaatregelen zijn we eerst gestart met een onderzoek naar de kostenverdeling van deze duurzaamheids-maatregelen tussen gemeente en schoolbesturen. In de wijk Mierlo-Hout is gestart met de voorbereidingen om te komen tot herschikking en renovatie van schoolgebouwen. In de wijk Rijpelberg is besloten een onderzoek te starten naar de haalbaarheid van scenario 5; één nieuw gebouw voor zowel onderwijs als overige maatschappelijke functies. Als onderdeel van fase 2 van het IHP is in 2019 een onderzoek gestart om te bezien óf en zo ja welke eventuele investeringen voor de huisvestingsituatie van Jan van Brabant - locatie Molenstraat - op termijn noodzakelijk zijn;
- Een Helmondse Educatieve Agenda (HEA) samen met het onderwijs en de kinderopvang opgesteld met onder andere aandacht voor de verbinding jeugdhulp-onderwijs;
- Diverse maatregelen genomen om de tekorten bij de jeugdhulp te beperken. Zoals het doorontwikkelen van de Producten Diensten Catalogus (PDC), het versterken van contractmanagement en het realiseren van quickwins;
- Het landelijke actieprogramma “Geweld hoort nergens thuis” lokaal vertaald;
- Het werken volgens het principe 1 huishouden, 1 plan en 1 regisseur geborgd en begeleiden we gezinnen samen met Veilig Thuis.

3.4.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost

De jeugdgezondheidszorg van GGD Brabant Zuidoost werkt vanuit de wettelijke taak van de publieke gezondheid en draagt op deze manier bij aan de gezondheid en het geluk van de kinderen in de regio. Hierbij ligt de focus op het vóórkomen van gezondheidsproblemen (o.a. door preventief gezondheidsonderzoek). Voor 2019 verwacht de GGD meer gebruik te maken van digitale middelen en flexibilisering van het contactmoment met kinderen en jongeren. Per gemeente is een beperkt aantal uren beschikbaar ten behoeve van de participatie in lokale overleggen, het leggen van goede verbindingen met partners in de gemeente, en voor beleidsadvisering.

De GGD verzorgt inentingen, geeft voorlichting op bijvoorbeeld scholen of aan verenigingen en besteedt met aparte campagnes aandacht aan speciale aspecten van gezondheid, zoals overgewicht of het gevaar van alcohol voor pubers.

21voordejeugd in Zuidoost-Brabant

De 21 gemeenten werken samen in de jeugdzorgregio Zuidoost-Brabant op de jeugdhulptaken rondom Veilig Thuis, Spoedeisende Zorg, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering, ADHD Zorg Ziekenhuizen (tot 2019) en JeugdzorgPlus. Middels een dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2017- 2020 is geformaliseerd dat gemeente Eindhoven namens de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant (waaronder gemeente Helmond) de inkoop van deze jeugdhulptaken verzorgt, inclusief het overeenkomstig wet- en regelgeving doorlopen van aanbestedingsprocedures, het aangaan van (regionale) overeenkomsten en het contractbeheer en contractmanagement van deze (regionale) overeenkomsten.

Campusgemeenten C4 en Internationalisering onderwijs

De C4 hebben de "Taskforce Internationalisering Onderwijs" geïnitieerd om te bewerkstelligen dat alle onderwijsinstellingen in de Brainportregio binnen 5 jaar internationalisering als speerpunt hebben opgenomen in hun onderwijsbeleid. De C4 hebben daarnaast bijgedragen aan de realisatie van de Internationale School Eindhoven. Voor Helmond betekent dit een jaarlijkse bijdrage in de periode 2018-2043, met een 5-jaarlijkse mogelijkheid tot herijking c.q. heroverweging.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Projectplan Jeugdhulp 18-/18+

Doel is dat elke jongere in jeugdhulp die de leeftijd van 18 jaar nadert, een toekomstplan maakt met de juiste ondersteuning. Hiervoor wordt een project- en implementatieplan opgesteld.

Vertraagd. Er is geen project- en implementatieplan opgepakt, we nemen dit mee in de uitvoering van de Kadernota Sociaal Domein (doorgaande leer- en ontwikkelijn voor kinderen en jongeren). Vanuit de praktijk wordt ingezet op vloeiende overgang jongeren met jeugdhulp die 18 worden naar zorgverzekeringswet en/of Wmo en via contractmanagement gaan we het gesprek aan met residentiele instellingen om te zorgen dat ook daar een eventuele overgang soepel verloopt.

Regionale doorvertaling actieprogramma "Geweld hoort nergens thuis"

In 2019 is er een projectleider aangesteld voor de regio Zuidoost-Brabant die de opdracht heeft om de regionale doorvertaling te maken. Gemeente Helmond is hierbij nauw betrokken en zorgt voor de uitvoering van deze doorvertaling.

Behaald, projectleider is aangesteld. Het projectplan en de uitvoeringsprogramma regionale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling zijn gereed. Visie op huiselijk geweld en kindermishandeling is door het college in december vastgesteld.

Kwartaalrapportages Sociaal Domein in Beeld

We presenteren ieder kwartaal een infographic Sociaal Domein. Voor programma 4 bevat deze kengetallen voor de Jeugdwet. Het gaat onder meer om informatie over voorzieningengebruik en financiën.

Behaald. In 2019 zijn de Infographics Sociaal Domein aan de raad aangeboden.

Doorontwikkeling tandemfunctie tussen Gecertificeerde Instellingen (GI's) en Sociale Teams

De tandemfunctie is van toepassing op alle casussen waarbij een GI-medewerker betrokken is, conform het vastgesteld samenwerkingsprotocol.

Behaald, als een jeugdbeschermingsmaatregel wordt uitgesproken door de rechter, krijgt de GI de opdracht om deze uit te voeren. In al deze gevallen wordt er dan een tandemfunctie opgestart met een medewerker van het sociale team. Dit tweetal trekt samen op tijdens de maatregel, daarmee is ook nazorg bij afsluiten van de maatregel geborgd.

Actieplan impuls duurzaam ouderschap

Actieplan om gerichte preventieve aanpak (v)echtscheidingen te bevorderen.

Behaald, het actieplan is gereed en wordt uitgevoerd.

Actualisatie Verordening Jeugdhulp Helmond

In 2019 is de huidige Verordening Jeugdhulp Peeltgemeenten 2015 geactualiseerd en vastgesteld. De nieuwe verordening beschrijft het proces en de rechten en plichten rondom de aanvraag voor inwoners van Helmond die een beroep doen of willen doen op Jeugdhulp.

Behaald, de verordening is in mei vastgesteld.

Uitvoeringsagenda onderwijs

Lokale Educatieve Agenda (LEA) wordt opgesteld in samenwerking met het onderwijs. Onderwijs/jeugdhulp zal hier in elk geval onderdeel van uitmaken.

Behaald, de Helmondse Educatieve Agenda (HEA) is opgesteld in samenwerking met de kinderopvangorganisaties en het onderwijs. Het betreft een agenda voor de lange termijn, waarbij vier opgaven centraal staan: verbinding opvang/onderwijs en jeugdhulp, ononderbroken ontwikkeling, taalondersteuning aan (anderstalige) kinderen en hun ouders, toekomstgericht onderwijs en wereldburgerschap.

Evaluatie project jongerencoaches

Evaluatie van project plus een voorstel voor vervolg.

Behaald, evaluatie heeft plaatsgevonden en de outreachende aanpak is geborgd in de werkwijze van RMC loopbaanbegeleiders.

Voortzetting en uitbreiden pilot verlengde schooldag

Collegevoorstel voor voortzetting en uitbreiding huidige pilot verlengde schooldag.

Behaald, met het collegevoorstel is vastgesteld dat vanaf 2020 de verlengde schooldag uitgebreid wordt naar 6 basisscholen. De verlengde schooldag maakt onderdeel uit van de Helmondse Educatieve Agenda.

Plan van aanpak impuls aanpak sexting en loverboyproblematiek

Plan van aanpak waarin nieuwe pro-actieve en preventieve werkwijze en de borging ervan is vastgelegd. Daarnaast een 'gereedchapskist' die scholen en verenigingen actief faciliteert om sexting te verminderen en uit te bannen.

Behaald, het plan van aanpak, als onderdeel van de evaluatie, is vastgesteld. En met de uitvoering is gestart, onderdeel hiervan is de samenstelling van de gereedchapskist.

Evaluatie plustakenpakket Veilig Thuis

Het plustakenpakket (versterking samenwerking Veilig Thuis) wordt geëvalueerd. Op basis daarvan wordt een collegevoorstel gemaakt ter voorbereiding op het vervolg.

Behaald. Uit de evaluatie blijkt dat de pilot plustakenpakket is geslaagd. Daarom is deze werkwijze geborgd in de samenwerking tussen Veilig Thuis en het GO-team.

3.4.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
403 Sociale Netwerken		153	-153		153	-153		
404 Basisvoorzieningen accommodaties	798	873	-75	780	641	139	214	V
405 Basisvoorzieningen overig		2.713	-2.713		2.858	-2.858	-145	N
406 Maatschappelijke ondersteuning	4.309	9.537	-5.227	4.161	10.079	-5.918	-691	N
409 Specialistische ondersteuning		31.579	-31.579	255	31.033	-30.778	801	V
410 Huisvesting onderwijs	557	6.851	-6.295	720	7.346	-6.626	-331	N
478 Techniekeducatie	40	122	-82		80	-80	2	V
575 Openbare speelgelegenheden		481	-481	26	339	-313	168	V
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	370	811	-441	474	1.062	-587	-146	N
Totaal saldo baten en lasten	6.074	53.120	-47.046	6.417	53.591	-47.174	-128	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
404 Basisvoorzieningen accommodaties	1		1	1		1		
409 Specialistische ondersteuning	1.824		1.824	2.349	402	1.946	122	V
410 Huisvesting onderwijs	355		355	355		355		
575 Openbare speelgelegenheden	4		4	4		4		
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	135		135	135		135		
Totaal mutaties reserves	2.319		2.319	2.844	402	2.442	122	V

Saldo programma	8.394	53.120	-44.726	9.261	53.993	-44.732	-6	N
------------------------	--------------	---------------	----------------	--------------	---------------	----------------	-----------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting op afwijking hoofdproduct 404 Basisvoorzieningen Accommodaties

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 214.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere lasten van € 232.000 en baten die € 18.000 lager zijn dan begroot. De lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door lagere uitgaven met betrekking tot onderhoud. In

2019 was er, naast het reguliere onderhoud, weinig groot onderhoud aan de accommodaties nodig, hierdoor is circa € 165.000 minder uitgegeven dan begroot. Daarnaast is er binnen dit product een budget van € 50.000 beschikbaar voor de uitvoering van het actieplan jongeren. Conform het plan van aanpak 'Kindvriendelijke Stad' is dit actieplan gedurende 2019 opgesteld en is in 2020 de uitvoering gestart.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 406 Maatschappelijke Ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 691.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 542.000 en baten die € 149.000 lager zijn dan begroot. De hogere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door uitgaven voor de inzet van gezinsjongerencoaches. Voor de uitvoering van de Jeugdwet maken wij gebruik van gezinsjongerencoaches, zij stellen de indicaties en zijn daarnaast in staat om eerstelijns zorg te verrichten. Deze gezinsjongerencoaches zijn in dienst van verschillende maatschappelijk partners, zij worden middels een subsidie gefinancierd voor de inzet van de coaches. De lagere baten zijn het gevolg van een bijstelling van de rijksbijdrage voor onderwijsachterstandsbeleid. Deze lagere baten hebben een incidenteel karakter. Met de bekostiging van de gezinsjongerencoaches in 2020 is rekening gehouden in de begroting.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 409 Specialistische Ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 801.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere lasten van € 546.000 en hogere baten van € 255.000. De lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt, omdat er in de jaarrekening wordt verantwoord ten opzichte van de begroting, na bijstellingen in de eerste en tweede Berap 2019. In de loop van het jaar is de begroting voor dit hoofdproduct opgehoogd met in totaal € 4,9 miljoen, waarvan € 1,6 miljoen via de Reserve Sociaal Domein en € 3,3 miljoen vanuit Rijksmiddelen. Deze laatste post betrof naast prijscompensatie (€ 0,8 miljoen) ook het aandeel van de gemeente Helmond in "de miljard voor de Jeugdzorg" (ruim € 2,5 miljoen). In de loop van 2019 zijn diverse maatregelen in gang gezet om de toenemende vraag naar jeugdzorg en de stijgende kosten van de jeugdzorg te temperen. De maatregelen betroffen o.a. de aanpassing van de product-diensten catalogus, het aanscherpen van de toegang tot jeugdzorg en het overbrengen van cliënten jeugdhulp naar de Wlz. We zien dat deze maatregelen ertoe leiden dat de excessieve kostenstijging wordt afgeremd. De hogere baat heeft een incidenteel karakter en betreft een doorbelasting van de kosten van een cliënt beschermd wonen naar een andere gemeente. De kostenontwikkeling van de jeugdzorg zal ook in 2020 veel aandacht vragen.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 410 Huisvesting Onderwijs

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 331.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 495.000 en hogere baten van € 163.000. De hogere lasten hebben een incidenteel karakter en worden onder meer veroorzaakt door hogere uitgaven met betrekking tot onderhoud en huisvesting. Hiervoor is circa € 230.000 meer uitgegeven dan begroot. Voor dit geld zijn onder andere uitgebreide schilderwerkzaamheden verricht aan de OBS Brandevoort en de Jan van Brabantschool. Een andere oorzaak is de kostenoverschrijding op de Multifunctionele Centra, hieraan is bijna € 100.000 meer uitgegeven dan begroot. Het resterende deel van de hogere lasten is de storting van € 163.000 in de voorziening voor onderhoudslasten schoolgebouwen. Deze storting is gedaan met geld dat is ontvangen van de Stichting basisscholen voor uitgaven in het kader van meerjarig onderhoud. Dit verklaart tevens de hogere baten.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 575 Openbare Speelgelegenheden

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 168.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere lasten van € 142.000 en hogere baten van € 26.000. De lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door achterblijvende uitgaven jeugd vriendelijke stad. In 2019 is gewerkt aan

het opstellen van een jeugdagenda, hierdoor zijn relatief weinig kosten gemaakt. Sinds het voorjaar van 2020 zijn we bezig met de uitvoering van deze agenda.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC, Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 146.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 250.000 en hogere baten van € 104.000. De eenmalige lasten betreffen o.a. investering in leerlingvolgsysteem en personeel. De baten kwamen ten behoeve van nieuwe werkwijze RMC. Een en ander is succesvol geïmplementeerd in 2019. Zie ook 'evaluatie pilot jongerencoaches' bij beleidsresultaten.

3.5 Programma 05: Cultuur

3.5.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- Helmond voert met de andere Brabantse steden en de Brainportregio een actieve lobby voor de gelden die het Rijk op het gebied van cultuur ter beschikking stelt.
- Samen met partners binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Peel werken we aan profilering en versterking van ons aanbod van voorzieningen en evenementen.
- Aanvullend op de culturele doorontwikkeling hebben we extra aandacht voor cultuur voor de jeugd.
- We sturen op meer (beeldbepalende) evenementen in Helmond en meer evenementen die aantrekkelijk zijn voor jeugd/jongeren. Ook stimuleren we kleinere evenementen in de wijken.
- We zorgen voor adequate huisvesting voor de Helmondse cultuurhistorische collecties, waarmee goed beheer en toonbaarheid worden geborgd.

Om dit te bereiken hebben we:

- Samen met culturele partners het Cultuurprofiel opgesteld met daarin richtlijnen en accenten voor het cultuurbeleid.
- Een nieuw evenementenbeleid vastgesteld en de systematiek voor het verlenen van subsidies aan evenementen aangepast. De gemeentelijke dienstverlening (vergunningen en subsidies) aan organisatoren is geoptimaliseerd en gedigitaliseerd.
- Met culturele partners in Eindhoven, Valkenswaard, Bergeijk en Veldhoven een voorstel ontwikkeld voor een bijdrage uit de Brainport Regiodeal voor het aantrekken van een breder (internationaal) publiek.
- In opdracht van de raad samen met stakeholders, Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) en het historisch veld bekeken hoe de gemeente kan bijdragen aan het slim ontsluiten van het cultuur historisch archief. We zijn gestart met het bedrijfsarchief van Begemann.
- De tentoonstelling 'Lucas Gassel - Meester van het landschap' in Museum Helmond in 2020 voorbereid.
- De huisvesting van de orgel- en de EDAH-collectie in het Van Gend en Loosgebouw voorbereid.

3.5.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Stedelijk Gebied Eindhoven – Voorzieningen en Evenementen

Op basis van een inventarisatie van het aanbod van regionale- en topvoorzieningen en evenementen wordt in 2019 een gezamenlijke toekomststrategie voor voorzieningen en evenementen in het stedelijk gebied opgesteld. Met deze strategie ondersteunen we de lobby van Brainport Eindhoven voor extra rijks gelden voor (nieuwe) topvoorzieningen.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Nota Evenementenbeleid

Bestaande nota 'Gevarieerd en Veilig' wordt herijkt.
Behaald, de nota Gevarieerd en Veilig uit 2016 is in 2019 geëvalueerd en herijkt onder meer door vernieuwde, hogere ambities. Het nieuwe evenementenbeleid, vervat in de nota 'Helmond, veelzijdige evenementenstad' is op 22 oktober vastgesteld.

Lobby Rijksmiddelen voor cultuur

Lobby om in het kader van de Brabantstad & Brainport Nationale Actieagenda extra Rijksmiddelen naar onze regio te halen.
Behaald, in Brabantstad-verband is er 400.000 euro naar onze regio gehaald voor de internationalisering van cultuur als onderdeel van het Regioprofiel 'Brabantstad maakt het'.

Nota Vrijtijdsbeleid

De bestaande nota 'De klok op leisure, tijd voor vrije tijd' wordt herijkt.
Uitgesteld, het is noodzakelijk om de nota af te stemmen op de planning van de Omgevingsvisie. Daarnaast hebben andere externe ontwikkelingen (o.a. toekomst lokale en regionale marketing) een rol gespeeld in de fasering.

Toekomstvisie Helmondse erfgoedcollectie Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Visie op beheer en ontsluiten van het Helmondse erfgoeddeel.
Gewijzigd, er is gekozen om in plaats van een visie een uitvoeringsplan te maken gericht op het gefaseerd ontsluiten van de gearchiveerde Helmondse erfgoedcollectie. Als onderdeel van deze nieuwe aanpak is door het RHCe samen met de heemkunde kring Helmont en het Industrieel Atrium gestart met digitaliseren van het bedrijfsarchief van Begemann.

3.5.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
502 Stichting kunstkwartier		1.690	-1.690		1.689	-1.689		
505 Beeldende kunst en vormgeving		36	-36	8	39	-31	5	V
510 Museum	114	1.662	-1.548	463	2.079	-1.617	-69	N
515 Speelhuis	945	2.265	-1.320	1.434	2.813	-1.379	-59	N
520 Bibliotheek Helmond-Peel	676	2.702	-2.026	565	2.708	-2.143	-117	N
522 Amateur.kunstbeoefening		439	-439		327	-327	112	V
525 Evenementen festiviteiten	272	776	-504	237	733	-496	9	V
530 Monumentenzorg en archeologie	3	557	-554	3	411	-408	146	V
540 Toeristische aangelegenheden	102	587	-485	112	557	-445	40	V
542 Overige culturele aangelegenheden	572	1.945	-1.372	605	1.889	-1.283	89	V
Totaal saldo baten en lasten	2.684	12.658	-9.974	3.426	13.245	-9.819	155	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
510 Museum	145		145	145		145		
515 Speelhuus	41		41	34		34	-8	N
520 Bibliotheek Helmond-Peel	100		100	100		100		
530 Monumentenzorg en archeologie	8		8	8		8		
542 Overige culturele aangelegenheden	150		150	150		150		
Totaal mutaties reserves	445		445	437		437	-8	N

Saldo programma	3.129	12.658	-9.529	3.863	13.245	-9.382	147	V
------------------------	--------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------	------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting op afwijking hoofdproduct 510 Museum

Dit hoofdproduct kent een nadelig saldo van € 69.000. Dit saldo wordt veroorzaakt door de lasten die € 417.000 hoger zijn dan begroot. Daar staat tegenover dat de baten € 348.000 hoger zijn dan begroot. Dit nadelig saldo heeft een incidenteel karakter. De hogere lasten worden met name veroorzaakt door hogere kosten voor het organiseren van exposities en hieraan gekoppeld ook hogere kosten voor personele inzet. Dit past bij de ambitie om een museum met een regio-overstijgende aantrekkingskracht te zijn. Daar staan dan ook hogere opbrengsten uit onder andere de verkoop van tickets, horeca en de museumwinkel tegenover. In de zomer van 2019 is het museum gedeeltelijk gesloten geweest wegens de sanering van asbest. De gederfde omzet hierdoor bedraagt naar schatting € 32.000.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 515 Speelhuus

Dit hoofdproduct kent een nadelig saldo van € 59.000. Dit saldo wordt veroorzaakt door de lasten die circa € 548.000 hoger zijn dan begroot. Daar staat tegenover dat de baten € 488.000 hoger zijn dan begroot. Dit nadelig saldo heeft een incidenteel karakter. De hogere lasten worden met name veroorzaakt door de inzet van extra personeel. Dit personeel is ingezet rondom voorstellingen, om zo de dienstverlening richting bezoekers te kunnen optimaliseren. Hiertegenover staan dan ook de hogere baten die gerealiseerd zijn vanuit de kaartverkoop en de horeca.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 530 – Monumentenzorg en archeologie (lasten)

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 146.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere lasten van € 146.000.

Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt doordat binnen de begrotingspost de structurele lasten voor het Van Gend en Loos pand (huisvesting EDAH Museum en Orgelmuseum) zijn opgenomen voor € 150.000, hoofdzakelijk ter dekking van de huurlasten. Echter, doordat het project pas in 2020 gerealiseerd wordt, waren er in 2019 nog geen huurlasten. De vertraging in realisatie van het project werd onder andere veroorzaakt doordat het project complexer was dan gedacht en het meer tijd kostte om tot overeenstemming te komen met diverse betrokken partijen.

3.6 Programma 06: Sport en recreatie

3.6.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- We streven naar een eigentijdse en duurzame infrastructuur, met sterke verenigingen, voor sport en beweging.
- Sport en sportieve recreatie dragen bij aan een gezonde, inclusieve positieve stad. We willen gezond gedrag, bewegen en/of ontmoeten stimuleren en ondersteunen.

Om dit te bereiken hebben we:

- Voor Sport- en Beleefcampus De Braak de eerste twee kunstgrasvelden in gebruik genomen. In het kader van de Brainport Regiodeal is met succes een aanvraag ingediend voor de buitenruimte.
- Het voorlopig ontwerp voor de Multifunctionele Sportaccommodatie (MFSA) en de buitenruimte uitgewerkt.
- Als onderdeel van de uitvoering van de Voetbalvisie grote stappen gezet voor de fusie van MULO en Helmondia.
- Samen met partners in de stad een lokaal Sportakkoord vastgesteld in navolging van het Nationale Sportakkoord.
- Sportverenigingen gestimuleerd om accommodaties te verduurzamen en stappen gezet om de gezonde leefstijl, waaronder rookvrije parken en gezonde kantines, te promoten.
- Het NK miniramp skateboarden tijdens Urban Matterz georganiseerd.

3.6.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Stedelijk Gebied Eindhoven – Voorzieningen en Evenementen

Conform de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven willen de samenwerkende gemeenten gezamenlijk een blijvend en kwalitatief hoogstaand regionaal voorzieningen- en evenementenaanbod op het gebied van sport, cultuur en recreatie realiseren, uitgaande van patronen en behoeften van de regio. Zie voor het te bereiken beleidsresultaat programma 05.

BrabantStad

In 2019 zijn er een groot aantal samenhangende Urban events georganiseerd in de BrabantStad-steden. Ook is de samenwerking in de Urban scene verder doorontwikkeld. In 2029 is een samenwerkingsverklaring getekend om de olympische Urban disciplines skateborden en BMX zowel op topsport- als breedtesport niveau verder te professionaliseren.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Uitbreiden hockeycomplex

In 2019 breiden we het bestaande hockeycomplex met 1 hockeyveld uit. Verder reserveren we binnen het bestemmingsplan ruimte voor het realiseren van een 6e veld om daarmee de capaciteitsproblemen op te lossen.

Niet behaald, omdat op 10 juli de raad van State het bestemmingsplan Horst 27 heeft vernietigd. Als gevolg van de uitspraak heeft er op 3 oktober bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het bestuur van Hockeyclub Helmond. De hockeyclub heeft de gelegenheid gekregen om de uitspraak te analyseren en met onweerlegbare argumenten te komen voor nut en noodzaak. Dit onderzoek is in januari 2020 afgerond.

Realisatie buitensportvelden op Sportpark De Braak

Het programma van eisen voor de amateursportverenigingen die gehuisvest worden in het MFSA is afgerond. Met de aanleg van de buitensportvelden is gestart.

Behaald, het programma van eisen is afgerond. Op Sport- en Beleefcampus De Braak zijn in september de eerste 2 kunstgrasvelden in gebruik genomen.

Aanbesteding nieuwbouw Zwemvoorziening Helmond

De aanbesteding voor nieuwbouw van een gemeentelijk zwembad op Sport- en Beleefcampus De Braak is afgerond.

Uitgesteld, omdat nog niet duidelijk is op welke sub-locatie binnen Sport- en Beleefcampus De Braak het zwembad wordt gerealiseerd, kon het werk ook nog niet worden aanbesteed.

3.6.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
550 Sport en bewegen	730	6.407	-5.677	779	6.008	-5.229	448	V
570 Groenvoorzieningen - recreatie		81	-81		84	-84	-3	N
572 Recreatiegebieden	5	232	-227	19	165	-145	81	V
Totaal saldo baten en lasten	736	6.720	-5.984	798	6.256	-5.458	526	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
550 Sport en bewegen	193		193	193		193		
572 Recreatiegebieden	200		200	145		145	-55	N
Totaal mutaties reserves	393		393	339		339	-55	N

Saldo programma	1.129	6.720	-5.591	1.137	6.256	-5.119	472	V
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting op afwijking hoofdproduct 550 Sport en Bewegen

Dit hoofdproduct kent een voordelig saldo van € 448.000. Dit saldo wordt veroorzaakt door de lasten die circa € 399.000 lager zijn dan begroot. Daarnaast blijven de baten € 49.000 hoger dan begroot. Dit voordelig saldo is incidenteel van karakter. De lagere lasten worden veroorzaakt door de middelen die voor Sport- en Beleefcampus De Braak bestemd zijn. Het gaat om € 338.000 die beschikbaar is

gesteld voor de periode van 2019 tot 2022. Dit budget is in zijn geheel opgenomen in de begroting 2019, omdat de verdeling van de kosten over de tijd moeilijk in te schatten is. Het bedrag dat niet is uitgegeven wordt, conform besluitvoering in de 1^e Berap, meegenomen naar het volgende jaar (€ 238.000). Daarnaast wordt er aan het huidige zwembad alleen het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd in afwachting van de bouw van het nieuwe zwembad, hetgeen tot lagere onderhoudslasten heeft geleid van € 150.000.

3.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid

3.7.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- De ambitie van de gemeente Helmond is een verbinding leggen tussen een competitieve economie verbonden met maatschappelijke opgaven.
- We zetten in op een circulaire economie waar hergebruik van producten en grondstoffen centraal staat. En op een schone, wendbare en toekomstgerichte industrie als basis voor meer banen.
- In een tijd van transitie door digitalisering en robotisering kansen verzilveren en nieuwe banen ontwikkelen, met name door stimulering van ondernemerschap en aandacht voor scholing. Ondersteund door de Brainport Nationale Actieagenda.
- We ontwikkelen kansen door een extra inzet te plegen op sterke economische speerpunten in onze stad: 'Automotive', 'Food Tech', 'Slimme Maakindustrie' en het brede aanwezige MKB.
- Er is een betere aansluiting nodig tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
- De Helmondse economische structuur blijven we versterken met het reguliere economisch beleid.

Om dit te bereiken hebben we:

- Vitale economie een prominente plaats gegeven in de strategische agenda 2019-2025.
- Middelen van de regiodeal binnengehaald ter versterking van het vestigingsklimaat.
- In samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven een integraal actieplan vastgesteld voor het vitaal houden van de bestaande bedrijventerreinen.
- Het fieldlab Slimme Maakindustrie ondersteund bij de opstart.
- De doorontwikkeling van de Automotive Campus mogelijk gemaakt. Er zijn inmiddels ruim 10 bedrijven bijgekomen en circa 770 werknemers actief.
- Met onze partners in de regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt het plan "Perspectief op Werk" opgesteld met een startbudget van € 2 miljoen (waarbij het tweede miljoen onder de voorwaarde van "voldoende inspanning" wordt toegekend door het Rijk).

3.7.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven - Stimuleringsfonds

Met het Stimuleringsfonds ondersteunt de MRE projecten die de economie in de regio versterken. Twee keer per jaar worden partijen uitgenodigd om projectvoorstellen in te dienen (tendersysteem). De focus ligt op innovaties die passen bij de Brainportagenda en nieuwe bedrijvigheid. Onderdeel van het Stimuleringsfonds is Adviesregeling (SAR). Deze regeling is met name bedoeld om vernieuwende ontwikkelingen in het individuele MKB met een meerwaarde voor de regio te stimuleren. Regionaal zijn via 2 tenders ruim 55 subsidies toegekend, voor een bedrag van ruim 2,8 miljoen Euro, met een investeringsvolume van ruim 9 miljoen Euro.

Metropoolregio Eindhoven – Economie

Via de begroting van de Metropoolregio Eindhoven is de overheidsbijdrage aan Brainport Development (zowel de inwonersbijdrage van de 21 regiogemeenten als de aandeelhoudersbijdrage van 4 gemeenten, waaronder Helmond) voor de periode 2017-2020 vastgelegd. De afspraken over de subsidie zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.

In afwachting van besluitvorming (begin 2019) over de Update MRE bevat de begroting MRE 2019 nog geen inhoudelijke uitwerking. Verwacht wordt dat rond het thema economie wordt ingezet op:

- Het verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainport Agenda;
- Het bevorderen van kennis en innovatie (via het Stimuleringsfonds);
- Initiëren en inspelen op actuele opgaven en kansen.

Na de besluitvorming over het Samenwerkingsakkoord is de overlegstructuur opnieuw ingericht. Rond het thema Economie is ingezet op:

- Het ontwikkelen van concrete proposities voor toevoeging aan de Brainport Agenda, en gestart met het besluitvormingsproces over het Meerjarenplan en financiering Brainport Development 2021-2024.
- Het bevorderen van kennis en innovatie via het Stimuleringsfonds waarbij ook afspraken zijn gemaakt om de effectiviteit en de resultaten van het fonds meer zichtbaar te maken
- Initiëren en inspelen op actuele opgaven en kansen, zoals het ontwikkelen van een monitor Brede Welvaart en ontwikkeling van regionale breedband verbindingen.

Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Uit het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties worden op basis van aanvragen subsidies verstrekt voor realisatie van projecten in het Stedelijk Gebied Eindhoven, bij voorkeur op bestaande werklocaties, van regionaal economisch belang die anders niet of veel langzamer van de grond zouden komen. Het ROW ondersteunt (her)ontwikkelingsprojecten die leiden tot:

- Werkgelegenheid;
- Innovatie;
- Versterking van regionale ketens van toeleveranciers;
- Versterking van bestaande en nieuwe regionale clusters en campussen;
- Een bijdrage aan de versterking van Brainport.

Stichting Brainport

Voor de periode 2017-2020 is een meerjarenprogramma opgesteld waarin de Brainport strategie Brainport Next Generation is uitgewerkt. Voor 2019 wordt dit uitgewerkt in een Jaarplan 2019.

In 2016 heeft Brainport de 'mainportstatus' toegekend gekregen. Op basis van het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' is deze 'mainportstatus' verder uitgewerkt in een gezamenlijke actieagenda van het Rijk, de Brainport-regio en de provincie Noord-Brabant. Voor de Brainport Nationale Actieagenda wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Om de Brainport Nationale Actieagenda een vliegende start te geven, heeft het kabinet in 2018 een rijksbijdrage van €130 miljoen aan Brainport Eindhoven toegekend op voorwaarde dat de regio (publieke en private partijen) € 240 miljoen aan cofinanciering toevoegt. Deze toekenning wordt uitgewerkt in een Regiodeal die bestaat uit een Convenant welke ondertekend wordt door de stichting Brainport, Brainport Development en de ministeries van LNV, BZK en EZ, en een bestuursovereenkomst tussen het college van B&W van de gemeente Eindhoven en het ministerie van LNV. De Brainport Nationale Actieagenda is breder dan de Regio Deal. Zowel de Actieagenda als de Regio Deal zijn van groot belang voor Helmond en de Brainportregio.

Stichting Automotive Campus

De stichting Automotive Campus is opgericht voor de periode 2017-2019. In deze periode zijn zij verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het campusconcept, het aantrekken van nieuwe bedrijven en werkgelegenheid en de versterking van het ecosysteem / vestigingsklimaat op de campus. In 2019 wordt er door de campusorganisatie een evaluatie en nieuw businessplan opgesteld voor 2020 en verder.

RAI AutomotiveNL (sectie binnen de RAI Vereniging)

In 2018 is AutomotiveNL gefuseerd met de RAI; de nieuwe organisatie heet nu RAI AutomotiveNL. De sectie stimuleert innovaties, start-ups en legt nationaal en internationaal verbindingen tussen de partijen. Inhoudelijke focus ligt hierbij op smart mobility en green mobility (met focus op heavy duty verbrandingsmotoren, hybridisering en elektrisch rijden).

AFB Holding

Doel van het AFB-programma is om de internationale concurrentiepositie van de Automotive Campus te verstevigen. Hiertoe zijn er vier testlaboratoria ontwikkeld voor: elektrische mobiliteit, coöperatieve driving, manufacturing processes, training en education plus voor endurance, safety en testing.

Stedelijk Gebied Eindhoven – Economie

In de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven staat omschreven op welke manier de samenwerkende gemeenten intensiever kunnen samenwerken om de economie te versterken. Er is een actieagenda opgesteld die tot doel heeft: steviger te participeren in Brainport, projecten gerealiseerd te krijgen via het ROW, een verdere kwaliteitsslag te maken in de werklocaties, de 1-loket samenwerking verder door te ontwikkelen, het ondernemersklimaat te verbeteren én de arbeidsmarktregio's verder te verbinden. Als gevolg van de Update MRE is bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Mogelijk heeft dit gevolgen voor de samenwerking van het gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven op het gebied van bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel.

Campusgemeenten (C4) - Brainport International Program

De C4 gemeenten hebben in 2014 hun economische Internationaliseringagenda's gebundeld in het Brainport International Program (BIP). Hierin participeren ook Brainport Development NV, de Brabantse Ontwikkelmaatschappij, de provincie Noord-Brabant en de Kamer van Koophandel. Het BIP richt zich vanuit een integrale aanpak op het aantrekken, (ver)binden en behouden van internationaal talent, het bevorderen van innovatie en R&D, het aantrekken, behouden en vergroten van Foreign Direct Investment en het bevorderen en ondersteunen van export. Daarnaast richt het programma zich op economische samenwerking met hightech en design ecosystemen en actieve ondersteuning vanuit economische diplomatie en internationale positionering. De ambitie is om jaarlijks 25 veelbelovende bedrijven aan te trekken. Na een positieve evaluatie van het programma in 2018, heeft Helmond besloten deelname voor 2019 en 2020 voort te zetten. De komende jaren wil het BIP werken aan een nog betere consolidering van de inzet.

De Peel – Innovatiehuis

In de netwerkorganisatie Innovatiehuis de Peel werken ondernemers, overheden en (kennis)instellingen samen aan innovatie en innovatieve projecten in De Peel. Het is de bedoeling dat het innovatiehuis de verbinding legt tussen innovatie en trends en de vragen die leven bij de (MKB)bedrijven in de Peel en de Brainportregio. In het werkprogramma 2019 zijn de activiteiten verder uitgewerkt. Er is afgesproken om de uitvoering en de werking van de samenwerkingsovereenkomst voor 1 september 2019 te evalueren.

De Peel - bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel

Als gevolg van de Update MRE is bedrijventerreinenprogrammering en detailhandel geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. We geven in 2019, in afstemming met de Peelregio, invulling aan de bedrijventerreinenprogrammering en een actualisatie van het detailhandelsbeleid.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Accountmanagementplan bedrijfsleven

Opstellen en implementeren van het accountmanagementplan met partners uit de stad.. *Vertraagd, het plan van aanpak accountmanagement en acquisitie is gereed. Er is gestart met het opstellen van het uitvoeringsplan met nadruk op proactief relatiebeheer. De implementatie daarvan start in 2020.*

Aanleg openbare ruimte op Automotive campus

Eerste fase aanleg is gerealiseerd voorafgaand aan ITS congres 2019 *Vertraagd, de aanleg fase 1 openbare ruimte volgt medio 2020. De reden van de vertraging is met name dat de gevolgde route van de aanbesteding later is dan gepland. Ook is er onduidelijkheid ontstaan over de ligging van de kabels op de campus, zodat een nieuw ontwerp nodig was.*

Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Food Tech Brainport laten doorgroeien naar een zelfstandig en hoogwaardig expertisecentrum voor innovatieve technologieën. Hiervoor wordt als eerste het ecosysteem Food Tech & Processing versterkt en HBO activiteiten toegevoegd. *Behaald, loopt volgens planning. De aanpassing van de governance structuur is ingezet, zodat uiteindelijk de regie bij de markt komt te liggen. De samenwerkingsovereenkomst tussen Food Tech Brainport de HAS is getekend en gestart. Met Fontys is de samenwerkingsovereenkomst voorbereid die per 1 januari 2020 is gestart.*

Stimuleren optimaal gebruik bestaande bedrijventerreinen

Stimuleren optimaal gebruik bestaande bedrijventerreinen: 1) intensiever gebruik van bedrijventerreinen stimuleren door creatieve oplossingen te zoeken zoals collectief parkeren en hoogteplannen; 2) vraaggericht rek zoeken in bestemmingsplannen en andere regelgeving; 3) quickwins op nog niet gebruikte terreinen. *Behaald, loopt volgens planning. Om de bedrijventerreinen optimaal, intensief en duurzaam te gebruiken is de gemeente aan de slag samen met Stichting Bedrijventerreinen Helmond (SBH). De knelpunten per bedrijventerrein zijn geïnventariseerd en geprioriteerd. Nu worden deze knelpunten vertaald in businesscases en een uitvoeringsagenda, zodat het beschikbaar gestelde geld gelabeld kan worden.*

Toekomstbestendige Slimme Maakindustrie

Een stimuleringsprogramma opzetten met Innovatiehuis De Peel en Brainport. *Behaald, het stimuleringsprogramma is opgezet in voorjaar 2019. De Stichting Smart Industries Fieldlab De Peel is opgericht. De bouw van het fieldlab is gestart bij AAE.*

Actieagenda economische Impuls Bedrijventerreinen

De met Stichting Bedrijventerreinen Helmond samen opgesteld actieagenda, actualiseren en gefaseerd uitvoeren. Overlap en samenhang met het stimuleren optimaal gebruik bestaande bedrijventerreinen. *Behaald, na een intensief traject samen met ondernemers is eind 2019 de actieagenda vastgesteld. Deze agenda zorgt dat de bestaande bedrijventerreinen toegroeien naar een werklandschap van de toekomst. We hebben een koppeling gemaakt met 'Stimuleren optimaal gebruik bestaande bedrijventerreinen'.*

Haalbaarheidsstudies nieuwe bedrijfslocaties

Haalbaarheidsstudies BZOB-Zuid en Varenschut-Noord gereed. *Behaald, beide haalbaarheidsstudies zijn afgerond. Deze studies worden meegenomen in de bedrijventerreinprogrammering in De Peel en Stedelijk Gebied Eindhoven. Door de provincie is de besluitvorming over de bedrijventerreinprogrammering uitgesteld tot juni 2020.*

3.7.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
340 Economische en industriële zaken	265	5.616	-5.351	198	3.560	-3.362	1.990	V
360 Markten	212	177	34	214	166	48	14	V
370 Energie opwekken	5	15	-10	6	7	-2	8	V
Totaal saldo baten en lasten	481	5.808	-5.327	418	3.733	-3.315	2.012	

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
	340 Economische en industriële zaken	2.426		2.426	1.984		1.984	-442
Totaal mutaties reserves	2.426		2.426	1.984		1.984	-442	N

Saldo programma	2.908	5.808	-2.900	2.402	3.733	-1.331	1.569	V
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	--------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 340 Economische en industriële zaken

Begin 2019 is samen met het georganiseerde bedrijfsleven gewerkt aan een integraal actieplan voor de bedrijventerreinen. In dit plan worden de middelen uit de Economische Impuls bedrijventerreinen (EIB) gekoppeld aan 38 projecten, inclusief cofinanciering vanuit Stichting Bedrijventerreinen Helmond. Deze projecten lopen en hebben alle een verschillende doorlooptijd. In ieder geval tot en met 2021 zijn de middelen uit de EIB nodig voor de uitvoering. Aangezien het plan pas eind 2019 is vastgesteld zijn de gereserveerde middelen van € 483.000 nog niet besteed.

Bij het vaststellen van "Actieplan Bedrijventerreinen" zijn de middelen voor 'impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen', gekoppeld aan de projecten en businesscases die uit het actieplan voortvloeien. Sluitende businesscases en cofinanciering zijn uitgangspunt waardoor een jaarlijks gelijkmatige uitgave van de middelen niet vanzelfsprekend is. De uitwerking hiervan loopt sinds eind 2019 en leidt naar verwachting in 2020 tot de eerste financieringsvraag. Hierdoor zijn de geraamde middelen van € 250.000 nog niet besteed.

In de Jaarverantwoording 2017 zijn deze middelen gereserveerd (€ 826.000) voor de verplichte storting in het Regionaal Ontwikkelfonds in het kader van bedrijventerreinen. Een en ander heeft wederom vertraging opgeleverd, waardoor de middelen nog niet zijn uitgegeven.

Daarnaast is er een incidenteel voordeel van € 423.000 ontstaan op het onderdeel Automotive Campus. Deze lagere lasten zijn ontstaan doordat er inmiddels een campusorganisatie is die mede

door private partijen en de provincie gefinancierd zijn. In 2020 wordt een evaluatie opgeleverd van de campusorganisatie en zal een nieuwe visie op de Automotive Campus worden gepresenteerd.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 340 Economische en industriële zaken

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 442.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door een lagere vrijval van € 423.000 van de reserve Automotive. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door de lagere uitgaven dan geraamd op het beleidsveld Automotive.

3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.8.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

Eén van de grootste uitdagingen voor de gemeente Helmond - zeker op het vlak van het fysieke domein - omvat de vergroening en verduurzaming van de stad. In het kader van dit beleidsprogramma vertaalt zich dit in de volgende ambities:

- Een ingrijpende verduurzaming van de woningvoorraad: aardgasloos, energieneutraal ('nul op de meter') en circulair bouwen en vernieuwen.
- Naast de verduurzaming zal ook de verhoging van de beeldkwaliteit en verscheidingsvariatie van woningen de kwaliteit van woonwijken en leefomgeving moeten verbeteren.

Daarnaast is van belang:

- Naast de opgave om in de bestaande woningvoorraad een flinke transformatie tot stand te brengen willen we meer bouwen voor de nieuwe vraag op de woningmarkt en de opkomende doelgroepen. Onder meer doen we dit via het inzetten op meer verscheidenheid – in grootte, uitstraling en prijs.
- Terugdringen van het aantal woningzoekenden door het realiseren van een passend aanbod.

Om vorm te geven aan de ambitie om een goede woonstad en een gezonde en prettige leefomgeving tot stand te brengen zijn de volgende ambities ook leidend:

- Met de ontwikkeling en realisatie van de meest innovatieve wijk van de toekomst, Brainport Smart District, wil Helmond niet alleen voor zijn eigen inwoners maar ook voor de regio en heel Nederland, het toonbeeld geven van het 'wonen van straks'.
- De invoering van de nieuwe Omgevingswet willen we aangrijpen om niet alleen de beoogde integratie en modernisering van een breed terrein van wetgeving tot stand te brengen maar vooral om samen met inwoners en ondernemers een meer integraal en slagkrachtiger beleid in het fysieke domein tot stand te brengen.

Om dit te bereiken hebben we:

- Het programmaplan voor de implementatie van de Omgevingswet in mei vastgesteld en ruimte gecreëerd (mensen en middelen) om de implementatie verder op te pakken.
- Een aantal themasessies met college en raad gehad om de impact van de Omgevingswet met elkaar te verkennen.
- In regionaal verband, onder andere met de verbonden partijen, afspraken met betrekking tot de Omgevingswet gemaakt over; kennisdeling, de manier van samenwerking en het oppakken van concrete projecten.
- De Woonagenda vastgesteld.
- Meer aandacht voor het thema arbeidsmigratie onder andere in de vorm van een mini-conferentie, die moet leiden tot een nieuw beleidskader.
- Gezamenlijk met de woningcorporaties een start gemaakt met de ontwikkeling van een langetermijnvisie voor de sociale huurvoorraad.
- De stedenbouwkundige visie Brainport Smart District (BSD) vastgesteld.

3.8.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven – Transitie Landelijk Gebied

Volgens het ambitiedocument gaat de samenwerking in de MRE zich mede richten op het thema transitie landelijk gebied. In afwachting van besluitvorming (begin 2019) over de Update MRE bevat de begroting MRE 2019 nog geen inhoudelijke uitwerking. Verwacht mag worden dat rond het thema transitie landelijk gebied wordt ingezet op uitwerking van de Integrale Strategie Ruimte in de vorm van een regionaal streefbeeld voor het toekomstig landelijk gebied, waarin wordt ingegaan op kansen voor economische dragers, ruimtelijke en ecologische kwaliteit. Aangezien dit thema binnen het MRE-gebied in bijzondere mate (intensiteit) in de subregio de Peel speelt en daar ook een hoge urgentie kent in relatie tot de sanering van de intensieve veehouderij, wordt ook een directe afstemming met het Inter Gemeentelijk Afstemmingsoverleg (IGA) gezocht.

Na de besluitvorming over het Samenwerkingsakkoord is de overlegstructuur ingericht. Rond het thema Transitie Landelijk Gebied is onder meer ingezet op de ontwikkeling van een regionaal streefbeeld voor het landelijk gebied, waarin ook aandacht is voor de relatie met het stedelijk gebied. Er wordt ook samen gewerkt en ingespeeld op dossiers als het provinciaal mestbeleid, stikstof en de warme sanering varkenshouderij, en kansen voor nieuwe economische dragers zoals leisure.

Stichting Brainport Smart District

De onlangs opgerichte Stichting Brainport Smart District is in 2019 in volle werking. De stedenbouwkundige onderlegger voor de nieuwe wijk is dan gereed, zodat de eerste beelden van hoe het er uit komt te zien kunnen worden gepresenteerd. Er wordt tegelijkertijd volop gewerkt aan de eerste toonaangevende projecten, die nog in datzelfde jaar in aanbouw zullen worden genomen. Als onderdeel daarvan worden ook diverse pilots opgestart. De daarvoor in te zetten subsidiestromen komen inmiddels op gang. Het product Brainport Smart District wordt daarmee lokaal, nationaal en internationaal sterker verankerd.

Stedelijk Gebied Eindhoven – Ruimte

Volgens de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven –thema Ruimte- wordt de gebiedsvisie Brainport City en het daarmee samenhangende adaptieve programma verrijkt tot een regio dekkende en regionaal gedragen agenda en uitvoeringsprogramma. Helmondse projecten als de Automotive Campus, Brainport Smart District en het centrum komen hiervoor in aanmerking. Als gevolg van de Update MRE is ruimte geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Het SGE vult met de invulling van de eigen agenda en programma ruimte deze lacune in. Bezien zal nog worden in hoeverre een afstemming met de andere subregio's in ZO-Brabant op onderdelen wenselijk of noodzakelijk is.

Stedelijk Gebied Eindhoven – Wonen

Conform de Samenwerkingsagenda 2018-2025 Stedelijk Gebied Eindhoven is in 2018 een visie op wonen voor het stedelijk gebied opgesteld die in 2019 aan de raden wordt aangeboden. Eind 2017 is de gemeenschappelijke urgentieregeling geëvalueerd. De aanbevelingen uit de evaluatie worden in de loop van 2019 verder geïmplementeerd, inclusief vaststelling van de nieuwe huisvestigingsverordening. Met name voor inbreidings-/transformatielocaties is een versnellingsopgave afgesproken. Deze moet ook in Helmond vanaf 2019 vormgegeven worden. Tenslotte is in het Afsprakenkader Wonen voor alle locaties een kwaliteitsniveau afgesproken (Brainport Principles). Alle nieuwbouwlocaties gaan hieraan getoetst worden. Als gevolg van de Update MRE is wonen geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Wellicht gaat een deel van de taken van het MRE op het gebied van het Wonen door het Stedelijk Gebied Eindhoven gecoördineerd worden.

De Peel – Ruimtelijke Agenda

In 2017 is de Ruimtelijke Agenda Peel vastgesteld. De agenda kent drie programmalijnen:

- nieuwe ontginning van het grootschalig agrarisch landschap;
- nieuwe parklandschappen van de Aa;
- versterken van het stedelijk netwerk de Peel.

Het Innovatiehuis de Peel speelt –naast uitvoering van het economische programma- ook voor de uitvoering van de ruimtelijke agenda een centrale rol door het stimuleren en realiseren van projecten en initiatieven binnen deze programmalijnen.

Omdat als gevolg van de Update van het MRE het thema ruimte niet langer als een opgave wordt gezien die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd, betekent dit dat in Peelverband (Inter Gemeentelijke Afstemming) het komende jaar opnieuw wordt nagedacht of dit gevolgen heeft voor de wijze van samenwerking op dit terrein. Omdat juist in de Peel een sterke relatie ligt tussen het thema ruimte en de transformatie van het landelijk/agrarisch gebied dat wel als één van de 4 thema's binnen de update van het MRE is benoemd, wordt ook deze afstemming nader bekeken.

De Peel – Wonen

As gevolg van de Update MRE is wonen geen opgave meer die op het schaalniveau van Zuidoost Brabant wordt gecoördineerd. Verwacht mag worden dat de samenwerking op het gebied van wonen in de Peel hierdoor geïntensiveerd wordt.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Nieuw bestemmingsplan Brandevoort Noord (Brainport Smart District)

Vaststellen nieuw bestemmingsplan.

Vertraagd, in 2020 wordt ontwerp bestemmingsplan ter besluitvorming aangeboden.

Prestatieafspraken corporaties 2019

Vaststellen gezamenlijke prestatieafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersbelangenvereniging (HBV).

Behaald, de prestatieafspraken zijn vastgesteld en op 16 december 2019 met de betrokken partijen ondertekend.

Actualisatie Woonvisie

Geactualiseerd beleidskader wonen voor de periode 2020-2024.

Behaald, Besloten is de Woonvisie in stand te laten. Er is ingezet op een actualisatie van het beleid in de vorm van een Woonagenda 2019- 2021 die in juli 2019 is vastgesteld. Behaald, besloten is de Woonvisie in stand te laten. Er is ingezet op een actualisatie van het beleid in de vorm van een Woonagenda 2019- 2021 die in juli 2019 is vastgesteld

Realisatie woningbouwproductie

Gemiddeld jaarlijks 450 woningen toevoegen aan woningvoorraad.

Behaald, de woningbouwproductie is nog verder aangetrokken. Waar in 2016, 2017 en 2018 nog respectievelijk 169, 248 en 504 woningen werden opgeleverd zijn in 2019 in totaal 557 woningen gerealiseerd. Het merendeel hiervan bestaat uit huurwoningen en eengezinswoningen. De specificatie is namelijk als volgt:

- 344 huurwoningen;
- 213 koopwoningen;
- 330 eengezinswoningen;
- 227 meergezinswoningen.

3.8.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
820 Ruimtelijke ordening stafafdelingen		118	-118		118	-118		
825 Ruimtelijke ordening algemeen	81	1.201	-1.120	5	1.016	-1.011	109	V
830 Planproductie PBH		1.460	-1.460		644	-644	817	V
840 Bouw- en woningtoezicht	3.130	3.425	-295	3.916	3.443	473	768	V
850 Volkshuisvesting	3	2.224	-2.221	68	1.001	-933	1.288	V
880 Grondexploitatie	61.107	61.107		17.262	11.900	5.362	5.362	V
885 Facilitair grondbeleid	1.818	1.818		616	642	-26	-26	N
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	3.977	4.809	-832	6.595	4.665	1.930	2.762	V
Totaal saldo baten en lasten	70.116	76.162	-6.046	28.461	23.428	5.034	11.080	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
825 Ruimtelijke ordening algemeen	48		48	48		48		
830 Planproductie PBH	225		225	225		225		
840 Bouw- en woningtoezicht	36		36	36		36		
850 Volkshuisvesting	1.287		1.287	351		351	-936	N
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	941		941	976		976	35	N
Totaal mutaties reserves	2.537		2.537	1.636		1.636	-901	N

Saldo programma	72.653	76.162	-3.509	30.098	23.428	6.670	10.179	V
------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting op afwijking hoofdproduct 825 – Ruimtelijke ordening algemeen (lasten)

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 109.000. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de invoering van de Omgevingswet door het Rijk is uitgesteld (naar verwachting medio 2021). De implementatie van deze wet is een grote opgave. Bij de 2^e Berap zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de jaarschijf 2019 (€ 180.000) bovenop de al eerder beschikbaar gestelde € 150.000 per jaar voor het aanstellen van een programmamanager voor de periode 2018-2021. De extra middelen

zijn bedoeld voor de dekking van externe kosten voor het uitvoeren van inventarisaties en het inkopen van de noodzakelijke expertise voor het opstellen van de omgevingsvisie en het bijbehorende participatietraject. Een deel van deze inkooptrajecten is in 2019 verstraagd, maar inmiddels zijn de opdrachten verleend.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 830 – Planproductie PBH (lasten)

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 817.000. Het saldo wordt enerzijds veroorzaakt door lagere lasten omtrent Helmond Oost en Helmond Noord (€ 251.000) en de Annawijk (€ 199.000).

Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt doordat er vertraging is opgetreden in de planontwikkeling. In het geval van Helmond Noord is er voor gekozen om in 2022 te beginnen met diverse projecten en activiteiten. In het geval van Helmond Oost is het wijkontwikkelingsplan in februari 2020 vastgesteld door uw raad, waardoor de werkzaamheden later zijn gestart. Bij de Annawijk heeft de oplevering van de nieuwbouw en renovatie vertraging opgelopen. Pas na afronding van de verstraagde nieuwbouw en renovatie zal de gemeente investeren in de openbare ruimte en de daarvoor voorbereidende werkzaamheden.

Daarnaast wordt het saldo anderzijds veroorzaakt door lagere lasten van € 366.000 in het productieplan algemeen. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door diverse redenen. Sommige bouwprojecten lopen vertraging op vanwege schaarste op de markt, plannings lopen intern vertraging op en de stikstofproblematiek is een vertragende factor geweest.

Toelichting afwijking hoofdproduct 840 Bouw- en woningtoezicht

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 768.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 786.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door hogere legesinkomsten voor Wabo-vergunningen en hogere legesinkomsten voor kabels en leidingen. In de 2^e Berap was rekening gehouden met legesinkomsten voor een bedrag van circa € 3,0 miljoen. De uiteindelijke gerealiseerde opbrengsten zijn circa € 3,8 miljoen.

Vergunningverlening is een vraaggestuurd proces. De gemeente heeft niet altijd invloed op het aantal aanvragen dat op jaarbasis ingediend en verleend wordt. In de gemaakte productieplanning kunnen, door allerlei oorzaken, verschuivingen optreden.

Toelichting op afwijking hoofdproduct 850 – Volkshuisvesting (lasten)

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1,3 miljoen. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 409.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter. Vanaf september 2015 heeft de gemeente Helmond in vier tranches bedragen ontvangen voor de opvang van (uit-)geprocedeerde vluchtelingen (zogenaamde Bed, Bad & Broodregeling). Het restant is deels reeds belegd door verplichtingen jegens de stichting Vluchteling als Naaste (vergoeding huisvestingskosten en leefgelden) en is voorts bestemd voor een bijdrage in de kosten van de huisvesting van Hervestigers in 2020. Tot slot zijn de resterende gelden bedoeld voor de integratie en participatie van statushouders in de komende drie jaar. Hierover bent u door middel van raadsvoorstel 'huisvesting en participatie Statushouders en Vluchtelingen' nader geïnformeerd.

Verder wordt het saldo met name veroorzaakt door lagere lasten van € 935.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter. Dit heeft betrekking op Maatregelen Flankerend Wonen en heeft diverse oorzaken. Ten eerste worden de lagere lasten veroorzaakt door het niet of later tot uitvoering brengen van een tweetal projecten waarvoor in een eerdere fase een toezegging is gedaan, namelijk project voorstadhalte/Compaen en Kerkstraat Zuid/Hendriks Coppelmans. Gezien de bouwinitiatieven die elders in Helmond in ontwikkeling zijn (zoals Centrumplan, Oranjekade en Brainport Smart District) is de verwachting dat van daaruit een beroep zal worden gedaan op de Maatregelen Flankerend Wonen.

Ten tweede worden de lagere lasten veroorzaakt door diverse SvN leningen binnen de Maatregelen Flankerend Wonen. Hoewel het aantal aanvragen voor een starterslening aanzienlijk is toegenomen, is dit nog niet op het niveau van de jaren daarvoor. Daarnaast is het aantal aanvragen voor een blijverslening in 2019 achtergebleven bij de gemaakte prognose. De reden hiervan is dat de inwoners van Helmond nog onvoldoende op de hoogte zijn van deze vorm van financiering. De introductie van de starterlening en de duurzaamheidslening liet overigens hetzelfde beeld zien. In de jaren daarna is het aantal aanvragen hiervoor flink gestegen.

Tenslotte worden de lagere lasten veroorzaakt door de vertraging van noodzakelijke procedures voor de ontwikkeling van Brainport Smart District. Hierdoor is er in 2019 minder beroep gedaan op de beschikbare financiële middelen ter ondersteuning van dit project.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 850 – Volkshuisvesting

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 936.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere onttrekking van € 936.000 van de reserve Stimuleren Wonen ten behoeve van de Maatregelen Flankerend Wonen. Deze afwijking heeft een incidenteel karakter.

Toelichting afwijking hoofdproduct 880 Grondexploitatie

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 5,4 miljoen. Voor een toelichting op dit saldo wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Toelichting afwijking hoofdproduct 890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 2.762.000. Het saldo wordt veroorzaakt door enerzijds lagere lasten van € 144.000 en anderzijds hogere baten van € 2.618.000. De oorzaken worden hieronder per onderdeel toegelicht.

Gemeentelijke gronden

In 2019 zijn de opbrengsten vanuit erfpachtcanons circa € 215.000 hoger dan geraamd. Dit heeft enerzijds te maken met opbrengsten van een aantal (nieuwe) erfpachtcanons waarvoor de begroting nog niet is aangepast en anderzijds met de opbrengst van een erfpachtcanon 2018 die in 2019 is verantwoord.

De landbouwexploitatie heeft in 2019 een voordelig resultaat behaald van € 101.000. Dit voordeel is verdeeld over de gronden die tot de grondexploitatie behoren (circa € 53.000) en de gronden die tot dit hoofdproduct behoren (circa € 48.000). De totale omvang van de landbouwexploitatie neemt steeds verder af, omdat we de laatste jaren meerdere kavels hebben verkocht. Met ingang van 2020 is daarom het budget voor de landbouwexploitatie verlaagd naar € 150.000.

Voor overhoeken voert de gemeente geen actief verkoopbeleid, maar indien bedrijven of burgers de overhoeken willen kopen of huren worden daartoe overeenkomsten gesloten. In 2019 is hierop een voordeel gerealiseerd van € 441.000 (huren, pachten, recht van opstal € 85.000 en grondverkoop € 356.000).

Overige gemeentelijke eigendommen

Binnen dit hoofdproduct zijn alle gemeentelijke gebouwen ondergebracht die niet in gebruik zijn voor de uitvoering van de overige beleidsprogramma's van de gemeente.

In 2019 zijn de afschrijvingslasten circa € 297.000 lager dan geraamd, met name als gevolg van de verkoop van appartement Dortmunderkade 3 en de afwaardering van de boekwaarde van de Oude Bibliotheek aan de Markt op grond van de recentelijk bepaalde marktwaarde die ter verkoop is aangeboden. Tegenover deze extra (incidentele) afschrijvingslasten staat de verkoopopbrengst van Dortmunderkade 3 voor een bedrag van € 314.000.

Daarnaast is in het kader van Sport- en Beleefcampus De Braak gronden verkocht aan Scholengemeenschap OMO. Dit heeft geleid tot een incidentele opbrengst van per saldo € 1.816.000.

Het onderhoudsbudget voor de gemeentelijke gebouwen die tot dit hoofdproduct behoren bedraagt in 2019 circa € 537.000. De werkelijke onderhoudskosten in 2019 zijn circa € 274.000 lager dan geraamd en bedragen circa € 263.000.

3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

3.9.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- Met dit programma willen we in Helmond voor een aantal kwetsbare wijken een duurzame aantrekkelijke en gezonde woonomgeving creëren door in te (blijven) zetten op een langjarig en intensief proces van herstructurering en transformatie.
- Voor het centrum van onze stad staat de opgave centraal een compacte, groene en aantrekkelijke ontmoetings- en verblijfplaats voor alle bewoners en bezoekers te bevorderen met goede voorzieningen, goede toegankelijkheid en zo min mogelijk leegstand.
- Om de levendigheid van het centrum te vergroten en om de leegstand (verder) terug te dringen zijn nieuwe bestemmingen en functies in het centrum essentieel: via transformatie van (kantoor)gebouwen, bouw van extra woningen en bevorderen van wonen boven winkels maar ook door het aantrekken van nieuwe winkels en horecagelegenheden en het stimuleren van ondernemerschap.

Om dit te bereiken hebben we:

- Voor Binnenstad Oost het Woonplein aan de Heistraat opgeleverd en de ontwikkeling opgestart bij enkele locaties in de Weverspoort. De wijkontwikkeling Binnenstad Oost, met uitzondering van de Leonardusbuurt, nadert daarmee haar afronding.
- De wijkontwikkeling van Helmond West verder afgerond. Er is een start gemaakt met de aanleg van de laatste stukken openbare ruimte bij De Renne en bij 't Patronaat.
- In de Annawijk de vernieuwing van de woningvoorraad in 2019 vorm gegeven. De renovatie en verduurzaming van de woningvoorraad is gestart. Na de sloop is de nieuwbouw van 21 duurzame woningen gestart aan de Postelstraat.
- In december het integrale wijkontwikkelingsprogramma voor Helmond Oost bestuurlijk vastgesteld. Er is gestart met de uitwerking van de fysieke en maatschappelijke interventies.
- De herijking van het centrumperspectief (Centrum+) opgesteld.
- Gestart met de aanleg van het Burgemeester Geukerspark.
- De tender gehouden voor de woningbouw en het horecapaviljoen in het burgemeester Geukerspark.
- Ondernemerschap in de detailhandel gestimuleerd door o.a. een franchise-event, een win-je winkelactie en cursusaanbod voor ondernemers.
- In het Centrum+ gebied 238 woningen opgeleverd, waarvan 159 transformatie van bestaande kantoorpanden en 78 nieuwbouwwoningen op Suytkade.

3.9.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Helmond Oost

Wijkontwikkelingsprogramma vastgesteld.

Behaald, het wijkontwikkelingsprogramma voor de wijk Helmond Oost is afgerond en wordt de komende jaren in uitvoering genomen.

Uitwerking visie Bereikbaarheid & parkeren centrum

In 2018 zijn de kaders aangegeven m.b.t. de bereikbaarheid en het parkeren in het centrum. In 2019 zullen deze verder uitgewerkt worden.

Behaald, tijdens de raadsvergadering van 2 juli is de visie op de bereikbaarheid van en het parkeren in het centrum vastgesteld.

Helmond Noord

Wijkontwikkelingsprogramma vastgesteld.

Vertraagd. Oorspronkelijk was oplevering van dit wijkontwikkelingsprogramma voorzien in 2019. De vertraging komt doordat we niet alle wijken tegelijkertijd kunnen oppakken. We hebben gewacht tot eerst het WOP Helmond Oost was afgerond.

3.9.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
310 Centrum	135	835	-699	120	793	-672	27	V
805 Stadsvernieuwing visie en strategie	129	114	15	67	114	-47	-62	N
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer		700	-700		650	-650	50	V
815 Stadsvernieuwing algemeen		5.881	-5.881	20	5.999	-5.979	-98	N
Totaal saldo baten en lasten	264	7.530	-7.266	207	7.556	-7.349	-83	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
310 Centrum	102	25	77	119	25	94	17	V
815 Stadsvernieuwing algemeen	5.138	500	4.638	4.955	500	4.455	-183	N
Totaal mutaties reserves	5.240	525	4.715	5.074	525	4.549	-166	N

Saldo programma	5.504	8.055	-2.551	5.281	8.081	-2.799	-249	N
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	-------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 805

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 62.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere baten van € 62.000. Deze lagere baten hebben een incidenteel karakter. De oorzaak is dat een deel van de gerealiseerde subsidieopbrengsten verantwoord zijn binnen programma 10.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 815 – Stadsvernieuwing algemeen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 204.000. De oorzaak is een lagere onttrekking van € 145.000 van de reserve leefbaarheidsmaatregelen Helmond West en € 32.000 lagere onttrekking van de reserve Planontwikkeling en Communicatiekosten Binnenstad Oost. Deze reserve is voor leefbaarheidsmaatregelen in de aandachtswijken Helmond West en Leonardusbuurt. Deze projecten worden in beide wijken nog een aantal jaren doorgezet. De afwijking heeft een incidenteel karakter.

3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

3.10.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- Realiseren van een goede bereikbaarheid in combinatie met leefbaarheid van en verkeersveiligheid in de stad met waar mogelijk toepassing van smart mobility.
- Hoogwaardige, betrouwbare, flexibele en betaalbare mobiliteitsdiensten. De uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda is daarbij leidend.
- Via de deelname in Europese projecten participeren we actief in de ontwikkeling van innovatieve mobiliteitsoplossingen die zowel een oplossing bieden voor onze eigen mobiliteitsopgaven als ook een duidelijke economische spin-off genereren ook in relatie tot de economische ontwikkeling op de Automotive Campus.

Om dit te bereiken hebben we:

- Het succesvolle ITS-Europe congres 2019 georganiseerd met een aanzienlijke economische spin-off.
- Extra middelen voor verkeersveiligheid ingezet, vooral op mensgerichte maatregelen en aanleg van snelheidsremmers in de Weg door de Rijpel.
- Als onderdeel van de Fietsagenda/Bereikbaarheidsagenda de fietspaden Helmond – Nuenen (Molenvan en Gerwenseweg) gerealiseerd.
- Centrumhaltes voor Bravoflex gerealiseerd.
- Bestemmingsplan van de Automotive Campus vastgesteld.

Ook heeft Helmond de ITS Local Government Award 2019 gekregen.

3.10.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven (MRE) – Mobiliteit

Na de besluitvorming over het Samenwerkingsakkoord is de overlegstructuur opnieuw ingericht. Rond het thema Mobiliteit geeft het portefeuillehouders overleg tevens bindende adviezen in het kader van de subsidieregeling Bereikbaarheidsakkoord Zuid Oost Brabant, waarvoor het college van Helmond als subsidiebeheerder fungeert. Wethouder Maas is bestuurlijk trekker van dit thema en vertegenwoordigt de regio in de Programmaraad Smartwayz.

Bereikbaarheidsagenda

In 2017 hebben de colleges van de 21 gemeenten van de MRE afspraken gemaakt omtrent samenwerking en (co)financiering van het Bereikbaarheidsakkoord. Deze zijn in 2018 uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst. In de Bereikbaarheidsagenda en het Bereikbaarheidsakkoord is een breed pakket van maatregelen opgenomen om de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de regio te verbeteren. Het pakket wordt met subsidie van de provincie (50%) en de gemeenten (50%) gefinancierd. In 2019 is hier verder uitvoering aan uitgegeven.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Verkeerssituatie rondom Sport- en Beleefcampus de Braak

Opstellen verkeersplan voor de bereikbaarheid met accent op langzaam verkeer. *Vertraagd, opstellen van het plan is vertraagd. Het onderzoek is begin september 2019 gestart.*

Flankerende maatregelen N279

Na vaststelling van de Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de N279 zal een overeenkomst tussen de gemeente en de provincie gesloten worden m.b.t. de flankerende maatregelen. *Uitgesteld, de behandeling van het PIP is door de raad van State uitgesteld. Uitspraak wordt verwacht in juni 2020. De overeenkomst tussen gemeente en Provincie m.b.t. flankerende maatregelen is daarvan afhankelijk en is daarmee vertraagd.*

Verbetering verkeersveiligheid

Opstellen actieplan verkeersveiligheid. *Behaald, het actieplan is vastgesteld.*

Uitvoering fietsagenda

Uitwerking van de fietsagenda 2016-2025 in concrete projecten. Het betreft de verbetering en aanleg van fietspaden waaronder snelfietspad Helmond-Eindhoven, fietspaden richting Nuenen en Geldrop. Tevens aanleg van stallingsvoorzieningen, het monitoren en stimuleren van het fietsgebruik en het toepassen van nieuwe, slimme toepassingen voor de fiets. *Behaald, in 2019 is verder gewerkt aan de uitvoering van de maatregelen uit de Fietsagenda zoals in 2017 vastgesteld. Zo is de nieuwe fietsbrug ter hoogte van het Vlisco-terrein voorbereid en aanbesteed en zijn diverse campagnes uitgevoerd. Op het Molenven en Gerwenseweg zijn de fietspaden richting Nuenen aangelegd. Ook zijn de verkenningen voor fietspaden richting Geldrop en Gemert gestart.*

Uitvoering maatregelen regionale bereikbaarheidsagenda

We starten met onderzoeken en de uitvoering van een aantal regionale fietsprojecten en met studies naar de N270 en N612. Ook de studie Bundelroutes maakt hier onderdeel van uit. In 2019 wordt de visie daarop uitgewerkt in een maatregelenpakket. *Behaald, de maatregelen uit de Regionale Bereikbaarheidsagenda worden uitgevoerd in de periode 2018-2030. Helmond neemt hierin deel via een aantal regio brede projecten en via een aantal route gebonden projecten binnen de stad. Op dit moment wordt gewerkt aan de realisatie van een aantal fietsroutes en neemt Helmond deel in de provinciale planstudie naar de N279 Helmond - Deurne. Met de Verkeersvisie, als onderdeel van de regionale Bundelroutes, is een start gemaakt. Deze verkeersstudie is voorwaardelijk voor de planstudie naar de N612 die door de provincie wordt opgepakt.*

Uitvoering innovatieprogramma Smart Mobility

· Organisatie ITS Europe Congres 2019 samen met Eindhoven;· Afronding van het EU project AUTOPILLOT met showcases op de Automotive Campus;· Start eerste testen met zelfrijdende shuttles vanuit het FABULOS project;· Binnenhalen 2 nieuwe EU projecten op het gebied van duurzame, efficiënte en veilige mobiliteit.

Behaald, het ITS Congres is zeer succesvol geweest: het heeft een aanzienlijk economisch effect gehad op de regio en ook de branding van Helmond als city of smart mobility is versterkt. Helmond heeft ook de ITS Local Government Award 2019 gekregen. Het project Autopilot is afgerond met een aantal showcases op de Automotive Campus. De voorbereiding voor de praktijktest met een zelfrijdende shuttle tussen Brainport Smart District en de Automotive Campus lopen conform planning. Helmond is toegetreden als lid van EIT Urban Mobility Association. Er zijn drie nieuwe EU-projecten binnengehaald waarvan twee in het kader van EIT Urban Mobility.

Verbetering A67

In 2018 wordt door het Ministerie van I&M de verkenning naar de verbetering van de A67 afgerond. Op basis van de (bestuurlijk) gewenste voorkeursoplossing wordt een structuurvisie opgesteld. Voor Helmond wordt samen met de regio ingezet op een verbreding van de weg. *Niet behaald, het Rijk heeft enkel besloten tot een verbreding van de A67 tussen Eindhoven en Geldrop en niet voor het traject tussen Geldrop en Asten. De gehele procedure is vertraagd i.v.m. de PAS discussie.*

3.10.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
090 Regionale aangelegenheden brabantstad		1	-1				1	V
250 Verkeer en vervoer beleid	4.946	7.402	-2.456	2.160	3.678	-1.518	938	V
Totaal saldo baten en lasten	4.946	7.404	-2.457	2.160	3.678	-1.518	940	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
	090 Regionale aangelegenheden brabantstad	100		100				-100
250 Verkeer en vervoer beleid	412		412	200		200	-212	N
Totaal mutaties reserves	512		512	200		200	-312	N

Saldo programma	5.458	7.404	-1.945	2.360	3.678	-1.318	627	V
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking verrekening met de reserve hoofdproduct 090 Regionale aangelegenheden brabantstad

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 100.000. Deze lasten worden veroorzaakt doordat het project progressief fietsbeleid nog niet is afgerond, waardoor de kapitaallasten nihil zijn.

Toelichting afwijking hoofdproduct 250 Verkeer en vervoer beleid

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 938.000. Het saldo wordt voor € 149.000 verklaard door minder uitgaven aan de uitvoering van kleine verkeersmaatregelen. Dit komt voort uit lagere kosten dan begroot op enkele projecten, een niet voorziene subsidie en uit enkele projecten die in voorbereiding en uitvoering enige vertraging hebben opgelopen en daarom niet in 2019 zijn afgerond. Daarnaast is het project Talking Traffic nog niet afgerond, waardoor de lasten € 63.000 lager zijn dan begroot. Omdat de nieuwe techniek landelijk voor aanloopproblemen zorgt, loopt het project tot in 2020 door. Dit leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve mobiliteit voor hetzelfde bedrag. Tenslotte wordt het saldo voor € 600.000 verklaard doordat Helmond de afgelopen jaren fors heeft ingezet op het binnenhalen van Europese subsidies en het participeren in de EIT Urban Mobility. Hiervoor waren middelen gereserveerd die we later met het binnenhalen van de projecten terug kregen (EIT). Daarnaast waren middelen voorzien voor de uitvoering van het project Fabulos, waarvoor in een later stadium middelen verworven zijn in de Regiodeal Brainport Eindhoven

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 250 Verkeer- en vervoerbeleid

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 217.000. Dit saldo wordt verklaard door een lagere vrijval van de reserve mobiliteit vanwege minder uitgaven bij kleine verkeersmaatregelen en het nog niet afgeronde project Talking Traffic, waardoor er minder onttrokken is aan de reserve. Deze lagere onttrekking heeft een incidenteel karakter.

3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

3.11.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- Dit programma heeft tot doel het realiseren en in stand houden van een veilige, prettige, gezonde en duurzame openbare ruimte die aansluit bij de behoeften van inwoners en bedrijven.
- Verduurzaming en vergroening is daarbij de belangrijkste ambitie voor de komende jaren en is nodig op alle fronten; groen is geen keuze maar de norm.
- Het inzetten op een kindvriendelijke stad gaat ook via een kindvriendelijke openbare ruimte waarin kinderen onbekommerd en veilig kunnen spelen en opgroeien.

Om dit te bereiken hebben we:

- De beheer- en onderhoudsplannen uitgevoerd conform aangegeven in paragraaf 5.3 Onderhoud kapitaalgoederen
- Het Strategisch Assetmanagement Plan (SAMP) vastgesteld en dat vertaald naar een integraal beheerplan openbare ruimte.
- In 2019 voor 't Gulden Land en de Groene Punt gebiedsvisies vastgesteld. Deze visies zijn het fundament voor de uitvoeringsplannen die ter hand zijn genomen. De uitvoering is gericht op natuurontwikkeling in het kader van het B5 bod Natuur.
- De kwaliteitsnormen van de openbare ruimte bereikt ondanks onvoorziene omstandigheden, zoals bestrijding van de eikenprocessierups en stormschade.

3.11.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven - Gulbergen:

De voorgenomen overdracht van de nazorg aan de provincie Noord Brabant is in 2019 nog niet tot stand gekomen. De provincie wil zekerheden omtrent de risico's van nazorg, alvorens verantwoordelijkheid te nemen.

Rijk van Dommel en Aa

De samenwerkingsovereenkomst is niet gecontinueerd. De ontwikkeling van dit gebied wordt meegenomen in de samenwerking binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven.

Blink

Dit betreft werkzaamheden op het gebied van reiniging, gladheidbestrijding en onkruidbeheersing, zie programma 12 voor toelichting.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Evaluatie bomenbeschermbeleid en bomenkaart

Evaluatie van bestaand beleid en evt. voorstellen voor aanpassing.
Vertraagd, de evaluatie van het bestaande beleid wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de Omgevingswet en de Omgevingsvisie.

Boomveiligheid in bos en natuur

Nieuw beleid op basis van het Bomenbeheerplan 2017-2022 omtrent Boomveiligheid in bos en natuur (veiligheid van publiek en beheersing risico's).
Behaald, in maart is het bomenbeheerplan vastgesteld.

Biodiversiteit

Stimuleren van de biodiversiteit in de openbare ruimte (aanleg en onderhoud). Eerste stap is het bepalen wat onze doelstellingen zijn.

Behaald, de doelstellingen zijn bepaald en worden meegenomen in klimaatadaptatie.

3.11.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
210 Wegen	278	6.735	-6.458	306	6.458	-6.152	305	V
225 Wegen - reiniging	4	2.368	-2.364	191	2.663	-2.472	-108	N
230 Parkeervoorzieningen	3.351	2.115	1.235	3.255	2.196	1.059	-177	N
260 Verkeer en vervoer uitvoering	25	830	-804		668	-668	136	V
270 Binnenhavens en waterwegen	46	614	-568	24	705	-681	-113	N
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	151	4.433	-4.282	231	5.114	-4.883	-601	N
595 Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen		93	-93		41	-41	52	V
722 Begraafplaatsen		6	-6		1	-1	5	V
Totaal saldo baten en lasten	3.854	17.194	-13.340	4.007	17.847	-13.840	-500	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
210 Wegen	753	50	703	825	200	625	-77	N
220 Wegen - beheerkaart	156		156	156		156		
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	138		138				-138	N
Totaal mutaties reserves	1.047	50	997	981	200	781	-215	N

Saldo programma	4.901	17.244	-12.343	4.988	18.047	-13.059	-716	N
------------------------	--------------	---------------	----------------	--------------	---------------	----------------	-------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 210 Wegen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 305.000. Dit saldo wordt met name veroorzaakt door de ontvangen degeneratiegelden. Deze hogere bijdragen hebben een incidenteel karakter en worden gebruikt om op korte en lange termijn de openbare ruimte te herstellen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 225 Wegen - reiniging

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 108.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van 295.000 en hogere baten van € 187.000. De hogere lasten worden veroorzaakt door gestegen kosten voor wegen € 202.000 en meerkosten voor incidentele reinigingen van € 93.000. De hogere baten hebben een incidenteel karakter. Ze worden veroorzaakt door een bijdrage voor de aanpak van zwerfafval vanuit de Nedvang gelden van € 105.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct 260 – Verkeer en vervoer uitvoering

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 136.000. Dit saldo heeft een incidenteel karakter en wordt vooral veroorzaakt door lagere energiekosten, minder preventieve en correctieve kosten door de ombouw naar de intelligente verkeersregelinstantie.

Toelichting afwijking hoofdproduct 270 – binnenhaven en waterwegen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 113.000. Dit saldo heeft een incidenteel karakter en wordt met name veroorzaakt door de gestegen kosten voor de afvoer van maaisel bij waterlopen en door prijsstijging van onderhoudskosten. Daarnaast zijn de baten lager doordat minder havengelden zijn geïnd.

Toelichting afwijking hoofdproduct 580 – Groen en natuur excl. recreatie

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 601.000. Dit saldo heeft een incidenteel karakter en wordt met name veroorzaakt door het opruimen van stormschade € 175.000, het bestrijden van de eikenprocessierupsen € 145.000, het bestrijden van invasieve soorten € 60.000, het watergeven van bomen € 50.000 en hogere inschrijfprijzen € 135.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct 595 – Groen en natuur fonteinen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 52.000. Dit saldo heeft een incidenteel karakter en wordt met name veroorzaakt door lagere onderhouds- en elektriciteitskosten.

3.12 Programma 12: Milieu

3.12.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- In het streven naar duurzaamheid, voor huidige en toekomstige generaties, wil Helmond op een aantal vlakken voorbeeldgemeente zijn.
- Verduurzaming is nodig, op alle fronten, teneinde de grote opgaven van energietransitie, klimaatadaptatie, gezondheid, gezonde en veilige leefomgeving te kunnen oppakken. Wij leggen het fundament en de richting vast voor een Helmond dat in 2035 klimaatneutraal is.
- Samenwerking met partners zowel in de stad als in de regio stellen we voorop om het verschil te kunnen maken.

Belangrijk daarbij is de uitvoering van al onze taken vanuit de Wet milieubeheer en straks ook de nieuwe Omgevingswet.

Om dit te bereiken hebben we:

- Klimaatstresstesten uitgevoerd, waarmee een beeld ontstaat wat het effect is van extreme weersomstandigheden die steeds vaker zullen voorkomen, en hoe Helmond daarmee kan omgaan. Dit is input voor de klimaatdialogen en het uitvoeringsplan.
- In de Annawijk de eerste woningen van het aardgasnet ontkoppeld. En hebben we een eerste aanzet gemaakt voor transitieplannen van de overige wijken.
- Door het opstellen van een gebied specifiek bodembeleid voor PFAS gezorgd dat grondverzet en bouwproductie minimaal door PFAS zijn gestagneerd. Actief de gevolgen van de uitspraak van de Raad van State inzake het Programma Aanpak Stikstof voor onze stad in beeld gebracht.
- Subsidies binnen gehaald op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie.
- Om de stankoverlast in met name de wijk Brouwhuis te verminderen is het nodig dat de geurvoorschriften van het mestverwerkingsbedrijf Den Ouden worden aangescherpt. De provincie, gemeente en wijkraad trachten in 2020 afspraken met het bedrijf Den Ouden aan de Gerstdijk te maken met betrekking tot het treffen van extra maatregelen. Hierdoor kunnen langdurige juridische procedures worden voorkomen. Onder extra maatregelen wordt het verhogen van de schoorsteen en een betere monitoring verstaan. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen om een nieuwe koude plasmatechnologie te testen bij Den Ouden en Coppens. Hierdoor kan er minder geur uit de schoorsteen komen.
- Met succes en in nauwe samenwerking met onze buurgemeenten gelobbyd tegen het indicatieve tracé in de Nationale Omgevingsvisie voor buisleidingen via Helmond.
- Invulling gegeven aan het Schone Lucht Akkoord waarbij gestreefd wordt naar het op landelijk niveau behalen van de WHO normen in 2030. Het Schone Lucht Akkoord is door Helmond mede ondertekend op 13 januari 2020.
- In mei de startnotitie regionale EnergieStrategie (RES) vastgesteld, in samenwerking met 21 gemeenten, de waterschappen en de provincie.

3.12.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB zorgt als uitvoeringsorganisatie voor kwaliteit en continuïteit in de uitvoering van de door onze gemeente opgedragen taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De ODZOB gaat in 2019 de asbestsaneringen in de regio Zuidoost controleren conform het regionaal uitvoeringsbeleid

asbest. Volgens de begroting ODZOB 2019 wil de ODZOB medio 2020 klaar zijn voor de Omgevingswet, ongeacht de datum van de invoering.

Blink

De Gemeenschappelijke Regeling Blink heeft zelf geen beleidsresultaten; de gemeenten hebben deze afzonderlijk bepaald en vastgelegd. Voor de gemeente Helmond draagt Blink bij aan onze doelstellingen met betrekking tot vermindering van het aantal kilogram afval per inwoner en het verhogen van het afvalscheidingspercentage.

Metropoolregio Eindhoven – Energietransitie

Na de besluitvorming over het Samenwerkingsakkoord is de overlegstructuur ingericht. Rond het thema Energietransitie is het opstellen van een Regionale Energie Strategie, conform de nationale afspraken in het Klimaatakkoord, de belangrijkste opgave.

Rioolzorg

Het betreft de reguliere jaarlijkse investeringen om te kunnen voldoen aan de wettelijke gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater ('rioleringszorg'). De bedragen komen uit het door uw raad in maart 2016 vastgestelde kostendeckingsplan en worden voor de jaarschijven tot en met 2022 opgenomen.

Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod

Door een investering van € 2 miljoen (verspreid over de komende 4 jaar) voor de uitvoering van het B5-Bod in Varenschut Zuid en de Bundertjes, het Brabants Natuurnetwerk in Groot Goor, de invulling van landschapspark Kloostereind en een ontwikkelplan voor de Brouwhuisse Heide wordt Helmond zichtbaar een groenere stad.

Beleidsuitvoering gericht op beleidsresultaten

Asbestverwijdering

Vanaf 2025 zijn asbestdaken in Nederland naar verwachting verboden. Hiervoor is een wijziging van de Wet milieubeheer en een wijziging van het Asbestverwijderingsbesluit nodig. Het is nog niet bekend wanneer het kabinet deze wijzigingen op de agenda zal plaatsen. Momenteel is het aankomende verbod dus nog niet van kracht. De problematiek is in Helmond ook nadrukkelijk aanwezig. Een uitgewerkt Plan van Aanpak zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Uitgesteld. Aangepast, omdat de Eerste Kamer op 4 juni 2019 het wetsvoorstel tot aanpassing van de Wet Milieubeheer heeft verworpen. Dat betekent dat er voorlopig geen asbestdakenverbod komt. Oorspronkelijk was het de bedoeling om het asbestdakenverbod op 1 januari 2024 te laten ingaan. Het is de vraag of, wanneer en op welke wijze er in de toekomst een nieuwe poging zal worden gedaan om alsnog een verbod in te voeren. Om die reden vervalt de noodzaak om op korte termijn een plan van aanpak saneren asbestdaken op te leveren.

Stresstest klimaatadaptatie

Uitvoeren van een stresstest en het oppakken van de daaruit volgende maatregelen. *Behaald, de stresstesten zijn af en er is gestart met het oppakken van de daaruit volgende maatregelen.*

Energietransitie

- Warmteplannen/transitieplannen per wijk.- Uitvoering pilot locaties. *Behaald, de transitieplannen voor de wijken zijn in eerste versie gereed en worden opgenomen in de transitievisie warmte. Onderdeel van dit traject zijn onze pilot wijken, waarvan een ontwikkelingsplan per wijk wordt uitgerold. Binnen de Annawijk zijn de eerste woningen van het aardgas af.*

Aanpassing/uitbreiding bodeminformatiesysteem

Benutting duurzame energiesystemen vanuit bodem waaronder Warmte Koude Opslag. *Behaald, de omgevingsdienst behandelt zowel voor Helmond als voor de provincie de aanvragen/meldingen voor bodemenergiesystemen in Helmond. Die worden geregistreerd in het Landelijk Grondwater Register (LGR) en van daaruit op WKOtool.nl. Burgers en bedrijven hebben hier toegang tot.*

Geothermie

Uitkomst van seismologisch onderzoek is leidend voor al dan niet mogelijkheden geothermie. *Behaald, loopt conform planning, tweede kwartaal 2020 start Energiebeheer Nederland (EBN) met het benodigde seismologisch onderzoek. Op basis van dit onderzoek kan aangegeven worden of en waar geothermie een kans maakt voor onze gemeente. In afwachting van dit onderzoek, is aanvullend een desk onderzoek uitgezet naar de ondiepere lagen (tot 2 km) rondom en binnen onze gemeente. Dit in relatie tot de kansen die geïdentificeerd zijn voor lagere temperatuur warmtebronnen bij Someren/Asten en Deurne.*

Uitvoeringsprogramma Bodemsanering en Ondergrond 2019-2022

Die leidt tot een jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma voor onderzoek en sanering van vervuilde bodems. *Behaald, het Uitvoeringsprogramma Bodemsanering en Ondergrond 2019-2022 is vastgesteld door het college in september.*

Aanpak PFAS-crisis tikstofdepositie en voortgang Helmondse plannen

Behaald, wij hebben onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de verontreinigingen met PFAS die afkomstig zijn van het bedrijfsterein van Custom Powders op industrieterrein De Weijer. Daarbij zijn de lokale achtergrondwaarden voor de stoffen uit de PFAS-groep bepaald en is de Bodemkwaliteitskaart PFAS Helmond vastgesteld. Op basis van die kaart en onderzoek van het RIVM zijn daarna de Beleidsregels PFAS Helmond 2019 vastgesteld voor het toepassen van PFAS-houdende grond en bagger op de landbodem en voor het sanering van met PFAS verontreinigde bodems. Door de Omgevingsdienst is een lijst opgesteld van alle (bedrijfs)locaties waar mogelijk met PFAS is gewerkt. Alle onderzoeken en beleidsregels zijn op de website helmond.nl/PFAS gepubliceerd en daar is ook aanvullende informatie te vinden over PFAS.

Stikstofdepositie en voortgang Helmondse plannen

Behaald, de Raad van State (RvS) heeft op 29 mei 2019 een uitspraak gedaan in procedures tegen het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Om Helmondse projecten zoveel mogelijk zonder vertraging te kunnen laten doorgaan zijn de plannen doorgerekend met de nieuwe rekenmethodiek. Daarvoor is extra capaciteit ingehuurd vanuit de Omgevingsdienst. Bij een aantal projecten is sprake van maatwerk of is interne saldering nodig. De mogelijkheden daarvoor zijn al bekend en afgestemd met de intern betrokken afdelingen.

3.12.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
730 Huishoudelijke afvalstoffen	10.411	7.250	3.161	10.584	8.228	2.356	-805	N
750 Ontsmettingen en ov.reinigingen		293	-293		297	-297	-4	N
755 Reinigingen graffiti	126	188	-62	29	160	-131	-69	N
760 Rioleringen	9.546	6.995	2.551	9.568	7.478	2.090	-461	N
780 Milieubeheer	2.378	5.651	-3.273	572	2.810	-2.238	1.035	V
Totaal saldo baten en lasten	22.461	20.378	2.083	20.753	18.973	1.780	-304	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
730 Huishoudelijke afvalstoffen	254		254	956		956	702	V
760 Rioleringen	1		1	9		9	8	V
780 Milieubeheer	551	520	31	223	520	-297	-328	N
Totaal mutaties reserves	805	520	285	1.187	520	667	382	V

Saldo programma	23.266	20.897	2.369	21.940	19.493	2.447	79	V
------------------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------	--------------	-----------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 730 Huishoudelijke afvalstoffen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 805.000. Dit saldo heeft een incidenteel karakter en is in lijn met wat in de 1e en 2e Berap zijn gemeld. De belangrijkste oorzaken van dit saldo zijn:

- De kosten van inzameling zijn hoger van ongeveer € 224.000. Dit komt onder andere door een hoger aanbod aan textiel en hogere kosten voor containerbeheer en –voorzieningen.
- Vanwege internationale marktontwikkelingen is de opbrengstprijis per ton voor het oud papier en karton sterk gedaald. Hierdoor zijn de inkomsten uit de verkoop hiervan bijna gehalveerd ten opzichte van de begroting. Dit resulteert in een nadeel van € 346.000.
- In 2019 constateerden we een verdere stijging van het aantal bezoekers en de aangeboden afvalstromen op de milieustraat, waaronder het Grof Huishoudelijk Afval (GHA). In combinatie met de hogere tarieven/verwerkingskosten van meerdere stromen is hier een aanzienlijke overschrijding ontstaan. Daartegenover staan hogere opbrengsten uit de poorttarieven. Uiteindelijk heeft dit gezorgd voor een nadeel van € 295.000. In het laatste kwartaal zijn hier

maatregelen voor getroffen: intensivering van de toegangscontrole en extra controle op juiste scheiding. Deze maatregelen hebben een positief effect.

- Er is in 2019 beduidend meer textiel ingezameld. De extra inkomsten uit de verkoop hiervan leverden een voordeel op van € 60.000.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 730 Huishoudelijke afvalstoffen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 702.000. Het saldo wordt veroorzaakt door een hogere vrijval van de reserve afvalstoffenheffing. Deze hogere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door de hierboven toegelichte hogere uitgaven op het product afval.

Toelichting afwijking hoofdproduct 755 Reiniging graffiti

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 69.000. Dit saldo heeft een incidenteel karakter en wordt met name veroorzaakt doordat we niet in alle gevallen de kosten van het verwijderen van graffiti in rekening hebben kunnen brengen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 760 Riolerings

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 461.000. Dit saldo heeft een incidenteel karakter en wordt voornamelijk veroorzaakt door een toevoeging aan de voorziening rioleringslasten van € 692.000 die hoger is dan geraamd. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een positief saldo op de ingezette uren van € 208.000. Daarnaast is er een voordeel van € 152.000 op de kwijtscheldingen en zijn de kosten voor naheffing/invordering en overhead € 205.000 lager dan begroot.

Toelichting afwijking hoofdproduct 780 Milieubeheer

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1,0 miljoen. Dit saldo heeft een incidenteel karakter. Aan de geraamde duurzaamheidsimpuls 2019 is € 550.000 minder uitgegeven dan geraamd. Uw raad is op 14 mei 2019 geïnformeerd over de verdeling van de duurzaamheidsimpuls. Deze bedraagt in totaal € 3,0 miljoen verdeeld over de jaren 2019 t/m 2022, jaarlijks € 750.000. Voor het jaar 2019 is € 126.000 bestemd om flexibel in te zetten voor nieuwe ontwikkelingen. Hierop is geen beroep gedaan. Daarnaast is een aantal projecten later opgestart dan gepland. Hier bent u over geïnformeerd. De ontwikkelingen rondom de regionale energietransitie en de projecten zoals klimaatcoaches, greendeal, circulaire economie en klimaatbestendige bedrijven hebben in 2019 geleid tot plannen van aanpak. De uitvoering daarvan vindt plaats in 2020. Tenslotte zijn uit de duurzaamheidsimpuls 2019 middelen gereserveerd voor toekomstige projecten: € 60.000 voor de wijkontwikkeling Annawijk en Suytkade en € 175.000 voor het verduurzamen van parkeergarage Dorneind.

In het kader van het duurzaamheidsfonds is in 2019 voor € 200.000 minder subsidie aangevraagd. Per saldo is dit budgettair neutraal, omdat de leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve Versnellingsagenda.

De kosten van de klimaatstresstesten zijn betaald uit de beschikbaar gestelde middelen van de provincie Noord-Brabant. Daardoor is € 20.000 minder uitgegeven dan geraamd. Voor gezonde scholen is in 2019 geen beroep gedaan op de € 67.000 beschikbare middelen uit de reserve versnellingsagenda. Deze voordelen leiden ook tot een lagere onttrekking aan de reserve.

Voor de jaren 2018 en 2019 is € 125.000 per jaar beschikbaar gesteld voor 200 bomen. In 2018 is € 100.000 via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019. In verband met het plantseizoen dat loopt tot en met maart 2020 zijn in 2019 nog niet alle kosten gemaakt. Dit leidt tot een voordeel van € 59.000 in 2019. Tenslotte is er € 55.000 terugontvangen van de ODZOB over onze bijdragen 2018 en 2019 vanwege een positief financieel resultaat bij de omgevingsdienst.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 780 Milieubeheer

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 328.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een lagere vrijval van de reserve Duurzaamheid van € 310.000. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door de hierboven toegelichte lagere bestedingen.

3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

3.13.1 Wat hebben we bereikt?

Ambities:

- Helmond wil een omgevingsbewuste stad zijn, die anticipeert en snel en strategisch kan schakelen. We handelen daarbij altijd vanuit onze eigen kracht en de inhoudelijke opgaven waarvoor we staan.
- Onze stedenband met Mechelen willen we de komende jaren continueren. Vanuit de Global Goals vastgesteld door de Verenigde Naties voelen we zowel verantwoordelijkheid voor inwoners in onze eigen stad als in andere landen.
- 24-uurs VIP-dienstverlening (vriendelijk, intelligent & persoonlijk) is onze ambitie. Daarnaast willen we als gemeente ook beter inzichtelijk maken wat we doen, voor wie en waarom. De ingezette koers van wijkgericht werken zetten we door.
- We hebben een moderne, wendbare, integere en dienstbare organisatie nodig. De inzet is om de basis op orde te brengen en tegelijkertijd de vele grote projecten in de stad uit te kunnen voeren. Daarvoor is het noodzakelijk dat we aan de slag gaan met de modernisering van onze huisvesting, waarbij het uitgangspunt is om de huidige werklocaties te bundelen.

Om dit te bereiken hebben we:

- De public affairs en lobbyfunctie versterkt. We hebben een dynamische lobbyagenda ontwikkeld. Op basis hiervan zullen in 2020 rond de speerpunten van Helmond lobbyteams worden ingericht die vorm geven aan de actieve lobby. Daarnaast volgen we dossiers die voor Helmond van belang zijn, zoals het BUIG dossier, en ondernemen we actie op basis van ontwikkelingen.
- In 2019 is de subsidieverlening binnen Global Goals heringericht.
- Het proces voor het doorgeven van meldingen en klachten laagdrempeliger gemaakt door middel van klantreizen.
- De meest relevante processen op het gebied van dienstverlening voor inwoners en bedrijven geoptimaliseerd en is het klantcontact systeem vervangen.
- Voorbereidingen uitgevoerd om een toekomstgerichte ontmoetingsplek (Huis voor de Stad) te creëren. In september 2019 is het Total Engineering team gestart met haar werkzaamheden en zijn schetsontwerpen gemaakt.
- Voor integriteit de onderliggende intentie van de gedragscode en het gentle agreement van de gemeenteraad om zaken met elkaar te bespreken verschillende keren in de praktijk gebracht.
- Met het management een MD-traject met als thema Integriteit gestart.
- De 'Leidraad ondersteuningsmogelijkheden voor medewerkers bij (vermoeden van) integriteitschending, misstand of ongewenst gedrag' geactualiseerd..
- Meer in detail binnen het Jaarverslag Integriteit gerapporteerd over de activiteiten op het gebied integriteit. Dit verslag is ter kennisgeving aan de raad verstrekt.

3.13.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaat verbonden partijen

In de begroting zijn geen beleidsresultaten opgenomen voor dit programma maar enkel de beleidsresultaten inzake verbonden partijen weergegeven.

Metropoolregio Eindhoven - RHCe

In 2019 is in regionaal verband ervoor gekozen om de uitvoering van taken op het gebied van archiefzorg en toezicht te blijven opdragen aan het RHCe. Aansluitend daarop wordt in 2020 verder

gewerkt aan een visie op de mogelijke ontvlechting van MRE en RHCE en kan de eventuele impact hiervan voor onze gemeente worden vastgesteld.

BNG

Door de lage financieringsstarieven draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoners. Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van de BNG Bank, waarbij de bank klanten en investeerders ondersteunt in het realiseren van hun doelstellingen voor een toekomstbestendige samenleving. 'Duurzaam' definieert de bank als maatschappelijk verantwoord, waarmee ze wil zeggen een houdbaar evenwicht tussen milieubelangen, economische belangen en sociale belangen, ook naar toekomstige generaties toe.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

De VNG ondersteunt ons bij de ontwikkeling en behartigt onze belangen. Dat doet ze door op te halen wat er in onze (en andere) gemeente(n) gebeurt en dat in te brengen bij de Haagse politiek.

G40

Voor de periode 2019-2022 wordt een nieuw samenwerkingsconvenant opgesteld tussen het G40-netwerk van middelgrote steden en kennispartner Platform 31.

BrabantStad

In 2019 is doorgewerkt aan de uitvoering van de Stedelijke Agenda én het inspelen op de actualiteit, zoals de stikstofcrisis, het oplopende tekort aan betaalbare woningen, ondermijnende criminaliteit en de financiële gevolgen van het rijksbeleid.

3.13.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
003 College van B&W	1	1.622	-1.621		3.370	-3.370	-1.749	N
010 Raad en raadscommissies		1.529	-1.529		1.457	-1.457	72	V
020 Regionale aangelegenheden		1.720	-1.720	45	1.543	-1.497	222	V
025 Bestuursondersteuning		1.382	-1.382	70	1.439	-1.369	13	V
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	6	195	-189		179	-179	10	V
060 Beheer Basisregistraties	1	896	-894		880	-880	15	V
070 Stadswinkel	1.307	2.910	-1.603	1.371	2.905	-1.535	68	V
920 Financiering en treasury				45	197	-152	-152	N
935 Centrum- en regiofunctie		408	-408	418	768	-349	59	V
Totaal saldo baten en lasten	1.315	10.662	-9.347	1.949	12.738	-10.789	-1.442	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
020 Regionale aangelegenheden					189	-189	-189	N
060 Beheer Basisregistraties	8	86	-78	8	86	-78		
070 Stadswinkel	74		74	74		74		
930 Nieuwe investeringen		22	-22				22	V
Totaal mutaties reserves	82	108	-26	82	275	-193	-167	N

Saldo programma	1.397	10.770	-9.373	2.031	13.013	-10.982	-1.608	N
------------------------	--------------	---------------	---------------	--------------	---------------	----------------	---------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 003 College van B&W

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 1,7 miljoen. Deze hogere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door de extreem lage rente, waardoor bijgestort is om aan onze pensioenverplichting te kunnen voldoen. Bij de overdrachtswaarden moet worden gerekend met de 25-jaarsrente die De Nederlandsche Bank maandelijks publiceert. In 2019 zijn de voorzieningen berekend met een rente van 1,577 procent. Inmiddels is de rente gedaald naar 0,290 procent. Dit is ook reeds aangegeven in een publicatie van Binnenlands Bestuur in oktober 2019. 'Doordat er minder rente-inkomsten worden voorzien, moet er meer kapitaal worden aangehouden. Dat betekent dat de voorzieningen, afhankelijk van leeftijd van de wethouders, met 20 tot 30 procent moeten stijgen'. Voor Helmond betekent dat, dat er een eenmalige extra storting van € 1,8 miljoen noodzakelijk is.

Toelichting afwijking hoofdproduct 020 Regionale Aangelegenheden

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 222.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 177.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door een vertraging van diverse activiteiten die ten laste van dit product komen, onder andere digitalisering van Helmondse archieven bij het RHCE (€ 50.000). Daarnaast is bij de 2e bestuursrapportage besloten dat teruggaven van samenwerkingsverbanden (MRE € 103.000) en het restant voordelige saldo worden gestort in de reserve Regionale Samenwerkingen.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 020 Regionale Aangelegenheden

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 189.000. Het saldo wordt veroorzaakt door de dotatie van € 189.000 aan de reserve Regionale Samenwerking. Deze dotatie heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door lagere kosten dan geraamd op het gebied van bestuurlijke samenwerkingen. Conform besluitvorming in de 2^e Berap zal het saldo gestort worden in de reserve Regionale Samenwerkingen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 920 Financiering en treasury

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 152.000. Het saldo wordt veroorzaakt door niet geraamde lasten van € 197.000 en niet geraamde baten van € 45.000. De lasten van € 197.000 zijn ontstaan door een aanspraak op een borgstelling voor leegstaande en niet verhuurde ruimtes als

gevolg van een faillissement. De baten bestaan uit ontvangen risico-opslagen voor verstrekte borgstellingen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 935 Centrum- en Regiofunctie

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 59.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 360.000 en hogere baten van € 418.000. Zowel de hogere lasten als de hogere baten hebben een incidenteel karakter.

Voor een aantal scholen (Goede Herder, Wilhelminaschool) zijn door de gemeente Helmond als bouwheer een aantal projecten uitgevoerd. De kosten hiervoor bedroegen circa € 323.000. Deze kosten zijn aan de scholen doorberekend, waardoor ook de baten hoger uitvallen. Daarnaast zijn een aantal kleinere projecten voor derden uitgevoerd. Ook deze kosten zijn doorberekend.

In het kader van Doelmatig Waterbeheer De Peel verzorgen wij het rioalgemalenbeheer voor gemeente Gemert-Bakel. In 2019 hebben we hiervoor de vergoeding circa € 43.000 over 2018 en 2019 ontvangen. Hier staan € 13.000 aan kosten voor gemaakte uren tegenover. Daarnaast hebben we in 2019 voor de laatste keer de projectleider voor Doelmatig Waterbeheer De Peel geleverd. Hiervoor hebben we een vergoeding van € 23.000 ontvangen.

4 Algemene Dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk wordt het jaarrekeningresultaat op de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente nader toegelicht. De baten uit de algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is aan de opbrengsten.

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de begroting en de realisatie (rekening) over 2019 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
910 Organisatie algemeen		3.068	-3.068	21	487	-466	2.602	V
940 Post Onvoorzien		250	-250				250	V
944 Overige financiële middelen	6.917	1.125	5.792	8.549	1.846	6.704	911	V
950 Onroerend zaak belasting	22.081	429	21.652	21.836	442	21.394	-258	N
960 Overige belastingen	957	709	248	1.159	814	346	97	V
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	189.379	967	188.412	190.351		190.351	1.940	V
991 Overhead	754	33.916	-33.162	887	38.893	-38.007	-4.844	N
992 Doorbelasting overhead		-3.692	3.692		-3.470	3.470	-222	N
Totaal saldo baten en lasten	220.088	36.771	183.316	222.804	39.011	183.793	476	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Ontrekking Baten	Rekening Storting Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
910 Organisatie algemeen	1.919		1.919	2.557		2.557	638	V
991 Overhead	2.490	831	1.659	2.444	831	1.613	-46	N
944 Overige financiële middelen	2.242	95	2.147	2.242	117	2.125	-22	N
Totaal mutaties reserves	6.651	926	5.725	7.243	948	6.295	570	V

Saldo programma	226.739	37.697	189.042	230.047	39.959	190.088	1.046	V
------------------------	----------------	---------------	----------------	----------------	---------------	----------------	--------------	----------

Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering is opgebouwd uit een deel algemene uitkering (AU) en een deel decentralisatie- en integratie-uitkeringen, waaronder de integratie-uitkering Sociaal Domein. Deze uitkering bevat middelen voor Wmo, jeugd en participatie. Aan de inzet van deze middelen is geen bestedingsvoorwaarde verbonden, waardoor gemeenten vrij zijn om een eigen afweging te maken

over de inzet. Binnen onze gemeente wordt het standpunt gehanteerd dat deze middelen ook ingezet worden voor de taken die voortkomen uit de decentralisaties.

Het resultaat van het gemeentefonds bedraagt € 2,0 miljoen voordelig in 2019 en bestaat voor € 1,1 miljoen uit hogere ontvangsten en € 967.000 uit verplichtingen die nog niet zijn ingezet.

Ontvangsten algemene uitkering

De afwijking van de daadwerkelijke ontvangsten ten opzichte van de raming heeft verschillende oorzaken:

- De totale gemeentefondsuitkering (= algemene uitkering en decentralisatie/integratie-uitkeringen) van € 189,4 miljoen die opgenomen is in de begroting, is gebaseerd op de meicirculaire 2019. Ten opzichte van die circulaire zijn er bij de september- en decembercirculaire 2019 nog bijstellingen geweest, waardoor we meer geld hebben ontvangen dan verwacht. De voornaamste reden hiervoor is extra inkomsten uit de decentralisatie-uitkeringen;
- In 2019 heeft ook nog een negatieve verrekening plaatsgevonden over de jaren 2017 en 2018. Over deze jaren kunnen de berekeningsmaatstaven namelijk nog wijzigen, waardoor de definitieve uitkering van een jaarschijf uit het gemeentefonds pas na twee jaar wordt vastgesteld.

Verplichtingen (taakmutaties)

Van het budget voor verplichtingen voortkomend uit het gemeentefonds is € 967.000 nog niet ingezet. Deze stand is gebaseerd op de 2^e Berap 2019. Dit bedrag maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat 2019. Ook uit de september- en decembercirculaire 2019 volgen nog extra verplichtingen. Middels een voorstel tot resultaatbestemming wordt voorgesteld deze middelen in 2020 alsnog voor het betreffende doel in te zetten.

Overzicht per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 910 Organisatie algemeen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van circa € 2,6 miljoen (voor verrekening reserves) dat met name veroorzaakt wordt doordat een groot deel van de lasten, circa € 2,0 miljoen voor mobiliteit, generatiepact en organisatieontwikkeling op een ander hoofdproduct (991 Overhead) tot uitdrukking komen. Daarnaast is bij de 2e Berap een voordeel van € 598.000 gepresenteerd dat ook hier tot uitdrukking komt. Deze toelichting dient te samen bezien te worden met die van hoofdproduct 991.

Toelichting afwijking hoofdproduct 940 Post Onvoorzien

In 2019 is éénmalig een beroep gedaan op de post onvoorzien incidenteel voor een bedrag van € 250.000. Net als in 2018 hielden deze kosten verband met het verdere onderzoek naar de aanwezigheid, verspreiding en aanpak van de stof GenX in het milieu. Over de inzet van deze post is uw raad in de 2e Berap geïnformeerd. Per 31 december 2019 resteert op deze post het reeds begrote bedrag van € 250.000, dat niet is ingezet (voordelig saldo).

Toelichting afwijking hoofdproduct 944 Overige financiële middelen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 911.000. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een voordeel op de rente van per saldo € 869.000. Dit product bevat de totale rentelasten en rentebaten. Hieronder wordt verstaan de rente die we ontvangen voor uitgezette leningen en de rentelasten voor leningen die we zelf hebben opgenomen, maar ook de doorberekening van rente over investeringen, grondbedrijf en reserves. Doordat geraamde investeringen nog niet gestart of nog

in uitvoering zijn, zijn de rentelasten lager dan geraamd. Ditzelfde geldt voor de rente over reserves; er zijn minder reserves ingezet, waardoor de rentebaten hoger zijn.

Ook de budgetten voor kosten betalingsverkeer, overige bancaire kosten en dividenduitkeringen geven een voordeel van € 171.000. Dit komt met name doordat we geen debetsaldi op onze bankrekeningen hebben en derhalve geen rente hoeven te betalen.

Op het garantieproduct ABN AMRO hebben we een nadeel van € 129.000 doordat de marktwaarde van de belegging per 31-12-2019 is afgenomen ten opzichte van de marktwaarde per 01-01-2019.

Toelichting afwijking hoofdproduct 950 Onroerende zaakbelasting

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 258.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere baten van € 324.000 op de OZB niet-woningen. De lagere baten OZB niet-woningen hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door lagere toename van de WOZ-waarden dan vooraf ingeschat en een iets grotere leegstand dan geraamd. Bij de woningen is er sprake van een hogere totale WOZ-waarde.

Toelichting afwijking hoofdproduct 960 overige belastingen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 97.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 202.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door het innen van oude, openstaande vorderingen. Het gaat daarbij met name om opgelegde invorderingskosten. De in 2018 ingezette lijn van korte lijnen bij het invorderen is daarmee voortgezet.

Toelichting afwijking hoofdproduct 970 Algemene uitkeringen

Het resultaat op de gemeentefondsuitkering 2019 is in dit hoofdstuk (direct onder de tabel) afzonderlijk toegelicht. Voor de verplichtingen die nog in 2020 moeten worden besteed, is een voorstel tot resultaatbestemming ingediend.

Toelichting afwijking hoofdproduct 991 Overhead

Dit hoofdproduct laat een nadelig saldo zien van € 4,8 miljoen. Elders in de begroting zijn voor € 3,8 miljoen dekking en voordelen aanwezig vanwege lagere doorbelasting naar andere programma's en inzet centrale budgetten (HP910). De resterende overschrijding op het personeelsbudget is ongeveer € 500.000. Deze kan worden verklaard door duurdere inhuur, ziekte van medewerkers en extra taken.

Daarnaast heeft uw raad in september besloten om tot verkoop van Bosctondo over te gaan. Dit heeft geresulteerd in een verkooptender. De uitkomst hiervan, het verschil van de boekwaarde en de verkoopprijs, is als verlies (circa € 500.000) in de Jaarverantwoording opgenomen. De raad is hierover separaat geïnformeerd middels een Raadsinformatiebrief.

Toelichting afwijking hoofdproduct 992 Doorbelasting overhead

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 222.000. Het saldo wordt veroorzaakt doordat er minder overhead is doorbelast naar het grondbedrijf. Deze lagere doorbelasting heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt doordat er minder uren zijn geschreven op het grondbedrijf.

5 Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2019 bedroeg 1,8%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing was wordt dit vermeld in onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (met name leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

5.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Een belangrijk uitgangspunt tijdens deze bestuursperiode is in het coalitieakkoord vastgelegd: een gemeentelijke lastendruk (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) die voor de inwoners in zijn totaliteit – exclusief de inflatiecorrectie – niet omhoog mocht gaan. Voor het jaar 2019 is het inflatiecorrectiepercentage van 1,8% toegepast.

De woonlasten kan men bekijken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit het perspectief van de eigenaar van dat pand.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden:

(bedragen x € 1.000)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2016	225,96	220,44	446,40	1,75%
2017	225,96	198,96	424,92	-4,81%
2018	212,28	199,80	412,08	-3,02%
2019	210,00	203,40	413,40	0,32%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar gebruik maakt, betaalt de eigenaar ook Onroerendzaakbelasting (OZB). In onderstaande tabel is duidelijk te zien dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is. De gemiddelde stijging blijft beperkt tot net onder de inflatiecorrectie. Over de periode 2016 tot en met 2019 zijn de gemiddelde woonlasten in totaal met 1,5% gestegen.

Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden:

(bedragen x € 1.000)

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2016	296,00	225,96	220,44	742,40	1,67%
2017	322,00	225,96	198,96	746,92	0,61%
2018	336,50	212,28	199,80	748,58	0,36%
2019	340,00	210,00	203,40	753,40	0,64%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 198.000 in 2016, tegen € 213.000 voor het belastingjaar 2019.

5.1.3 Uitgangspunten tarieven

Onroerende zaakbelastingen

Bij de tariefbepaling voor 2019 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2018 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen en, de inflatiecorrectie van 1,8%. Daarnaast is de waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2019, conform de afgesproken systematiek. Aangezien er bij woningen sprake was van een waardestijging van 4,7%, is het tarief in

absolute zin gedaald. Bij de niet-woningen is sprake van een gemiddelde stijging van de WOZ-waarden met 1,5%. Per saldo blijven de tarieven voor niet-woningen na inflatiecorrectie nagenoeg gelijk..

De opbrengst van de onroerende zaakbelastingen over het jaar 2019 laat een negatief saldo van ongeveer 1% zien ten opzichte van de raming. Dit wordt veroorzaakt door een iets lagere toename van de totale WOZ-waarde dan verwacht, met name bij de niet-woningen. Bij de bepaling van de nieuwe tarieven voor volgende jaren wordt uitgegaan van actuele waarden, waardoor dit dus niet structureel doorwerkt.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing geldt naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”. Dit komt tot uiting in een tarief dat afhankelijk is van de grootte en het aantal afvalcontainer(s) waarvan men gebruikmaakt.

Ten opzichte van het belastingjaar 2018 is het tarief voor deze heffing met het inflatiepercentage verhoogd tot € 203,40 op jaarbasis per perceel. Er is sprake van een nadelig saldo. De oorzaken worden toegelicht bij hoofdpunt 730.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Begroting	Realisatie
Kosten taakveld Afvalstoffenheffing	7.205	8.209
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Kwijtschelding	755	660
Handhaving stg. Stadswacht	112	113
Heffing en invordering belastingen	82	120
Toe te rekenen BTW	1.416	1.559
Overhead	288	139
Toerekening Blink	763	713
Totale kosten	10.621	11.513
Opbrengst taakveld Afvalstoffenheffing	10.441	10.584

Het uiteindelijke percentage van de kosten, dat wordt gedekt door de opbrengsten bedraagt 91,9%. Het verschil wordt onttrokken aan de reserve Afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengst van de rioolheffing gebruikt de gemeente voor de kosten van een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van het beheer van hemelwater en grondwater.

Helmond kent twee categorieën tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³. Deze tarieven zijn ten opzichte van 2018 licht gedaald. De geraamde opbrengsten voor 2019 zijn nagenoeg gerealiseerd.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Rioolheffing	Begroting	Realisatie
Kosten taakveld Riolering	6.950	7.472
Dotatie voorziening riolering	-3.420	-4.314
<i>Netto kosten product</i>	<i>3.530</i>	<i>3.158</i>
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Kwijtschelding	791	639
Reinigingskosten	10	10
Heffing en invordering belastingen	99	160
Toe te rekenen BTW	1.069	1.021
Overhead	552	261
Waterlopen	75	75
Totale kosten	6.126	5.324
Opbrengst taakveld Riolering	9.546	9.638

Het uiteindelijke saldo van de rioolheffing is positief, waarbij tegenover de gemaakte kosten 7,8% hogere opbrengsten staan. Dit resulteert in een storting in de voorziening van € 692.000.

Honden- en Precariobelasting

De opbrengsten van de hondenbelasting blijven, met een afwijking van minder dan één procent, zodanig beperkt dat hier niet verder op ingegaan wordt.'

De opbrengsten van precariobelasting / pachten gemeentegrond blijven ongeveer € 28.000 achter bij de raming, met name door lagere inkomsten uit de contracten voor brandstofpompen.

Toeristenbelasting

Het jaar 2019 was het derde jaar van de toeristenbelasting. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Het standaardtarief is vastgesteld op € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties. De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond.

Het opleggen van aanslagen toeristenbelasting vindt telkens na afloop van een half jaar plaats. Begin van het jaar is de heffing over het 2^e halfjaar 2018 verstuurd en halverwege 2019 zijn de aanslagen over de 1^e helft van 2019 verstuurd. Met een opbrengst van € 112.201 wordt de raming van € 100.000 weer ruimschoots gehaald.

Marktgelden

De opbrengsten van de marktgelden blijven al enkele jaren achter bij de ramingen. Dit wordt veroorzaakt door een teruglopend aantal deelnemers aan de markten. De afgelopen jaren is gewerkt aan het verbeteren van de heffing, door betere controle op de afgegeven marktvergunningen. Hierdoor is het overzicht verbeterd.

De heffing van marktpromotiegelden wordt uitgekeerd aan de marktpromotiecommissie. De marktpromotiegelden zijn deels gerestitueerd aan de betreffende marktkooplieden, omdat er onvoldoende invulling werd gegeven aan de besteding ervan. Deze commissie is inmiddels weer versterkt, waardoor de heffing in 2020 weer wordt hervat.

Ondernemersfonds: Reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De ondernemersverenigingen in Helmond krijgen ondersteuning van de gemeente voor de financiering van activiteiten via een tweetal instrumenten: de Reclamebelasting en een opslag op de OZB voor niet-woningen. Met ingang van 2018 is de winkeliersvereniging Engelseweg opgeheven en is de Reclameheffing voor dat gebied overgeheveld naar de Stichting Bedrijventerreinen Helmond. De opbrengst wordt nog wel specifiek aan dat gebied besteed, wat ook een voorwaarde voor de heffing is.

Uiteraard zijn de ondernemersverenigingen, verenigd in de stichting Ondernemersfonds, verplicht om hierover verantwoording af te leggen in de vorm van uitvoeringsplannen en inzicht in de realisatie daarvan.

Leges

Vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) wordt voorgeschreven om inzicht te verschaffen in de mate van kostendekking van de diverse producten. Aan de hand van onderstaande tabel wordt verantwoording afgelegd of de tarieven inderdaad kostendekkend zijn geweest. De tarieven zijn kostendekkend als de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden..

(bedragen x € 1.000)

Legesverordening	Taakveld	Overhead	Totale kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking titel 1 (o.a. reisdoc./rijbewijzen)	958	572	1.530	1.463	96%
Kostendekking titel 2 (o.a. omgevingsvergunning)	1.742	1.420	3.162	3.525	111%
Kostendekking titel 3 (o.a. horeca/evenementen)	78	79	157	45	28%
Kostendekking totale tarieventabe	2.778	2.071	4.849	5.033	104%

5.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Helmond kan kwijtschelding worden aangevraagd voor de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en bij eigendom van een woning, als de hypotheekschuld hoger is dan de waarde, de OZB. De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de door wet- en regelgeving geboden beleidsvrijheid.

De gemeente toetst ambtelijk via het Inlichtingenbureau of belastingschuldigen in aanmerking komen voor geautomatiseerde kwijtschelding. In 2019 ging het daarbij om 2.235 gevallen tegen 2.293 in 2018. Ook het totale aantal toegekende kwijtscheldingsverzoeken is enigszins gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar, 3.543 over het jaar 2019 tegen 3.616 in 2018.

Kostenonderbouwing leges

Een heldere kostenonderbouwing, als onderdeel van deze paragraaf wordt vanuit het BBV (Besluit begroting en verantwoording) voorgeschreven, om transparantie in de vaststelling van de leges te krijgen. Dit geldt niet alleen voor de leges, maar ook voor andere producten, zoals rioolheffing, afvalstoffenheffing en naheffingen parkeerbelasting, die aan de beperking van maximaal 100% kostendekkendheid moeten voldoen.

Ontwikkelingen WOZ

Op het terrein van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) zijn er een aantal ontwikkelingen. Zo worden aanslagbiljetten / WOZ-beschikkingen digitaal verstuurd via Mijn Overheid. Bij de verzending van de aanslagen gemeentelijke belastingen zijn er ruim 22.500 aanslagbiljetten op deze wijze verzonden.

Daarnaast moeten alle WOZ-woningtaxaties met ingang van 2022 gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte van de woning. Nu gebruiken gemeenten (waaronder Helmond) nog vaak de bruto inhoud van de woning om woningen met elkaar te vergelijken of een andere maatstaf om een woning op te meten. Het gebruikmaken van de gebruiksoppervlakte voor het meten van woningen voor de WOZ zorgt voor uniformiteit, maar er zijn meer inhoudelijke voordelen. De belanghebbenden zullen de gemeten gebruiksoppervlakte herkennen, wanneer ze deze bijvoorbeeld vergelijken met informatie in de markt. Het meetvoorschrift dat bij verkoopsites gehanteerd moet worden, is immers exact hetzelfde meetvoorschrift dat voor de WOZ-taxaties gebruikt wordt.

Voor het omzetten van deze waarden huren we tijdelijk twee medewerkers in. Momenteel is van ongeveer 53% van de woningen (bijna 23.000 objecten) de gebruiksoppervlakte bepaald. Het project zal naar verwachting begin 2021 worden afgerond..

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor resterende risico's is het nodig financiële middelen vrij te houden om eventuele nadelen op te vangen, waarbij de uitvoering van gemeentelijk beleid gecontinueerd wordt.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze paragraaf weerstandsvermogen de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basis set van voorgeschreven 5 financiële kengetallen.

5.2.1 Definities

Risico: Risico's zijn gebeurtenissen die het behalen van doelen belemmeren of vertragen.

Beschikbare weerstandscapaciteit: De weerstandscapaciteit is te omschrijven als de omvang van de direct beschikbare financiële middelen om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen. Voor de gemeente Helmond worden de volgende posten gerekend tot het beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve Grondbedrijf
- Algemene reserve Sociaal Domein
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: Dit zijn de middelen die de gemeente Helmond nodig heeft om haar risico's financieel op te vangen en betreft feitelijk een financiële vertaling van de risico's.

Weerstandsvermogen: Geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

Beschikbare weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit

5.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Integraal risicomanagement is het effectief en systematisch omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Dit heeft betrekking op alle typen risico's en op alle denkbare niveaus binnen de organisatie. De kans en impact van de risico's worden in kaart gebracht, evenals de risicobereidheid zodat de juiste beheersmaatregel kan worden genomen of er bewust voor kan worden gekozen het risico te accepteren.

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te

denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze nog te voorkomen of kunnen eventueel ernstige gevolgen ervan worden beperkt.

Risico's worden geïnventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, als dat mogelijk is, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van een financieel weerstandsvermogen zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's vangen we op door specifieke bestemmingsreserves. Indien de omvang van deze reserves niet toereikend zijn, dan komt de Algemene reserve in beeld als risicoafdekking;
- Interne beheersmaatregelen;
- Bij investeringsprojecten nemen we een onvoorziene post mee;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's worden wel benoemd, maar niet in euro's uitgedrukt;
- Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,5. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit.

5.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als de omvang van de direct beschikbare financiële middelen om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat per 31 december 2019 uit:

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve vrij aanwendbaar	26.511
Algemene reserve grondbedrijf	48.000
Post onvoorzien incidenteel	500
Incidentele weerstandscapaciteit	75.011
Onbenutte belastingcapaciteit	1.912
Structurele weerstandscapaciteit	1.912
Totale weerstandscapaciteit	76.923

Incidentele weerstandscapaciteit € 75 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en de post voor onvoorzien. De algemene reserves waarover de gemeente Helmond beschikt ten aanzien van het sociaal domein en I-deel worden, gezien de onzekerheden, buiten de beschikbare weerstandscapaciteit gehouden.

Structurele weerstandscapaciteit € 1,9 miljoen

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen en haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen.

De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds.

Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.

Voor de OZB-opbrengst was de artikel12-norm voor 2019 0,1905% van de WOZ-waarde. Het tarief voor woningen was in 2019 0,1596% van de WOZ-waarde. De tarieven voor de niet-woningen waren 0,2319% (eigendom) en 0,1855% (gebruik) van de WOZ-waarde.

Uit de gehanteerde formule uit de meicirculaire volgt (Redelijk peil) volgt, dat de gemeente Helmond een gewogen gemiddelde OZB-tarief van 0,1755% kent en nog een ruimte van 1,62 miljoen. had voor het jaar 2019.

De kostendekking van afvalstoffen- en rioolheffing in de gemeente Helmond is net als de totale berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in de onderstaande tabel terug te vinden.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit (x € 1.000)	Huidige inkomsten	Maximale inkomsten*	Onbenutte capaciteit
OZB	21.830	23.450	1.620
Afvalstoffenheffing	8.720	9.012	292
Rioolheffing	9.570	9.570	0
Totaal	40.120	42.032	1.912

* Dit is de opbrengst aan OZB-belastingen, wanneer de tarieven gelijk zouden zijn aan de artikel 12-norm (0,1905% van de WOZ- waarde). Voor Afvalstoffen- en Rioolheffing geldt , dat kostendekking wordt bepaald op begrotingsbasis.

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen. Waar tot voor kort de Macronorm voor het OZB-tarief als uitgangspunt werd gehanteerd, wordt er voortaan voor gekozen om de verschillen in beeld te brengen via een landelijke benchmark. De eerste resultaten daarvan zijn nog niet bekend.

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de Gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen. De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zeer klein (factor 0,1);
- Klein (factor 0,25);
- Midden (factor 0,5);
- Groot (factor 0,7);
- Zeer groot (factor 0,9).

Voor een aantal risico's zijn reeds beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregel brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit. Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

Onderstaand het overzicht van de gekwantificeerde risico' en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Risico's	I/S	kans	Grondslag risico's	Beheersing	Dekking	Restrisico
1.	Juridische claims	I	0,50	100			50
2a.	Open einderegeling Wmo/Jeugd	I	0,90	4.500	Reserve Sociaal Domein	4.050	0
2b.	Participatiewet BUIG	S	0,50	5.617	Reserve I-deel	2.809	0
2c.	Herverdeeleffect gemeentefonds			P.M.			
2d.	Ontwikkeling Beschermd Wonen			P.M.			
3a.	Verstreckte geldleningen	I	0,05	20.200			1.010
3b.	Borgstellingen	I	0,05	34.100			1.705
4.	Leegstand Vastgoed	I	0,10	5.400			540
5.	Vennootschapsbelasting	I/S	0,10	1.000			100
6.	Regeling Specifieke Uitkering Sport	S	0,90	80			72
7.	Fiscale claims	I	0,50	PM			PM
8.	Calamiteiten	I	0,10	6.000			600
9.	Extra onderhoud door degeneratie	I	0,50	300			150
10.	Claim afval	I	0,50	1.900	Reserve Afvalstoffen	950	0
	Risico's Algemeen						4.227
11.	Grondbedrijf			41.300			41.300
	Risico's Grondbedrijf			41.300			41.300
	Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf						45.527

Ad 1. Juridische claims

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's, deze afzonderlijke risico's betreffen de juridische claims en worden samengevoegd tot één juridische risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 100.000.

Ad 2a. Sociaal domein

Bijna alle regelingen binnen het Sociaal Domein zijn open einderegelingen op basis van uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt risico's met zich mee indien de vraag naar hulp groter is dan voorzien. Daarbij leidt de invoering van het abonnementstarief ook tot hogere kosten als gevolg van de aanzuigende werking op cliënten die voorheen geen beroep deden op een Wmo-voorziening. De actualiteit is dat we jaarlijks te maken hebben met tekorten op het Sociaal Domein. De Reserve Sociaal Domein is niet toereikend om deze jaarlijkse tekorten op te vangen.

Ad 2b. Participatiewet BUIG

Aangezien de BUIG het karakter heeft van een open einderegeling, is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig. De Participatiewet wordt voor de deelnemende gemeenten uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling Senzer. De uitvoering van de Participatiewet leidt bij Senzer tot een tekort in hun exploitatie. Na inzet van het weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten.

Een overschrijding op het budget voor de gebundelde uitkering (BUIG) tot maximaal 5 % komt volledig voor rekening van de gemeenten. Van de overschrijding tussen 5 % en 12,5 % wordt de helft gecompenseerd. Vanaf 12,5 % vindt volledige compensatie door het Rijk plaats. Het totale budget op grond van de Participatiewet bedroeg in 2019 € 37 miljoen.

Ad 2c. Herverdeeleffect herrijking verdeling gemeentefonds

Komende jaren vindt een herrijking plaats van het gemeentefonds en een herverdeling van de middelen (Jeugdzorg / Wmo/ uitvoeringskosten Participatiewet). Deze herverdeling leidt tot positieve of negatieve herverdeeleffecten. De impact hiervan op het resultaat is op dit moment nog niet te kwantificeren.

Ad 2d. Ontwikkeling Beschermd Wonen

Door toekomstige ontwikkeling voor Beschermd Wonen (doordecentralisatie BW en uitname WLz) bestaat het risico dat herverdeling van budgetten nadelig uitpakt. De impact hiervan op het resultaat is op dit moment nog niet te kwantificeren.

Ad 3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het volume van verstrekte geldleningen is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, doordat de aflossingen hoger waren dan de nieuw aangegane leningen. Hierdoor is ook het risico afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren.

Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt eind 2019 € 20,2 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 34,1 miljoen. Op basis van het vastgestelde leningen- en borgstellingenbeleid bedraagt het risico 5% van de totaal uitstaande geldleningen. Het waarschijnlijke risico is dan € 2,72 miljoen.

Ad 4. Leegstand vastgoed

De totale huuropbrengsten bedragen ongeveer € 5,4 miljoen. Het risico van leegstand vangen we voor de relatief lage huren op binnen de exploitatie. Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Hiernaast gaat het om gedeeltelijke en veelal tijdelijke leegstand in verzamelgebouwen. Uiteraard zetten we ons veel in om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk verkopen we panden voor zover ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en de biedingen marktconform zijn. Door het planmatig aangepakte onderhoud in de

gemeentelijke gebouwen in de afgelopen jaren en de uitgevoerde maatregelen op veiligheidsgebied (brand, legionella, wateraccumulatie, electra-keuringen e.d.) lijken de risico's op technisch gebied wat beperkter, maar dat neemt niet weg dat zich altijd een calamiteit kan voordoen. Het uitgangspunt is dat we tegenvallende verhuurinkomsten en leegstand afdekken binnen de exploitatie Vastgoed.

Ad 5. Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De aangiften over 2016 en 2017 zijn ingediend en de aangifte over 2018 zal binnenkort worden ingediend. De aangiften over 2016 en 2017 leiden niet tot een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting. Ook voor het jaar 2018 is de verwachting dat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd. De belastingdienst heeft nog geen definitief standpunt ingenomen over de ingediende aangiften waardoor het risico blijft bestaan dat er alsnog belasting moet worden betaald.

Ad 6. Regeling Specifieke Uitkering Sport

Per 1 januari 2019 is de vrijstelling met betrekking tot sport uitgebreid. Daardoor vervalt het recht op aftrek van voorbelasting bij investerings- en exploitatiekosten, waardoor de gemeente in een financieel nadeligere positie terecht komt. Voor de schade die daardoor ontstaat, is een landelijke compensatieregeling getroffen in de vorm van een specifieke uitkering. Er is echter slechts een beperkt budget beschikbaar. De verwachting is dat het budget wordt overschreden en gemeenten naar evenredigheid worden gekort op de aanvraag.

Ad 7. Fiscale claims

Ten aanzien van de fiscale aangiften van de rijksbelastingen en het BTW-compensatiefonds is het mogelijk dat er een claim kan ontstaan. Dit heeft onder andere te maken met de complexiteit van de fiscale wetgeving en de verwevenheid in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico.

Ad 8. Calamiteiten

Calamiteiten en (natuur)rampen hebben een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Hierbij kunnen grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt. Met calamiteitenplannen en overleg met de ketenpartners (politie, veiligheidsregio, GGD etc.) wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een calamiteit voordoet is zeer laag, maar heeft wel een grote impact, geschat op € 6 miljoen. Hetgeen een restrisico betekent van € 600.000. Het risicobedrag is nog niet bijgesteld als gevolg van de corona-pandemie.

Ad 9. Extra onderhoud voor degeneratie

De gemeente Helmond ontvangt vergoedingen als bedrijven nieuwe kabels en leidingen gaan leggen. Hiervoor moet huidig areaal opengebrouwen worden. Dit leidt tot een verlies van de levensduur en hieraan zijn kosten verbonden.

De vergoeding omslaat de kosten noodzakelijk om het areaal te herstellen (korte termijn) en de vergoeding voor de versnelde afschrijving als gevolg van een vermindering van de resterende levensduur (lange termijn). Een groot deel van de verplichting ligt dus verder in de toekomst dan één kalenderjaar. De verwachting is dat met de komende verglazing van de gemeente de ontvangsten sterk zullen toenemen terwijl de kosten op de langere termijn plaatsvinden. Het risico is aanwezig dat de continuïteit van het huidige kwaliteitsniveau van het areaal binnen de gemeente Helmond niet gehandhaafd kan worden. Wij schatten dit risico op € 300.000.

Ad 10. Claim afval

Door Attero is bij de gemeenten (via de Metropoolregio Eindhoven) een claim neergelegd in verband met het vermeend niet nakomen van de aanleververplichtingen. Door de gemeenten wordt deze claim

betwist. Door het Nederlands Arbitrage Instituut is inmiddels een definitieve uitspraak gedaan over de periode t/m 2014. Hierin zijn de gemeenten in het gelijk gesteld. Uw raad is hierover tussentijds geïnformeerd.

Er is een gerechtelijke uitspraak geweest waarin de claim over de periode 2015 t/m 2017 is toegekend aan Attero. Op basis hiervan was de Metropoolregio (contractpartner in deze) verplicht Attero te betalen. In eerste aanleg is hier het eigen vermogen van de MRE voor ingezet. Tegelijkertijd is een zgn. vernietigingsprocedure m.b.t die uitspraak aangespannen; deze loopt momenteel nog.

De omvang van de uiteindelijk te betalen som is op dit moment nog niet bekend; de juridische procedure loopt nog. Mocht het eigen vermogen van de MRE daarna niet langer meer toereikend zijn, dan zullen de in de MRE deelnemende gemeenten (waaronder Helmond) eventueel een aanvullende bijdrage aan de MRE moeten doen. Daarvoor zal dan ook tussen de Regio's resp. de gemeentes daarbinnen tot overeenstemming gekomen moeten worden over de verdeling van de bijdragen t.b.v. de claim.

In de reserve Afvalstoffenheffing zijn voldoende middelen opgenomen om dit risico af te dekken, tot het moment dat hierover volledige duidelijkheid is.

Ad 11. Grondbedrijf

Het grondbeleid van Helmond ligt vast in de nota grondbeleid 2017-2020. De paragraaf Grondbeleid geeft een nadere onderbouwing en toelichting op de uitvoering daarvan.

De resultaten van de Bouwgronden in Exploitatie (BIE), zoals die in deze jaarrekening zijn opgenomen, zijn gebaseerd op de bekende omstandigheden en feiten. Het voeren van BIE brengt risico's met zich mee. Dit betreffen projectoverstijgende en projectrisico's. Met de jaarlijkse risicoanalyse maken we een inschatting van deze risico's en kwantificeren we de risico's. De impact van de risico's betreft € 56,8 tot € 77,2 miljoen. De impact is het bedrag als alle risico's optreden. Het benodigde risicobedrag bedraagt tussen de € 38,1 tot 41,3 miljoen; dit is de impact x de ingeschatte kans van optreden.

Het grondbedrijf dekt deze risico's af met haar weerstandsvermogen dat bestaat uit de reserve grondbedrijf en de resterende winstpotentie van de BIE. Het weerstandsvermogen is € 67,0 miljoen groot en daarmee van voldoende omvang om de risico's op te vangen. De verhouding tussen de risico's van de BIE en het weerstandsvermogen drukken we uit met de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf. Deze ratio bedraagt 1,62. De ratio is hoger dan de streefwaarde van minimaal 1,5.

Onderstaand figuur visualiseert hoe de impact van de risico's zich verhoudt tot het risicobedrag en hoe het risicobedrag zich verhoudt tot het weerstandsvermogen. De lengte van de blokken geeft de hoogte van de bedragen weer.

Impact [A]

projectrisico's	€ 3,1 mln
<u>projectoverstijgende risico's</u>	<u>€ 53,7 - 74,1 mln</u>
totaal	€ 56,8 - 77,2 mln

Risicobedrag [B]

[A] x kans

projectrisico's	€ 1,0 mln
<u>projectoverstijgende risico's</u>	<u>€ 37,1 - 40,3 mln</u>
totaal	€ 38,1 - 41,3 mln

Weerstandsvermogen [C]

Algemene reserve Grondbedrijf	€ 48,0 mln
<u>Resterende winstpotentie BIE</u>	<u>€ 19,0 mln</u>
totaal	€ 67,0 mln

Ratio weerstandsvermogen grondbedrijf - 1,62

[C] / [B]

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

Algemene reserve Grondbedrijf voor resultaatbestemming	€ 42,6 miljoen
Bij: resultaat 2019	<u>€ 5,4 miljoen</u>
Algemene reserve Grondbedrijf na resultaatbestemming	€ 48,0 miljoen
Resterende winstpotentie BIE	<u>€ 19,0 miljoen</u>
Totaal weerstandsvermogen Grondbedrijf	€ 67,0 miljoen

Risico's

Binnen de BIE kennen we twee soorten risico's, namelijk:

1) Projectrisico's

Dit zijn specifieke risico's die in een project spelen, bijvoorbeeld saneringskosten, planologische risico's. De projectrisico's maken we inzichtelijk door de risico's kwalitatief te benoemen (oorzaak, gevolg) en de impact als het risico zich voordoet te kwantificeren (financieel gevolg als risico zich voordoet x kansinschatting dat risico zich voordoet geeft het risicobedrag).

De impact van de projectrisico's is € 3,1 miljoen en het risicobedrag € 1,0 miljoen.

2) Projectoverstijgende risico's

Dit zijn conjuncturele, beleidsmatige en wetgevingsrisico's die voor alle grondexploitaties gelden.

Om de projectoverstijgende risico's in kaart te brengen, werken we met scenario's. In de scenario's benoemen we kwalitatief de risico's en schetsen we het scenario.

Het scenario passen we toe op de grote grondexploitaties met lange looptijd.

Risico		Impact	Scenario I	Scenario II
Conjunctuur	Opbrengsten: Lagere indexering	Lagere grondopbrengsten	Index 0%	
	Kosten: Hogere indexering	Hogere kosten	Index 3%	Index 4%
	Rente	Hogere rentekosten	Index 3,0%	
	Corona virus	Vertraging	2 jaar vertraging	
Beleidsrisico	BENG1 vanaf 1 januari 2021	Lagere grondprijs doordat hogere bouwkosten niet geheel terugverdiend kunnen worden in VON2-prijzen	Grondprijs -/-5%	Grondprijs -/-10%

Het resultaat³ is als volgt:

Impact:

Brandevoort II	€	45,7	€	62,0
Centrumplan	€	1,0	€	1,4
Suytkade	€	3,0	€	4,1
Automotive Campus	€	3,9	€	5,5
BZOB	€	0,2	€	1,0
Impact	€	53,7	€	74,1

Risicobedrag:

Kans		75%		50%
Brandevoort II	€	34,3	€	31,0
Centrumplan	€	0,8	€	0,7
Suytkade	€	2,2	€	2,1
Automotive Campus	€	2,9	€	2,8
BZOB	€	0,1	€	0,5
Risicobedrag	€	40,3	€	37,1

De impact van de projectoverstijgende risico's ligt tussen de € 53,7 en € 74,1 miljoen. Het risicobedrag ligt tussen de € 37,1 en € 40,3 miljoen.

Het totaal aan risico's ligt tussen de € 38,1 en € 41,3 miljoen.

We passen de IFLO methode, die de Nota Grondbeleid 2017-2020 voorschrijft, met goedkeuring van de accountant net als vorig jaar niet toe. De IFLO methode is te globaal om onvoldoende houvast te bieden voor een gedegen risicoanalyse.

Algemene risico's

1 Bijna energie neutrale gebouwen

2 Woningprijs of bedrijfswaarde

3 Contante waarde per 1.1.2020

Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt en moderniseert in 1 wet alle wetten voor de leefomgeving. Vanaf 2021 treedt deze wet in werking. De gemeente krijgt hierdoor meer beleidsvrijheid. Het voorbereiden op de komst van de Omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend. Risico's kunnen zich voordoen ten aanzien van het proces, aanwezige kennis en kunde in de organisatie, samenwerking met onze ketenpartners, aansluiting digitale stelsel, betrokkenheid van de omgeving, gewenste en noodzakelijke besluitvorming. Het voorbereiden van de komst van de Omgevingswet vergt een complex en intensief traject.

Invoering nieuw verdeelstelsel van het gemeentefonds

In 2022 gaat een herijking van de verdeling van het gemeentefonds plaatsvinden. Door deze integrale herijking van het gemeentefonds worden geconstateerde knelpunten opgelost. Wat de gevolgen voor de gemeente Helmond zijn, is op dit moment nog onzeker. De besluitvorming over de invoering van de herijking van het gemeentefonds wordt dit jaar afgerond en de effecten worden gepubliceerd in de decembercirculaire 2020.

5.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio:

$$€ 76,9 \text{ miljoen} / € 45,5 \text{ miljoen} = 1,69$$

Een ratio die lager is dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Een ratio van bijvoorbeeld 2,0 of hoger geeft aan dat er meer middelen beschikbaar zijn dan er worden ingezet en kan erop duiden dat onnodig middelen in reserve worden gehouden waardoor bijvoorbeeld ambities onnodig op de "reservelijst" blijven staan.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich tegelijkertijd voor.

5.2.6 Financiële kengetallen

De kengetallen van het BBV geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. We berekenen de kengetallen op basis van een prognose van het balansbeeld. De kengetallen geven het volgende beeld:

Kengetallen		Jaarstukken	Begroting	Jaarstukken
		2018	2019	2019
1.a	Netto schuldquote	37,4%	48,2%	36,1%
1.b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	31,2%	48,2%	30,2%
2.	Solvabiliteitsratio	49,4%	51,0%	48,2%
3.	Structurele exploitatieruimte	-2,2%	0,8%	4,4%
4.	Grondexploitatie	40,3%	39,9%	37,6%
5.	Belastingcapaciteit	104,1%	104,2%	101,8%

De onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geeft geen aanleiding tot bijsturing.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan op gevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie, tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. In Helmond is het percentage gedaald van 40,3% in 2018 naar 38% in 2019. Hoe hoger het percentage hoe groter het financiële risico gegeven de huidige marktomstandigheden.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

De totale woonlasten voor Helmond staan met 101,8% in de buurt van het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het Coelo.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

5.3.1 Algemene inleiding

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we onder andere de gebouwen, wegen, civiele werken, riolering, het water en het groen in de stad. Kapitaalgoederen kennen kosten voor afschrijving en voor onderhoud. Voor kapitaalgoederen in de openbare ruimte hanteren wij door de gemeenteraad vastgestelde afschrijvingstermijnen, op basis van de economische levensduur. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud, technische vervanging en renovatie. We streven ernaar om werkzaamheden in de openbare ruimte zoveel mogelijk integraal uit te voeren.

Het kwaliteitsniveau is daarbij in grote mate bepalend voor de kosten. Het is daarom belangrijk dat we door middel van beheerplannen en onderhoudsplannen een goed evenwicht vinden tussen minimaal acceptabel en een eventueel hoger gewenst kwaliteitsniveau met de daaraan verbonden extra kosten. Door periodieke actualisatie van deze plannen worden knelpunten tijdig zichtbaar of mogelijk voorkomen. In geval van verschillen tussen het afgesproken onderhoudsniveau en de beschikbare budgetten worden beleidsbijstellingen opnieuw door het college bepaald en aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Bijvoorbeeld: het bijstellen van het kwaliteitsniveau, het bijstellen van het budget, het oplossen van knelpunten door incidentele impulsen, een kostenbesparende werkwijze, afstoting, functieverandering et cetera.

In 2019 zijn de looptijden van de beheerplannen voor Wegen, Kunstwerken en Openbare Verlichting verlengd tot en met 2020. In 2019 zijn we gestart met het actualiseren van alle beheerplannen. Besluitvorming hierover vindt plaats in 2020.

In de gemeente gelden de onderstaande onderhoudsplannen die door het college zijn vastgesteld.

Onderhoudsplannen	Planperiode
Beheerplan Wegen*	2014-2018
Programma Onderhoud Wegen	2019
Openbare verlichting*	2014-2018
Verkeersregelinstallaties	2014-2018
Civieltechnische. Kunstwerken*	2013-2017
Waterlopen / waterpartijen	continue
Rioleringen GRP 2019-2023	2019-2023
Operationeel Programma Riolering	2019
Camera's Veiligheid Openbare Ruimte	2011-2025
Bomenbeheerplan	2015-2025
Beheerplan Groot Goor	2010-2020
Uitvoeringsplan voor de inrichting en het beheer van het natuurgebied De Bundertjes	2018-2028
Nota Natuurlijk Buiten Spelen!	

*verlengt t/m 2020

Overzicht onderhoud	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020
Wegen e.d. (x 1.000 m²)			
Elementverhardingen	3.253	3.267	3.288
Asfaltverhardingen	2.068	2.092	2.099
Halfverhardingen	437	435	429
VRI's	65	65	65
Lichtpunten en -masten	25.094	25.316	25.356
Openbaar groen (ha)			
Natuur (bossen e.d.)	552	626	697
Stedelijk groen	512	441	442
Recreatiegebieden	66	66	66
Bomen (aantal)	50.000	50.100	53.558
Water e.d.			
Oppervlakte water (ha)	54,6	89	89
Watergangen en -wegen	155 km	157 km	160 km
Vijvers	14	24	24
Duikers	1.113	1.127	1.127
Riolering	710 km	716 km	723 km
Hoofdgemalen	70	70	70
Drukrioolgemalen	128	135	139
Bergbezinkbassins	16	17	17

5.3.2 Wegen

Beheerplan, Programma Onderhoud Wegen c.a. (POW)

In 2019 is de kwaliteitsachterstand op het verhardingsareaal gelijk gebleven. Deze kwaliteitsachterstand bedraagt nog steeds 1 jaar. Ook na het opstellen van de meerjarenplanning 2019-2023 blijkt dat de kwaliteitsachterstand beperkt blijft tot 1 jaar.

Financieel resultaat

Allereerst zijn er inspecties uitgevoerd die ten grondslag liggen aan de meerjarenplanning wegen 2019-2023. Ook zijn er in 2018 constructieonderzoeken uitgevoerd voor een aantal belangrijke hoofdwegen op basis van eigen waarnemingen (constatering van bepaalde schadebeelden). Deze onderzoeken zijn uitgevoerd om de conditie van deze wegen te bepalen. De consequenties hiervan worden in 2020 inzichtelijk gemaakt.

Onderhoudsniveau

Voor het beheer en onderhoud van verhardingen worden landelijke richtlijnen gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in beeldkwaliteiten (A+, A, B, C en D) die ook samenhangen met de zwaarteklassen voor de wegen. Beeldkwaliteit D is achterstallig onderhoud. Het overgrote deel (90%) van het verhardingsareaal voldoet aan beeldkwaliteit A of A+. In onderstaande tabel is de kwaliteit van de verharding weergegeven in relatie tot het percentage verhardingen. De resultaten zijn gebaseerd op de weginspectiegegevens van 2017.

Kwaliteit	Asfaltverharding (%)	Elementenverharding (%)
A+	70,7	70,1
A	20,9	23,8
B	4,5	1,2
C	0,3	0,4
D	3,6	4,5

Planning

Het onderhouds- en investeringsprogramma 2018 is in 2019 afgerond. Met uitzondering van de investeringsmaatregel van de Korte Beemd. Dit wordt uitgevoerd in combinatie met het verharderen van de Beemdweg en Keersluisweg. De uitvoering van dit project staat in 2020 op de planning. Van het krediet "onderhouds- en investeringsprogramma Wegen 2019" is 80% uitgevoerd.

Niet alle uitvoeringsmaatregelen van de investerings- en onderhoudsprogramma's van 2018 en 2019 passen binnen het beschikbare krediet. In 2020 wordt dit nader uitgewerkt in de 1e Berap 2020 (Berap light).

5.3.3 Onderhoudsplan kunstwerken

Helmond beschikt over een vastgesteld Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017 (verlengd tot en met 2020). Dit plan wordt in 2020 vervangen door een nieuw integraal beheerplan. Per 31 december 2019 telt de gemeente 184 civieltechnische kunstwerken (inclusief fonteinen) en 18,9 km water- en/of grondkeringsvoorzieningen. De totale vervangingswaarde is geschat op ca. € 188 miljoen (prijsspeel 2019). Hierin zijn, ten opzichte van 2018, de volgende civieltechnische kunstwerken toegevoegd; de eco-passages over de Goorloop bij de Europaweg, de Mierloseweg en de Houtse Parallelweg, een 5-tal fiets- en voetgangersbruggen in het Park Goorloop, een stuw naast de Goorloop en een keerwand bij de Geldropseweg.

De fietsbruggen over de onderdoorgangen bij de Kasteelherenlaan en Stationsstraat zijn als separate brug opgenomen, dit heeft verder geen gevolgen voor de totale vervangingswaarde.

In 2019 is de slijtlaag bij de Julianabridgen vervangen. Er is betonherstel uitgevoerd aan het viaduct Kasteeltraverse en alle kunstwerken zijn geïnspecteerd als voorbereiding op het nieuwe beheerplan.

Voor de nieuwe sluisen 8 en 9 is de voorbereiding in volle gang. Er is besloten om beide sluisen gelijktijdig te vervangen om zo de hinder voor de scheepvaart voor omliggende bedrijven te minimaliseren.

5.3.4 Waterlopen/waterpartijen

De waterlopen en vijvers zijn opgenomen in het algemene beheersysteem (Obsurv). Dit maakt de koppeling met de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) makkelijker. Een aantal stedelijke wateren is opgenomen op de Legger van het waterschap, waardoor het waterschap onderhoudsplichtig is. In veel gevallen voert de gemeente het onderhoud uit in deze wateren, maar ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap. In 2019 is op diverse locaties gesnoeid om het onderhoud beter te kunnen uitvoeren. Bij de Bosselaan zijn behoorlijk veel bomen gerooid, omdat dit gevaarlijke situaties opleverden.

Van het totale areaal aan vijvers en kanalen (89 ha) is circa 43 ha gemaaid. De waterlopen (160 km) worden ieder jaar allemaal gemaaid. De kosten voor het maaien en het afvoeren van maaisel zijn echter gestegen. Met als gevolg dat niet alle geplande werkzaamheden uitgevoerd zijn. Met name het

uitbaggeren van vijvers is doorgeschoven naar komende jaren. De middelen zijn structureel onvoldoende geworden om het gehele programma uit te kunnen voeren.

5.3.5 Onderhoudsplan rioleringen (GRP,OPR en Waterplan)

In 2019 is het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld. Dit GRP loopt van 2019-2023. Hierin zijn de keuzes voor de wettelijke taken met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwaterstand verwerkt. In dit wettelijk verplichte plan is ook het beheer en onderhoud van riolering en aangrenzende voorzieningen vastgelegd. De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, zijn opgenomen in het Operationeel Programma Rioleringen (OPR 2020). De kwaliteit van onze riolering is op een acceptabel niveau. De kwaliteitsbewaking is gebaseerd op inspecties volgens de NEN-normen. De resultaten hiervan zijn de basis voor te nemen maatregelen.

Een aspect dat steeds belangrijker wordt, is het voorkomen van wateroverlast/waterschade bij hevige regenval. Op basis van de uitgangspunten van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, is in 2019 een klimaatstresstest uitgevoerd, waarbij knelpunten voor wateroverlast in kaart zijn gebracht. Hierna volgen de klimaatdialogen die medio 2020 worden afgerond.

5.3.6 Onderhoudsplan groen

Areaal gegevens

De areaalgegevens van het groen zijn weer actueel en opgenomen in het beheersysteem. Er is gekozen voor een consequente scheiding tussen stedelijk gebied en natuur. Dit heeft tot een verdere verschuiving geleid (van stedelijk naar natuur) in de oppervlakken groen en de aantallen bomen.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2019

Er heeft conform planning jaarlijks onderhoud plaatsgevonden aan beplantingsvakken, bomen, gazons, dierenparken et cetera. Zo we hebben onder meer het gras gemaaid, onkruid verwijderd, beplanting gesnoeid en blad in beplanting verwijderd. Er is ook ongedierte bestreden en de dieren in de kinderboerderij zijn verzorgd. Daarnaast heeft er conform planning meerjaarlijks onderhoud plaatsgevonden: bomen zijn op kwaliteit gecontroleerd en zo nodig gesnoeid en beplantingsvakken en bomen zo nodig ingeboet. Er heeft conform planning, gecombineerd met investeringen, groot onderhoud plaatsgevonden. Zo zijn in overleg met omwonenden plantvakken gerenoveerd (al dan niet met riolerings- of verkeersprojecten gecombineerd) en straten opnieuw ingericht met bomen.

Onderhoudsachterstanden

Het (meer)jaarlijks onderhoud van het groen blijft op peil, waarmee een belangrijk deel van het groene kapitaal in de openbare ruimte zeker is gesteld. Bezuinigingen van voorgaande jaren zijn opgevangen door op plaatsen waar dit mogelijk is te kiezen voor beplantingen of onderhoudsvormen die minder kostbaar zijn in onderhoud en er is meer voor ecologisch maai-beheer gekozen.

De vervangingsmiddelen voor groen zijn zeer beperkt. Dit heeft tot gevolg dat schades door de droogte, stormen of ouderdom maar in beperkte mate hersteld kunnen worden. Dit heeft tot gevolg dat de kwaliteit van het groen geleidelijk afneemt. Het op peil houden van de kwaliteit van het groen heeft financiële consequenties, dit wordt in 2020 inzichtelijk gemaakt.

5.3.7 Onderhoudsplan gebouwen

Resultaten

De afgelopen jaren is een groot aantal projecten, zowel op het gebied van renovatie en onderhoud als nieuwbouw, gestart of opgeleverd. De verduurzaming van gemeentelijke objecten blijft de komende jaren een belangrijk uitgangspunt. De voorbereiding en uitvoeringsbegeleiding vindt voor

het grootste deel door eigen medewerkers plaats. Het uitvoerend werk is ondergebracht bij aannemers. Een aantal van deze projecten zijn:

- Sport- en Beleefcampus De Braak;
- Stadskantoor/Huis voor de Stad;
- Zwembad;
- Onderhoud gemeentelijke gebouwen;
- Geluidsaneringsprojecten Spoorzone;
- Diverse onderhouds- en uitbreidingsprojecten basisscholen;
- Diverse duurzaamheidsprojecten.

De uitvoering van het onderhoud aan de gemeentelijke objecten gebeurt planmatig aan de hand van de MJOP's (meerjarenonderhoudsplanningen). Doorgaans zijn onderhoudsprojecten relatief klein van omvang, maar hiernaast worden ook grotere projecten gestart en (deels) uitgevoerd om panden geschikt te maken voor verhuur. De veiligheidsaspecten in gemeentelijke gebouwen hebben hoge prioriteit. Veelal is dat contractueel geregeld (liftkeuringen, controle van de brandmeldinstallaties, blusmiddelen, verwarmingsketels). Daarnaast wordt ook continu gekeken naar de toegankelijkheid van onze gebouwen.

In de komende jaren zullen meerdere duurzaamheidsmaatregelen (denk aan led-verlichting, isolatie, groene daken/gevels, installaties met slimme besturingen, zonnepanelen en dergelijke) uitgevoerd worden. Daar waar koppelingen mogelijk zijn, zullen ze gelijktijdig met de reguliere onderhoudswerkzaamheden in uitvoering worden gebracht.

De budgetten (onderhoud, energie, belastingen, verzekeringen, huren) ten aanzien van gebouwen zijn binnen een beleidsterrein van een programma opgenomen. Voor die gebouwen die niet direct onder te brengen zijn binnen een beleidsterrein van een programma zijn de budgetten opgenomen onder HP890 overige gemeentelijke eigendommen. Het totale onderhoudsbudget in 2019 bedraagt circa € 3.083.000. De werkelijke onderhoudskosten in 2019 bedroegen circa € 2.995.000.

5.4 Financiering

5.4.1 Algemene inleiding

Ook in 2019 was de rente op zowel de geld- als de kapitaalmarkt nog historisch laag. De rentetarieven voor de lange termijn (gebaseerd op de 10-jarige staatsleningen) lieten de eerste 9 maanden van 2019 een overwegend dalend verloop zien. Sinds oktober 2019 zijn de rentetarieven voor de lange termijn na een lange periode van daling weer aan het stijgen. De lange rentetarieven blijven echter op een zeer laag niveau. Kort geld (< 1 jaar) blijft onveranderd tegen negatieve rentes beschikbaar. Voor onze gemeente heeft dit geen effect gehad, omdat er geen financieringsbehoefte is geweest. Met een liquiditeitsverloop van vooral creditsaldi, hebben we ook dit jaar weer regelmatig onze overtollige liquide middelen tijdelijk moeten stallen in de schatkist bij het Rijk via het schatkistbankieren.

Leningen en borgstellingen worden alleen verstrekt als voldaan wordt aan de uitgangspunten van de notitie 'leningen- en borgstellingen beleid'..

5.4.2 Treasury: Risicobeheer

Treasury is het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden en het afdekken van rente en kredietrisico's. De treasuryfunctie binnen onze gemeente dient uitsluitend de publieke taak en geschiedt binnen de financiële kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) waarbij het bedachtzaam omgaan met publieke middelen een basisvoorwaarde is. Risicobeheersing is van groot belang.

Om gemeenten te behoeden voor de gevolgen van rentefluctuaties zijn wettelijke normen gesteld waaraan gemeenten moeten voldoen. Dit is het kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide beogen de renterisico's te verkleinen die verbonden zijn aan de financiering van respectievelijk de korte- en lange schuld.

Kasgeldlimiet

De wettelijke norm van de kasgeldlimiet is bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal en in 2019 was deze limiet € 32 miljoen. Binnen deze limiet, kan een deel van de financieringsbehoeften worden afgedekt met kortlopende leningen (kasgeldleningen).

Zoals blijkt uit onderstaande tabel hebben we in 2019 overwegend een creditpositie gehad, waardoor we geen gebruik gemaakt hebben van het kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet 2019 <i>(Bedragen x € 1 miljoen)</i>	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.
Kasgeldlimiet (8,5% van de begroting)	32	32	32	32
Gemiddelde netto vlottende schuld	-65	-63	-71	-68
Ruimte (+) / overschrijding (-)	97	95	103	100

Renterisiconorm

De renterisiconorm uit de Wet fido zorgt ervoor dat gemeenten tot een dusdanige opbouw van de leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Om dit risico te beperken, brengen we een spreiding aan in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm maximeert het totaal aan aflossingen en renteherzieningen van leningen op maximaal 20% van het begrotingstotaal. Voor Helmond is deze norm in 2019 € 75,8 miljoen.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel is de gemeente ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven.

Renterisiconorm (bedragen x 1 miljoen)		2019
a	Renteherziening	12,3
b	Aflossingen	12,9
	Totaal risico (a+b)	25,2
	Renterisiconorm	75,8
Ruimte onder de renterisiconorm		50,6

Ontwikkeling leningen- en garantieportefeuille

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is nader uitgewerkt in onderstaande tabel.

Bedragen x € 1 miljoen		31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017
a	Geldleningen u/g			
	Woningbouwcorporaties	3,8	4,2	4,6
	verpleeg/verzorgingshuizen	1,6	1,9	2,3
	overige	14,8	14,3	15,6
	Totaal geldleningen u/g	20,2	20,4	22,5
b	gewaarborgde leningen netto risico bedrag*	33,3	33,9	28,4
c	huurgaranties	0,8	0,6	0,8
d	Achternvang via W.S.W.	481,5	484,1	487,8
	Totaal waarborgen en achtervang	515,6	518,6	517
	Totaal	535,8	539	539,5

* Dit betreft het netto risico-bedrag, dus excl. garanties die verstrekt zijn door bijv. een waarborgfonds. Geen rekening is gehouden met door de gemeente gestelde zekerheden alsmede de financiële positie van de betreffende instelling

Het totale volume van de verstrekte geldleningen (u/g) is in 2019 slechts minimaal afgenomen. Naast de reguliere aflossingen van € 2,74 miljoen zijn er namelijk ook nieuwe leningen verstrekt. Dit betreft met name € 2,26 miljoen aan nieuwe starters- en duurzaamheidsleningen en voor € 0,32 miljoen aan overige geldleningen.

In 2019 heeft de gemeente een borgstelling afgegeven voor de aanleg van glasvezel. De maximale borgstelling bedraagt € 10 miljoen en hiervan is in 2019 € 3 miljoen verleend. Op de overige leningen waarvoor de gemeente borg staat wordt volgens planning afgelost. In het verleden heeft de gemeente hypotheek met gemeentegarantie verstrekt. De hoogte hiervan is anno 2019 € 8,2 miljoen en deze zijn met ingang van 2018 toegevoegd aan het overzicht van gewaarborgde leningen. Hierdoor is het bedrag aan gewaarborgde leningen in 2018 hoger dan in 2017.

Het bedrag aan geldleningen van woningbouwcorporaties waar de gemeente de zogenaamde achtervangfunctie vervult jegens het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is afgenomen.

Het WSW bepaalt voor iedere deelnemende corporatie minimaal een keer per jaar het zogenaamde borgingsplafond. Het borgingsplafond is het maximale bedrag dat een corporatie in een zekere periode onder WSW borging mag lenen voor geplande activiteiten die voldoen aan de bestedingsdoelen zoals geformuleerd in het Reglement van Deelneming van het WSW. Ook voor de in Helmond werkzame corporaties is een dergelijk borgingsplafond vastgesteld.

De huurgaranties nemen toe doordat in 2019 een nieuwe garantie is afgegeven voor een maximaal bedrag van € 400.000 over een periode van 4 jaar (€ 100.000 per jaar). Deze borgstelling kan alleen aangesproken worden in geval van faillissement of surseance van betaling.

Voor wat betreft de actuele risico's op de huidige leningen- en borgstellingportefeuille wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Treasury: gemeentefinanciering

Uitzettingen

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO) is dat gemeenten bedachtzaam dienen om te gaan met publieke middelen. Risicobeheersing is van groot belang, zowel bij het uitzetten van middelen als bij het aangaan van leningen. Ons leningen- en garantiebeleid sluit hierbij aan, waardoor nog maar in beperkte mate leningen of borgstellingen worden verstrekt.

Door het verplicht schatkistbankieren zijn de risico's bij het uitzetten van middelen niet meer aan de orde.

Wel heeft de gemeente nog een paar beleggingen die zijn aangegaan voor de inwerkingtreding van het verplicht schatkistbankieren en die ook per 1 januari 2019 nog liepen. Dit zijn de volgende:

Garantieproduct ABN-AMRO

De gemeente ontvangt op basis van deze belegging een gegarandeerd beleggingsrendement van 4% samengesteld per jaar. Daarnaast is contractueel vastgelegd, dat jaarlijks vanaf 2011 t/m 2019 aan de gemeente een uitkering wordt gedaan van € 453.780. De stand per 31 december 2019 van deze belegging is afgerond € 5,4 miljoen. De belegging loopt af per 1 september 2020; op deze datum ontvangt de gemeente gegarandeerd een bedrag terug van tenminste € 5 miljoen.

N.V. Bouwfonds Nederlandse Gemeenten

Per 31 december 2019 heeft het uitstaande deposito bij de Bank Nederlandse Gemeenten nog een omvang van afgerond € 392.000.

Financiering

Het verloop van de vaste financieringen in 2019 was als volgt:

Overzicht opgenomen geldleningen 2019

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>		Eigen financiering
Stand per 1-1-2019		135,9
aangetrokken leningen	+/+	0,0
buitengewone aflossingen	-/-	0,17
reguliere aflossingen	-/-	12,7
stand per 31-12-2019		123,0

Zoals in de inleiding al aangegeven, was in 2019 sprake van een positieve liquiditeitspositie. Er zijn dan ook geen nieuwe (consolidatie)leningen aangetrokken. De huidige leningenportefeuille bestaat vooral uit contracten waarbij vervroegde aflossing is uitgesloten of waarbij er sprake is van een forse boeteclausule.

De buitengewone aflossing betreft een vervroegde aflossing van een lening van € 170.000 met een oorspronkelijke einddatum van 1 maart 2029.

Door de reguliere aflossingen is het bedrag aan geldleningen o/g met € 12,7 miljoen afgenomen.

5.4.3 Renteresultaat

Conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is onderstaand renteschema opgenomen waarmee inzicht gegeven wordt in de rentelasten, externe financiering en de wijze van rentetoerekening. In feite gaat het om de verdeling van de rentekosten over diverse begrotingsposten op basis van de gemiddelde rente.

(bedragen x € 1000)

Schema rentetoerekening jaarrekening 2019		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	3.228
b. De externe rentebaten	-/- €	1.040
Totaal door te rekenen externe rente	€	2.188
c1. Rente doorberekend aan grondexploitatie 1,36%	3.003	
c2. De rente van projectfinanciering aan taakvelden	-	
	-/- €	3.003
Saldo door te rekenen externe rente	€	-815
d1. Rente over eigen vermogen 2,7%		7.337
d2. Rente over voorzieningen obv 2%	€	1.832
d. Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	€	8.355
e. Aan taakvelden toegerekende rente (3,25 %)	-/- €	7.704
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	€	651

De rentetoerekening aan het grondbedrijf is voorgeschreven en afgeleid van de werkelijk betaalde rentekosten over de bestaande leningenportefeuille inclusief eventuele financiering met kort geld, waarbij een weging naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen wordt toegepast. Op basis van de huidige verhouding betekent dit dat voor 2019 1,36% is toegerekend in plaats van de geraamde 1,3%.

De boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari bedragen € 237 miljoen. De aan taakvelden toegerekende rente bedraagt 3,25% over € 237 miljoen = € 7,7 miljoen.

De afwijking tussen de werkelijke rentelasten € 8,3 miljoen en de toegerekende rentelasten € 7,7 miljoen bedraagt € 651.000. Deze afwijking bedraagt 8,5% van de werkelijke rentelasten. De gemeente mag overgaan tot correctie op basis van deze nacalculatie, maar is hiertoe niet verplicht omdat de afwijking kleiner is dan 25%.

Deze afwijking van 8,5% wordt veroorzaakt door investeringen die nog in uitvoering zijn. Hierdoor is de te financieren boekwaarde aanzienlijk lager en de stand van de reserves hoger. Er vindt een

verschuiving plaats van de begrote -relatieve goedkope- financiering met kort geld naar financiering met reserves tegen een interne rente van 2,7% waardoor het gemiddelde rentepercentage hoger wordt dan begroot.

Dit schema zegt vooral iets over de verdelingsystematiek. Verdere voor- en nadelen op de financiering worden toegelicht bij de Algemene Dekkingsmiddelen hoofdproduct 944.

5.4.4 Treasury overige ontwikkelingen

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Hiervoor geldt een drempelbedrag van ruim € 2,8 miljoen (normbedrag gemeente Helmond voor 2019, 0,75% van het begrotingstotaal). Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Dit verlaagt namelijk de externe financieringsbehoefte van het Rijk, waardoor het Rijk minder hoeft te financieren op de markt. Dit vertaalt zich weer in een lagere staatsschuld. Daarnaast verwacht het Rijk een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. De middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

Doordat het saldo op onze rekening-courant ook in 2019 overwegend positief was, hebben we ook dit jaar weer regelmatig bedragen tijdelijk gestald op onze rekening bij het ministerie, waardoor we gemiddeld onder het drempelbedrag zijn gebleven. Een overzicht per kwartaal van de ontwikkeling van gehouden middelen in de schatkist is opgenomen in de paragraaf vlottende activa als onderdeel van de toelichting op de balans.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf wordt er een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling. En of sprake is van een dividenduitkering of een andere vorm van uitkering.

(Bedragen in €)

Omschrijving	Nominaal bedrag historische uitgaven	Ontvangsten
Automotive Facilities Brainport Holding NV: 1104 aandelen	25.280	0
Enexis Holding NV 23.177 aandelen à € 1,-	23.177	22.799
Publiek belang Electr. Prod. BV	1	0
CBL Vennootschap BV	3	0
CSV Amsterdam B.V.	3	0
Enexis BV	3	0
Verkoop Vennootschap BV	3	0
Brainport Development NV	148.840	0
Glasvezel Helmond B.V. (50% van de aandelen)	6.250.000	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten 52.650 aandelen à € 2,50	131.625	150.052

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Planning & Control

De P&C producten ondersteunen de organisatie en het bestuur bij het formuleren, monitoren en bijsturen van beleidsvoornemens en de verantwoording hiervan. In de Programmabegroting 2019-2022 zijn verdere inhoudelijke verbeteringen doorgevoerd. Deze lijn is doorgetrokken naar de andere P&C producten. Deze verbeteringen liggen met name op het vlak van compacte duidelijke teksten en tabellen binnen de P&C producten. Voor de Bestuursrapportages (Beraps) geldt dat deze zijn omgezet naar een compacte rapportage waarbij per programma "in één oogopslag" alle beleidsinhoudelijke en financiële informatie is weergegeven.

De P&C producten strekken zich over meerdere jaren. In 2019 is de jaarverantwoording 2018 als sluitstuk over boekjaar 2018 aan uw raad gepresenteerd. Dit is met goed gevolg afgerond na de stroeve jaarverantwoording 2017. De P&C-cyclus 2019 is in het voorjaar van 2018 gestart met de Voorjaarsnota. Deze Voorjaarsnota is de leidraad geweest voor de Programmabegroting 2019-2022. Met een tweetal Beraps is uw raad in 2019 geïnformeerd over de voortgang van de afspraken uit de begroting voor 2019 en de inzet van de beschikbare budgetten. Het sluitstuk van de P&C cyclus 2019 is deze Jaarverantwoording 2019.

5.5.2 Fiscaliteiten

Met de belastingdienst is enkele jaren geleden een convenant horizontaal toezicht gesloten waarbij de onderlinge relatie is gebaseerd op wederzijds vertrouwen, begrip en transparantie. In het kader van dit horizontaal toezicht is er een jaarplan opgesteld om de kwaliteit van de aangiftes van de rijksbelastingen (o.a. BTW, VPB, Loonheffing) en het BTW-compensatiefonds te borgen. In 2019 is aandacht besteed aan het verbeteren van de kwaliteit van de interne processen (vooraf), hebben er controles plaatsgevonden (achteraf) en wordt bij majeure vraagstukken zo veel mogelijk vooraf fiscaal advies ingewonnen. Er zijn in 2019 geen grote materiële afwijkingen te melden.

5.5.3 Personeel en organisatie

Door een veranderende samenleving en de Omgevingswet die per 2021 ingaat, wordt steeds meer verlangd om met inwoners, ondernemers en instellingen te overleggen om samen tot oplossingen te komen. Dit niet vanuit een grondhouding van 'nee, tenzij'. Maar juist door te kijken hoe iets wél kan; vanuit 'ja, mits'.

Het van 'nee, tenzij naar ja, mits' geeft dan ook samenvattend de opgave weer waar we samen aan werken. Maar tegelijkertijd ook de doorontwikkeling die we met elkaar aan het maken zijn.

Op het gebied van deze opgave en doorontwikkeling zijn in 2019 de volgende onderwerpen de revue gepasseerd:

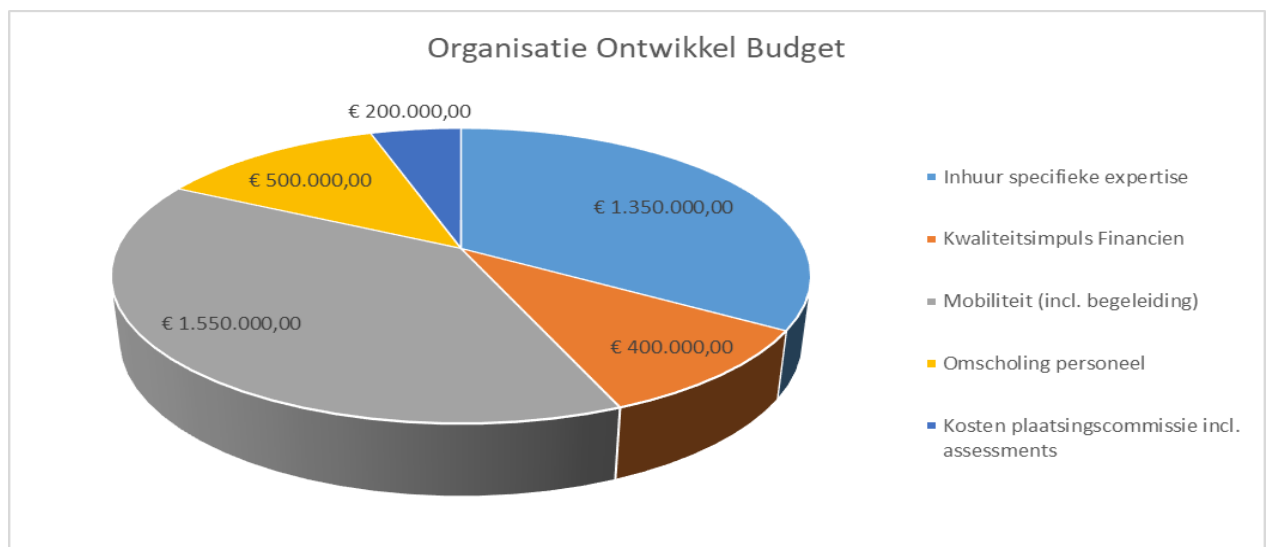
- De **ontwikkeling van alle collega's** via het management development traject, individuele coaching en opleidingstrajecten binnen onze Helmond Academie.
- Op 13 juni 2019 heeft de eerste **'Helmond (b)en ik' dag** plaatsgevonden. 'Helmond (b)en ik' is de titel van het verhaal over hoe wij als medewerkers binnen onze gemeentelijke organisatie willen werken en wie we als organisatie willen zijn. Tijdens deze dag hebben bijna 400 collega's een kijkje in elkaars keuken genomen. Dit om van elkaar te leren en elkaar makkelijker te vinden wanneer een opgave hierom vraagt.
- De **rapportage 'Organisatie in Beeld'** is in 2019 periodiek uitgebracht. Deze rapportage geeft meer inzicht in organisatiecijfers.

- De **implementatie van de HR 21 systematiek** is vergevorderd voor de gehele organisatie. HR21 is een waarderingssysteem dat binnen de sector gemeenten al een aantal jaren is ingeburgerd. In dit systeem zijn de functieprofielen meer algemeen beschreven dan we voorheen gewend waren. Door de invoering van deze systematiek zal niet iedere wijziging in het werkpakket meer leiden tot een profielwijziging.
- Het **Generatiepact** is in overleg met de medezeggenschap per 31 december 2019 beëindigd. Medewerkers die enkele jaren voor hun AOW gerechtigde leeftijd zitten, konden ervoor kiezen om tegen gedeeltelijk doorbetaald verlof minder uren te werken.
- Onze **Bedrijfshulpverleningsorganisatie** en **Bedrijfsinterventieteam** is in 2019 verder geprofessionaliseerd door periodieke training. Daarnaast zijn alle Risico Inventarisaties en Evaluaties (**RI&E**) in de gehele organisatie gedaan. Een belangrijk element vanuit de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) is de RI&E. De RI&E leidt tot inzicht in knelpunten en te stellen prioriteiten bij het nemen van maatregelen ter verbetering van arbeidsomstandigheden.
- In 2019 zijn de voorbereidingen voor de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (**Wnra**) en de Wet arbeidsmarkt in balans (**WAB**) getroffen. Dit was nodig om op 1 januari 2020 te voldoen aan alle wet- en regelgeving en ervoor te zorgen dat de implementatie van de nieuwe regels voor alle collega's zo soepel mogelijk verliep.
- Aan het einde van 2019 is het '**Helmond (b)en ik**' onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek beoordelen collega's zichzelf, hun teams en de organisatie op de dienstverlening richting onze inwoners en elkaar. Maar ook het onderwerp 'mobiliteit' is hierin meegenomen. De uitkomsten van dit onderzoek worden onder andere vertaald in de plannen voor het Huis voor de Stad, slimme vervoersoplossingen, HR-beleid, leiderschapsontwikkeling en het aanbod in de Helmond Academie.

Organisatie ontwikkelbudget

In 2018 heeft de raad een nieuwe impuls voor het organisatie ontwikkelbudget toegekend van 4 miljoen euro. Deze middelen zijn beschikbaar vanaf 1 januari 2019 en toegekend om de basis van de bedrijfsvoering verder op orde te brengen én om op de langere termijn onze ambities te kunnen blijven waarmaken. Het toegekende budget is voor verschillende projecten en processen ingezet. Het betreft zaken die direct raken aan de benodigde aanpassing van onze organisatie, maar waarvoor uit de reguliere budgetten geen dekking voorhanden was.

Onderstaande figuur geeft een overzicht van het totale budget en de projecten en processen die hieruit gefinancierd gaan worden. Het gaat hierbij om begrote bedragen.

- Kosten plaatsingsprocessen, inclusief assessments: na de reorganisatie van de bedrijfsvoeringsafdelingen in 2016 zijn de overige afdelingen gestart met een organisch verandertraject. Naast organisatorische veranderingen is ook het functiegebouw aangepast naar HR21. Deze post betreft de gemaakte kosten voor de indelingsprocessen, assessments en invoering van HR21 die met deze organische doorontwikkeling gepaard gingen.
- Kwaliteitsimpuls Financiën: de extra middelen die het afgelopen jaar noodzakelijk bleken om bovenop de reeds ingezette verbeteringen binnen Financiën de onderliggende processen verder vlot te trekken.
- Mobiliteit (inclusief begeleiding): de kosten van mobiliteit die ontstaan wanneer blijkt dat medewerkers de gewenste ontwikkeling niet met ons kunnen maken. In het verlengde hiervan zijn ook eventuele additionele begeleidingskosten of assessments voor deze medewerkers hieruit gefinancierd.
- Inhuur van specifieke expertise: deze inhuur heeft zich gericht op het begeleiden van de organisatie, het structureren en afhechten van het bouwopdrachtenproces en het (mede) realiseren van de gewenste cultuurontwikkeling in de organisatie. Daarnaast betreft dit ook inhuur om te kunnen voldoen aan (wettelijke) vereisten, waarbinnen onze formatie nog niet of onvoldoende was voorzien.
- (Om)scholing personeel: er zijn (om)scholingstrainingen gegeven en faciliteiten gerealiseerd om medewerkers klaar te maken voor nieuwe taken die passen bij een gemeente van de toekomst.

In 2019 is 1,57 miljoen euro uitgegeven binnen de voorgaande categorieën.

Programma Toekomstgericht Werken (huisvesting Stadskantoor)

In 2019 zijn voorbereidingen uitgevoerd om een toekomstgerichte ontmoetingsplek te creëren voor de organisaties en inwoners van de stad in een Huis voor de Stad. In afstemming met de klankbordgroep (vertegenwoordiging van de raad) zijn diverse deelproducten opgeleverd zoals: de massastudie, quickscan Natuur en deelproduct technische staat. In september 2019 is een Total Engineering team gestart met haar werkzaamheden en zijn schetsontwerpen gemaakt voor het Huis voor de Stad. In de Cacaofabriek is een bijeenkomst georganiseerd om onze inwoners erbij te betrekken. Daarnaast hebben wij omwonende afzonderlijk benaderd. Alle input heeft geleid tot de keuze om een carré-vormig gebouw te gaan realiseren op de plek van het huidige stadskantoor. Dit schetsontwerp is de basis voor verdere uitwerking van het ontwerp, de inrichting en het huisvestingsconcept. De uitwerking, waarbij rekening wordt gehouden met de gewenste functionaliteit, wordt in 2020 voor besluitvorming voorgelegd.

5.5.4 Informatievoorziening en ICT

In 2019 is de gemeente Helmond verder ontwikkeld op gebied van digitalisering. We hebben in 2019 veel werk besteed aan de versterking van de fundamenten. Fundamenten die horen bij een gedigitaliseerde organisatie, zoals de informatieveiligheid en de kwaliteit van de gegevens. Een aantal onderwerpen op het gebied van dienstverlening zijn opgenomen in programma 13.

Het Sociaal Domein

In 2019 is het regiesysteem OZO Verbindzorg doorontwikkeld ten aanzien van het ondersteuningsplan en het verkrijgen van management- en stuurinformatie om het gebruik door de professionals te verbeteren. Verder zijn er een aantal nieuwe applicaties in gebruik genomen waarmee de inwoner beter en sneller geholpen wordt bij het aanvragen van bijzondere bijstand of bij schuldenproblematiek (vroegsignalering, cliëntenportaal voor inzicht in schulden en saldo's). Bovendien heeft de gemeente

er een wettelijke taak bijgekregen, namelijk de wet Verplichte GGZ waarvoor een bestaand informatiesysteem is uitgebreid en geïmplementeerd.

Doorontwikkelen Dienstverlening

De digitalisering van de bouwvergunningen over de periode 1990-2010 is in 2019 verder uitgevoerd. De gedigitaliseerde bouwvergunningen zijn voor derden digitaal opvraagbaar via de gemeente Helmond. De gemeente Helmond is in de regio, een koploper op dit gebied. De voorbereidingen zijn in gang gezet om op termijn, dit via het digitale portaal van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) te kunnen doen.

We hebben in 2019 veel werk verzet om onze websites digitaal toegankelijk te maken. We voldoen aan alle (50) eisen en hebben daarvoor een certificaat van de Stichting Drempelvrij.nl ontvangen. Hiermee voldoen wij aan de internationale toegankelijkheidsrichtlijnen waarbij mensen met een functiebeperking de website kunnen gebruiken.

Digitaal (zaakgericht) werken en procesoptimalisaties

In 2019 hebben we het eerste proces voor de bestuurlijke besluitvorming voor het college, de commissies en de raad uitgerold. De processen klachtafhandeling, subsidies en interne terugmeldingen zijn geoptimaliseerd en geïmplementeerd met een nieuw (zaak)systeem. De 2^e helft van 2019 is besteed aan de voorbereiding van de processen van; Sociaal Domein, Vergunningen en Bedrijfsvoering.

Interne organisatie en bedrijfsvoering

In 2019 is veel werk verzet voor de aanbesteding van de vervanging van het Financieelsysteem en het belastingsysteem. De doorontwikkeling van de gemeentelijke kantoorautomatisering is in 2019 gestart met de aanschaf en implementatie van nieuwe software (onder andere Windows10 en Office365). Dit is de basis voor het faciliteren van tijd- en plaatsonafhankelijk werken voor de organisatie. De continuïteit van de dienstverlening is in 2019 verder geborgd door diverse vervangingsinvesteringen in de ICT infrastructuur. Dit betreft onder andere vervangingen van server systemen en netwerkapparatuur.

Datascience en slimmer gebruik van data

Op het gebied van veiligheid zijn dashboards doorontwikkeld. Voorbeelden zijn: het dashboard op vermogensdelicten en het dashboard op vernielingen en overlast. Deze informatie wordt ook in de dagelijkse sturing van BOA's ingezet om de veiligheid te vergroten. Verder zijn er diverse nieuwe dashboards zoals de woningmarktmonitor. Hiermee hebben we zicht op de woningbouwplannen van initiatieffase tot realisatie. Ook analyses op veranderende verkeersstromen bijvoorbeeld als gevolg van het verplaatsen van voorzieningen.

Basisregistraties op orde

In 2019 zijn er extra inspanningen gedaan op het gebied van basisregistraties met als resultaat dat de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), de Basisregistratie Ondergrond (BRO), de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basis Registratie Personen (BRP) en Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaarten (PNIK) voldoen aan de gestelde wettelijke normen. We hebben voor de BGT in het provinciehuis nog een prijs ontvangen, omdat we als eerste in onze regio alle 8 mijlpalen hadden gehaald.

Informatiebeveiliging en Privacy

In 2019 heeft de focus van informatiebeveiliging en privacy gelegen op verdere professionalisering door:

- Het opzetten van een decentrale informatieveiligheid en privacy organisatie. De verantwoordelijkheid voor deze thema's is daarmee onderdeel geworden van de dagelijkse sturing van de organisatie;
- Het nemen en uitvoeren van initiatieven om het bewustzijn van ambtenaren, raad en bestuur op deze thema's te vergroten;
- Het jaarlijks terugkerend verantwoordingstraject door te ontwikkelen. De proceseigenaren hebben hun bedrijfsproces getoetst aan het nieuwe normenkader baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) en voorbereid op het nieuwe landelijke kader dat vanaf 2020 geldt. Ook is dit een vast onderdeel geworden van de P&C cyclus.

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dergelijke samenwerkingsverbanden zijn te karakteriseren als verlengd lokaal bestuur. Op deze wijze participeert de gemeente Helmond in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR). Vervolgens worden de regelingen nader toegelicht.

1. Metropoolregio Eindhoven
2. Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GGD Brabant Zuidoost
5. Reiniging Blik
6. Senzer

De kosten die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte kosten die in de gemeentebegroting opgenomen dienen te worden. Op grond van het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft uw raad de mogelijkheid opmerkingen over de ontwerpbegroting kenbaar te maken aan het algemene bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling. In het voorjaar worden de ontwerpbegrotingen van de zes openbare lichamen gepresenteerd. Dan is er de mogelijkheid om opmerkingen te maken. Het financieel en bestuurlijk belang per verbonden partij wordt verder toegelicht in 5.6.3. De beleidsresultaten van de verbonden partijen zijn terug te vinden binnen de programma's.

In het regeerakkoord is opgenomen dat de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt aangepast "om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren. Besluitvorming in een gemeenschappelijke regeling moet transparant zijn en betrokken gemeenteraden moeten hun controlerende rol beter kunnen uitvoeren en zo nodig kunnen ingrijpen". Begin 2020 heeft de ministerraad ermee ingestemd een voorstel voor wijziging van de wet voor advies aan de Raad van State te zenden. Het voorstel is erop gericht om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerkingen te versterken. De tekst van het wetsvoorstel en het advies van de Raad van State worden openbaar bij indiening bij de Tweede Kamer

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Ontwikkelingen

Algemeen

▪ Het door de Belastingdienst uitgevoerde boekenonderzoek BTW en Loonheffing over het jaar 2017 is afgerond. De Belastingdienst heeft geen significante fouten geconstateerd en volgt de aangiften zoals de Metropoolregio Eindhoven deze heeft ingediend, er volgen geen naheffingen.

Dienst Metropoolregio Eindhoven

▪ In maart 2019 zijn het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en Werkprogramma 2019 vastgesteld. Er zijn portefeuillehoudersoverleggen ingericht rond 4 strategische opgaven. De bestuurlijke trekkers zijn toegevoegd als adviseurs aan het dagelijks bestuur. Het Statuut Overlegorganen is aangepast op de nieuwe governance, vooruitlopend op de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling in 2021. Hiermee is de doorontwikkeling van de Metropoolregio Eindhoven op basis van de eerder uitgevoerde evaluatie formeel afgerond.

Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

▪ Het programma Werk en Uitvoering 2019-2020 is opgesteld en ter informatie naar de deelnemende gemeenten gestuurd. Belangrijk onderdeel binnen het programma is de verdere ontwikkeling van een digitaal opslagsysteem in 2020.

Gulbergen

▪ De voormalige stortplaats is officieel nog niet gesloten en de nazorg niet overgedragen aan de provincie Noord Brabant. De voornaamste reden hiervoor is dat er tussen de stortplaatsen en de provincie Noord Brabant nog geen overeenstemming is over de voorwaarden van sluiting en overdracht. Dit wordt allemaal in een Nazorgplan geregeld dat de komende periode wordt opgesteld. Er wordt gewerkt aan een haalbaarheidsonderzoek ontwikkelvisie, mede gericht op het verminderen van financiële risico's van de 21 gemeenten die via de MRE gezamenlijk eigenaar zijn.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Kerntaken van de MRE zijn :

1. Het faciliteren van strategische bestuurlijke samenwerking tussen de 21 gemeenten in Zuid Oost Brabant op de thema's Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en vanwege de subsidie van de gemeenten fungeren als betaalautoriteit Brainport Development NV), Transitie landelijk gebied, Energietransitie (opstellen RES als uitvloeisel van het landelijke Klimaatakkoord) en Mobiliteit (incl. GGA).
2. Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio ZuidoostBrabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. Deze taak is belegd bij de dienst RHCE welke onderdeel uitmaakt van de GR MRE.
3. Uitvoeren van taken die bij de transitie van SRE naar MRE bij het MRE zijn gebleven, te weten:
  - a. De nazorg (en uiteindelijke overdracht hiervan) van de voormalige stortplaats Gulbergen. De MRE is eigenaar van het landgoed Gulbergen;
  - b. Vertegenwoordiging van de 21 gemeenten in de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.

Op basis van het interne risicomanagement en weerstandsvermogen van de MRE is het risico van de deelnemende gemeenten, waaronder Helmond, bij een beperkte negatieve exploitatie nihil. Zoals aangegeven wordt bij Gulbergen ingezet op vermindering van het risico bij doorontwikkeling, waarbij echter meerdere factoren een rol spelen.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Ontwikkelingen

Voor de komende jaren zien wij een aantal grote opgaven op ons afkomen in het domein van de leefomgeving die een financiële impact hebben. Het betreft o.a.:

- Voorbereiding en implementatie Omgevingswet (voorbereidingsjaar 2020);
- Regionale aanbesteding van een nieuwe VTH-applicatie;
- Versnelling transitie duurzame veehouderij;
- Overdracht bodemtaken Provincie NB naar gemeenten.

De ODZOB sluit het jaar 2019 af met een exploitatieresultaat van € 914.558,-. Gezien de omvang van de opgaven waarmee de ODZOB te maken krijgt heeft het Algemeen Bestuur in november 2019 besloten om het positieve resultaat dat over 2019 gerealiseerd is, toe te voegen aan de algemene reserves. Daar worden de genoemde opgaven voor een groot deel uit gefinancierd. Het andere deel wordt gedekt binnen de exploitatie van de ODZOB.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB is een regionale uitvoeringsdienst die, namens de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie NB, een landelijk vastgesteld basistakenpakket uitvoert op het gebied van milieuvergunningverlening, milieutoezicht en -handhaving (VTH). Daarnaast zijn er verzoektaken die een deelnemer aan de omgevingsdienst kan opdragen. De ODZOB voert ook enkele bovenlokale collectieve taken uit. Doel is om samen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (veiliger, gezonder en minder overlast).

Risico's

De financiering van de ODZOB wijkt af van de andere GR-en. De ODZOB werkt met facturatie op basis van declarabele uren. De uitkomst is dan ook lastiger te voorspellen dan bij GR-en die een vaste inkomensstroom kennen. Gezien de onzekerheid van zowel de omvang als de samenstelling van het te verrichten werk, wordt een deel van de benodigde bezetting ingehuurd. Het streven is om 20% van de benodigde bezetting in de vorm van flexibele arbeid te hebben.

Ten behoeve van de begroting 2021 en jaarrekening 2019 heeft de ODZOB de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's € 1.408.000 bedraagt. Om effectief te kunnen reageren op financiële risico's beschikt de ODZOB over een financiële buffer (algemene reserve). De algemene reserve van de ODZOB bedraagt € 1,2 miljoen en voldoet aan het minimaal na te streven niveau. Het onafgedekte risico bedraagt ca. € 200.000. Het risico voor Helmond bedraagt minder dan € 10.000.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

Er is gestart met het ontwikkelen van de Visie op Veiligheidsregio 2025. Voor de gemeente Helmond is het belangrijk dat de VRBZO ook daadwerkelijk voor de hele regio functioneert. De Visie op Veiligheidsregio 2025 moet zo concreet zijn dat op basis hiervan besluitvorming door het Algemeen Bestuur kan plaatsvinden en tenminste een passende en gewenste inrichting van de governance kan worden doorgevoerd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- Adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven.
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen.
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot onze taak.

Risico's

1. Gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds.

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

- Het borgen van de publieke gezondheid in de omgevingsvisies en -plannen van gemeenten;
- Programmatische aanpak voor preventie van suicide- en depressie;
- Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en sociaal domein;
- Implementatie van het LEAN gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD;
- Uitvoeren van de bestuursopdracht die aan de GGD is gegeven (incl. inbesteden JGZ 0-4 bij de GGD) om de organisatie structureel financieel gezond en wendbaar te maken;
- Extra inzet gezondheidspreventie voor vluchtelingen;
- Implementatie van een nieuw paraatheid- en spreidingsplan ambulancezorg.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners.

Risico's

- Alle deelnemers aan de GR zijn (mede)aansprakelijk voor dekking van tekorten. Naar rato van het aandeel in deze VP worden eventuele tekorten omgeslagen over de deelnemers;
- Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies (o.a. artsen en verpleegkundigen) betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden;
- Het risico dat door het coronavirus bij PG veel extra inzet nodig is en/of waardoor het reguliere werk niet kan worden uitgevoerd. Hierdoor kan de inzet van de GGD groot zijn terwijl de kosten van die inzet mogelijk niet volledig kunnen worden verhaald;
- Openbare aanbesteding van de ambulancezorg per 2021. Wanneer de vergunning voor ambulancevervoer niet aan de GGD wordt toegekend, zal een deel van de centrale overhead niet meer worden gedekt. Dit risico lijkt afgenomen nu de minister heeft aangegeven geen openbare aanbesteding te gaan invoeren;
- Het handhaven van de paraatheid van de Ambulancezorg, bv vanwege een hoog ziekteverzuim of een groot personeelsverloop, er mogelijk onvoldoende budget is om de vervangingskosten te dekken;

- Het risico dat verplichte landelijke wet- en regelgeving bij PG leidt tot activiteiten waarvan de kosten nog niet zijn opgenomen in de begroting;
- Het risico dat de loon- en materiële kosten sneller stijgen dan de in de begroting opgenomen indexering van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijke takenpakket en/of het NZA-budget voor ambulancezorg.

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Ontwikkelingen

In 2019 zijn de eerste stappen genomen om, met het oog op de verdere uitbreiding van het takenpakket en de eerdere uitbreiding van het aantal deelnemers de afgelopen jaren, te komen tot een robuuste organisatie (uitbreiding formatie resp. uitbreiding sleutelfuncties). Hiervoor zijn diverse projecten opgestart. Ook in de komende jaren zal hier aandacht voor blijven.

In 2019 heeft de gemeente Son en Breugel de GRR Blink benaderd in het kader van een mogelijke deelname. Hiertoe zijn verkennende gesprekken gevoerd. Op basis daarvan is inmiddels door Son en Breugel besloten concreet in beeld te brengen wat Blink voor haar kan betekenen en Blink daarom gevraagd uitgebreide informatie aan te leveren. Dit traject loopt momenteel en op basis van de uitkomsten hiervan zal Son en Breugel in het 2e kwartaal van 2020 al dan niet besluiten om een officieel verzoek tot deelname aan Blink te richten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.

Risico's

- De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die, met name ten aanzien van sortering, vermarkting en (eind)verwerking van grondstoffen, rekening moet houden met de (prijs)ontwikkelingen in de markt bij contractvorming en beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen (verbrandingsbelasting). Deze hebben in 2019 een negatieve invloed gehad op zowel de inkomsten als uitgaven van Blink resp. de deelnemende gemeenten. Ook de komende jaren zullen deze een (veelal niet voorspelbare) invloed hebben;
- De groei van de opgave voor Blink door recente toetredingen en de uitbreiding van de aan Blink opgedragen taken vraagt om een robuuste organisatie die zowel kwalitatief als kwantitatief adequaat is ingericht. In het kader van het begin 2018 door het Algemeen Bestuur vastgestelde Strategisch Meerjaren Plan wordt hier middels projecten en maatregelen invulling aan gegeven. Het is ook in gemeentelijk belang om de risico's hierbij te beperken.

Gemeenschappelijke regeling Senzer

Gemeenschappelijke regeling Senzer

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van Senzer. De drie decentralisaties omvatten immers ook Zorg en Jeugd. Daartussen bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaatsvindt. Het is van belang dat de raad de integraliteit tussen de drie domeinen bewaakt, aansluitend bij de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De raad heeft hiertoe de mogelijkheden zoals deze in de gemeenschappelijke regeling zijn vastgesteld (zienswijzeprocedure, voorjaars- en najaarsconferentie, etc.)

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Senzer voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving uit.

Senzer is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de P&O-vraag van de werkgever die Senzer verbindt aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende.

Risico's

- Senzer heeft sinds de Coronacrisis te maken met een nieuwe werkelijkheid: grote delen van de bedrijvigheid liggen stil. De maatregelen die als gevolg van deze crisis genomen moeten worden, hebben een grote impact op bedrijven, werknemers en zzp'ers. Veel ondernemers moeten tijdelijk hun deuren sluiten of hebben veel minder vraag. Het is nog onduidelijk welke gevolgen dit zal hebben voor Senzer;
- Senzer opereert in een zeer dynamische omgeving die beïnvloed wordt door economische ontwikkelingen en overheidsbeleid. Dit is in 2019 van invloed geweest op de inkomsten en uitgaven van Senzer en de deelnemende gemeenten. Ook voor de komende jaren blijft dit een risicofactor. Wegens het opsouperen van het weerstandsvermogen van Senzer zullen eventuele risico's direct merkbaar zijn voor de begroting van de deelnemende gemeenten;
- Noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de invoering of wijziging van diverse wet- en regelgeving (i.e. de Participatiewet).

5.6.2 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek nader geregeld, en kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt de term deelneming geïntroduceerd. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen. Die afzonderlijk toegelicht worden.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. AutomotiveNL BV
4. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
5. Enexis Holding NV
6. Glasvezel Helmond B.V.
7. Stichting Automotive Campus Helmond
8. Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
9. Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE
10. Stichting Brainport Smart District
11. Vereniging KIC Urban Mobility

Brainport Development NV

Brainport Development NV
<p><i>Ontwikkelingen</i></p> <p>In november 2016 heeft het Rijk Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport in analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. Op basis daarvan is gestart met het opstellen van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA). Op 6 juli 2018 heeft het kabinet samen met Brainport Eindhoven en de Provincie Noord-Brabant de Brainport Nationale Actieagenda uitgebracht.</p> <p>Parallel met de vaststelling van de BNA is een Regio Deal Brainport gesloten.</p> <p>Dit betreft het vliegwiel van de Brainport Nationale Actieagenda waaraan zowel een propositie Brainport Eindhoven (jan 2018) als een Regio Deal Brainport (juli 2018) aan ten grondslag ligt. Voor de Regio Deal is max. € 130 miljoen aan rijksmiddelen beschikbaar gesteld onder voorwaarde dat er € 240 miljoen aan regionale cofinanciering beschikbaar komt. De middelen komen de komende jaren in vier tranches beschikbaar en worden ondergebracht bij B.V. Regiofonds Brainport Projecten die deel uitmaken en gefinancierd worden uit de Regio Deal zijn reeds uitgelijnd. De gemeente Helmond heeft in 2019 middelen uit deze regiodeal toegewezen gekregen t.b.v. Sport en Beleefcamous De Braak en t.b.v. Brainport Podia (Speelhuis en Cacaofabriek)</p>
<p><i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i></p> <p>Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.</p>
<p><i>Risico's</i></p> <ul style="list-style-type: none">
· Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen
· Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
<p><i>Ontwikkelingen</i></p> <p>In 2019 is een van de werkmaatschappijen (rollerbaan testomgeving) door de Holding vervreemd aan VDL. Momenteel wordt door de Holding onderzoek gedaan of de overige werkmaatschappijen ook kunnen worden ondergebracht bij een private partij, mits de faciliteiten beschikbaar blijven op de campus.</p>
<p><i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i></p> <p>De test faciliteiten hebben in belangrijke mate bijgedragen aan drempelverlagende belangstelling van starters en MKB'ers om onderzoek en ontwikkeling te stimuleren of te ondersteunen.</p>
<p><i>Risico's</i></p> <p>Vanwege het onderzoek naar vervreemding van alle werkmaatschappijen, loopt de gemeente het risico de waarde van de aandelen te moeten afboeken. Dat zal moeten worden gezien aan de hand van de propositie die wordt voorbereid door AFB.</p>

AutomotiveNL BV

AutomotiveNL BV
<p><i>Ontwikkelingen</i></p> <p>In 2019 hebben RAI Automotive Industry (AI) en RAI AutomotiveNL (ANL) besloten om samen te gaan. De transitie van automotive naar mobiliteit geeft mogelijkheden tot verdere ledengroei, die nodig is om de ambities te kunnen realiseren en om de financiële basis te versterken. Door de samenvoeging van kennis, capaciteit en specialismen van beide secties, is de nieuwe sectie van extra waarde voor de Automotive Campus. De fusie is per 1 januari 2020 gerealiseerd.</p>
<p><i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i></p> <p>Met een versterkte AutomotiveNL op de campus wordt de ecostructuur verder verrijkt. De gemeente en de Provincie zijn lid van AutomotiveNL</p>
<p><i>Risico's</i></p> <p>De gemeente is lid van AutomotiveNL. Er wordt geen financieel risico gedragen. In de loop van 2020 zal blijken welke concrete meerwaarde de fusie met de RAI voor de Automotive Campus oplevert.</p>

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoner tot lagere kosten voor verschillende voorzieningen.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen sterke vermogenspositie beïnvloeden. Risico's worden laag ingeschat (thans tripple AAA).

Enexis Holding NV

Enexis Holding NV

Algemene informatie

Uit de verkoop aan RWE en Waterland vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder a t/m e voort. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze deelnemingen.

- a. CBL Vennootschap B.V.;
- b. Vordering op Enexis B.V.;
- c. Verkoop Vennootschap B.V.;
- d. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.;
- e. Claim Staat Vennootschap;

Ontwikkelingen

Als medeondertekenaar van het Klimaatakkoord heeft Enexis zich verbonden aan de doelstelling van 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Enexis zet zich in voor het verhogen van de Nederlandse energieopwekking met duurzame bronnen en een jaarlijkse energiebesparing. De inspanningen voor het Klimaat- en Energieakkoord sluiten aan bij de kerntaak om te zorgen voor een betrouwbare en betaalbare energievoorziening.

Enexis zet zich in om de kwaliteit van het netwerk hoog te houden en bereidt zich voor op een toename van (decentrale) duurzame opwek, energieopslag, diversificatie van warmtebronnen en elektrisch vervoer. Tegelijkertijd zetten ze zich in om de energietransitie en de ontwikkeling van innovatieve, schaalbare oplossingen aan te jagen. Daarbij wordt actief de samenwerking met andere bedrijven, overheden, consumenten, cooperaties en kennisinstellingen gezocht.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:

- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

Risico's

Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.

Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Met de aandeelhouders is overeen gekomen dat het uit te keren dividend maximaal 50% van de nettowinst zal bedragen, waarbij een minimumniveau van jaarlijks € 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating-profiel kan verliezen.

Glasvezel Helmond BV

Glasvezel Helmond B.V.

Ontwikkelingen

Eind 2018 is als uitvloeisel van de open uitvraag aan de markt, de gevoerde onderhandelingen en vormgeving van de samenwerking tussen de gemeente Helmond en e-Quest de Glasvezel Helmond BV opgericht. De reeds op glasvezel aangesloten wijken Brouwhuis, Rijpelberg en Stiphout zijn sindsdien eigendom van Glasvezel Helmond BV.

In 2019 is met de uitbreiding van het netwerk gestart in de wijken Helmond-Noord en Warande. In 2020 zal gestart worden in Dierdonk en Mierlo-Hout.

Ondertussen worden ook de eerste maatschappelijke diensten via glasvezel aangeboden. Inwoners kunnen bijv. (mantel)zorg- en veiligheidsdiensten afnemen als nieuwe vorm van digitale dienstverlening over de beveiligde glasvezelinfrastructuur. Daarnaast loopt een project in samenwerking met de Veiligheidsregio om 1000 panden te voorzien van brand- en/of inbraakbeveiliging via het glasvezelnetwerk van Glasvezel Helmond BV.

De geplande afronding van het glasvezelnet is in 2022.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het beoogde effect is dat in het tijdsbestek tot en met 2022:

- Alle inwoners tegen acceptabele kosten zijn/kunnen worden aangesloten op een adequaat glasvezelnetwerk;
- Het glasvezelnetwerk open en toegankelijk is voor alle (maatschappelijke) dienstenaanbieders zoals zorgdiensten;
- Het glasvezelnetwerk onderdeel gaat worden van de BrabantRing, dat wil zeggen gekoppeld gaat worden aan andere Brabantse netwerken met als doel om op veilige wijze maatschappelijke diensten over glasvezel mogelijk te maken;
- Het glasvezelnetwerk erin voorziet dat ook de openbare ruimte wordt verglaasd en kansen ontstaan voor een diversiteit van Smart City toepassingen in de toekomst, inclusief openbare WiFi;

Alle gemeenschapsaccommodaties de beschikking kunnen hebben over hoogwaardige glasvezelverbindingen.

Risico's

- Glasvezel Helmond BV moet rekening houden met ontwikkelingen in de markt (bijv. beschikbaarheid voldoende aanlegcapaciteit als gevolg van toenemende vraag en/of commerciële acties van concurrerende aanbieders); De businesscase wordt periodiek geactualiseerd met de werkelijke kosten en opbrengsten (laatst actualisatie febr. 2020);
- Businesscase blijkt in de praktijk niet (volledig) realiseerbaar doordat bijv. deelname vanuit inwoners en bedrijven achterblijft en/of de kosten voor aanleg hoger zijn dan op voorhand ingeschat als gevolg van grotere vraag naar capaciteit; Vooralsnog is gemiddeld over de wijken de deelname voldoende (conform BNG-vereiste);
- Kwaliteit van het glasvezelnetwerk, de daarop beschikbare dienstverlening en de service blijken in de praktijk onvoldoende (consistent) te zijn, waardoor het aantal aangesloten inwoners en bedrijven af zal nemen in plaats van toenemen.

Stichting Automotive Campus Helmond

Stichting Automotive Campus Helmond

Ontwikkelingen

Medio 2019 heeft het wereldwijd bekende ITS congres succesvol plaatsgevonden. De doorontwikkeling van de campus vindt verder vervolg door het aanleggen van het openbaar toegankelijke middenterrein. Eind 2019 heeft Hurks Vastgoed B.V. de eigen grondposities afgestoten, welke door de Provincie zijn aangekocht.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De publieke partijen streven naar een verdere verankering van de triple helix structuur op de campus. Binnenkort zal Summa (MBO) zich gaan vestigen op de campus.

Risico's

Conjuncturele ontwikkelingen en structuur wijzigingen kunnen een behoorlijke invloed uitoefenen op de doorontwikkeling van Automotive Campus. Als gevolg van het Corona virus lijken op korte termijn effecten op te treden welke terughoudendheid in investeringen met zich meebrengen. Op lange termijn lijken de nog te nemen fundamentele keuzen in automotive technologie niet zonder gevolg te zijn voor de snelheid en de verdere inrichting van de campus. Een dynamische ontwikkelingsvisie van de campusorganisatie blijft daarom noodzaak.

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Ontwikkelingen

1. *Uitvoering geven aan de hoofdtaken: Procesregie (Casus op Maat (COM) - Persoonsgerichte Aanpak (PGA));*
2. *Uitvoering geven aan een optimale informatievoorziening Casus op Maat en Persoonsgerichte Aanpak;*
3. *Focussen op verdere aansluiting met Zo Snel Mogelijk (ZSM), Veilig Thuis en Sociaal Domein.*

*Uitvoering geven aan de hoofdtaken, te weten procesregie, expertise en signaalfunctie:
Procesregie (Casus op Maat (COM) - Persoonsgerichte Aanpak (PGA)) en uitvoering geven aan een optimale informatievoorziening Casus op Maat en Persoonsgerichte Aanpak*

In 2019 is uitvoering gegeven aan de hoofdtaken door het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost en is er voor zorg gedragen dat de informatievoorziening bij de COM en PGA verder geoptimaliseerd is.

Focussen op verdere aansluiting met Zo Snel Mogelijk (ZSM), Veilig Thuis en Sociaal Domein

Aansluiting met ZSM is op adequate wijze geborgd. In de operatie is er voor gekozen om op tijdelijke basis een procesregisseur vanuit Veilig Thuis in dienst te nemen bij het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. Dit heeft tot doel om een communicatielijn tussen beide instellingen neer te leggen om meer inhoud en meer inzicht te geven in elkaars werk en opvattingen. De relatie tussen het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost en Sociaal Domein wordt op diverse niveau's vormgegeven. Ten eerste in het bestuur van de stichting Zorg en Veiligheidshuis alwaar per basisteam van de eenheid Oost Brabant een burgemeester en een wethouder zorg vertegenwoordigd zijn. Verder bestaat de ambtelijke werkgroep uit vertegenwoordigers uit het veiligheids- en het sociaal domein. In de regiegroep (26 andere organisaties) hebben partners uit het veiligheids- en sociaal domein zitting.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf- en zorgketen en gemeenten. In het Zorg- en Veiligheidshuis werken partners samen om, in een zo kort mogelijke tijd, te komen tot een integrale keten overschrijdende aanpak van (potentiele) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, waarachter een complexe casuïstiek schuilgaat. Hiermee wordt voorkomen dat partner organisaties slechts een gedeelte van de problematiek aanpakken en of langs elkaar heen werken.

Risico's

Er is door het Zorg- en Veiligheidshuis geconstateerd dat zowel de casuïstiek op COM (o.a. door deelname aan project rondom ketenveldnorm) alsook PGA (steeds groter beroep op PGA methodiek ook buiten HIC en groei van complexe casuïstiek rondom of bij minderjarigen) groeit. Dit brengt personele en financiële risico's c.q. tekorten met zich mee.

Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Ontwikkelingen

We constateren dat de opzet van het huidige fonds onvoldoende aansluit bij de behoefte in de markt. Er vindt overleg plaats tussen provincie en SGE over de doorontwikkeling van het fonds. Daarbij is er o.a. aandacht voor gewijzigde inhoudelijke criteria van het fonds en is de ambitie om tot een vereenvoudiging van de governance te komen. Naar verwachting wordt hierover in het tweede kwartaal van 2020 definitief besloten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het aanbod van bestaande bedrijventerreinen sluit niet altijd aan op de behoeften van ondernemers en bedrijven. De regio heeft daarom samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe innovatieve ruimtelijke ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen en stimuleert regionale ketenversterking en werkgelegenheid.

Risico's

Slechts één aanvraag leidde tot het verstrekken van een revolverende lening. Hierdoor behaalt het fonds haar doelstellingen niet (geheel). De doorontwikkeling van het fonds, met aangepaste doelstellingen en financieringsbeleid, moet hierin verandering brengen.

Vanwege de coronacrisis is het onduidelijk of voldoende voortgang geboekt kan worden om tot besluitvorming te komen in het POHO economie SGE tijdens het tweede kwartaal van 2020.

Stichting Brainport Smart District

Stichting Brainport Smart District

Ontwikkelingen

De Stichting Brainport Smart District is in 2018 opgericht om van het Noordelijk deel van Brandevoort (ten noorden van het spoor) de slimste woonwijk te maken. De Stichting heeft in 2019 verder vorm gekregen door de oprichting van een stichtingsbestuur, Q-team en bezetting van het programmabureau. Het kwaliteitsboek (q-book) is in concept opgeleverd en 2 business challenges hebben plaatsgevonden. Die concreet heeft geleid tot een 30-tal initiatieven om de wijk vorm te geven. In het kader van de ruimtelijk ordening is gestart met het slimme bestemmingsplan en de voorbereidingen voor 500 tijdelijke woningen. Tot slot is voor het project Digibeter, de ontwikkelingen van een Digital Twin, een subsidie ontvangen van € 490.000.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door onder andere marktfalen en regelgeving komen de benodigde ontwikkelingen echter onvoldoende op gang. Het BSD gaat een podium bieden om de oplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zo als voorbeeld te dienen voor de rest van de wereld.

Risico's

Het Brainport Smart District moet zichzelf nog bewijzen. De eerste bedrijven hebben zich aangemeld en de eerste subsidies zijn binnengehaald. Maar om de totale wijk te ontwikkelen zijn meer financiële middelen nodig. Daarbij speelt altijd de afweging tussen kosten en innovatieve waarde: de wijk haalt alleen de bedrijven en subsidies binnen als het voorop loopt in de ontwikkelingen, maar om voorop te lopen in de ontwikkelingen zijn diezelfde bedrijven en subsidies hard nodig.

Vereniging KIC Urban Mobility

Vereniging KIC Urban Mobility

Ontwikkelingen

De gemeente Helmond maakte deel uit van en vervulde de voorzittersrol van het Mobilus consortium, bestaande uit 48 partners (13 steden, 17 industriële partners en 18 universiteiten en onderzoeksinstellingen), dat na twee jaar voorbereiding eind 2018 door het European Institute of Innovation and Technology (EIT) is gekozen tot Knowledge Innovation Community (KIC) EIT Urban Mobility.

Na de toewijzing tot KIC EIT Urban Mobility heeft het consortium een startsubsidie verkregen van € 4 miljoen voor het opzetten van de operationele en juridische structuur gedurende het jaar 2019. Deze

opstart wordt geleid door een interim Management Team waarin de gemeente Helmond is vertegenwoordigd. Vanaf 2020 is EIT Urban Mobility operationeel.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Helmond, de Brainportregio en Europa staan voor grote opgaven als het gaat om duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en mobiliteit. Het gaat hier om complexe en integrale opgaven. Samenwerking met andere triple helix partners, onder wie -op lokaal niveau- Eindhoven, Amsterdam en de TuE, biedt ons de mogelijkheid om onze stedelijke opgaven te realiseren. We krijgen toegang tot een groot netwerk van bedrijven en kennispartners die allen een vergelijkbare opgave hebben.

Middels deelname binnen het EIT Urban Mobility en de vestiging van een co-locatie op de Automotive Campus kan de gemeente Helmond zich tevens duidelijk positioneren als innovatiecentrum en living-lab (onder ander in Brainport Smart District) op het gebied van Smart en Green Mobility. Deelname past in dat kader goed binnen de strategische agenda van de gemeente Helmond. Daarbij kan de smart mobility sector in de regio eveneens worden versterkt. Dit alles wordt mogelijk gemaakt middels de beschikbaarheid van een meerjarige subsidie stroom voor innovatie- activiteiten op het gebied van mobiliteit.

Risico's

Het betreft de toetreding tot en deelname aan een buitenlandse entiteit, een vereniging met vestigingsplaats in Barcelona Spanje). Intern is er geen concrete kennis van het Catalaanse en Spaanse recht aanwezig. Dit zou in de toekomst voor problemen kunnen zorgen, te meer nu ook de rechter in Barcelona bevoegd is om over eventuele geschillen te oordelen. Hoewel risico's in dit kader niet geheel zijn uitgesloten, zijn de statuten en reglementen door deskundige externe partijen opgesteld. Daarnaast zijn deze documenten in gezamenlijkheid beoordeeld door juristen van de betrokken Nederlandse steden (Helmond, Eindhoven en Amsterdam). De risico's worden om deze reden aanvaardbaar geacht. Hoe dan ook is deelname een dwingende voorwaarde om in aanmerking te komen voor EIT-middelen.

5.6.3 Financieel en bestuurlijk belang

Op de volgende pagina is in tabelvorm uiteengezet:

- In welke verbonden partijen de gemeente Helmond participeert;
- De vestigingsplaats van de verbonden partij;
- Tot welk type rechtsvorm de verbonden partij behoort;
- Op welke wijze de gemeente een financieel belang heeft in de verbonden partij;
- Op welke wijze de gemeente een bestuurlijk belang heeft in de verbonden partij;
- Het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat van de laatst besloten jaarrekening en huidige begroting;
- Aan welk programma de verbonden partij een bijdrage levert. In het desbetreffende programma zijn de beleidsresultaten van de verbonden partij beschreven.

(Bedragen x € 1.000)

(x € 1000)	Vestigingsplaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2019	Vreemd vermogen 31-12-2019	Resultaat 2019	Eigen vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 31-12-2018	Resultaat 2018	Programma- onderdeel
Gemeenschappelijke regeling											
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	1.282 inwonersbijdrage	Lid DB, AB	E. Blanksma, G. v.d. Waardenburg	4.781	18.050	1.039	3.275	17.413	1.005	Pr.5,7, 8,10,11,13
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	Eindhoven	822 bijdrage in exploitatie	Lid AB	G. v.d. Waardenburg	1.514	3.437	915	1.515	4.254	-	Pr.12
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Eindhoven	4.379 gemeentelijke bijdrage	Lid AB	E. Blanksma	6.240	39.485	647	6.618	42.790	773	Pr. 1
GGD Brabant Zuidoost	Eindhoven	1.520 inwonersbijdrage	Lid AB	C. Dortmans	2.651	14.879	213	2.846	12.673	-17	Pr. 2 & 3
Reiniging Blink	Helmond	6.175 bijdrage in exploitatie	Lid AB, lid DB	G. v.d. Waardenburg	-	-	-	-	-	-	Pr. 12
Senzer	Helmond	72.832 bijdrage in exploitatie	lid DB - voorzitter	E. de Vries	20.360	14.879	73	19.960	16.565	4.488	Pr. 2
Vennootschappen en coöperaties											
Brainport Development NV	Eindhoven	328 aandelen x 453,78 = 148k	Stemrecht in AvA en bestuurslid	E. Blanksma	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	3.222	3.177	35	Pr. 7
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding	Helmond	38% geplaatst aandelenkapitaal	Aandeelhouder		n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	-509	2.079	-128	Pr. 7
RAI Automotive NL BV	Helmond	18k Lidmaatschap	Lid RvB		n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 7
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	52.650 aandelen x €2,50	Stemrecht in AvA	S. v.d. Brug	4.724.000	144.802.000	163.000	4.654.000	132.518.000	337.000	Pr.13
Enexis Holding NV	Den Bosch	23.177 aandelen x €1,-	Stemrecht in AvA	S. v.d. Brug	3.902.000	4.146.000	210.000	4.024.000	3.691.000	243.000	Pr.13
Vordering op Enexis BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	16	9	-7	9	356.324	-11	Pr.13
CBL Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	137	5	-12	147	22	-10	Pr.13
Verkoop Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	112	16	-41	151	30	-39	Pr.13
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	1.605	455	-15	1.620	23	-15	Pr.13
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	746	84	-294	870	45	-124	Pr.13
Glasvezel Helmond B.V.	Helmond	50% aandelen: 6.250	Lid RvC, stemrecht in AVA	S. v.d. Brug	12.372	1.045	-269	12.660	14	-332	Pr.13
Stichtingen en verenigingen											
Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond	bijdrage in exploitatie 71	Lid AB/DB	H. van Dijk	35	195	75	58	57	-22	Pr. 4
Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE	Eindhoven	877k in vorm van subsidie	5 stemmen in stichtingsbestuur	S. v.d. Brug	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	500	24	-126	Pr. 7
Stichting Automotive Campus	Helmond	bijdrage in exploitatie 725	vertegenwoordigd in RvT		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
Vereniging KIC EIT Urban Mobility	Barcelona	bijdrage in exploitatie 50	Lid van vereniging		n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 10
Stichting Brainport Smart District	Helmond	735 Voorfinanciering	Lid DB	C. Dortmans	0	100	0	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 8

5.6.4 Organisatie met een bestuurlijk, maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De “Notitie verbonden partijen” (Commissie BBV; oktober 2016) spreekt van een “regeling zonder meer”. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie “financieel belang”.

De commissie BBV geeft als aanbeveling om wanneer sprake is van een structurele bekostiging in overwegende mate en een bestuurlijk belang, deze organisaties toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Doorgaans is de gemeente een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten te voldoen. Een van de partners in de regeling treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Indien de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma's of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiek rechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een “regeling zonder meer”. Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de regeling vertegenwoordigd zijn.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

Overeenkomstig BBV artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. In aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, zijn in 2019 beleidsdoelen gerealiseerd mede door samenwerking in de volgende samenwerkingsverbanden:

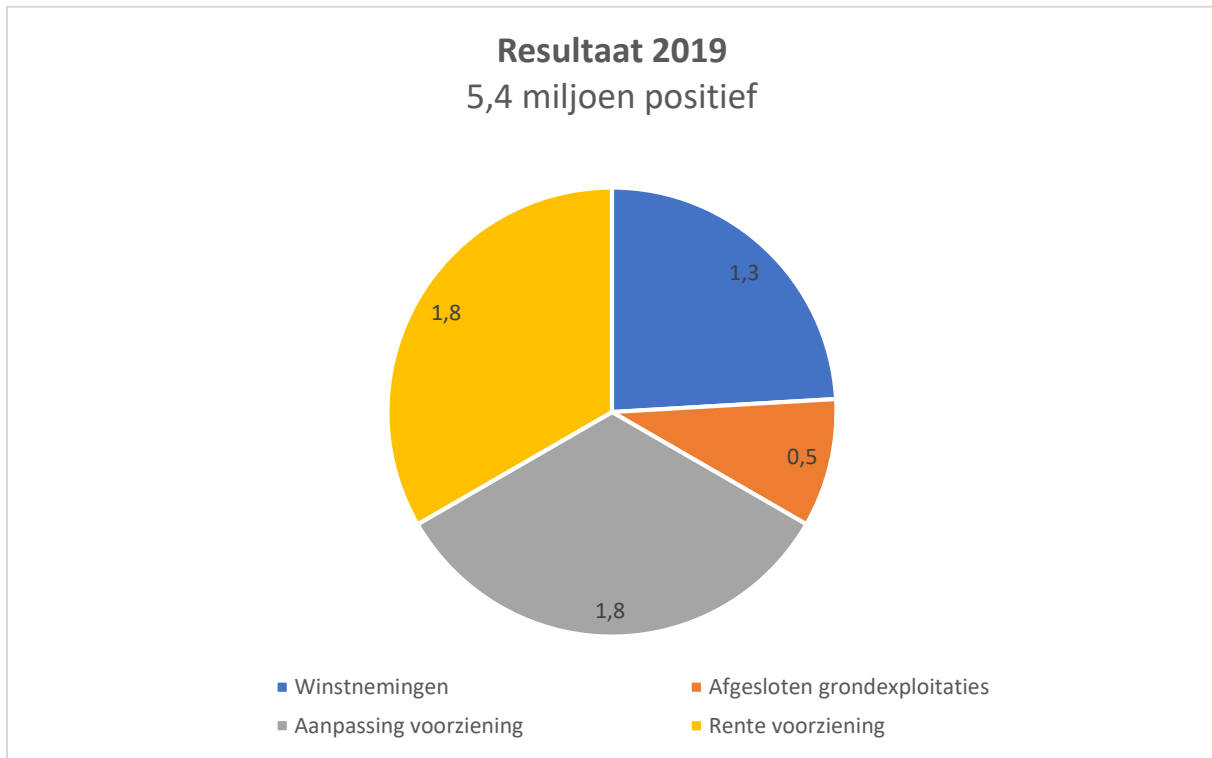
1. Peelland Interventieteam (PIT)
2. Taskforce Brabant Zeeland
3. 21voordejeugd in Zuidoost-Brabant
4. Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)
5. BrabantStad
6. Samenwerking Campusgemeenten (C4)
7. Innovatiehuis De Peel
8. Inter Gemeentelijke Afstemming de Peel
9. G40 netwerk van middelgrote steden
10. VNG Vereniging van Nederlandse Gemeenten

5.7 Grondbeleid

Deze paragraaf gaat in op de visie, de uitvoering, de resultaten en risico's van het grondbeleid. De bedragen in deze paragraaf zijn in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven. We beginnen met een toelichting op het resultaat dat in 2019 genomen kan worden op de grondexploitatie.

Resultaat 2019

Winstneming

BBV schrijft de POC-methode (percentage of completion) voor. Dit betekent dat naar rato van voortgang (tussentijdse) winst genomen wordt. In 2019 namen we voor een aantal grondexploitaties een tussentijdse winst van in totaal € 1,3 miljoen. In 2019 sloten we twee grondexploitaties af (Professor Rommelaan en Groene loper Boskavels), waarbij we € 0,5 miljoen eindwinst namen. De totale winstneming in 2019 bedroeg dus € 1,8 miljoen.

Aanpassing en rente voorziening verliesgevende grondexploitaties

De verwachte eindresultaten op verliesgevende grondexploitaties zijn in 2019 positiever dan in 2018. Dit betekent dat de voorziening naar beneden kan worden bijgesteld met € 1,8 miljoen. Daarnaast wordt jaarlijks de rente over de stand van de voorziening per 1 januari meegenomen in het resultaat. Ook dit is een bedrag van € 1,8 miljoen.

Totaal resultaat 2019

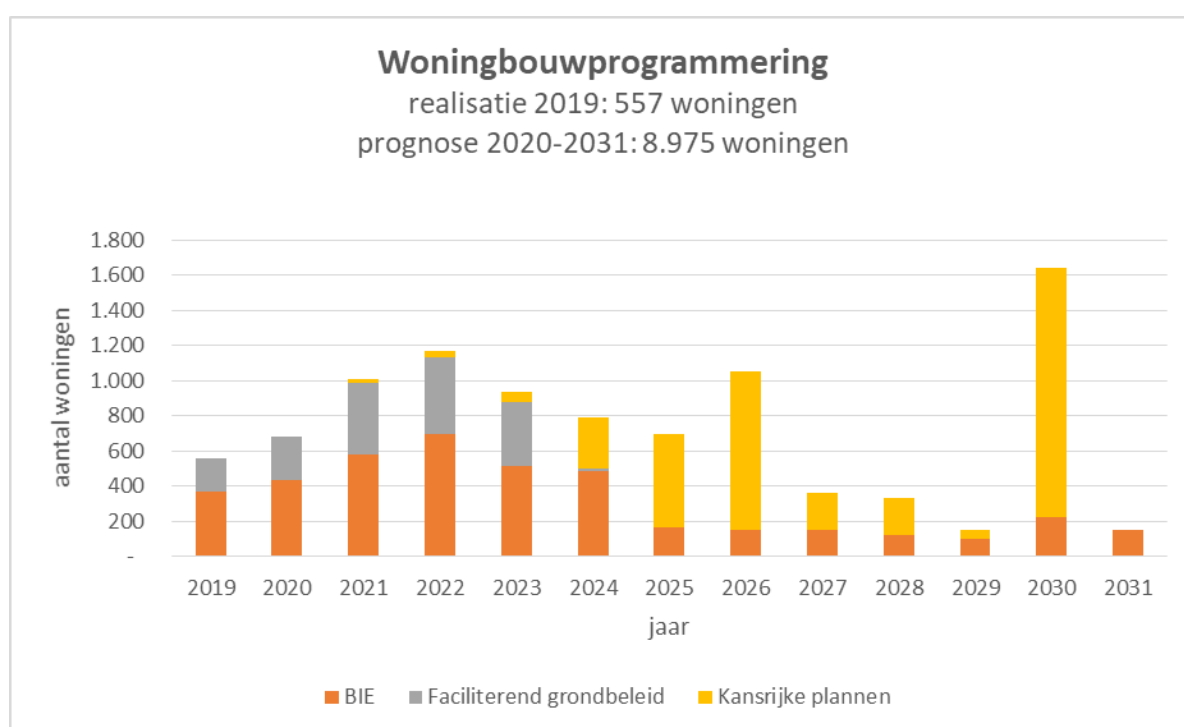
Het totale resultaat dat in 2019 tussentijds genomen kan worden op de grondexploitatie is daarmee € 5,4 miljoen. Dit bedrag komt ten gunste van de reserve grondbedrijf.

Visie

De visie op het grondbeleid ligt vast in de Nota Grondbeleid 2017-2020. In 2020 starten we met de actualisatie van deze nota. De koers van het Helmondse grondbeleid is dat de gemeente bij voorkeur facilitair grondbeleid voert, waarbij zij actief grondbeleid voortzet om de actieve grondexploitaties⁴ (hierna grondexploitaties of afgekort BIE) af te ronden.

Uitvoering

De gemeente zet haar grondbeleid als middel in om bestuurlijke ambities en beleidsdoelstellingen op het gebied van o.a. wonen, economie en duurzaamheid te realiseren. Eind 2019 betreffen dit 27 grondexploitaties en 21 ruimtelijke ontwikkelingen, waar de gemeente faciliteert. Hierdoor zijn in 2019 557 woningen gerealiseerd en komen er de komende 12 jaar 8.975 woningen bij. Voor bedrijventerreinen geldt dat in 2019 2,6 ha bedrijventerrein is toegevoegd en de komende jaren nog 36,5 ha te verkopen is.

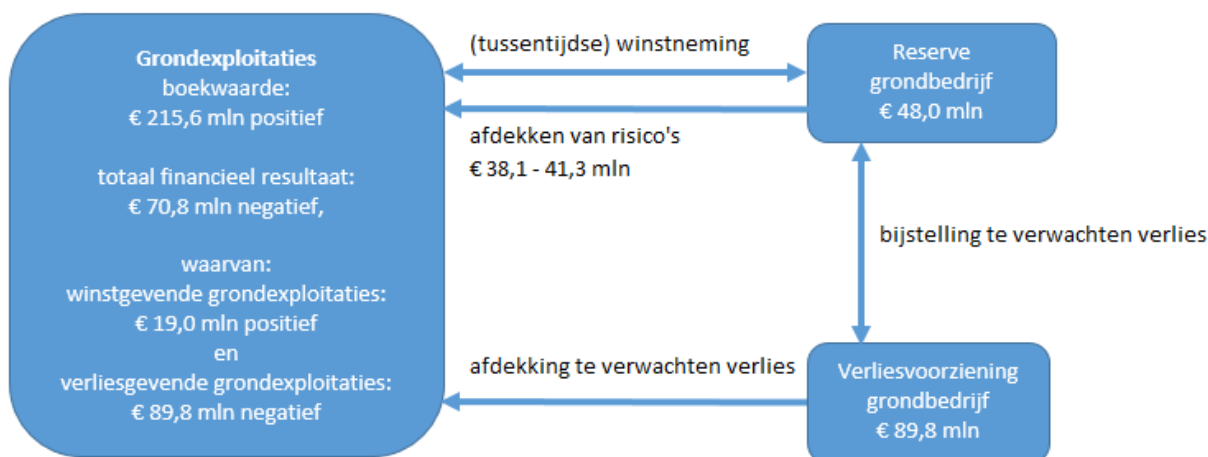

Grondexploitaties

Jaarlijks actualiseert het college de grondexploitaties en de risicoanalyse. Het college rapporteert hierover in de paragraaf grondbeleid. Grote afwijkingen legt het college aan de raad voor, zodra deze spelen.

Het geheel van alle grondexploitaties met de reserve en voorziening, die daarmee samenhangen, noemen we samen het grondbedrijf. Het hierna volgende figuur laat de financiële stromen binnen het grondbedrijf zien.

⁴ De BBV noemt grondexploitaties, waar de gemeente actief grondbeleid voert, bouwgrond in exploitatie of afgekort BIE.

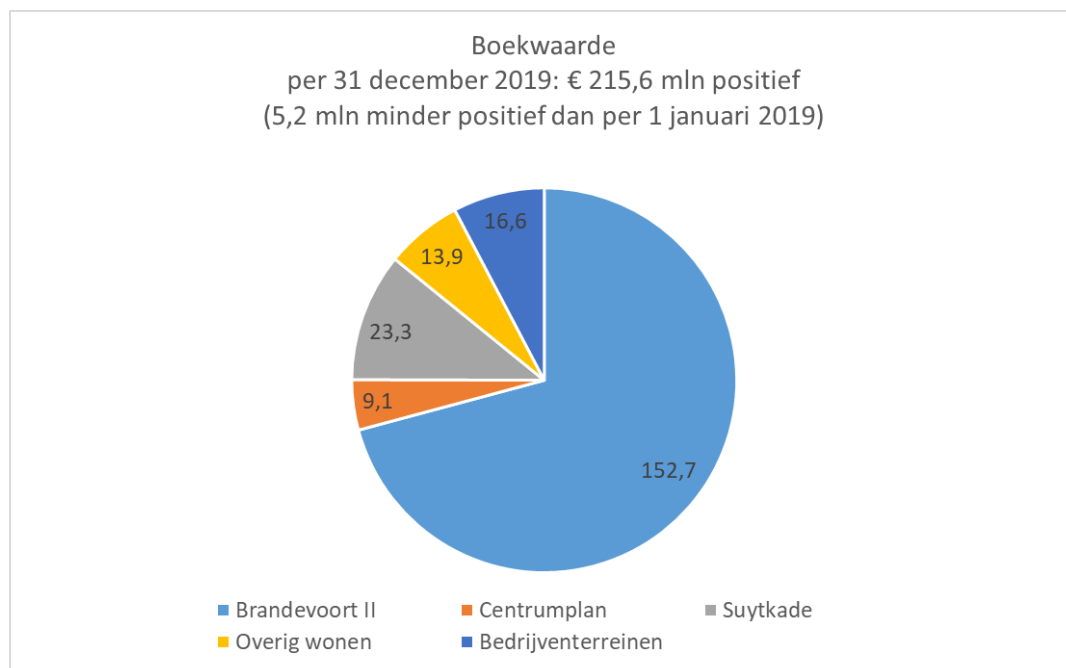
Parameters

Bij de actualisatie van de grondexploitatie zijn de volgende parameters gebruikt:

Parameter		
Kosten	2,0%	behalve openbare werken 3,0% in 2020
Opbrengsten	1,5%	in de periode 2021 t/m 2029 ⁵

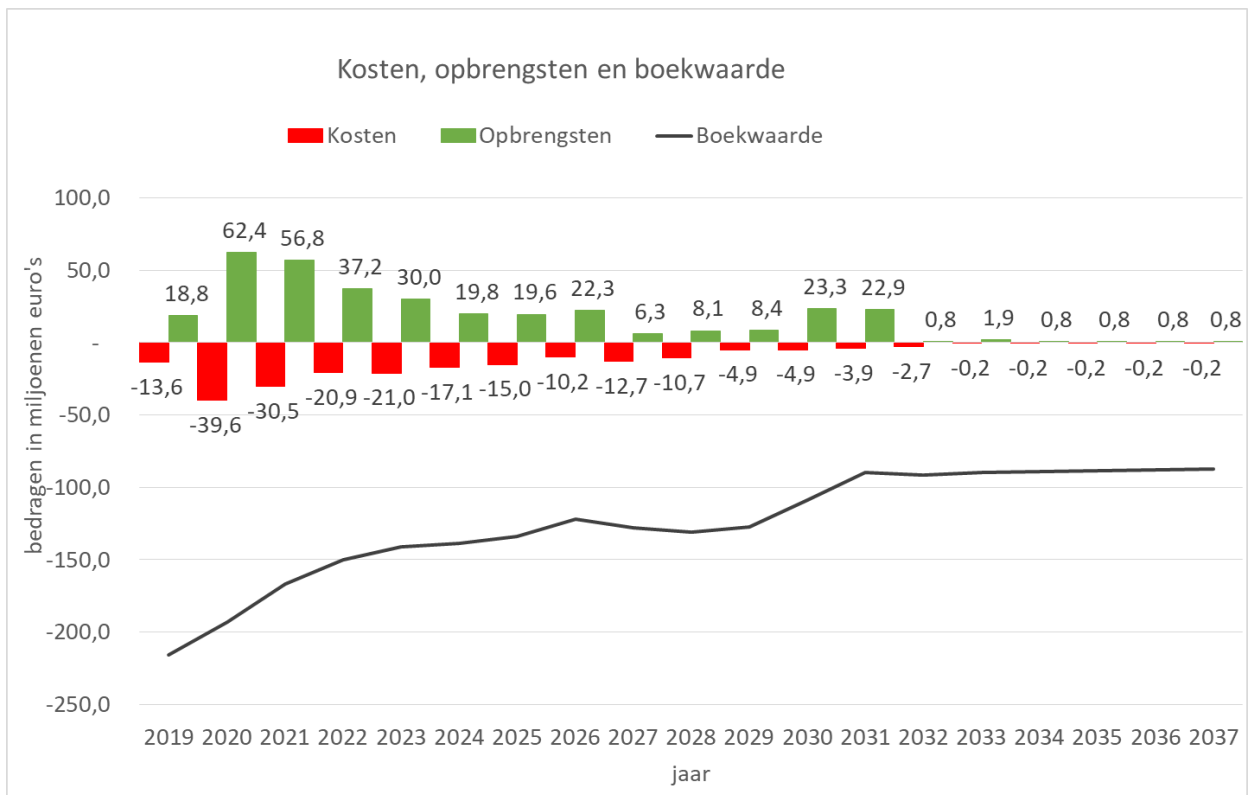
Boekwaarde

De grondexploitatie van het Helmondse grondbedrijf hebben eind 2019 een boekwaarde van € 215,6 miljoen positief. In 2019 nam de boekwaarde met 5,1 miljoen af (minder positief). De boekwaarde is het totaal van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten op een bepaald moment. Als de boekwaarde positief is dan zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten. Andersom als de boekwaarde negatief is dan zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde kosten.

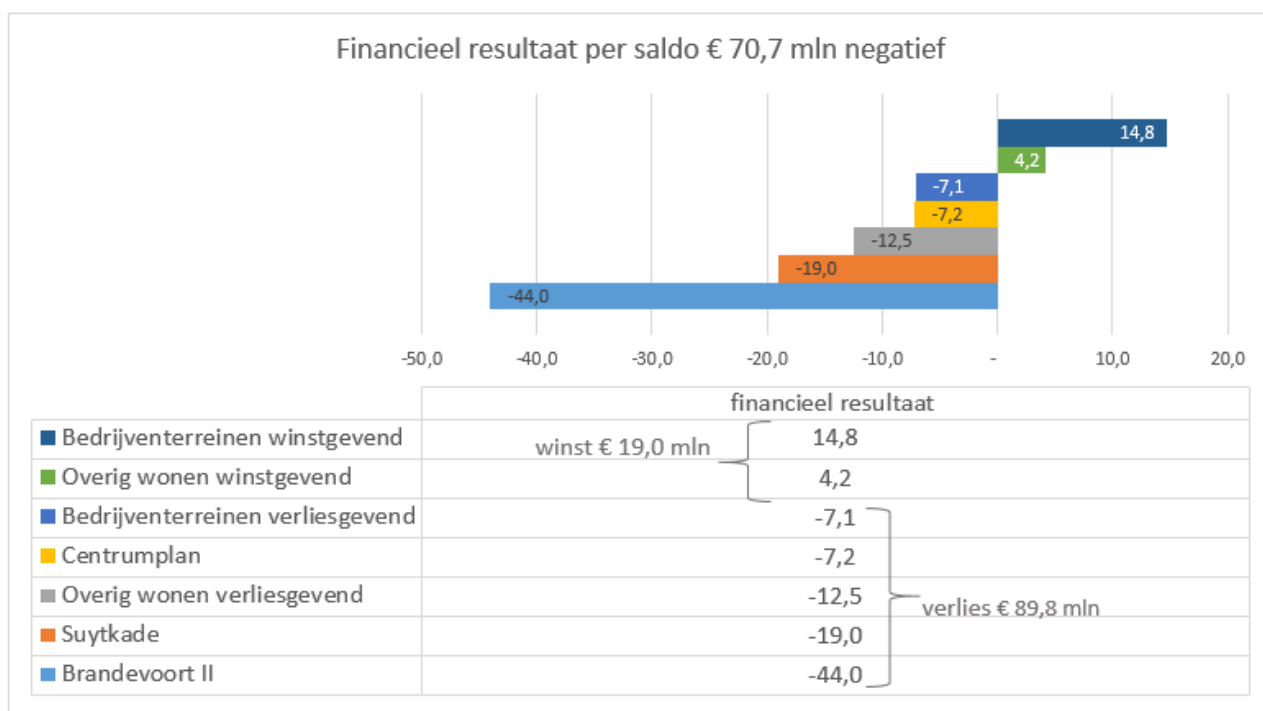
⁵ De grondexploitatie bevatten de grondprijs 2020 conform de grondprijzenbrief, daarom is indexering in 2020 niet nodig. In de grondexploitatie waar de looptijd langer dan tien jaar is, indexeren we vanuit voorzichtigheid conform de BBV na tien jaar niet meer; dit betreft Brandevoort II en Automotive campus.

Bij gebiedsontwikkelingen gaat de kost voor de baat uit. Dit wil zeggen dat voorinvesteringen in het gebied nodig zijn, voordat opbrengsten door gronduitgifte gerealiseerd worden. Onderstaande figuur laat de prognose zien van kosten, opbrengsten en het verloop van de boekwaarde van alle grondexploitaties.

Financieel resultaat

Het financieel resultaat van het grondbedrijf is het totaal van het financieel resultaat van de grondexploitaties. Het financieel resultaat kan op verschillende manieren gepresenteerd worden. Het detailoverzicht dat later in deze paragraaf volgt, geeft een overzicht van het financieel resultaat per grondexploitatie (zowel de netto contante waarde als de eindwaarde met het verwachte laatste jaar van de grondexploitatie). De hierna volgende figuur laat zien dat de projectenportefeuille van het grondbedrijf per 1 januari 2020 een netto contante waarde heeft van € 70,7 miljoen negatief. Voor de grondexploitaties met een positief financieel resultaat verwachten we een winst van € 19,0 miljoen en voor de grondexploitaties met een verlies van € 89,8 miljoen. Het te verwachten verlies van € 89,8 miljoen is afgedekt met de verliesvoorziening grondbedrijf.

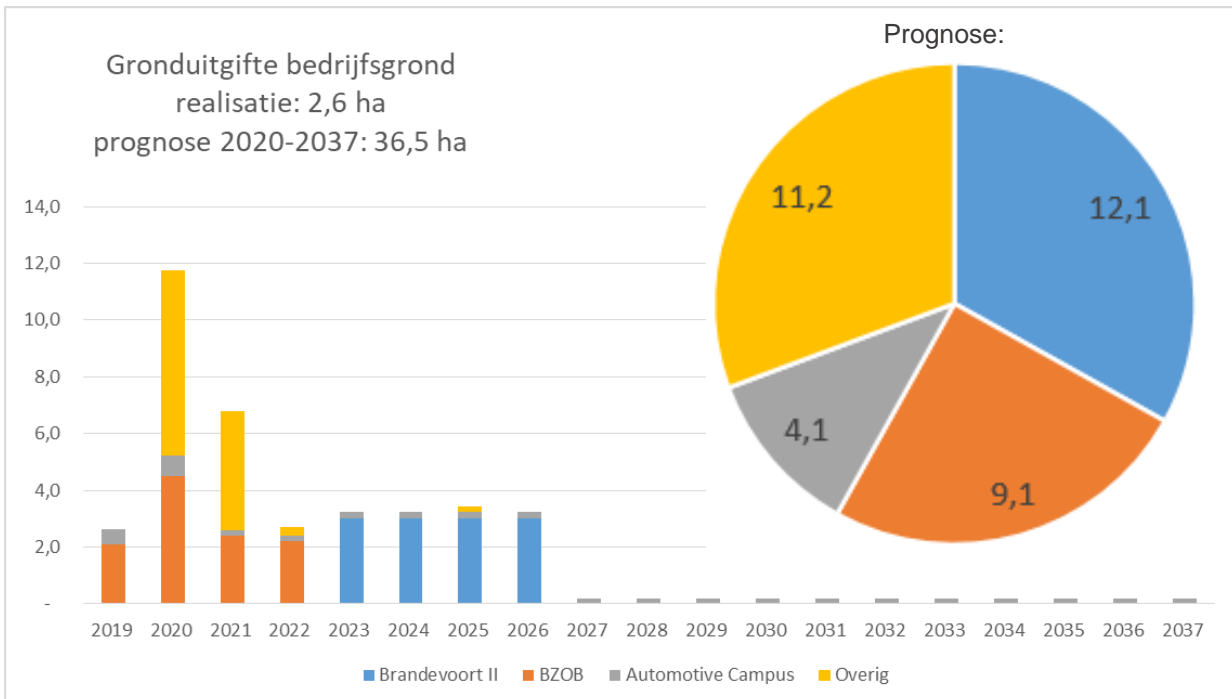
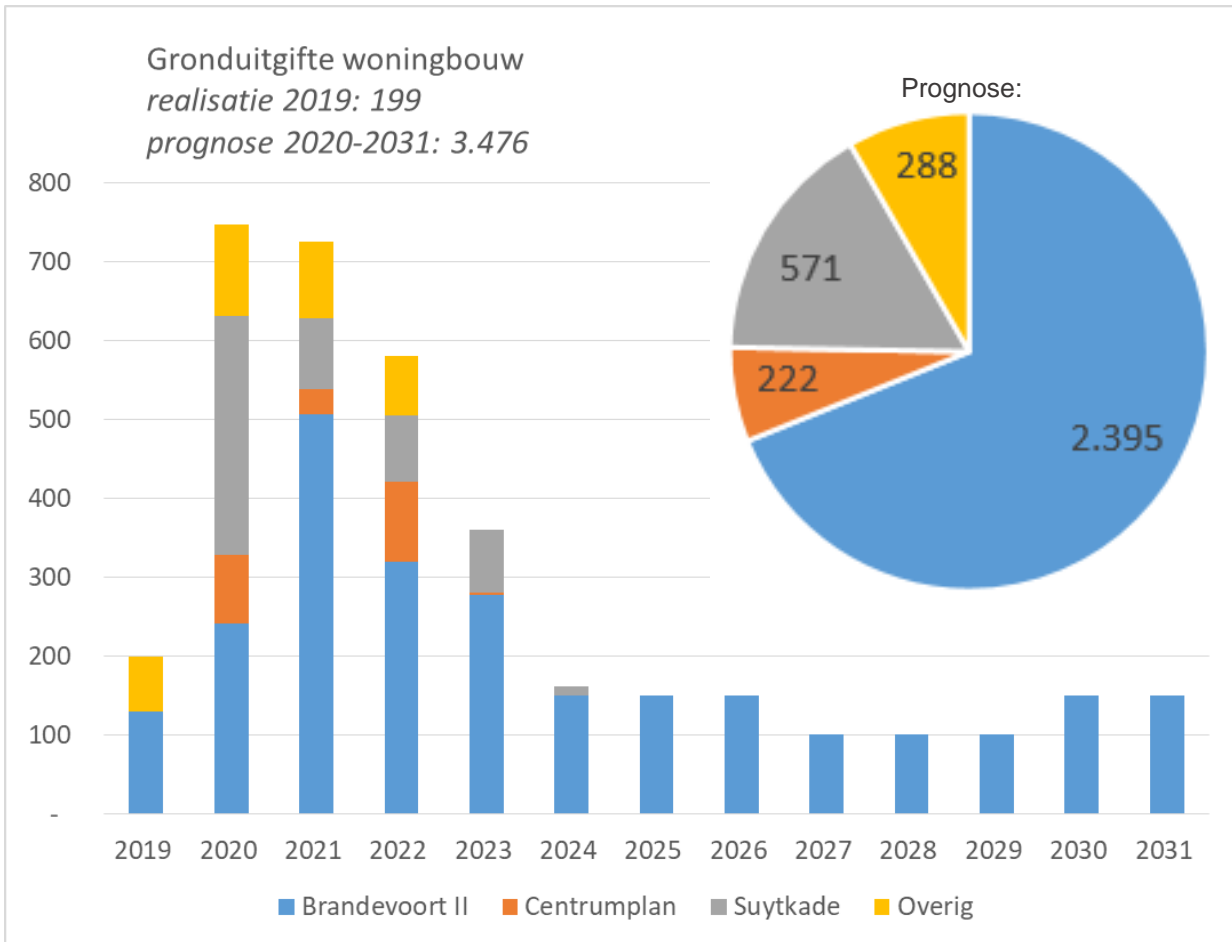
Gronduitgifte

In 2019 verkochten we bouwgrond voor 199 woningen⁶ en 2,6 ha bedrijfsgrond. In totaal is in 2019 voor ruim € 18 miljoen bouwgrond verkocht. Dit is € 22 miljoen minder dan op grond van de vorige herziening bij de jaarrekening 2018 werd gedacht. Het realisatiepercentage is daarmee 45%. De grondverkopen voor de grondexploitaties Brandevoort II, Stiphout Zuid en School Paardenbloem zijn nagenoeg zoals verwacht. De grondverkopen van de andere grondexploitaties lopen achter en daarom verschuift de verwachte einddatum in de tijd. De verwachte piek in de grondverkopen schuift hiermee door naar de komende jaren. Hieronder lichten we de voornaamste vertragingen toe.

Grondexploitatie	Toelichting
Heiakker Brouwhuis	De bouw van het appartementencomplex start begin 2022
Centrumplan	De woningcorporatie heeft voor de ontwikkeling van de Zuidrand van De Waart meer tijd nodig
Mierlo Hout 3^e fase	Het bouwplan start in 2020 en wordt in 2021 opgeleverd
Mierloseweg 210 t/m 213	Op dit moment geen concrete ontwikkeling
OMO scholen	Nog 3 grote particuliere kavels waarvan de laatste in 2021 is gepland
Suytkade	Het tempo wordt bepaald door de te ontgraven grond van de waterburchten die nodig is om het stedelijk blok op niveau te brengen en de sanering van die gronden. Dit vergt meer tijd dan was voorzien
Brandevoort II	Vertraging met 2 jaar door toevoeging van tijdelijke woningen

⁶ Het jaar van gronduitgifte en oplevering van de woning is vaak niet gelijk. De voorbereidings- en bouwtijd betreft meestal meerdere kalenderjaren.

De prognoses van de grondverkoppen met fasering voor de komende jaren staan hieronder.

Grondexploitatie in detail

Hieronder volgt per grondexploitatie informatie over de boekwaarde, het financieel resultaat (eindwaarde en netto contante waarde) en einddatum. De drie grondexploitatie met de grootste afwijking worden kort toegelicht.

Complex	2018						2019						Verschil 2018 en 2019			
	Boekwaarde		Eindwaarde		Contante waarde		Boekwaarde		Eindwaarde		Contante waarde		Eindwaarde		Contante waarde	
	ultimo 2018	Verwachte einddatum 1 januari	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies	ultimo 2019	Verwachte einddatum 1 januari	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies
Woongebieden																
Brandevoort	-1.782	2022	2.843	-	2.679	-	-1.453	2023	2.693	-	2.538	-	-150	-	-141	-
Brandevoort II	157.053	2031	-	58.074	-	45.791	152.720	2033	-	56.914	-	43.996	-	-1.160	-	-1.795
Geldropseweg 2011	547	2020	140	-	137	-	551	2021	128	-	125	-	-12	-	-12	-
Haagstraat 2e	-228	2021	140	-	134	-	-219	2021	137	-	135	-	-3	-	1	-
Heiakker Brouw huis	4.191	2021	-	1.665	-	1.600	2.932	2023	-	1.738	-	1.638	-	73	-	38
Houtse Akker	-665	2020	625	-	612	-	-602	2022	622	-	597	-	-3	-	-15	-
Professor Rommelaan	-76	2020	61	-	60	-	-	-	-	-	-	-	-61	-	-60	-
School Paardenbloem	757	2021	-	192	-	184	-184	2021	-	29	-	28	-	-163	-	-156
Stiphout Zuid	-1.664	2021	687	-	660	-	-2.119	2021	822	-	805	-	135	-	145	-
	158.133		4.495	59.930	4.283	47.575	151.627		4.401	58.680	4.201	45.662	-94	-1.250	-82	-1.913
Saneringsgebieden																
Cacaofabriek eo	2.137	2021	-	1.298	-	1.247	2.167	2022	-	1.321	-	1.269	-	23	-	22
Centrum	8.601	2022	-	9.763	-	9.200	9.113	2025	-	7.939	-	7.191	-	-1.824	-	-2.009
Goorloopzone Noord	4.260	2022	-	2.403	-	2.265	4.393	2023	-	2.738	-	2.580	-	335	-	315
Groene Loper Boskavels	-637	2020	310	-	304	-	-	-	-	-	-	-	-310	-	-304	-
Mahoniehoutstraat Bibliotheek	246	2020	-	283	-	277	282	2021	-	282	-	276	-	-1	-	-1
Mierlo Hout 3e fase slegestr	3.442	2021	-	2.784	-	2.676	3.633	2022	-	3.208	-	3.084	-	424	-	408
Mierloseweg 210 tm 232	1.680	2020	-	970	-	951	1.707	2023	-	998	-	940	-	28	-	-11
OMO-scholen	999	2020	-	648	-	635	1.103	2022	-	748	-	719	-	100	-	84
Peinen Heistraat	1.478	2022	-	2.370	-	2.234	1.625	2022	-	2.048	-	1.968	-	-322	-	-266
Suytkade	22.441	2023	-	19.115	-	17.659	23.336	2026	-	21.426	-	19.025	-	2.311	-	1.366
	44.648		310	39.634	304	37.144	47.360		-	40.707	-	37.052	-310	1.073	-304	-92
Industriegebieden																
Automotive Campus	4.019	2038	-	3.975	-	2.729	4.837	2038	-	3.899	-	2.730	-	-76	-	1
Bedrijvenpark Schooten	1.042	2022	415	-	391	-	834	2022	708	-	681	-	293	-	290	-
BZOB	2.005	2025	8.501	-	7.549	-	-55	2025	7.569	-	6.856	-	-932	-	-693	-
Ehad Engelseweg	4.717	2021	-	2.014	-	1.936	4.830	2021	-	1.959	-	1.920	-	-55	-	-16
De Weijer Oost	1.829	2022	1.245	-	1.173	-	1.847	2022	1.270	-	1.221	-	25	-	48	-
Rietbeemd	1.939	2026	-	1.057	-	920	1.958	2026	-	1.205	-	1.070	-	148	-	150
Rijpberg bedrijventerrein	-148	2022	1.129	-	1.064	-	-274	2022	895	-	860	-	-234	-	-204	-
Spiro Churhillaan Franke	3.287	2022	-	1.397	-	1.316	3.336	2022	-	1.404	-	1.350	-	7	-	34
Zuid HII	-658	2026	1.918	-	1.669	-	-673	2026	1.978	-	1.756	-	60	-	87	-
	18.032		13.208	8.444	11.847	6.902	16.642		12.421	8.467	11.374	7.070	-787	23	-473	168
Overige gebieden																
Restexploitatie	-24	2022	3.638	-	3.428	-	-	2023	3.636	-	3.426	-	-2	-	-2	-
	-24		3.638	-	3.428	-	-		3.636	-	3.426	-	-2	-	-2	-
Totaal BIE	220.788		21.650	108.008	19.861	91.621	215.628		20.458	107.853	19.001	89.784	-1.192	-155	-860	-1.837
							mutatie boekwaarde									-5.160
																mutatie voorziening
																-1.837

Brandevoort II voortgang BSD

In 2019 is gestart met het maken van een verwervingsplan en het bestemmingsplan en is een Quality book opgesteld. Nieuwe onderzoeken en richtlijnen m.b.t. hoogspanning hebben ertoe geleid dat de kaververkoop gelegen nabij de hoogspanning tijdelijk stil gelegd is. Uiteindelijk zijn een aantal kavels met voldoende afstand tot de hoogspanning toch nog in 2019 in de verkoop gegaan. In het kader van de Woondeal met de provincie is verder onderzocht waar de 500 tijdelijke woningen in Brandevoort II een plek kunnen krijgen.

Centrum

De planopzet voor het Burgemeester Geukersplan is aangepast naar een appartementencomplex en een horecapaviljoen. De grondopbrengsten van dit plan zijn hoger dan van het oude plan en daarnaast zijn de kosten voor bodemsanering en de aanleg van het openbare gebied lager, waarbij de kosten voor de aanleg van het park via een investeringskrediet lopen en geen onderdeel zijn van de grondexploitatie.

Voor de ontwikkeling van het oude postkantoor is onlangs een nieuw schetsontwerp ingediend. De wijk de Waart pakt de gemeente samen met woningcorporatie Woonpartners op, waarbij Woonpartners de regie voert.

Suytkade

Het verlies op Suytkade verslechtert, doordat de verwachte kosten voor de sanering en openbare werken naar boven zijn bijgesteld.

Risico's

Het voeren van grondexploitaties brengt risico's met zich mee. De paragraaf weerstandsvermogen bevat een toelichting op de risicoanalyse.

Facilitair grondbeleid

De gemeente faciliteert ontwikkelingen van private ontwikkelaars als deze bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn de woningbouwprojecten Oranjekade, Weverspoort en Oostende.

Gemeenten zijn verplicht hun kosten te verhalen en doen dit bij voorkeur met een anterieure overeenkomst. De private ontwikkelaar vergoedt de gemeente de kosten die zij maakt om de ontwikkeling mogelijk te maken. Denk hierbij aan ambtelijke inzet (plankosten) en aanpassingen in het openbaar gebied. Veelal bevat de anterieure overeenkomst een vast bedrag voor het kostenverhaal. Het is vervolgens aan de gemeente om de kosten binnen dit budget te houden; meestal lukt dit, soms valt het mee, soms valt het tegen. Onderstaande tabel laat zien hoe het kostenverhaal in 2019 was.

Facilitair grondbeleid	Financieel resultaat	
Afgesloten projecten in 2019	€ 34.000	voordeel
Verwachte budgetoverschrijding lopende projecten	€ 19.000	nadeel
Vorbereidingskosten 2019, waarvan de dekking nog niet geborgd is met een anterieure overeenkomst	€ 42.000	nadeel
Totaal resultaat 2019	€ 27.000	nadeel

Jaarrekening

6 Overzicht baten en lasten

6.1 Overzicht van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Programma		Primitieve begroting 2019		Begroting na wijzingen 2019		Rekening 2019		Saldo	V/N
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten		
01	Veiligheid en handhaving	536	7.627	1.055	7.113	1.108	6.636	529	V
02	Werk en inkomen	41.247	80.196	39.406	80.741	38.538	78.997	875	V
03	Zorg en welzijn	3.533	40.984	3.295	59.585	3.301	59.210	381	V
04	Jeugd en onderwijs	4.423	58.782	6.074	53.120	6.417	53.591	-128	N
05	Cultuur, toerisme en recreatie	2.694	12.371	2.684	12.658	3.426	13.245	155	V
06	Sport en bewegen	736	6.177	736	6.720	798	6.256	526	V
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	256	3.997	481	5.808	418	3.733	2.012	V
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	69.212	72.601	70.116	76.162	28.461	23.428	11.080	V
09	Stedelijke vernieuwing	264	4.571	264	7.530	207	7.556	-83	N
10	Verkeer en mobiliteit		2.874	4.946	7.404	2.160	3.678	940	V
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	3.793	16.609	3.854	17.194	4.007	17.847	-500	N
12	Milieu	22.489	20.016	22.461	20.378	20.753	18.973	-304	N
13	Bestuur en organisatie	1.379	12.047	1.315	10.662	1.949	12.738	-1.442	N
Totaal saldo baten en lasten		150.563	338.851	156.689	365.075	111.544	305.889	14.042	N
HP910	Organisatie algemeen		1.845		3.068	21	487	2.602	V
HP940	Post Onvoorzien		500		250			250	V
HP944	Overige financiële middelen	7.316	1.125	6.917	1.125	8.549	1.846	911	V
HP950	Onroerend zaak belasting	22.081	416	22.081	429	21.836	442	-258	N
HP960	Overige belastingen	957	709	957	709	1.159	814	97	V
HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	185.032	5.495	189.379	967	190.351		1.940	V
HP991	Overhead	982	32.237	754	33.916	887	38.893	-4.844	N
HP992	Doorbelasting overhead		-3.605		-3.692		-3.470	-222	N
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		216.369	38.722	220.088	36.771	222.803	39.012	476	N
Totaal saldo baten en lasten		366.931	377.573	376.776	401.846	334.348	344.900	14.518	V
Mutaties reserves									
01	Veiligheid en handhaving	125		244		230		-14	N
02	Werk en inkomen	1.240		1.525	152	1.125	793	-1.041	N
03	Zorg en welzijn	1.342		3.124		2.209	112	-1.026	N
04	Jeugd en onderwijs	369		2.319		2.844	402	122	V
05	Cultuur, toerisme en recreatie	436		445		437		-8	N
06	Sport en bewegen	358		393		339		-55	N
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	1.000		2.426		1.984		-442	N
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.326		2.537		1.636		-901	N
09	Stedelijke vernieuwing	809	500	5.240	525	5.074	525	-166	N
10	Verkeer en mobiliteit	215		512		200		-312	N
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	357	50	1.047	50	981	200	-215	N
12	Milieu	410	520	805	520	1.187	520	382	V

13	Bestuur en organisatie	347	108	82	108	82	275	-167	N
14	Algemene dekkingsmiddelen	3.495	9	6.651	926	7.243	948	570	V
Totaal mutaties reserves		11.829	1.187	27.351	2.281	25.572	3.775	-3.272	V
Totaal saldo baten en lasten		378.760	378.760	404.127	404.127	359.920	348.674	11.246	V

Overzicht begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

In voorgaande tabel worden de begrotingsbudgetten uit de gewijzigde begroting vergeleken met de realisatie inclusief een presentatie van de afwijkingen tussen beide grootheden. In het vervolg van deze paragraaf wordt daar waar sprake is van een overschrijding op het door de raad vastgestelde lastenniveau (exclusief mutaties reserves) een nadere analyse gegeven in het kader van de begrotingsrechtmatigheid. Deze analyse is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten uit de door de Commissie BBV gepresenteerde Kadernota Rechtmatigheid. Met het goedkeuren van de Jaarstukken worden deze overschrijdingen alsnog door de raad geautoriseerd, in het raadsbesluit is hiertoe een afzonderlijk beslispunt opgenomen.

Programma 4 Jeugd en onderwijs: kostenoverschrijding € 471.000

De kostenoverschrijding van het programma Jeugd en onderwijs wordt met name veroorzaakt door hogere kosten van gezinscoaches van € 542.000 voor het uitvoeren van de wettelijke jeugdzorgtaken (hoofdproduct 406) en de investering in een leerling volgsysteem voor voortijdige schoolverlaters van € 251.000 (hoofdproduct 681) voor de uitvoering van deze wettelijke taken. Deze kostenoverschrijding wordt niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Programma 5 Cultuur, toerisme en recreatie: kostenoverschrijding € 587.000

De kostenoverschrijding van het programma Cultuur, toerisme en recreatie wordt met name veroorzaakt door hogere kosten van het Museum van € 417.000 (hoofdproduct 510) en het Speelhuis van € 548.000 (hoofdproduct 515). Reden van deze kostenoverschrijding is dat er meer exposities en voorstellingen zijn uitgevoerd waardoor ook hogere baten van € 349.000 en € 489.000 zijn gerealiseerd. Omdat de kostenoverschrijding grotendeels gecompenseerd worden door baten worden deze niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming: kostenoverschrijding € 653.000

De kostenoverschrijding van het programma Openbare ruimte en natuurbescherming wordt met name veroorzaakt door stormschade € 175.000 en de bestrijding van de Eikenprocessierups € 135.000 (hoofdproduct 580). Gezien het incidentele karakter van deze uitgaven worden deze niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Programma 13 Bestuur en organisatie: kostenoverschrijding € 2.076.000

De kostenoverschrijding van het programma Bestuur en organisatie wordt met name veroorzaakt door de additionele storting in de voorziening wethouderspensionen van € 1,8M (hoofdproduct 003). Deze volgens het BBV verplichte storting in de voorziening wordt niet als onrechtmatig beschouwd.

Totale Algemene Dekkingsmiddelen: kostenoverschrijding € 2.241.000

De kostenoverschrijding van de algemene dekkingsmiddelen wordt met name veroorzaakt door de lagere lasten voor Organisatie algemeen (hoofdproduct 910) van € 2.581, een kostenoverschrijding van Overige financiële middelen (hoofdproduct 944) van € 721K, lagere lasten voor Algemene rijksuitkeringen gemeentefonds (hoofdproduct 970) van € 967K en hogere lasten voor overhead (hoofdproduct 991) van € 4.977K.

De lagere lasten van Organisatie algemeen wordt met name veroorzaakt door een door een verschuiving van kosten met Overhead (hoofdproduct 991). De hogere Overige financiële middelen hebben met name betrekking op rentekosten waartegenover ook hogere rentelaten worden verantwoord. De lagere uitgaven Algemene rijksuitkeringen gemeentefonds hebben betrekking op verplichtingen voortkomend uit het gemeentefonds die nog niet zijn ingezet. De kostenoverschrijding van de overhead wordt met name veroorzaakt door lagere doorbelasting naar andere programma's van € 3,8 miljoen, de afwaardering van vastgoed van € 0,5 miljoen en een overschrijding op het personeelsbudget van € 0,5 miljoen door meer inhuur, ziekte van medewerkers en extra taken. Deze overschrijdingen worden deze niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Toetsing rechtmatigheid investeringskredieten

In onderstaande tabel zijn de overschrijdingen op de uitgaven op de investeringskredieten weergegeven. De overschrijdingen boven de € 50.000 zijn gespecificeerd opgenomen.

(bedragen x € 1.000)				
Programma	Krediet	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief bested t/m 2019	Overschrijding lasten
PROG11	Kredieten (3) overschrijdingen < € 50.000	2.741	2.797	56
PROG14	Kredieten (1) overschrijdingen < € 50.000	650	683	33
Totaal		3.391	3.480	89

De overschrijdingen op de kredieten over 2019 zijn allen onder de 50.000 euro. Het betreffen 4 verschillende kredieten.

6.2 Incidentele baten en lasten

In deze paragraaf worden de incidentele baten en lasten en mutaties in de reserves beschreven. Het overzicht sluit aan op de begrote posten in de initiële begroting. Het overzicht is vervolgens aangevuld met incidentele baten en lasten groter dan € 250.000 waarvoor een begrotingswijziging of de realisatie heeft plaatsgevonden. Op basis van dit overzicht ontstaat inzicht in de invloed van incidentele baten en lasten op de individuele programmaresultaten en het totale jaarrekeningresultaat.

Programma	Primitieve begroting 2019		Begroting na wijzigingen 2019		Rekening 2019		Incidenteel programmaresultaat
	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	
1	Invechten Stichting Stadswacht Helmond	-	75	75	75	-	
1	Inzet middelen Stichting Stadswacht Helmond	75	-	75	75	-	
1	Peelland aanpak ondermijning 2019-2022		100				
1	Voortzetten Taskforce Brabant- Zeeland		100		100	100	
1	Idem inzet Reserve cofinancieringsfonds	100		100	100		
1	Veilig wonen als een nutsvoorziening				53		
1	Bijdrage Peel driehoeksoverleg Peelland				129		
1	Bijdrage Peel driehoeksoverleg Peelland			129	-	-	
1	Overdracht EV Stg Stadswacht Helmond				315	80	
1	Overdracht EV Stg Stadswacht Helmond			315	315		
1	Restitutief resultaat VRBZO 2018			75			
1	Subsidie wijkversterkingsmiddelen			65		-	
1	Subsidie wijkversterkingsmiddelen			65	65		
1	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten						375
2	Impuls werkgelegenheid		400		400	400	
2	Inzet Reserve sociale stad	400		400	400		
2	Bijdrage uitvoeringskosten Senzer	-	402		-		
2	Middelen gemeentefonds	152		152	152		
2	reserve i-deel	250		-			
2	Schuldhelpverfening 2019-2022		400		400	-	
2	Inzet reserve sociale stad	400		400	-	-	
2	Resultaatbestemming 2016 Statushouders				337	337	
2	Inzet reserve			337	337		
2	Toevoeging reserve				152	152	
2	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten						-
3	Transformatieagenda sociaal domein		1.000		1.000	582	582
3	Reserve sociale stad	1.000		1.000		17	17
3	Impuls gezonde stad 2019-2022		320		320	17	17
3	Inzet reserve sociale stad	320		320		816	816
3	Onttrekking aan reserve Sociale stad				1.037	816	
3	Inzet reserve			1.037	816		
3	Toevoeging budget AED				41	41	
3	Realistisch begroten programma 3				1.706	1.706	
3	Meicirculaire 2019			1.338	1.338		
3	Inzet reserve			368	368		
3	Inzet reserve			41	41		
3	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten						-
4	Kindvriendelijke stad 2019-2022		200		200		43
4	Actieplan jongeren 2019-2022		50		50		-
4	Veerkrachtige Arbeidsmarkt 2019				40	40	
4	Veerkrachtige Arbeidsmarkt 2019			40	40		
4	Ophoging budget jeugd ZIN				2.500	2.500	
4	Inzet reserve			2.500	2.500		
4	Jongerencoaches				135	135	
4	Inzet reserve			135	135		
4	Ophogen Jeugd ZIN				2.600	2.600	
4	Meicirculaire 2019			3.481	3.481		
4	Toevoeging reserve				881	881	
4	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten						(43)
5	Expositie Lucas Gassel		160		60	60	
5	Lucas Gassel bijdrage stichting		70				
5	Inzet evenementenbudget int.events via reserve museum	160		60	60		
5	Subsidie Makersregeling op grond van de subsidieregeling Hedendaagse Cultuur Noord			30	30		
5	Subsidie Makersregeling op grond van de subsidieregeling Hedendaagse Cultuur Noord			30			
5	Meerjarenplan Speelhuis 2018-2020				80	80	
5	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten						(80)
6	Berkendonk e.d.		200		200	145	145
6	Reserve groene peelvallei	200		200			
6	Voetbalcoördinator		75		75	40	40
6	Parkmanagement SBC De Braak				338	100	100
6	Bijdrage NK miniramp				16	16	
6	Inzet reserve			16	16		
6	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten						(140)
7	Brainport International Programma verlenging 2019-2020		66		66	66	
7	Projecten High Tech Automotive		945		945	522	522
7	Inzet Reserve High Tech Automotive Campus	945		945			
7	Innovatiehuis De Peel		30		30	30	
7	Economische impuls bedrijventerreinen		300		300	117	
7	Smart Mobility		750		(750)		
7	Veerkrachtige Arbeidsmarkt 2019				120	120	
7	Veerkrachtige Arbeidsmarkt 2019			60	60		
7	Inzet reserve			60	60		
7	Food Tech Brainport				60	76	
7	Inzet reserve			60	60		
7	Stimme Maakindustrie			40	40	21	21
7	Inzet reserve			40	21		
7	Subsidiebetaling Helicon				197	197	
7	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten						(426)

Programma		Primitieve begroting 2019		Begroting na wijzigingen 2019		Rekening 2019		Incidenteel programma-resultaat
		bat	last	bat	last	bat	last	
8	Flankerend beleid Wonen		1.000		1.000		64	
8	Idem inzet Reserve stimuleren wonen	1.000		1.000		64		
8	Brainport Smart District (Brandevoort) 2019-2022		500		500		500	
8	Invoering omgevingswet 2019-2021		150		150		44	
8	Omgevingswet extra middelen 2019				180		168	
8	Aansluiting gemeentelijke accommodaties glasvezel				11		-	
8	Huuropbrengsten diverse locaties				304		304	
8	Reserve City Sporthal				908		908	
8	Inzet reserve			908		908		
8	Verkoop gemeentelijke panden			304		304		
8	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							(712)
9	Revitalisering Helmond-Noord en Helmond-Oost	-	125	-	125		3	
9	Stimulering ondernemerschap centrum 2019-2022		125		125		125	
9	Revitalisering Annawijk	-	100	-	100		2	
9	Doorschrijven claim Planontw en comm kst binnenstad oost				27		-	
9	Inzet reserve			27		-	-	
9	Claim op reserve Helmond West omzetten naar concreet budget.				150		5	
9	Inzet reserve			150		-	-	
9	Afwaardering stedelijke vernieuwing				4.366		4.366	
9	Inzet reserve			4.366		4.366		
9	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							(135)
10	Innovatieprogramma smartmobility 2020-2022				750			
10	Kleine verkeersmaatregelen gedekt uit reserve mobiliteit en verkeer				300		145	
10	Inzet reserve			300		145		
10	E-laad infrastructuur				115		-	
10	E-laad infrastructuur			115		-	-	
10	Subsidie bereikbaarheidsakkoord 2019				4.065		1.155	
10	Subsidie bereikbaarheidsakkoord 2019			4.065		1.155		
10	Subsidie ReVeAL				337		49	
10	Subsidie ReVeAL			337		49		
10	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							-
11	Aanleg parkeerplaatsen		250		250		-	
11	Reserve parkeervoorzieningen	250		250		-	-	
11	Onttrekking reserve Natuur- en onderhoudsvriend. Groen				200		-	
11	Inzet reserve			200		-	-	
11	Subsidie Bundertjes en Groot Goor				61		-	
11	Subsidie Bundertjes en Groot Goor			61		-	-	
11	Verschuiving investering naar exploitatie				270		270	
11	Talking Traffic				385		150	
11	Talking Traffic			283		110		
11	Inzet reserve			102		40		
11	Bijstelling mutatie op reserves onderhoud gebouwen en parkeren			(250)			(250)	
11	Toevoeging reserve			250			250	
11	Onderhoudsvriendelijk groen				(200)			
11	Inzet reserve				200			
11	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							(270)
12	Versnellingsagenda Duurzaamheid		100		428		112	
12	Inzet Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	100		428		86		
12	Subsidie klimaatadaptatie					18		
12	Milieu: bodemsanering (doeluitkering gemeentefonds)	481		481		481		
12	Milieu: middelen uitvoering via gemeentefonds	39		39		39		
12	Milieu: Storing in reserve milieu		520		520		520	
12	Aanplant 200 bomen	-	125		225		166	
12	Impuls duurzaamheid: alle lichten op groen 2019-2022		750		750		200	
12	Blink		45		45		45	
12	inhuur tbv werkzaamheden ODZOB				44		27	
12	Inzet reserve			44		27		
12	Voordelen riolering				28		28	
12	Voordelen riolering			28		28		
12	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							(419)
13	Organisatie verkiezingen		pm				31	
13	Inzet egaliseringsreserve verkiezingen	pm				31	31	
13	Uitvoering flankerend beleid				614		614	
13	Inzet reserve			614		614		
13	Organisatie 75 jaar vrijheid				37		-	
13	Organisatie verkiezingen 2019				31		31	
13	Inzet egaliseringsreserve verkiezingen			31		31		
13	Voorschot ruimte in de kapitaallasten				(4.069)		(3.201)	
13	Ontwikkeling reisdocumenten/rijbewijzen 2019				43		43	
13	Inzet reserve			43		43		
13	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							3.170

Programma		Primitieve begroting 2019		Begroting na wijzigingen 2019		Rekening 2019		Incidenteel programma-resultaat
		batens	lasten	batens	lasten	batens	lasten	
AD	Ondersteuning 6e wethouder tot en met 2022		100		100		115	
AD	Duurzaam mobiliteitsconcept gemeent 2019-2022		50		50		10	
AD	Septembercirculaire 2018 sociaal domein				516		515	
AD	Inzet reserve			516		515		
AD	Reserve WGA opbouw 2019			110		110		
AD	Toevoeging reserve				110		110	
AD	Nadeel garantiemandaat ABN AMRO				454		93	
AD	Inzet baten onderzoeken A&I				35		35	
AD	Inzet baten onderzoeken A&I			35		-		
AD	Organisatie verkiezingen 2019			60		60		
AD	Inzet reserve			31		31		
AD	WNRA: extra middelen 2019 + 2020				250		200	
AD	Digitalisering en Dienstverlening				1.313		1.292	
AD	Inzet reserve			1.313		1.292		
AD	Accountantskosten				250		294	
AD	Nadelig effect gemeentefonds 2019				500			
AD	Kosten regiefunctie inkoop regio en contractmanagement				200		200	
AD	Bijstelling mutatie op reserves onderhoud gebouwen en parkeren			(300)		-		
AD	Toevoeging reserve			300		-		
AD	Meicirculaire 2019				202		202	
AD	Onttrekking reserve organisatieontwikkeling				1.228		1.578	
AD	Inzet reserve			1.228		1.578		
AD	Ophoging dividend BNG bank				55		55	
AD	Pilot verbinding participatie zorg				71		71	
AD	Toevoeging reserve				71		71	
AD	Opstartkosten urban data center		25		25		25	
AD	Reserve automatisering	25		25		25		
AD	Onderhoud gebouwen (onderh.programma)		300		300		-	
AD	Reserve onderhoud gebouwen	300		300		-		
AD	Vervangingen ICT		250		250		250	
AD	Reserve automatisering / vervanging gr. Systemen	250		250		250		
AD	Wegvallende exploitatiekosten (naar investeringen)		(1.200)		(1.200)		(1.200)	
AD	Wegvallende exploitatiekosten (naar investeringen)	(1.200)		(1.200)		(1.200)		
AD	Correctie reserve ISV naar Algemene Reserve				86		86	
AD	Correctie reserve ISV naar Algemene Reserve				86		86	
AD	Vrijval reserves				48		48	
AD	BGW kantoorautomatisering berap II 2019				650		650	
AD	Inzet reserve			650		650		
AD	Reserve Helmond West				150		150	
AD	Reserve Helmond West			150		150		
AD	Toevoeging voorziening Wethouderspensionen						1.807	
AD	Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							(2.762)
Totale voor resultaatbestemming		5.247	8.958	31.684	33.258	23.966	25.408	(1.442)

6.3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In deze paragraaf zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves inzichtelijk gemaakt. Op basis van dit overzicht ontstaat inzicht in de invloed van structurele baten en lasten op de individuele programmaresultaten en het totale jaarrekeningresultaat.

Toevoegingen aan de reserves

(bedragen x € 1.000)

	Raming na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2019	Waarvan structureel
Programma 1 Veiligheid en handhaving	-	-	-	-
Programma 2 Werk en inkomen	152	-	793	-
Programma 3 Zorg en welzijn	-	-	112	-
Programma 4 Jeugd en onderwijs	-	-	402	-
Programma 5 Cultuur	-	-	-	-
Programma 6 Sport en recreatie	-	-	-	-
Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid	-	-	-	-
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-	-	-	-
Programma 9 Stedelijke vernieuwing	525	-	525	-
Programma 10 Verkeer en mobiliteit	-	-	-	-
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming	50	-	200	-
Programma 12 Milieu	520	-	520	-
Programma 13 Bestuur en organisatie	108	108	275	86
Algemene dekkingsmiddelen	926	-	948	-
Totaal	2.281	108	3.775	86

Onttrekkingen aan de reserves

(bedragen x € 1.000)

	Raming na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2019	Waarvan structureel
Programma 1 Veiligheid en handhaving	244	-	230	-
Programma 2 Werk en inkomen	1.525	190	1.125	190
Programma 3 Zorg en welzijn	3.124	22	2.209	22
Programma 4 Jeugd en onderwijs	2.319	359	2.844	359
Programma 5 Cultuur	445	120	437	120
Programma 6 Sport en recreatie	393	116	339	116
Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid	2.426	34	1.984	34
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	2.537	253	1.636	253
Programma 9 Stedelijke vernieuwing	5.240	-	5.074	-
Programma 10 Verkeer en mobiliteit	512	110	200	110
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming	1.047	97	981	80
Programma 12 Milieu	805	30	1.187	30
Programma 13 Bestuur en organisatie	82	8	82	-
Algemene dekkingsmiddelen	6.651	695	7.243	665
Totaal	27.351	2.034	25.572	1.979

De structurele dotaties en onttrekkingen hebben met name betrekking op de aanwending van de dekkingsreserve, de egalisatiereserves en de bestemmingsreserves Volkshuisvestingsactiviteiten en ID-Banen. In de programmarekening zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen toegelicht voor zover dit voor de analyse van het programmaresultaat noodzakelijk is. Daarnaast worden in de toelichting op de balans tevens de belangrijkste mutaties van de reserves toegelicht.

6.4 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De wet houdt in dat topbestuurders in de (semi)publieke sector in 2019 niet meer mogen verdienen dan 194.000. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor de gemeente Helmond is 194.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De gemeentesecretaris en de griffier worden in dit kader aangemerkt als topfunctionaris.

Bezoldiging topfunctionarissen

Functiegegevens	(bedragen x € 1)	
	A.P.M. ter Voert Gemeentesecretaris	J.P.T.M. Jaspers Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijd in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
<i>Bezoldiging</i>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.983	117.224
Beloningen betaalbaar op termijn	20.104	19.396
Subtotaal	145.087	136.620
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2018	145.087	136.620
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Vergelijkende cijfers 2018		
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijd in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.807	114.255
Beloningen betaalbaar op termijn	18.453	17.793
Totaal bezoldiging 2018	144.260	132.048

Toezichthoudende topfunctionarissen: Niet van toepassing

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen: Niet van toepassing

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2019 geen ontsluitingen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

6.5 Overzicht baten en lasten per taakveld

Vanaf 2017 zijn gemeenten conform het Wijzigingsbesluit BBV verplicht om in hun jaarrekening een taakveldenoverzicht op te nemen. De doelstelling van deze bijlage is om de vergelijkbaarheid van gemeenten respectievelijk provincies te vergroten. De betreffende taakvelden zijn voorgeschreven door het Ministerie en worden tevens toegepast voor de uniforme verantwoordingsinformatie van Iv3.

Voor een toelichting op de gerealiseerde baten en lasten ten opzichte van de aangepaste begroting verwijzen wij naar de programmarekening.

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting Saldo			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	V/N
0 Bestuur en ondersteuning													
0.1 Bestuur	109	6.077	-5.967	1	6.207	-6.205	115	7.814	-7.699	114	1.607	-1.494	N
0.10 Mutaties reserves	415	565	-150	27.350	2.281	25.069	25.572	3.775	21.797	-1.778	1.494	-3.272	N
0.2 Burgerzaken	1.380	3.671	-2.290	1.308	3.805	-2.497	1.371	3.785	-2.414	63	-20	83	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.513	3.249	264	3.977	5.217	-1.240	6.944	5.420	1.524	2.967	203	2.764	V
0.4 Overhead	1.952	28.223	-26.271	643	29.969	-29.326	755	34.419	-33.665	112	4.450	-4.339	N
0.5 Treasury	9.423	1.134	8.289	6.917	1.125	5.792	8.594	2.043	6.551	1.677	918	759	V
0.61 OZB woningen	18.688	416	18.272	18.688	429	18.259	18.606	442	18.164	-82	13	-95	N
0.62 OZB niet-woningen	3.393		3.393	3.393		3.393	3.231		3.231	-162		-162	N
0.63 Parkeerbelasting	3.309		3.309	3.309		3.309	3.228	-109	3.336	-81	-109	27	V
0.64 Belastingen overig	982	709	273	1.117	709	408	1.309	813	496	192	104	88	V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	185.032	5.495	179.537	189.379	967	188.412	190.351		190.351	972	-967	1.939	V
0.8 Overige baten en lasten		3.974	-3.974		3.318	-3.318	21	1.273	-1.252	21	-2.045	2.066	V
Resultaat Bestuur en ondersteuning	228.196	53.513	174.685	256.082	54.027	202.056	260.096	59.675	200.422	4.014	5.648	-1.634	N
1 Veiligheid													
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	231	4.938	-4.707	206	5.117	-4.911	287	4.860	-4.574	81	-257	337	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	430	2.873	-2.443	850	2.164	-1.314	821	1.943	-1.122	-29	-221	192	V
Resultaat Veiligheid	661	7.811	-7.150	1.056	7.281	-6.225	1.108	6.803	-5.695	52	-478	530	V

2 Verkeer, vervoer en waterstaat													
2.1 Verkeer en vervoer	669	12.059	-11.390	5.427	17.851	-12.425	2.710	13.859	-11.149	-2.717	-3.992	1.276	V
2.2 Parkeren	322	2.317	-1.995	42	2.115	-2.073	27	2.305	-2.278	-15	190	-205	N
2.4 Economische havens en waterwegen	30	318	-288	30	43	-13	15	43	-29	-15		-16	N
Resultaat Verkeer, vervoer en waterstaat	1.021	14.694	-13.673	5.499	20.009	-14.511	2.752	16.207	-13.456	-2.747	-3.802	1.055	V
3 Economie													
3.1 Economische ontwikkeling	1.015	3.805	-2.790	240	5.616	-5.376	169	3.560	-3.391	-71	-2.056	1.985	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	18.474	18.710	-236	18.286	18.670	-384	2.878	3.221	-343	-15.408	-15.449	41	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	212	177	34	212	177	34	214	166	48	2	-11	14	V
3.4 Economische promotie	373	1.363	-990	373	1.363	-990	349	1.290	-941	-24	-73	49	V
Resultaat Economie	20.074	24.055	-3.982	19.111	25.826	-6.716	3.609	8.237	-4.627	-15.502	-17.589	2.089	V
4 Onderwijs													
4.1 Openbaar basisonderwijs		297	-297		297	-297		206	-206		-91	91	V
4.2 Onderwijshuisvesting	861	5.363	-4.502	557	4.904	-4.347	720	5.372	-4.652	163	468	-305	N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.842	3.938	-2.095	1.878	3.975	-2.097	1.859	4.129	-2.270	-19	154	-173	N
Resultaat Onderwijs	2.703	9.598	-6.894	2.435	9.176	-6.741	2.579	9.706	-7.128	144	530	-387	N
5 Sport, cultuur en recreatie													
5.1 Sportbeleid en activering		1.465	-1.465		1.714	-1.714	101	1.595	-1.494	101	-119	220	V
5.2 Sportaccommodaties	888	4.373	-3.485	730	4.693	-3.963	678	4.412	-3.735	-52	-281	228	V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.595	5.907	-4.312	1.517	6.226	-4.708	2.047	6.608	-4.562	530	382	146	V
5.4 Musea	377	2.236	-1.859	114	2.129	-2.015	463	2.400	-1.938	349	271	77	V

5.5 Cultureel erfgoed	8	90	-82	3	90	-87	3	90	-87				
5.6 Media	782	2.935	-2.153	682	3.045	-2.363	565	3.035	-2.471	-117	-10	-108	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	315	6.083	-5.768	172	5.838	-5.666	286	6.301	-6.015	114	463	-349	N
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	3.965	23.089	-19.124	3.218	23.735	-20.516	4.142	24.443	-20.301	924	708	215	V
6 Sociaal domein													
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.985	20.782	-14.797	6.003	26.667	-20.663	5.731	25.582	-19.850	-272	-1.085	813	V
6.2 Wijkteams		2.192	-2.192		444	-444		495	-495		51	-51	N
6.3 Inkomensregelingen	40.470	55.862	-15.392	38.323	54.601	-16.278	37.569	53.326	-15.757	-754	-1.275	521	V
6.4 Begeleide participatie		16.642	-16.642		17.671	-17.671		17.732	-17.732		61	-61	N
6.5 Arbeidsparticipatie	590	5.399	-4.809		5.575	-5.575	208	5.876	-5.668	208	301	-93	N
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	314	2.253	-1.938		2.626	-2.626	17	2.584	-2.566	17	-42	60	V
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.258	9.552	-7.293	1.955	20.236	-18.280	2.042	22.280	-20.238	87	2.044	-1.958	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		35.776	-35.776		29.251	-29.251	255	28.588	-28.333	255	-663	918	V
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	170	18.513	-18.344	170	23.863	-23.694	-40	22.224	-22.264	-210	-1.639	1.430	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-		2.523	-2.523		2.158	-2.158		2.279	-2.279		121	-121	N
Resultaat Sociaal domein	49.787	169.494	-119.706	46.451	183.092	-136.640	45.783	180.966	-135.183	-668	-2.126	1.457	V
7 Volksgezondheid en milieu													
7.1 Volksgezondheid		1.547	-1.547		1.728	-1.728		1.632	-1.632		-96	96	V
7.2 Riolering	9.575	6.978	2.597	9.546	6.950	2.596	9.638	7.472	2.166	92	522	-430	N
7.3 Afval	10.717	7.257	3.460	10.411	7.205	3.206	10.584	8.209	2.375	173	1.004	-831	N

7.4 Milieubeheer	2.436	5.253	-2.817	2.336	5.154	-2.818	554	2.337	-1.783	-1.782	-2.817	1.035	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		15	-15		15	-15		28	-28		13	-13	N
Resultaat Volksgezondheid en milieu	22.728	21.050	1.678	22.293	21.052	1.241	20.776	19.678	1.098	-1.517	-1.374	-143	N
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing													
8.1 Ruimtelijke ordening	81	1.980	-1.899	81	2.661	-2.580	5	1.660	-1.654	-76	-1.001	926	V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	44.639	45.090	-451	44.639	45.090	-451	15.000	10.113	4.887	-29.639	-34.977	5.338	V
8.3 Wonen en bouwen	4.904	8.388	-3.484	3.262	12.181	-8.919	4.070	11.187	-7.117	808	-994	1.802	V
Resultaat Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	49.624	55.458	-5.834	47.982	59.932	-11.950	19.075	22.959	-3.884	-28.907	-36.973	8.066	V
Resultaat	378.760	378.760		404.127	404.127		359.920	348.674	11.246	-44.207	-55.453	11.246	V

7 Balans en de toelichting

7.1 Balans

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA	31-12-19	31-12-18
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	548	578
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	548	578
Materiële vaste activa	237.718	238.790
- In erfpacht uitgegeven gronden	16.492	16.492
- Overige investeringen met een economisch nut	147.713	155.522
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.998	21.890
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	52.515	44.886
Financiële vaste activa	32.961	33.647
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	6.430	6.430
- Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	3.760	4.178
- Overige langlopende leningen	15.949	15.689
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	6.822	7.350
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Totaal vaste activa	271.227	273.015
Vlottende activa		
Voorraden	126.290	129.614
- Grond- en hulpstoffen:	-	-
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	125.844	129.167
- Gereed product en handelsgoederen	446	447
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	89.032	93.665
- Vorderingen op openbare lichamen	14.741	13.225
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	66.916	72.500
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	4.927	3.823
- Overige vorderingen	2.447	4.117
Liquide middelen	184	3.664
- Kassaldi	22	37
- Banksaldi	162	3.627
Overlopende activa	10.882	6.946
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.		
- Europese overheidslichamen	1.272	1.050
- het Rijk, en	-	-
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	435	1.097
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.363	1.946
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	7.812	2.853
Totaal vlottende activa	226.387	233.889
Totaal generaal	497.613	506.904

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA	31-12-19	31-12-18
Vaste passiva		
Eigen vermogen	239.612	250.164
- Algemene reserve	79.800	82.870
- Bestemmingsreserves	148.566	163.541
- Gerealiseerd resultaat	11.246	3.753
Voorzieningen	30.512	25.343
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.865	7.152
- Egalisatievoorzieningen	-	-
- Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	19.818	16.601
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.829	1.590
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	123.660	136.492
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	122.987	135.913
- Waarborgsommen	673	579
Totaal vaste passiva	393.784	411.999
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	15.667	10.789
- Banksaldi	6.415	-
- Overige schulden	9.252	10.789
Overlopende passiva	88.162	84.116
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	18.962	17.293
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Vooruitontvangen bijdragen van de EU	971	653
- het Rijk, en	4.111	2.790
- overige Nederlandse overheidslichamen	57.719	56.124
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	6.399	7.256
Totaal vlottende passiva	103.829	94.905
Totaal generaal	497.613	506.904
<i>Gewaarborgde geldleninge</i>	514.825	518.004
<i>Garantstellingen</i>	800	600
Totaal waarborgen en garantstellingen	515.625	518.604

g

7.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

7.2.1 Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet (Financiële verordening gemeente Helmond), waarin door de gemeenteraad op d.d. 3 november 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

7.2.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde

als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

7.2.3 Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform het raadsbesluit d.d. 3 november 2016 (Nota Investeringsbeleid) niet geactiveerd.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende werfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor de verschillende investeringen binnen de hierboven beschreven investeringscategorieën bedragen (conform Nota Investeringsbeleid):

Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren
<i>Algemeen</i>	
Gronden	N.v.t.
Gebouwen permanent	40
Gebouwen semi permanent	20
Gebouwen tijdelijk	Maximaal 5
Renovatie / groot onderhoud / verbouwing / aangekocht onroerend goed	afhankelijk van restant levensduur, max. 30 jaar
Installaties	20
Inventaris / inrichting	10
Isolatievoorzieningen	20
Zonwering	20
Bedrijfsauto's	5
<i>Automatiseringsapparatuur</i>	
Netwerkserver systemen en pc's	4
Midrange omgeving	5
Inrichting computerruimte	10
Datacommunicatieapparatuur	5
Telecommunicatieapparatuur	7
Software (rekening houdend met criteria in BBV t.a.v. software)	5
Netwerk- en telefoniebekabeling	10
<i>Wegen / bruggen</i>	
Eerste aanleg wegen / bruggen	30
Reconstructie van wegen / bruggen	30
Straatverlichting	30
Verkeersregelininstallaties	10
Renovatie insteekhaven	30
Bewegwijzering (ANWB-borden)	20
<i>Parkeervoorzieningen</i>	
Parkeergarages	40

Parkeervoorzieningen algemeen	30
Parkeervoorzieningen apparatuur	10
Fietsenstallingen	30
<i>Scholen</i>	
Leerpakketten	10
<i>Sportvoorzieningen</i>	
Aanleg sportaccommodaties	30
Renovatie sportaccommodaties	conform restant levensduur, max. 15 jaar
Gymzalen / sporthallen	40
Bouwkundige voorzieningen	40
Kunstgrasvelden	10
Lichtinstallatie	30
Ballenvangers / keepersbak e.d.	20
Verplaatsbare hulpmiddelen (doelen, etc.)	10
<i>Plantsoenen en recreatie</i>	
Groenvoorziening	30
Aanleg / renovatie recreatiegebieden	30
Inrichting volkstuinten	30
Speeltoestellen en skatevoorzieningen	20
Evenementenkast	10
<i>Afvalstoffen / milieu</i>	
Invoeren diftar-systeem (containers)	10

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gereed producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incurant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd gezien de lange looptijd van deze voorziening. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het onderhoudsbeleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

7.3 Toelichting activa

7.3.1 Vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	548	578
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Totaal	548	578

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa weer

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Investe- ringen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Balanswaarde 31-12-2019
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	-	-	-	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	578	3	33	-	548
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-	-
Totaal	578	3	33	-	548

Materiële vaste activa

Onderstaande overzichten geven het verloop van de materiële vaste activa weer.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
In erfpacht uitgegeven gronden	16.492	16.492
Overige investeringen met een economisch nut	147.713	155.522
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.998	21.890
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	52.515	44.886
Totaal	237.718	238.790

Investerings met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2019
In erfpacht uitgegeven gronden	16.492	16.492
Totaal	16.492	16.492

In 2019 zijn geen investeringen geweest met betrekking tot in erfpacht uitgegeven gronden.

Overige investeringen met economisch nut

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Her- rubricering	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Balanswaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	35.854	-80	-	1.075	-	-	-	34.699
Woonruimten	990	1	-	171	21	-	-	799
Bedrijfsgebouwen	87.680	65	5.780	1.104	3.946	449	598	87.428
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	24.992	5	218	4.366	1.706	52	-	19.091
Vervoermiddelen	0	-	-	-	-	-	-	0
Machines, apparaten en installaties	2.164	-	14	-	502	-	-	1.676
Overige materiële vaste activa	3.841	697	49	-	548	20	-	4.019
Totaal	155.522	688	6.061	6.716	6.723	521	598	147.713

De belangrijkste investeringen met economisch nut zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Werkelijk besteed in 2019	Bijdragen van derden	Geactiveerd in 2019
Parkeermanagement systeem Boscotondo en Doorneind	399	-	399
Asbest sanering Het Kasteel	631	-	631
Theater Speelhuis	529	-	529
Nieuwbouw & uitbreiding Jan van Brabant College Deltaweg	800	74	726
Sport- en beleefcampus de Braak	2.679	374	2.305
Toekomstgericht werken	683	-	683
Overige investeringen en bijdragen derden	340	73	267
Totaal	6.061	521	5.540

De desinvesteringen hebben met name betrekking op Stedelijke Vernieuwing.

De raad heeft in september besloten om tot verkoop van Boscotondo over te gaan. Dit heeft geresulteerd in een verkooptender. De uitkomst hiervan, het verschil van de boekwaarde en de verkoopprijs, is als verlies in de Jaarverantwoording opgenomen. De raad is hierover separaat geïnformeerd middels een Raadsinformatiebrief.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

(bedragen x € 1.000)

	Her- rubricering	Inves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Balanswaarde 31-12-2019
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5	1.097	834	1.097	20.407
Machines, apparaten en installaties	-	-	29	-	149
Overige materiële vaste activa	-	-	34	-	442
Totaal	5	1.097	897	1.097	20.998

In 2019 is voor een bedrag van € 1,1 miljoen geïnvesteerd in riolering. De investering is geheel gedekt uit de gespaarde bedragen voor vervangingsinvesteringen uit de voorziening riolering.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Herrubricering	Investerings	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Balanswaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	1.651	40	15	9	-	1.697
Bedrijfsgebouwen	197	-1	1.482	160	672	846
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	36.287	-16	9.471	1.655	706	43.381
Machines, apparaten en installaties	3.420	-20	697	235	-	3.862
Overige materiële vaste activa	3.331	-695	2.036	156	1.787	2.729
Totaal	44.886	-692	13.701	2.215	3.165	52.515

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn in onderstaande tabel toegelicht:

(bedragen x € 1.000)

	Werkelijk besteed in 2019	Bijdragen van derden	Geactiveerd in 2019
Onderhoud wegen	3.787	218	3.569
Geluidsanering stiller spoor & railsverkeerslawaaï	1.669	1.669	-
Herinrichting Mierloseweg	1.460	-	1.460
Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	1.294	-	1.294
Herinrichting Induma-West	839	317	522
Herinrichting openbare ruimte Helmond West	786	-	786
Fietspaden en hoogwaardige fietsverbindingen	703	296	407
Dakrenovatie school de goede herder	633	355	278
Openbare verlichting	658	-	658
Groenvoorziening en boomwortelproblematiek	313	-	313
Openbaar groen Goorloopzone	211	168	43
Overige investeringen en bijdragen derden	1.348	142	1.206
Totaal	13.701	3.165	10.536

De bijdragen van derden hebben met name betrekking op ontvangen investeringssubsidies.

Financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Investerings	Afschrij- vingen/af- lossingen	Afwaar- deringen	Balanswaarde 31-12-19
Kapitaalverstrekkingen aan:					
- deelnemingen	6.430	-	-	-	6.430
Leningen aan:					
- woningbouwcorporaties	4.178	-	418	-	3.760
Overige langlopende leningen	15.689	2.584	2.324	-	15.949
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	7.350	-	435	93	6.822
Totaal	33.647	2.584	3.177	93	32.961

De investeringen hebben met name betrekking op verstrekte duurzaamheidsleningen van € 1,2 miljoen en startersleningen €1 miljoen.

De afwaarderingen hebben betrekking op de afwaardering van het ABN-AMRO-garantieproduct voor € 0,1 miljoen.

7.3.2 Vlottende activa

Voorraden

De voorraden zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	125.844	129.167
Gereed product en handelsgoederen	446	447
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal	126.290	129.614

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De balanswaarden per 31 december 2018 en 2019 luiden als volgt:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2018	Voorziening verlieslatende complexen	Balanswaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening verlies	Balanswaarde 31-12-2019
Woongebieden	158.133	47.575	110.558	151.627	45.662	105.965
Saneringsgebieden	44.648	37.144	7.504	47.360	37.052	10.308
Industriegebieden	18.031	6.902	11.129	16.642	7.070	9.572
Overige gebieden	-24	-	-24	-	-	-
Totaal	220.788	91.621	129.167	215.629	89.784	125.845

Het verloop van de balanswaarde is als volgt weer te geven:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening verlies contante waarde	Balanswaarde 31-12-2019
Woongebieden	158.133	6.689	14.022	827	151.627	45.662	105.965
Saneringsgebieden	44.648	2.782	456	386	47.360	37.052	10.308
Industriegebieden	18.031	2.314	4.210	507	16.642	7.070	9.572
Overige gebieden	-24	114	63	-27	-	-	-
Totaal	220.788	11.899	18.751	1.693	215.629	89.784	125.845

Boekwaarde

De boekwaarde is het saldo van de gerealiseerde uitgaven minus de gerealiseerde opbrengsten op de Bouwgronden In Exploitatie (BIE). In 2019 is de boekwaarde met € 5,1 miljoen afgenomen tot € 215,6 miljoen. In onderstaande tabel is deze afname uitgewerkt:

Onderdeel	Mutatie
Grondverwerving	0,1
Bouw- en woonrijpmaken	8,8
Rentelasten	3,0
Winstnemingen (incl Restexpl.)	1,7
Opbrengst grondverkoop	-18,2
Overige opbrengsten	-0,5
Mutatie Boekwaarde	-5,1

Voorziening verlieslatende complexen

Voor de grondexploitaties met een verwacht negatief eindresultaat geldt, dat dit berekende verlies direct wordt genomen tegen de contante waarde van dit verlies. Met andere woorden: het verwachte negatieve eindresultaat op de verwachte einddatum wordt teruggerekend naar een verlies op 1 januari 2020. Contant-making heeft plaatsgevonden tegen een rentepercentage van 2%. De voorziening wordt, conform de BBV voorschriften, gepresenteerd als een waarde-correctie op de boekwaarde. In 2019 is de voorziening met € 1,8 miljoen verlaagd.

Balanswaarde

De balanswaarde is de boekwaarde verminderd met de voorziening verlieslatende complexen. In 2019 is de balanswaarde met € 3,3 miljoen afgenomen tot € 125,8 miljoen. Deze daling komt door per saldo een afname van de boekwaarde met € 5,1 en een daling van de voorziening met € 1,8 miljoen. De balanswaarde, en daarmee het risicodragend kapitaal, is dus in 2019 verder afgenomen.

Uitgangspunten voor herziening onderhanden werk

De balanspost onderhanden werk is gebaseerd op een herziening van de verwachte eindresultaten op de BIE bij de jaarrekening 2019.

Op grond van wat er gerealiseerd is en een uitgebreide analyse van wat er op de verschillende grondexploitaties nog moet gebeuren is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de verwachte looptijd en eindresultaten in de toekomst. Daarbij wordt zoveel als mogelijk gebruikt gemaakt van onderzoeksrapporten, woningbouwprogramma's, grondprijvergelijkingen etc.

Voor deze herziening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

parameters			
1	kostenstijging	2,00%	in 2020 3% daarna 2%
2	opbrengstenstijging	1,50%	met ingang van 2021 (t/m 2029)
3	rente	1,30%	1,36 % voor 2019, meerjarig 1,3%

Ad 1 Kostenstijging

Voor de berekening van de verwachte kosten is in 2020 met een kostenstijging van 3% gerekend en in de restant looptijd van de grondexploitaties wordt gerekend met een verwachte inflatie van de kosten van 2% per jaar.

Ad 2 Opbrengststijging

De grondexploitaties zijn gebaseerd op de grondprijs 2020 conform de grondprijzenbrief 2020 daarom is indexering in 2020 niet nodig. Verwacht wordt dat de grondprijzen met ingang van 2021 jaarlijks met 1,5% kunnen gaan stijgen.

Ad 3 Rente

Op grond van de berekeningswijze bij totaalfinanciering (het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar verhouding vreemd vermogen gedeeld door totaal vermogen) is de rente voor 2019 bepaald op 1,36%. Voor de berekening van de toekomstige kasstromen wordt een

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2019	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (Nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (Contante waarde)
Woongebieden	151.627	142.803	240.150	-54.280	-41.461
Saneringsgebieden	47.360	24.446	31.100	-40.706	-37.052
Industriegebieden	16.642	26.606	47.202	3.954	4.304
Overige gebieden	-	1.067	4.703	3.636	3.426
Totaal	215.629	194.922	323.155	-87.396	-70.783

percentage van 1,3% gehanteerd, gebaseerd op een meerjarige prognose van de leningenportefeuille.

De contante waarde van het geraamde eindresultaat bedraagt € 70,8 miljoen negatief. Voor grondexploitaties met een geraamd negatief resultaat is voor een bedrag van € 89,8 miljoen al een verliesvoorziening gevormd. Vervolgens resteert een geraamd positief resultaat van € 19,0 miljoen voor de winstgevende grondexploitaties.

Verwachte resultaten grondexploitaties

In 2019 zijn er 27 lopende grondexploitaties verdeeld over een aantal woongebieden (8), saneringsgebieden (9), industriegebieden (9) en 1 grondexploitatie (restexploitaties) waarin de restanten van oude grondexploitaties zijn opgenomen.

Van de 27 grondexploitaties hebben 11 grondexploitaties een verwacht positief eindresultaat en 16 grondexploitaties een verwacht negatief eindresultaat. Een nadere toelichting op het gevoerde grondbeleid is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

- Verwacht positief eindresultaat

In totaal is het verwacht positief eindresultaat op de 11 winstgevende grondexploitaties € 20,5 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde (berekend tegen 2%) bedraagt de verwachte winst op 1 januari 2020 € 19,0 miljoen. Deze contante waarde van de verwachte winsten wordt betrokken bij de bepaling van de ratio van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (zie hierna bij risico's en onzekerheden).

De grondexploitatie met het grootste verwachte positieve eindresultaat is het industriegebied Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant. Het verwacht resultaat is daar € 7,6 miljoen.

Op de winstgevende grondexploitaties wordt jaarlijks volgens de Percentage of Completion methode bepaald wat de tussentijds te nemen winst is. Deze tussentijdse winstneming wordt ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

- Verwacht negatief eindresultaat

In totaal is het verwacht negatief eindresultaat op de 16 verliesgevende grondexploitaties € 107,8 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde van 2% bedraagt het verwachte verlies op 1 januari 2020 € 89,8 miljoen. Voor dit verwachte verlies is een voorziening getroffen middels een correctie op de boekwaarde. De mutatie van de voorziening in 2019 is ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

De grondexploitatie met het grootste verwachte negatieve eindresultaat is Brandevoort 2. De boekwaarde van Brandevoort 2 is € 152,7 miljoen. Voor deze grondexploitatie is een voorziening getroffen van € 44,0 miljoen. De balanswaarde van deze grondexploitatie en dus de omvang van het risicodragend kapitaal is daarmee € 108,7 miljoen.

Risico's en onzekerheden

Het voeren van BIE brengt risico's met zich mee. Dit betreffen projectoverstijgende en projectrisico's. Het benodigde risicobedrag bedraagt tussen de € 38,1 tot 41,3 miljoen; dit is de impact x de ingeschatte kans van optreden.

Het grondbedrijf dekt deze risico's af met haar weerstandsvermogen dat bestaat uit de reserve grondbedrijf en de resterende winstpotentie van de BIE. Het weerstandsvermogen is € 67,0 miljoen groot en daarmee van voldoende omvang om de risico's op te vangen. De verhouding tussen de risico's van de BIE en het weerstandsvermogen drukken we uit met de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf. Deze ratio bedraagt 1,62. De ratio is hoger dan de streefwaarde van minimaal 1,5.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening oninbaar	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	14.885	144	14.741	13.225
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	66.916	-	66.916	72.500
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	4.927	-	4.927	3.823
Overige vorderingen	4.257	1.810	2.447	4.117
Totaal	90.985	1.954	89.032	93.665

De vordering op Openbare lichamen bestaat voornamelijk uit € 13,7 miljoen te declareren compensabele BTW en € 1,9 miljoen te betalen reguliere BTW.

De uitzetting in 's Rijks schatkist heeft betrekking op de afstorting van overtollige kasgeldmiddelen op de Schatkistbankieren-rekening van het Ministerie van Financiën. De toename van deze post wordt grotendeels veroorzaakt door ontvangen voorschotten van de provincie Noord-Brabant met betrekking tot de subsidieregeling Regionale Bereikbaarheid.

De rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen hebben met name betrekking op de uitstaande verhoudingen met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland en de regiogemeenten inzake de dienstverlening op het gebied van Zorg & Ondersteuning.

De overige vorderingen bestaan met name uit de debiteuren en nog te ontvangen bedragen. De voorziening dubieuze debiteuren heeft ultimo 2019 een saldo van € 1,9 miljoen (2018: € 1,6 miljoen) en is opgenomen voor het afdekken van oninbare vorderingen. De stijging ten opzichte van 2018 wordt veroorzaakt door de vordering inzake BBZ.

Schatkistbankieren

Onderstaande tabel geeft de informatie weer over de ontwikkeling van de buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen per kwartaal vergeleken met de drempelwaarde.

(bedragen x € 1.000)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	1.925	2.047	1.519	1.078
Drempelbedrag	3.031	3.031	3.031	3.031
Ruimte onder drempelbedrag	1.106	984	1.512	1.953
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Gedurende 2019 was er voldoende ruimte onder de drempel.

Liquide middelen

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Kassaldi	22	37
Banksaldi	162	3.627
Totaal	184	3.664

De liquide middelen zijn volledig beschikbaar voor de gemeente. De afname met betrekking tot de banksaldi heeft te maken met het negatieve banksaldo per jaareinde op de BNG-

bankrekeningen. Dit is het gevolg van incidentele betalingen en afkomen richting de schatkist.

Overlopende activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
- Nog te ontvangen bijdragen van de EU	1.272	1.050
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	435	1.097
- Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden	1.363	1.946
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.812	2.853
Totaal	10.882	6.946

Nog te ontvangen bijdragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Nog te ontvangen bijdragen van de EU				
EU-bijdragen	1.050	1.272	1.050	1.272
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk				
Subsidie bodemsanering Kanaaldijk	-	-	-	-
Gemeentefonds	732	-	732	-
Geluidssanering spoor	-	435	-	435
Overige	365	-	365	-
Rijksbijdragen	1.097	435	1.097	435
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden				
Stimulus	-	-	-	-
SRE	-	-	-	-
Provincie Noord-Brabant	1.638	1.316	1.638	1.316
Overigen	308	38	299	47
Overige overheden	1.946	1.354	1.937	1.363

De nog te ontvangen EU-bijdragen hebben betrekking op ESF-gelden die voor re-integratieactiviteiten ontvangen worden. De vordering op de Provincie Noord-Brabant heeft met name betrekking op subsidieprojecten gericht op het realiseren van fietsverbindingen en –ontsluitingen.

De Nog te ontvangen bijdragen zijn als volgt te specificeren.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		
Vooruitbetaalde huur	384	432
Softwarelicenties etc	433	337
Verzekeringspremies	34	306
Vorderingen uit hoofde van Zorg en Ondersteuning	853	219
Diverse rentevorderingen	68	82
Vorderingen uit hoofde van faciliterend grondbedrijf	165	57
Vooruitbetaling GGD	407	-
Overige posten te vorderen en vooruitbetaald	3.347	1.420
Vooruitbetaalde bedragen Bereikbaarheidsakkoord	2.121	-
Totaal	7.812	2.853

De stijging van de overige nog te ontvangen bedragen wordt veroorzaakt door het feit dat de bijdragen aan de GGD in 2019 zijn vooruit betaald. Daarnaast zijn de vooruitbetaalde subsidiebedragen in het kader van het bereikbaarheidsakkoord hier verantwoord.

7.4 Toelichting passiva

7.4.1 Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Algemene reserve	79.800	82.870
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Financieringsreserves	60.868	61.525
Dekkingsreserves	47.140	50.563
Egalisatiereserves	6.768	10.237
Overige bestemmingsreserves	33.790	41.216
<i>Subtotaal Bestemmingsreserves</i>	<i>148.566</i>	<i>163.541</i>
Gerealiseerd resultaat	11.246	3.753
Totaal	239.612	250.164

Algemene reserves

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31- 12-2018	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2018	Balanswaarde 31-12-2019
- Algemene Reserve	26.675	-	85	4.172	3.924	26.512
- Sociaal domein	6.082	2	1.378	2.858	1.736	6.340
- I-deel	4.358	-	-	-	-	4.358
- Achtervang WMO	2	(2)	-	-	-	-
- Transitie Jeugdzorg	-	-	-	-	-	-
- Grondbedrijf	45.753	-	-	1.150	(2.013)	42.590
Totaal Algemene reserves	82.870	-	1.463	8.180	3.647	79.800

Resultaatbestemming 2018

Onder 'Bestemming resultaat 2018' staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018 naar aanleiding van het raadsbesluit bij het vaststellen van de Jaarverantwoording in juni 2019. Het totaal resultaat voor bestemming 2018 bedroeg € 3.753.000 waarvan een bedrag van € 3.647.000 is toegevoegd aan de algemene reserve, is vrijgevallen € 722.000 aan de egalisatiesreserve en € 828.000 is toegevoegd aan de bestemmingsreserves. Van de toevoeging aan de algemene reserve zijn de budgetoverhevelingen van € 3.665.000 weer vrijgevallen ten gunste van de programmarekening

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2019 (posten groter dan € 250.000) van de algemene reserves wordt als volgt toegelicht:

- *Algemene reserve*

De algemene reserve vormt het gemeentelijk weerstandsvermogen en dient qua omvang tenminste voldoende te zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken.

Mutaties 2019:

De mutaties op de algemene reserve hebben betrekking op het onverdeeld resultaat 2018 van € 3,92 miljoen waarvan conform resultaatbestemming € 3,84 is onttrokken, een dotatie van

86.000 welke in een eerder stadia onterecht is onttrokken en de resultaatbestemming 2016 voor Statushouders van € 0,33 miljoen is onttrokken conform begroting 2019.

Sociaal Domein

De reserve Sociaal Domein fungeert als risicobuffer om financiële mee- en tegenvallers in de uitvoering van het Sociaal Domein, te weten Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, op te vangen.

Mutaties 2019:

In 2019 is er € 2,8 miljoen toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein, tevens is er € 2,9 miljoen aan deze reserve onttrokken. Bij de toerekening van het rekeningresultaat 2018 is besloten het resultaat op de programma's 2, 3 en 4 te verrekenen met de reserve Sociaal Domein. Dit heeft geleid tot een toevoeging van € 1,8 miljoen. Vervolgens is er in de 2e berap nogmaals € 1 miljoen toegevoegd aan deze reserve. Deze toevoeging is het gevolg van de extra middelen die, met name met betrekking tot jeugdhulp, zijn toegekend in de meicirculaire.

In de 1e berap is er € 2,5 miljoen onttrokken aan de reserve Sociaal Domein. Deze onttrekking is gedaan ter bijstelling van het budget voor Jeugdhulp, om de tekorten die hier gedurende 2019 zijn ontstaan op te vangen. In de 2e berap is er € 400.000 onttrokken aan de reserve, deze onttrekking is gedaan ter bijstelling van het budget voor Wmo, ter dekking van de stijgende kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief.

- *Grondbedrijf*

De reserve betreft het weerstandsvermogen voor de grondexploitaties. Het doel van deze reserve is het opvangen van de resultaten van het gemeentelijke grondbedrijf. Gegeven het gesloten circuit worden de resultaten van het grondbedrijf direct verrekend met deze reserve. Mutaties 2019:

De onttrekking van € 1,2 miljoen heeft betrekking op de begrote rentelasten die toegevoegd worden aan het onderhanden werk grondexploitaties. Als gevolg van deze rentetoe rekening is een rentenadeel ontstaan bij de algemene dienst. Dit nadeel wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve grondbedrijf.

Financieringsreserves

Het verloop van de financieringsreserves in 2019 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	(bedragen x € 1.000)		
	Balanswaarde 31-12-2018	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
- Uitkering grondbedrijf/garant.	8.259	-	8.259
- Eenmalige	2.962	236	2.726
- Financieringsreserves	49.461	-	49.461
- Hypotheekfonds	843	421	422
N.Br.Gem.ledenrekening			
Totaal Algemene reserves	61.525	657	60.868

Deze reserves dienen ter structurele dekking van de exploitatie door middel van het handhaven van deze reserve en de bespaarde rente op het eigen vermogen. De belangrijkste mutaties 2019 (posten groter dan € 250.000) van de financieringsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Hypotheekfonds Noord-Brabantse gemeenten*

Bij het opheffen van het Hypotheekfonds Noord-Brabantse gemeenten is de uitkering van het saldo in depot gezet bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze reserve is gevormd uit de incidenteel ontvangen middelen bij het opheffen van het fonds. Jaarlijks - tot 2020 - valt een bedrag van € 0,4 miljoen vrij ten gunste van de exploitatie ter dekking van de gedeerde dividenduitkeringen.

Dekkingsreserves

Het verloop van de dekkingsreserves in 2019 is in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x€ 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2019
- Dekkingsreserve kapitaallasten	50.563	1.300	4.723	47.140
Totaal Algemene reserves	50.563	1.300	4.723	47.140

Het saldo van deze reserves wordt ingezet in de meerjarenbegroting voor de dekking van de kapitaallasten uit hoofde van de investeringen met economisch en maatschappelijk nut. De belangrijkste mutaties 2019 (posten groter dan € 250.000) van de dekkingsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Dekkingsreserve kapitaallasten*

Ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen is in 2019 ongeveer een bedrag van € 4,7 miljoen onttrokken aan de dekkingsreserve kapitaallasten. Daarnaast is een bedrag van €1,3 miljoen gestort in de dekkingsreserve kapitaallasten ten behoeve van de investering voor aanpak omgeving De Waart. Dit betreft een 'overheveling' vanuit de bestemmingsreserve De Waart naar de dekkingsreserve kapitaallasten.

Egalisatiereserves

Het verloop van de egalisatiereserves in 2019 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	Balanswaarde 31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2018	Balanswaarde 31-12-2019
- Verkiezingen	183	-	30	-	153
- Rijbewijzen & Reisdocumenten	613	-	44	-	569
- Afvalstoffenheffing	4.034	-	927	-	3.107
- Riolerings	722	-	-	(722)	-
- Onderhoud buitensport	961	-	-	-	961
- Automatisering algemeen	3.664	86	1.942	-	1.808
- ERD WGA en ZW	60	110	-	-	170
Totaal Algemene reserves	10.237	196	2.943	-722	6.768

De aard, doelstelling en belangrijkste Mutaties 2019 (posten groter dan € 250.000) van de egalisatiereserves wordt als volgt toegelicht:

- *Verkiezingen*

Ter dekking van de fluctuatie in de kosten voor het organiseren van verkiezingen en referenda.

- *Rijbewijzen en reisdocumenten*
Middelen voor het opvangen/egaliseren van de resultaten op de producten van de Stadswinkel.
- *Afvalstoffenheffing*
Ter egalisatie van de exploitatieresultaten op het product afvalstoffenheffing.
Mutaties 2019:
Onttrekking ter hoogte van 927.000 euro aan de reserve afvalstoffenheffing voor de egalisatie van het exploitatieresultaat. Een verdiepende analyse hiervan vindt u in programma 12 onder het product Afvalstoffen.
- *Rioleringen*
Ter egalisatie van het exploitatieresultaat op het product riolering, ontstaan uit de voordelen op de exploitatie van het product.
Mutaties 2019:
De reserve rioleringen ad. € 722.000 is vrijgefallen omdat hier geen verplichtingen meer tegenover staan, conform besluit bij resultaatbestemming 2018.
- *Onderhoud buitensport*
In raadsvoorstel 14-2011 is voorgesteld om een meerjarenonderhoudsprogramma op te stellen ten behoeve van onderhoud van buitensportaccommodaties. Hiermee worden overschrijdingen dan wel onderschrijdingen in enig jaar gestort dan wel onttrokken aan de egalisatiereserve sport.
- *Automatisering algemeen*
In de derde bestuursrapportage 2018 is besloten om deze reserve als egalisatiereserve aan te merken voor het egaliseren van kosten automatisering over de jaren heen en het opvangen van onvoorziene uitgaven ten behoeve van de automatiseringsvoorzieningen.
Mutaties 2019:
Enerzijds is er een onttrekking gedaan voor een bedrag van € 1.292.000 ten behoeve van projecten van Digitalisering & Dienstverlening. Anderzijds is er een onttrekking gedaan van € 650.000 ten gunste van het krediet voor vervangingen en impulsen binnen de ICT infrastructuur, conform besluit bij de tweede Berap 2019.
- *ERD WGA en ZW*
De gemeente Helmond is met ingang van 1 januari 2017 eigenrisicodragers voor de WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Een werknemer heeft recht op WGA indien hij na 2 jaar ziekte nog steeds gedeeltelijk arbeidsongeschikt is. De werkgever is aansprakelijk voor betaling van de WGA-uitkering gedurende een periode van maximaal 10 jaar. In het verleden werden de verzekeringspremies in de exploitatie verwerkt. Conform besluit bij de derde berap 2018 wordt een egalisatiereserve gevormd waarbij jaarlijks het saldo van de premies en werkelijke uitgaven onttrokken c.q. gedoteerd worden. Hiervoor geldt een plafond van € 250.000.

Overige bestemmingsreserves

Het verloop van de overige bestemmingsreserves in 2019 is in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x€ 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2018	Balanswaarde 31-12-2019
- leefbaarheidsmaatregelen	378	-	63	-	315
- Capaciteit werk en inkomen	1	-	1	-	-
- Mobiliteit en verkeersveiligheid	1.548	-	185	-	1.363
- Helmond Stagestad	25	-	25	-	-
- 50+ Beleid	67	-	60	-	7
- Cacaofabriek	-	-	-	-	-
- Natuur- en onderhoudsvriendelijk groen	200	-	-	-	200
- Programma Food	-	-	-	-	-
- Groene peelvallei	567	-	145	-	422
- Cofinancieringsfonds	2.114	-	400	-	1.714
- High Tech Automotive Campus	3.405	-	522	-	2.883
- Sociale stad	9.417	-	1.989	-	7.428
- Versnellingsagenda duurzaamheid	396	-	86	-	310
- de Waart	500	-	500	-	-
- Infrastructurele werken	1.079	-	-	-	1.079
- GZ revitalisering bedrijventerr.	-	-	-	-	-
- Parkeervoorzieningen	956	-	-	-	956
- Strategische investeringen	72	-	-	-	72
- ISV Investering Stedelijke Vernieuwing	2.798	520	86	-	3.232
- Verzekeringsgelden theater	2	-	2	-	-
- Parkeren	17	-	-	-	17
- Stedelijke vernieuwing	824	25	-	-	849
- Integraal veiligheidsbeleid	108	-	-	-	108
- Topsport	16	-	16	-	-
- City-sporthal	1.907	-	1.907	-	-
- Wet werk & bijstand	-	-	-	-	-
- Gezondheidsbeleid	109	-	-	-	109
- Voorm ID-banen GH	503	9	47	-	465
- Instroom en doorstroombanen	999	22	190	-	831
- Accommodatiebeleid	20	-	20	-	-
- Automatisering algemeen	-	-	-	-	-
- Samen investeren Brabantstad	788	-	5	-	783
- Brabantnet (glasvezelkabel)	44	-	-	-	44
- Helmond west	100	50	150	-	-
- Onderhoud gebouwen (vastgoed)	2.482	-	-	828	3.310
- Organisatie ontwikkeling	4.000	-	1.578	-	2.422
- Volkshuisvestingactiviteiten	880	-	220	-	660
- Gemeentemuseum	336	-	75	-	261
- Gezond in de stad (GIDS)	40	-	-	-	40
- Uitvoering strategische agenda	100	-	81	-	19
- Brandweer - professionalisering	68	-	11	-	57
- ODZOB	696	-	27	-	669
- Arbeidsvoorwaardenbeleid	854	-	614	-	240
- Startersleningen	201	-	-	-	201
- Stimuleren wonen	2.538	-	64	-	2.474
- Theater Speelhuis	61	-	-	-	61
- Regionale Samenwerking	-	189	-	-	189
Totaal Bestemmingsreserves	41.216	815	9.069	828	33.790

De aard, doelstelling en belangrijkste Mutaties 2019 (posten groter dan € 250.000) van de bestemmingsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Leefbaarheidsmaatregelen*

Deze reserve dient voor de dekking van de kosten van leefbaarheidsmaatregelen in de wijk Leonardusbuurt

- *Capaciteit Werk en inkomen*
Deze reserve dient voor de dekking van de extra middelen voor incidentele formatie-uitbreiding (2014-2016).
- *Mobiliteit en verkeersveiligheid*
Dekken van de uitgaven op het gebied van het verbeteren van de mobiliteit en verkeersveiligheid.
- *Helmond Stagestad*
Middelen voor het realiseren van het initiatief Helmond Stagestad om een betere aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs te bewerkstelligen.
- *50+ Beleid*
Ter dekking van uitgaven voor het 50+ beleid op het gebied van de arbeidsmarkt
- *Natuur- en onderhoudsvriendelijk groen*
Bij de vaststelling van de begroting 2016 is besloten om extra te investeren in natuur- en onderhoudsvriendelijk groen. Voor het deels omvormen van bestaand openbaar groen naar meer onderhoudsarm groen werd in totaal € 300.000 beschikbaar gesteld.
- *Programma Food*
Ter dekking van uitgaven in het kader van het programma Food in het cluster Economie.
- *Groene Peelvallei*
De reserve is gevormd om uitgaven te dekken, die betrekking hebben op planontwikkeling, visievorming, beheer, onderhoud en investeringen in maatregelen die samenhangen met plannen & projecten.
- *Cofinancieringsfonds*
Middelen voor het realiseren van maatschappelijke opgaven, co-creatie om subsidie-mogelijkheden optimaal en sneller te kunnen benutten waar ook cofinanciering van de gemeente gevraagd wordt.
Mutaties 2019:
Bij het coalitieakkoord is uitgesproken te willen blijven werken met een cofinancieringsfonds om flexibel en snel te kunnen inspelen op kansrijke ontwikkelingen voor de stad. Dit fonds omvat aan het begin van het jaar € 2,1 miljoen. Er wordt 0,3 miljoen ingezet ter dekking van de begroting, zoals met uw raad is afgesproken. Daarnaast wordt er een onttrekking gedaan voor het krediet natuurnetwerk B5 van € 0,1 miljoen zoals besloten bij de tweede Berap 2017.
- *High Tech Automotive Campus*
Beschikbare middelen voor het realiseren van de High Tech Automotive Campus.
Mutaties 2019:
Het betreft hier een onttrekking aan deze reserve om de kosten van de High Tech Automotive Campus in programma 7 af te dekken.
- *Sociale Stad*
Middelen voor het realiseren van maatschappelijke transitie en transformatie in het Sociaal Domein.
Mutaties 2019:

Het Strategisch Programma Sociale Stad kent een aantal pijlers. Per pijler is een projectenagenda vastgesteld en per jaar worden de daadwerkelijk gemaakte kosten op basis van deze agenda onttrokken aan de reserve. In totaal heeft dit in 2019 geleid tot een onttrekking van € 2,0 miljoen. Deze onttrekking heeft met name betrekking op de pijler Sociaal Innovatief Fonds en de pijler Wmo/Jeugd.

- *Versnellingsagenda Duurzaamheid*
Middelen voor het realiseren van projecten en initiatieven op het gebied van duurzaamheid.
- *De Waart*
Middelen voor de realisatie van de projecten op het gebied van het versterken van de leefbaarheid in de Waart en de ontwikkelingen in de openbare ruimte.
Mutaties 2019:
Onttrekking ad € 0,5 miljoen dient ter dekking van de kapitaallasten voor investeringen in de Waart.
- *Infrastructurele werken*
Ter dekking van grote infrastructurele voorzieningen die samenhangen met de ontwikkeling van de stad en die een bovenwijks karakter dragen.
- *Parkeervoorzieningen*
Realisatie parkeervoorzieningen in het kader van de gemeentelijke bouwverordening en onderhoud van bestaande parkeerplaatsen.
- *Strategische investeringen*
Reserve om tijdig in de kunnen spelen op toekomstige majeure projecten en knelpunten.
- *ISV investeringen stedelijke vernieuwing*
Deze reserve dient om de ISV-subsidie die via het gemeentefonds wordt ontvangen, vast te houden tot het moment van besteding.
Mutaties 2019:
Het betreft de ontvangen middelen vanuit het gemeentefonds voor bodemsanering die zijn toegevoegd aan de reserve ISV
- *Verzekeringsgelden theater*
Deze reserve dient om de verzekeringsgelden die zijn ontvangen na de brand in het theater vast te houden in afwachting van de uitvoering van de besluitvorming van het Helmondse theater.
- *Parkeren*
Om kosten van het parkeren en het realiseren van parkeergarages op termijn kostendekkend te maken en om fluctuaties in de parkeerexploitatie voor de komende jaren op te vangen.
- *Stedelijke vernieuwing*
Extra middelen voor het uitvoeren van stadsvernieuwingsprojecten
- *Integraal veiligheidsbeleid*
Ter dekking van kosten van maatregelen die de veiligheid in de stad bevorderen, waaronder het cameratoezicht.

- *Topsport*
Ter dekking van de kosten voor sportevenementen en topsporters.
- *City-sporthal*
Ter dekking van de sloopkosten van de City-sporthal.
Mutaties 2019:
Conform de afspraken uit het Hoofdlijnenakkoord de Waart (2016) met Woonpartners zal de City Sporthal worden gesloopt en de parkeergarage worden overgedragen aan Woonpartners ten behoeve van een nieuw woongebouw. Onttrekking ad € 1,9 miljoen dient ter dekking van de volledige afwaardering van de boekwaarde van het pand en de grond.
- *Gezondheidsbeleid*
Ter dekking van projecten op het gebied van gezondheidsbeleid.
- *Voormalige ID-banen gemeente Helmond*
Ter dekking van de salariskosten voor de functies binnen Helmond die voorheen uit de regeling ID-banen (Melkert-banen) werden betaald.
- *In- en doorstroombanen*
Ter dekking van de uitvoeringskosten van de voormalige in- en doorstroombanen.
- *Accommodatiebeleid*
Middelen voor het afdekken van de kosten van de privatisering en verbouwing van de wijkaccommodatie Geseldonk.
- *Samen investeren in Brabant Stad*
Afronden van de diverse projecten in het kader van Brabant Stad.
- *Brabantnet*
Middelen voor het realiseren van Brabantnet (glasvezelkabel) en lokale digitale marktplaats.
- *Helmond West*
Reserve ter dekking van de kosten voor het realiseren van de herstructurering van Helmond-West.
- *Onderhoud gebouwen (vastgoed)*
Ter dekking van de kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de gemeentelijke eigendommen (Gebouwenexploitatie). De mutatie van 2019 heeft betrekking op de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2018.
- *Organisatieontwikkeling*
Middelen voor het realiseren van de organisatieontwikkeling.
Mutaties 2019:
Er is 1,1 miljoen onttrokken voor uitgaven die met organisatieontwikkeling te maken hebben zoals eenmalige frictiekosten en doorontwikkeling van afdelingen.
- *Volkshuisvestingsactiviteiten*
Ter dekking voor de uitgaven van volkshuisvesting.

- *Gemeentemuseum*
Middelen voor het (door)ontwikkelen van semi-permanente tentoonstellingen, opbouw voor investeringen kasteel museum.
Mutaties 2019:
Het Strategisch Programma Sociale Stad kent een aantal pijlers. Per pijler is een projectenagenda vastgesteld en per jaar worden de daadwerkelijk gemaakte kosten op basis van deze agenda onttrokken aan de reserve. In totaal heeft dit in 2019 geleid tot een onttrekking van € 2,0 miljoen. Deze onttrekking heeft met name betrekking op de pijler Sociaal Innovatief Fonds en de pijler Wmo/Jeugd.
- *Gezond in de stad*
De middelen over de jaren 2015-2017 vanuit het Gemeentefonds worden gereserveerd voor het realiseren van projecten in het kader van Gezond in de Stad.
- *Uitvoering strategische agenda*
Middelen voor het realiseren van de strategische agenda.
- *Brandweer - professionalisering organisatie*
Middelen ter dekking van de gemeentelijke bijdragen voor de realisatie van een crisiscentrum en de doorontwikkeling van de crisisorganisatie van de Veiligheidsregio.
- *ODZOB*
Middelen voor de extra kosten die ontstaan als gevolg van de afspraken tussen het voormalige SRE, de ODZOB en het MRE inzake de garantielonen voor de komende jaren.
- *Arbeidsvoorwaardenbeleid*
Middelen voor het realiseren van het arbeidsvoorwaardenbeleid.
Er is € 614.000 onttrokken voor de uitvoering van het generatiepact conform de afspraken met betrokken partijen.
- *Startersleningen*
Middelen voor het opvangen van de (extra) kosten in verband met het voortzetten van de startersleningen.
- *Stimuleren wonen*
Reserve ter dekking van de uitgaven in het kader van Flankerend Beleid Wonen zoals vastgesteld in de gelijknamig nota.
- *Theater Speelhuis*
De reserve vormt voor de resultaten een gesloten circuit en is mede bestemd voor onderzoek- en ontwikkelingskosten in het kader van beweging richting een meer zelfstandige positie.
- *Regionale Samenwerking*
Reserve ter dekking van toekomstige kosten van samenwerkingsverbanden.
Mutaties 2019:
Bij de 2^e berap 2019 is besloten om deze reserve in te stellen en € 250.000 te storten.

Voorzieningen

De specificatie van het saldo van de voorzieningen in de balans is als volgt:

	(bedragen x € 1.000)	
	Balanswaarde	Balanswaarde
	31-12-2019	31-12-2018
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.865	7.152
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	19.818	16.601
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.829	1.590
Totaal	30.512	25.343

Het verloop van de voorzieningen in 2019 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	(bedragen x € 1.000)				
	Balanswaarde	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Balanswaarde
	31-12-2018				31-12-2019
<i>Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Voorziening wethouderspensionen	6.343	2.082	-	275	8.150
Voorziening zonnepanelen Brandevoort	6	-	-	6	-
Voorziening mobiliteit	462	-	-	25	437
Voorziening borgstellingen	180	-	-	-	180
Verlieslatende contracten facilitair grondbedrijf	135	-	90	-	45
Vz reparatie uitkering WW-versobering	26	27	-	-	53
	7.152	2.109	90	306	8.865
<i>Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen</i>					
Voorziening Rioleringslasten	16.601	4.314	-	1.097	19.818
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>					
Voorziening Startersleningen	587	-	-	-	587
Onderhoud tbv bevoegd gezag scholen	1.003	342	-	103	1.242
	1.590	342	-	103	1.829
Totaal	25.343	6.765	90	1.506	30.512

Alle aanwendungen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht. Onderstaand zijn de aard en doelstelling van de voorzieningen, alsmede de belangrijkste mutaties 2019 (posten groter dan € 250.000) in het boekjaar toegelicht.

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

- *Voorziening wethouderspensionen*
Deze voorziening is gevormd voor de pensioenverplichtingen voor (gewezen) wethouders. Deze voorziening is gewaardeerd op een actuariële berekening van de verplichtingen op balansdatum. De uitbetaalde aanspraken in het verslagjaar zijn in mindering gebracht op deze

voorziening, de dotatie betreft de storting voor de zittende wethouders alsmede de dotatie voor de lopende aanspraken van gewezen wethouders.

Mutaties 2019:

Op basis van de actuariële berekeningen hebben we de verplichting bepaald per 31-12-2019 resulterend in een storting van € 1,8 miljoen.

- *Voorziening zonnepanelen Brandevoort*
Deze voorziening is gevormd voor de verplichtingen uit hoofde van de sale & leaseback constructie van de zonnepanelen in Brandevoort. Jaarlijks worden de gemaakte kosten onttrokken aan deze voorziening.
- *Voorziening mobiliteit*
De voorziening mobiliteit is gevormd om de verplichtingen jegens medewerkers met mobiliteitsafspraken na te komen.
- *Voorziening borgstellingen*
Deze voorziening is gevormd voor de verwachte verliezen uit hoofde van de verstrekte waarborgen en garanties. De gemeente is op een verstrekte waarborg betreffende niet verhuurde ruimtes aangesproken in 2019. De verstrekte waarborg geldt nog voor de jaren 2020 en 2021. In 2018 zijn de afspraken hernieuwd, waardoor meer flexibiliteit geboden wordt in de verhuur van leegstaande ruimtes. De verwachting was dat het beroep op de borgstelling daardoor lager zou worden. In 2019 was dat nog niet het geval. Ook voor 2020 en 2021 verwachten we nog een beroep op de borgstelling, waarbij de verwachting is dat er meer ruimtes verhuurd zullen worden. De hoogte van de voorziening van € 180.000 is gebaseerd op een jaarlijks ingeschat beroep hierop van € 90.000 voor 2020 en 2021 totaal € 180.000. Dit is op dit moment de best mogelijke inschatting van de mogelijke aanspraak. De maximale aanspraak voor de jaren 2020 en 2021 bedraagt € 400.000. Voor dit verschil is derhalve sprake van een schattingsonzekerheid.
- *Voorziening reparatie uitkering WW-versobering*
De opbouw en de maximale duur van de WW-uitkering zijn per 1 januari 2016 verkort door wijzigingen in de Wet Werk en zekerheid. In de CAO Gemeenten 2016-2017 is afgesproken om deze versoberingen van de WW te repareren.

Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen

- *Voorziening riolering*
De van burgers ontvangen bijdragen in de riolheffing voor toekomstige vervangingsinvesteringen in de riolering en het jaarresultaat van het hoofdproduct riolering worden gestort in deze voorziening. Voor nieuwe investeringen op basis van het vastgestelde gemeentelijke rioleringsplan wordt een bijdrage vanuit deze voorziening aan deze investeringen in mindering gebracht op deze activa. Deze eindstand van de voorziening per ultimo 2019 heeft voor € 14.872.000 betrekking op de spaarvoorziening artikel 44 lid 1d en voor € 4.946.000 betrekking op de voorziening riolering artikel 44 lid 2
Mutaties 2019:
De toevoeging a € 4.314.000 aan de voorziening betreft enerzijds het spaarbedrag voor de jaarschijf 2019 zoals vastgesteld in de meerjarenprognose van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 van € 3,4 miljoen en daarnaast het positieve resultaat van het

hoofdproduct riolering van € 0,9 miljoen. De onttrekking van € 1.097.000 is de hoogte van de gemaakte kosten voor de vervangingsinvesteringen van het Rioleringsstelsel.

Voorzieningen van derden verkregen middelen waarvan de besteding is gebonden

- *Voorziening Startersleningen*
De voormalige middelen uit hoofde van het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) worden ingezet ten bate van de woningbouw. De raad van de gemeente Helmond heeft bij het vaststellen van de 'Verordening startersleningen Helmond 2014' besloten dat de voorziening startersleningen wordt aangewend voor de rente- en beheerskosten van de Helmondse startersleningen.
- *Voorziening onderhoud t.b.v. bevoegd gezag scholen*
Voor het uitvoeren van het binnen- en buitenonderhoud is met de Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant, de Stichting Openbare Basisscholen Helmond, de Stichting QLIQ primair onderwijs en de Stichting Vitus Zuid een overeenkomst gesloten. De materiële instandhouding (MI) vergoeding "onderhoud en beheer" van het Rijk dragen de scholen aan de gemeente over. Op grond van het BBV worden deze vergoedingen in de voorziening onderhoud ten behoeve van het bevoegd gezag scholen gestort. Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan geëvalueerd en wordt vastgesteld of en zo ja welke onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd en op welke wijze. In 2019 hebben de scholen een bedrag van ongeveer € 342.000 overgedragen aan de gemeente. Hier is in 2019 voor ongeveer € 103.000 aan onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn als volgt te specificeren:

	Balans-waarde 31-12-2018	Vermeer- deringen	Aflossingen	Balans-waarde 31-12-2019
Onderhandse leningen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	135.913	-	12.926	122.987
Waarborgsommen	579	138	44	673
Totaal	136.492	138	12.970	123.660

In 2019 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken. Eén lening (€ 170.000) is vervroegd afgelost en verder hebben alleen reguliere aflossingen op de bestaande leningen plaatsgevonden. De totale rentelasten voor het jaar 2019 van de schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bedragen € 3,6 miljoen (2018 € 3,7 miljoen).

7.4.2 Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Netto-vlottende schulden met een Rentetypische looptijd korter dan één jaar	15.667	10.789
Overlopende passiva	88.162	84.116
Totaal	103.829	94.905

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Overige kasgeldleningen		
Banksaldi	6.415	-
Overige schulden		
- Crediteuren	9.252	10.099
- Overige kortlopende schulden	-	690
Totaal	15.667	10.789

Het negatieve banksaldo per jaareinde heeft betrekking op de BNG-bankrekeningen. Dit is het gevolg van incidentele betalingen en afkomen richting de schatkist.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	18.962	17.293
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	-	-
- Vooruitontvangen bijdragen van de EU	971	653
- Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk	4.111	2.790
- Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden	57.719	56.124
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	6.399	7.256
Totaal	88.162	84.116

De "Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd" zijn als volgt te specificeren.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd		
- WMO en Jeugd	7.106	8.125
- Sociale lasten en loonheffing	2.545	2.414
- Overlopende rente	1.125	1.567
- Overige posten	8.186	5.187
Totaal	18.962	17.293

De verplichtingen Wmo en Jeugd hebben betrekking op de nog te betalen trajectkosten die in 2020 afgerekend worden met behulp van productieverantwoordingen over 2019.

De sociale lasten en loonheffing per 31 december 2019 heeft betrekking op december 2019.

De overlopende rente heeft met name betrekking op de nog te betalen rente voor langlopende schulden.

De overige posten hebben met name betrekking op uitgaven die betrekking hebben op 2019 waarvan de facturen in 2020 zijn ontvangen.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen hebben betrekking op de volgende partijen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Balanswaarde 31-12-2019
Vooruitontvangen bijdragen van de EU				
- toelichten	653	971	653	971
Totaal	653	971	653	971
Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk				
Ministerie Infrastructuur en Milieu	1.819	1.222	1.649	1.392
Ruimte voor ondernemen	233	-	230	3
Gemeentefonds	-	120	-	120
Voor- en vroegschoolse educatie (OAB)	738	422	-	1.160
Specifieke uitkering sport (SPUK)	-	1.251	-	1.251
Projectenpool van denken naar doen	-	185	-	185
Totaal	2.790	3.200	1.879	4.111
Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden				
Provincie Noord Brabant	337	954	185	1.106
Provincie Noord Brabant bereikbaarheidsagenda	55.750	-	876	54.874
Cofinanciering gemeenten bereikbaarheidsakkoord	-	1.502	408	1.094
Gemeente Eindhoven	37	100	37	100
SRE	-	-	-	-
Overige gemeenten	-	545	-	545
Totaal	56.124	3.101	1.506	57.719

De vooruit ontvangen bijdragen van de EU van € 971.000 zijn voor het uitvoeren van pilots en projecten op het gebied van slimme mobiliteit, en meer specifiek op het gebied van Intelligente Transport Systemen (ITS).

De ontvangen voorschotten van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu van € 1,2 miljoen hebben betrekking op de SiSa-regeling Sanering Verkeerslawaaï waarover in de bijlage bij deze jaarrekening verantwoording wordt afgelegd.

De ontvangen voorschotten inzake Voor- en vroegschoolse educatie (OAB) van € 422.000 hebben betrekking op de gelijknamige SiSa-regeling waarover in de bijlage bij deze jaarrekening verantwoording wordt afgelegd.

De ontvangen voorschotten van cofinanciering gemeenten bereikbaarheidsakkoord van € 1,5 miljoen hebben betrekking de voorschotten ontvangen van gemeenten die deelnemen aan het bereikbaarheidsakkoord. Dit betreft cofinanciering voor projecten die gemeente Helmond uitvoert.

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen:

	(bedragen x € 1.000)	
	Balanswaarde 31-12-2019	Balanswaarde 31-12-2018
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
Nog te besteden in het kader van het Grote Steden Beleid	2.485	2.928
Vooruitontvangen posten faciliterend grondbeleid Weverspoort	3.003	3.312
Vooruitontvangen posten faciliterend grondbeleid, overige posten	475	448
Vooruit ontvangen recettes theater Het Speelhuis	374	406
Overige posten	62	162
Totaal	6.399	7.256

De nog te besteden gelden in het kader van Grote Steden betreffen middelen die ontvangen zijn in de GSB-III periode, specifiek ten behoeve van bodemsanering. Jaarlijks wordt in het bodemsaneringsprogramma een meerjarenplanning opgesteld waarin verantwoord wordt welke kosten nog gemaakt worden. Het bodemsaneringsprogramma loopt tot 2030.

Voor het faciliterend grondbedrijf Weverspoort is in 2009 een bedrag ontvangen voor de aanleg van de infrastructuur in het plangebied Weverspoort. Naarmate de werkzaamheden in dit plangebied vorderen daalt deze balanspost.

7.4.3 Waarborgen en garanties

De verstrekte waarborgen en garanties zijn als volgt te specificeren. (juiste tabel nog opnemen)

(bedragen x € 1.000)

	Oorspronkelijke hoofdsom	Saldo 31-12-2019	% lening gewaarborgd	Saldo 31-12-2018
Gewaarborgde geldleningen	57.823	33.273	99,91%	33.947
Gewaarborgde geldleningen met achtervang	545.009	481.552		484.057
		514.825	1	518.004
Huurgaranties		800		600
Totaal		515.625		518.604

Het saldo van de gewaarborgde geldleningen per 31 december 2019 bedraagt € 515,6 miljoen. Voor een bedrag van € 481,5 miljoen heeft de gemeente Helmond een achtervangfunctie voor de gewaarborgde geldleningen aan woningcorporaties.

Gewaarborgde geldleningen

Als verplichtingen met betrekking tot deze lening(en) niet worden nagekomen, kan de gemeente worden aangesproken. Daar waar sprake is van een verwachte aanspraak op de verstrekte waarborgen en garanties is de voorziening Borgstellingen gevormd.

De gemeente heeft een borgstelling afgegeven voor de aanleg van glasvezel richting de BNG. De gemeente staat maximale borg voor een bedrag van € 10 miljoen. In 2019 heeft Glasvezel BV voor een bedrag van € 3 miljoen gebruik gemaakt van de financieringsfaciliteit bij de BNG. Voor dit bedrag staat de gemeente ultimo 2019 borg.

Gewaarborgde geldleningen met achtervang

Voor deze leningen die verstrekt zijn aan woningbouwcorporaties, draagt het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) primair het risico. De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen:

- de geldmiddelen van de corporatie.
- de borgingsreserve van het WSW. Het WSW heeft een eigen risicobuffer gevormd uit de obligo's die de woningbouwverenigingen moeten aanhouden bij het WSW.
- vervolgens staan rijk en gemeenten borg voor het WSW mocht het fonds in de problemen komen. De gemeente is dan verplicht achtergestelde geldleningen te verstrekken.

Huurgaranties

De huurgaranties nemen toe doordat in 2019 een nieuwe garantie is afgegeven voor een maximaal bedrag van € 400.000 over een periode van 4 jaar (€ 100.000 per jaar). Deze garantie kan alleen aangesproken worden in geval van faillissement of surseance van betaling. In dat geval treedt de gemeente in plaats van de betreffende huurder, neemt de huurrechten over en vrijwaart de verhuurder van huurdering tot het maximale bedrag van de borg.

7.5 Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de verplichtingen met een omvang groter dan € 300.000, die nog lopen per balansdatum. De "Totale waarde" van de verplichtingen betreft de looptijd van het contract tot de expiratedatum.

(bedragen x € 1.000)

	Totale waarde contracten die lopen per 31-12-2019	Expiratie-datum
Lopende inkopen (Europees aanbestede contracten)		
Transport en verwerking restafval	6.467	31-jan-22
WMO-hulpmiddelen	5.953	30-jun-22
Leerlingenvervoer	4.476	31-jul-23
Engineeringsteam Renovatie/nieuwbouw Stadskantoor in Beweging	3.070	31-dec-24
Levering elektriciteit	2.510	31-dec-21
Groenonderhoud Midden	1.500	31-dec-20
Groenonderhoud West	1.400	31-dec-20
Levering aardgas	1.166	31-dec-21
Catering en warme dranken automaten	805	31-mei-22
Exploitatie milieustraten	680	31-dec-21
Groenonderhoud Brandevoort	400	31-dec-20
Overeenkomst Accountantscontrole	345	31-jul-21
Reinigen kolken gemeente Helmond	323	14-jan-22
(Groeps)Detacheringsovereenkomst Atlant	310	31-dec-23
IT Hardware	900	14-mrt-21
Brandverzekering	260	30-dec-20
Onderhoud E-installaties	256	31-mrt-21
Overige verplichtingen met een beperkte omvang	2.496	diverse
Subtotaal lopende inkopen (Europees aanbestede contracten)	33.317	
Lopende huurcontracten		
Sporthal Scheepsboulevard	30.722	26-aug-43
Kantoorruimtes Paterslaan	1.358	31-dec-31
Turnhal Rakhof	771	30-nov-28
Kantoorruimtes Churchillaan	435	31-dec-21
Automotive Campus	621	1-jul-22
Subtotaal lopende huurverplichtingen	33.907	
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met vergelijkbaar		
Vakantiedagenverplichting	1.583	n.v.t.
Pensioenverplichting nabestaanden wethouders	512	n.v.t.
	2.095	
Verplichtingen uit hoofden van grondbeleid		
Verplichtingen tot besteding bij facilitair grondbeleid	641	n.v.t.
Verplichting tot aankoop gronden	1.816	n.v.t.
	2.457	
Subsidieverplichtingen aan niet verbonden partijen		
Brainport Smart District	1.500	31-dec-22
Subtotaal lopende huurverplichtingen	1.500	
Totaal niet uit de balans blijvende verplichtingen	73.276	

7.6 Niet uit de balans blijkende financiële rechten

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) kan op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd zijn.

De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK.

De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Rechten voortkomend uit grondexploitatie

Uit de grondexploitaties zijn rechten ontstaan die niet in de balans blijken. Dit is gelijk aan de verplichting uit hoofden van grondbeleid. Dit betreft 641.000 euro verdeeld over meerdere grondexploitaties.

7.7 Gebeurtenissen na balansdatum

In het voorjaar van 2020 zijn we in ons land geconfronteerd met het COVID-19 virus. Het Rijk nam vanaf dat moment steeds verdergaande beperkende maatregelen om de gezondheid van de burgers te beschermen. Deze maatregelen hebben grote gevolgen voor de economie. Hoewel het Rijk met een noodsteunpakket de ondernemers probeert te ondersteunen, blijft er onzekerheid hoe lang dit gaat duren. Om deze reden is op balansdatum niet aan te geven wat hiervan de invloed op de hoogte van de balansposten zal zijn. In de eerste Bestuursrapportage (1e Berap 2020) wordt de raad dit jaar geïnformeerd over enkel de financiële afwijkingen voor het lopend jaar 2020. Vervolgens wordt een doorkijk naar de volgende jaren gemaakt middels de Perspectiefnota 2021-2024 als vervanging van de Voorjaarsnota. Dit document bestaat uit een financiële prognose voor de komende vier jaar, waarbij zowel de onontkoombare autonome ontwikkelingen worden geduid als de financiële effecten van de coronacrisis voor zover mogelijk. In de Crisis en herstelnota wordt enerzijds inzicht gegeven in wat gerealiseerd is uit het coalitieakkoord en anderzijds wordt vooruitgekeken naar welke maatregelen nodig zijn in het kader van het herstel van de coronacrisis. Dit document zal gebruikt worden voor het opstellen van de Programmabegroting 2021-2024.

8 SiSa-bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020								
BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 06</i>
		1	€ 225.000	2019-622905	€ 0	Ja	€ 0	€ 0
		2	Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: C1 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 09</i>			
		1	2019-622905	n.v.t.	Nee			
		2						
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03</i>			
			€ 2.775.448	€ 789.057	€ 379.364			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06</i>		<i>Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07</i>	

OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB) Gemeenten	Correctie besteding 2018 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO).	Correctie besteding 2018 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO).	Correctie besteding 2018 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO).	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. <i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 01</i>	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. <i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 02</i>	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. <i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 04</i>	-€ 160.129	-€ 33.868
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Correctie besteding 2018 aan andere gemeenten overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen. Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D9 / 08</i>		
OCW	D10	Volwasseneneducatie Contactgemeenten	Verstreckte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D10 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D10 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D10 / 03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatorenummer: D10 / 04</i>	€ 727.812	€ 756.579
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen

	Aard controle n.v.t. Indicatummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatummer: E3 / 05	Aard controle R Indicatummer: E3 / 06
1	lenM/BSK-2014/237854	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	lenM/BSK-2015/203661	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3	lenM/BSK-2016/241402	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 156.749	€ 0
4	lenM/BSK-2016/241405	€ 0	€ 0	€ 0	€ 74.594	€ 0
5	lenM/BSK-2016/260810	€ 249.300	€ 0	€ 0	€ 0	€ 249.300
6	lenM/BSK-2016/260810	€ 50.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 50.000
7	lenM/BSK-2017/163971	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
8	lenW/BSK-2018/159129	€ 10.192	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
9	lenW/BSK-2019/154848	€ 1.077.020	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.077.020
10	lenW/BSK-2019/154851	€ 142.500	€ 0	€ 0	€ 156.749	€ 142.500
11	lenW/BSK-2018/216437	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
12						
13						
	Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
	Aard controle n.v.t. Indicatummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatummer: E3 / 12
1	lenM/BSK-2014/237854	€ 377.894	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
2	lenM/BSK-2015/203661	€ 401.912	€ 0	€ 401.912	€ 0	Nee
3	lenM/BSK-2016/241402	€ 1.412.630	€ 0	€ 1.335.655	-€ 156.479	Nee
4	lenM/BSK-2016/241405	€ 280.409	€ 0	€ 280.409	€ 74.594	Nee
5	lenM/BSK-2016/260810	€ 452.359	€ 0	€ 452.359	€ 0	Nee
6	lenM/BSK-2016/260810	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 0	Nee
7	lenM/BSK-2017/163971	€ 48.601	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
8	lenW/BSK-2018/159129	€ 10.192	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
9	lenW/BSK-2019/154848	€ 1.077.020	€ 0	€ 1.077.020	€ 0	Nee
10	lenW/BSK-2019/154851	€ 299.249	€ 0	€ 299.249	€ 156.749	Nee
11	lenW/BSK-2018/216437	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
12						
13						

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2018 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12</i>
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2018 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 34.623.378	€ 615.732	€ 2.273.816	€ 17.207	€ 190.365
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 569	€ 88.214	€ 13.757	€ 0	€ 1.455.012
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)				
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)				
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13	Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14				
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 0				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente deel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Nee			

SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2018	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004		inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>
		1	060794 Gemeente Helmond	€ 138.480	€ 113.292	€ 23.712	€ 254.317	€ 19.275
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>		
		1	060794 Gemeente Helmond	€ 0	€ 0	€ 0		
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen
		Gemeenten						
			<i>Aard controle R. Indicatornummer: H4 / 01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06</i>
		1	€ 1.626.459	632830	€ 397.837	€ 337.097	€ 0	€ 60.740
		2						
		3						
			Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11</i>	
		1	632830	397837	24,46%		€ 1.228.622	
		2						
		3						

Bijlagen

9 Kerngegevens

Kerngegevens	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2015
SOCIALE STRUCTUUR				
A. Bevolking:				
0 t/m 4 jaar	4.578	4.556	4.655	4.938
5 t/m 19 jaar	16.525	16.705	16.859	16.887
20 t/m 64 jaar	55.308	54.618	54.121	53.739
65 jaar en ouder	16.060	15.716	15.276	14.542
Totaal inwoners	92.471	91.595	90.911	90.106
B. Niet Nederlandse etniciteit andere nationaliteit.:				
Totaal	25.680	24.675	23.808	22.342
in % van de bevolking	27,8%	26,9%	26,2%	24,8%
C. Aantal werkzame personen (incl. uitzendkrachten):				
12 uur en meer per week		39.600	34.300	33.800
minder dan 12 uur p.w. = parttime		5.500	6.300	5.500
D. Sociale uitkeringen:				
WWB		0	0	0
Participatiewet	2.480	2.613	2.731	2.715
WIJ		0	0	0
ABW				
Bijzondere periodieke bijstand				
Overige regelingen				
	2.480	2.613	2.731	2.715
E. Onderwijs:				
Openbaar basis onderwijs	2.159	2.167	2.158	2.282
Bijzonder basis onderwijs	5.838	5.992	6.116	6.591
Totaal basis onderwijs	7.997	8.159	8.274	8.873
Openbaar speciaal onderwijs	234	192	241	240
Bijzonder speciaal onderwijs	644	685	444	359
Totaal speciaal onderwijs	878	877	685	599
Openbaar voortgezet onderwijs	1510	1748	1677	1.787
Bijzonder voortgezet onderwijs	3805	3789	3805	3.871
Totaal voortgezet onderwijs	5.315	5.537	5.482	5.658

FYSIEKE STRUCTUUR**A. Water:**

<u>totaal (in hectare) gemeente Helmond</u>	5.510	5.510	5.475	5.475
vlakvormig totaal (in hectare) Totaal opp water	89	89	54,3	54,3
waarvan binnenwater (kanaal en insteekhaven)	24,56	24,44	24,3	24,3
waarvan historische stadskern (Kasteel en Binderen)	0,88	0,88	0,88	0,88
lengte waterwegen/waterlopen (in km)	160	157	156	158

B. Woningen:

totaal	40784	40319	39797	39.405
Leegstand woningen (vanaf 2007)	783	926	845	963

C. Wegen: (in m2)*

<i>Totaal*</i>	5.359.000	5.359.088	5.320.982	5.162.550
Elementverharding	3.267.000	3.267.037	3.252.620	3.164.453
Asfaltverharding *	2.092.000	2.092.052	2.068.362	1.998.097

D. Openbaar groen:

bossen & natuurgebieden (in hectare)	626	626	552	552
stedelijk groen (in hectare)	441	441	512	512
recreatiegebied (in hectare)	66	66	66	66
bomen (aantallen)	50.100	50.100	50.000	49.226

10 BBV indicatoren

Hieronder worden de verplichte BBV indicatoren verdeelt over de diverse programma's weergegeven. Voor de invoer van de verplichte BBV indicatoren zijn we als gemeente Helmond afhankelijk van landelijke cijfers aangeleverd door diverse partijen. Indien deze cijfers niet beschikbaar zijn gesteld zijn deze indicatoren mogelijk niet (volledig) gevuld.

Programma 01 Veiligheid en handhaving

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	5	5	6	4	4	3		Waarstaatjegemeente.nl
1.02	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	8	9	9	9	8	7		Waarstaatjegemeente.nl
1.03	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	10	10	8	6	7	8		Waarstaatjegemeente.nl
1.04	Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners van 12-18 jaar)	230	188	217	149	153	140	157	Waarstaatjegemeente.nl
1.05	Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	3	3	4	3	3	3		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 02 Werk en inkomen

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
2.01	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële beroepsbevolking)	64,1%	62,3%	64,3%	65,3%	65,4%	66,2%		Waarstaatjegemeente.nl
2.02	Personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)			50,6	50,2	50,2	49,1	46,2	Waarstaatjegemeente.nl
2.03	Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)			253	170	119	105		Waarstaatjegemeente.nl (2018 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
2.04	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	7%	7%	7%	7%	7%	7%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 03 Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
-----	--------------------------	------	------	------	------	------	------	------	---------------------------------

3.01	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 1.000 inwoners)	80	84	86	87	89	Waarstaatjegemeente.nl, (2019 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
------	---	----	----	----	----	----	---

Programma 04 Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2%	3%	3%	3%	3%	2%		Waarstaatjegemeente.nl
4.02	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)		1	1	3	3	3		Waarstaatjegemeente.nl
4.03	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)		5	5	8	11	12		Waarstaatjegemeente.nl
4.04	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	3%	2%	2%	2%	3%			Waarstaatjegemeente.nl
4.05	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)			9,5%	9,3%	9,5%	8,9%	8,2%	Waarstaatjegemeente.nl (2019 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.06	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)			1,1%	1,0%	0,9%	0,9%	0,8%	Waarstaatjegemeente.nl (2019 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.07	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)			0,5%	0,4%	0,3%	0,3%	0,3%	Waarstaatjegemeente.nl (2019 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.08	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2%	3%	2%					Waarstaatjegemeente.nl

Programma 06 Sport en beweging

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	Niet-sporters (%)				50,6%				Waarstaatjegemeente.nl

Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 74 jaar)	97	99	100	102	104	109	115	Waarstaatjegemeente.nl

7.02	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)	647	636	616	624	635	653	666	Waarstaatjegemeente.nl
7.03	Functiemenging (verhouding banen en woningen in %)	53%	52%	51%	52%	52%	53%	54%	Waarstaatjegemeente.nl

Programma 08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	218	206	201	197	198	205	215	Waarstaatjegemeente.nl
8.02	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	10	6	7	4	6	10	10	Waarstaatjegemeente.nl

Programma 12 Milieu

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
12.01	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	189	188	189	191	183	187		Waarstaatjegemeente.nl
12.02	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0,2%	0,4%	0,6%	0,8%	1,0%	1,6%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 13 Bestuur en organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)					6,34	6,49	6,25	Waarstaatjegemeente.nl
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)					6,94	6,13	6,02	Waarstaatjegemeente.nl
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)					285	322		Waarstaatjegemeente.nl
13.04	Externe inhuur (kosten per inwoner)					5,1%	4,6%		Waarstaatjegemeente.nl
13.05	Overhead (%)					7,5%	8,2%	9,8%	Waarstaatjegemeente.nl
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	66	67	67	68	68	68	68	Waarstaatjegemeente.nl
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishoudens (€)		703	729	742	750	752	757	Waarstaatjegemeente.nl

Gemeentelijke woonlasten							
13.08 meerpersoons-huishoudens	703	729	742	750	752	757	Waarstaatjegemeente.nl
(€)							
